

Ս. Սարգսեան աւելցուցած է թէ վա-
նուհի որ այդ քայլը յառաջիկայ ընտրու-
յալքերուն շահարկելի ազդակ կը նկատ-
ուի :

ԵՐԵՒԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՐՁԱՆ ԿՐ ՓՆԵՏՈՒԻ

Ա. ԹՈՐՈՅԱՆ

Վաստահարար շատ շատերու պատահած է որ հարկաւոր, անհարժեշտ փորձելու, ընկուտ անցորդութիւնը, կամ արածադրութեան պահապան ունենալը, նաեւ նման պարտաւորութեան մէջ երեւոյթները փորձել շնանոց բոլորովն կողմնակի բաներ ընկելով, անհարկի թծախոտով այս ճամբու գիծերը անկեղծ մէկը չէ, իր տկարութիւնը, կամ անխոստովանելի պատճառները յայտնելու չափ, բայց հոգաժողի, պարտաճանաչի դիմանկ ալ մէկդի ձգելու չի յօժարիր: Խնարհանքն տարուող անպայման կը գտնուի, այդպէս ձեռնացող ալ, ու անհարկին որով չափով կը յաջողի անտեսութի մատուցի իրազեկ կարեւորը, ինչպէս անոր արձանագահներ:

Այս պատկերին վերջին ծայր յարկեր գերբէ մէջ է երեսանի դեպքաբութեան այն ճառուածը որ քննիք ուրիշ բան չունեցողի հանգրտութեամբ օրակազրի ընթաց է Հանրապետութեան հրապարակէն վար տնտեսւմ Լենինի արձանին տեղ յարժարագոյն փոխարինող մը որդիւն ինչգէր: Եւ իբր կատարեալ դուզակն կը կազմէ ազգային փառքը 15 տարեկն հանգրտանակ իշխելու եւ տեղը նոր մը ընտրելու խնդրատուութեան: Մարդ միշտ նոյն ինքնին հակազդեցութիւնը կը գտնէ շրթներէն վրայ: «Կարծես ընկել ուրիշ բան չենք ունենալ»:

Անուշտ ունին, ի տես՝ ամբ մը տեղա: զբաղանքով նորաթուկ չեւոյթիներէն զօրծած անքերն, հողին ու քարին, փողոցին ու մայրիկն անձնաբան շահագործումին, ցուցաբերողներ ու ցուցաբերակներ հանդիսին ըրիւր-ըրիկ թափթիկին, հաստակի կեդրոնական կարեւոր պատկառարար մը լայնքին պարզուած պատասխին թէ «Հայաստանի պաշտօնական լեզուն Հայերէնն է» ... Լեզուական Արշակունիքը շատ յաջողալի քրքրէ մը մասունք է Ա. Ի. սահմաններն ալ որուն ամբողջ հաստատով մէջ նկատուող գոտան է փողոցային ուրիշ պատասխի մը վրայ, մայրիկներն ձեռնած իր մէկ տողին հետ: Աւ խեղճ քերթողը պատասխին բարձրութիւնը կը նայի վարի իր նորորեայ Հայրենակիցներուն ուրիշն է մէկը «պրնի պար» կը հրահանգէ իր կատրին վառելանիւթ լեցնելուն պատարտ պաշտօնակցին, ուրիշ մը ճաշարանի մը ցուցակին հակած, կը գոհարարուի որդիւն թէ «Տրոստ Կրտաչ» ուտել, թէ «Աւստիմ Թուկ», կամ «Թուկս մորապիւր»... Իսկ անքի պատասխան չըլլանքներու մէջ չենձաններն աւմէն օր լեզուիմութիւն կը հռչակեն, մնբարխիտներն կը փիտեն, «Անք ամբիցիգ ենք» կը յայտարարեն, կոտուցիայի դէմ պայքար իրիտեն, գազիփիկացման, ապամոնտաժելու հրամաններն կը կատարեն, ուղարկապատներն կը նորդին, գլորալիզացիան հասկնալ կը շնան, եւ այսպէս շարունակաբար:

Այդ ինկովայրին մէջ հրապարակին յարմարողուն արձան որդիւն գործը չէ՝ նմանի պարտաւորութիւնը չընելու համար թուրքիւնով փամ ու օր անցնողներու բարձին:

Մնաց որ հրապարակը իրական ինքն արձանին անք պէտք չունի: Հոն տարիներէ ի վեր արդէն գիտեցուած էր ներկայ Հայաստանի ամէն

նէն յաջող խորհրդանշանը զոր ոչ մէկ արունտագիտի, կամ ճառարակի մասնագետի երեսակալութիւնը կրնայ գերազանցել: Բանի մը մեքի բարձրութեամբ ցնց մէկն ան («ձող» անունով մը միտում է այս պարագային), գլխուն թառած հետաւորներ ճակատական պատատումով մը ուրիշ անձունի ու պոտուտ երաժշտութեամբ մը ծանուցումներ կը սփռուէին: Հոգեւորներն մարած էր պատատը ու շատեր երեւութիւնը կը մեկնարանէին այդ նոյն կէտին վրայ վերջնական Հայոց մայր:

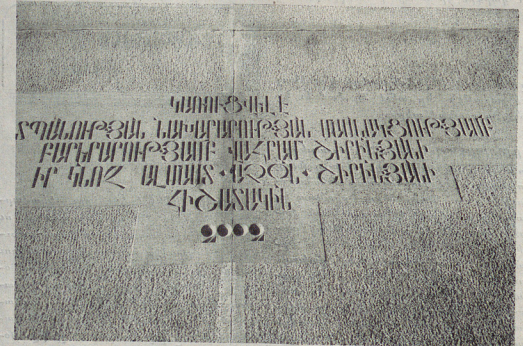
բարադարին վայել արձան մը դեռեւելու որդումով:

Վեր հայրենիքն ու պատտաւ դիմարկով ցնց յեղիցուի արիւրժանելու սիրտին անցած էտապի նկատելու ձգտումը ստալինի պարագային արդէն ապագայով սուտ: Թէ խեղճութեամբ Թեան ինչ աւանան կարելի է նուաճել: Եւ թէ պետական գլուխներու հայրենի Դատակազմ, մրցանակ, Բողոք, հրատարակութիւն, այս կարելի բանը միայն Սփիւռքի մէջ կատար սկզբունքով կ'ըլլան: Հող չէ թէ հայաստանցիին կարեւոր մէկ տա-

կընայի դժգոհութիւնը ստիպեց որ արձանը վերցուի դեռեւելու վայրէն: Սրբաբերութեան, բարեփոխումի խօսքին եղան: Այսօր երգահանը դիւանայի շարժումներով քարացած կոթող վերադարձած ու գրուած է նոյն տեղը: Եթէ չայլայլել, կը միտադին: Ասիկա՝ էր նպատակ տնտեսւմ երախտագիտութեան ձեւը: Ո՛վ գիտէ: Մինչ երեսանին որով ճակատագրապատեւութեամբ ու իւրաքանչեւ երգեմանի շեղում կը բացատրէ: «Ճարն, քիչ մը երդուեցներ կարճացուցին ու եւր ընկեր»:

Երկու թաղ անդին, վախի երբորը աղբիւր՝ Անգրանիկին արձան(*) է, նոր կատուցած մեծիդ տեղութեան մը՝ Գր. Լուսաւորի մայր տաճարին անհարկայի դըրաշտութեամբ: Երեսանի այդ անհարկը կարծես անձունութեան մրցարմ յայտարարուած ըլլար: Անգրանիկը, հեծած երկու ձիերու

մէկէն, այն տպաւորութիւնը կը գործէ թէ դժուարութիւն ունի արշաւանին ուղղութիւնը որդիւնը եւ յուարուն մտացած է հոն, ինքն իրեն հարց տալով թէ ինչ գործ ունի անհարկը: արդ տաճարի մօտը, այդ բարձր պատուանդանին վրայ: Բայց ինչ հրաշքով մը պատճառով ինչ որդի ձիերն ու անդգերը խցելով արձանին ետեւի խողովին ծաւալող մէկի հոտերուն, կարգաւ պատանդանին կեղեցիկ կողմին արձանագործութիւնը, պիտի չգարձանար: Հոն գրուած է որ արձանը տիկին այսինչանի մը յիշատակու-

կուր, մանաւանդ վերաբարեաններէն, յամատի Սփիւռքի Հայուն պատկերին մէջ փողոցէն դրած հասարակ է այլ բան տեսնել:

Երեսանի գլխունը հրապարակին վրայ Լենինի արձանին տեղ նոր կոթող կանգնելու որդումը մարտաւարական, վախի ալ արդիւն է: Մէկ-երկու նախընթաց միտք ընել լայնօրէն կը բաւէ այդ արդիւնը լուրի տանելու: Ճարպիկ բոլորովն չեն լուսն մարտականի արձանին հակազդեցութիւններուն արձագանգները: Հաս-

թեան տառքութեամբ հոն է: Ինչպէս ազգային հերոսը՝ մարդ չի գիտեր՝ ցախ, թէ զարմաւոր: Մօտակի անցնելու մեք պատմութիւնը Անգրանիկին բամբի հանուած արհամարհանք նիւթ ընող է՛՛՛՛ Եւ ունի, բայց ո՛վ կրնար մտաւել թէ անկար Հայաստանի մէջ ժամ դար մը ետեւ անարգանքը կը շարունակէր անոր հանդէպ, այսինչակելու եւ յանգարելու զոյգ յանգնելով: Ու մարդ ալ լանկողը անգամ մը եւս հարց կու տայ ինքնին՝ տե՛ր, պատարխանաւոր չունի՞՞՞՞ այս քաղաքը

ՃՈՒԽՈՆՑ ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ՄԿՐՏԻՑ ՔՆՆԵ. ԵՐԱՆՔԱՆ Աշտարակի հոգեւոր հովի

Թէ Աւետարանը ե՛րբ եւ Ի՛նչ ճանաչարձով է՞ հասել Աշտարակ յայտնի չէ:

Ս. Աւետարանի առաջին էջում կայ հետեւեալ յիշատակարար: «Այս ատրք Աւետարանն գրաւոր որ ի մարմնաց մերոց յԱզգայինն եւ յԱմենայն եղբարց զաբմէ Շուկանց տան՝ յորոցն եւ ի բոլանց անցին ի Յովաննիստ եւ ի Սիւրիշ Շուկանցն Եւսեպիոս յիշատակ Ս. Ամենափրկիչ եկեղեցւոյ գիւղ Աշտարակ որոյ յիշատակն օրինութեանք եղիցի. Ամէն»:

Կերդիւնային այլ ձեռագրով յաջորդում է մէկ այլ յիշատակարան. «Եւ եւ մերկայ յիննով հասանցին եւ ստորագրութեամբ վանքացուցիալ հաստատեցի զյիշեալ գրուածն տեղական բնակաւոր Սարգիս աւագ Բանանայի ի 10 մարտի 1875 ամի = յԱշտարակ = Մեծաբով արքեպիսկոպոս Սմբատանց»:

Այս երբորը յիշատակարանը յուշում է, որ առաջինի հեղինակը Սարգիս աւագ Բանան է, որի վերջապետութեամբ Յովհաննէս եւ Սարգիս (պատմութեան մէջ Շուկանց Սեբէգէ) Շուկանցներն իրենց պարկերը Աշտարակէ եւ Անախալէ, Ժառանգութեան ստացած գերատառքի Սուրբ Աւետարանը ներդրում են Աշտարակի Ս. Ամենափրկիչ եկեղեցուն (որը գտնուում էր չին քաղաքային շուկայի տեղում):

Եթէ հայուն աննեք, որ 1866թ. Աշտարակ գիւղի անտառում գործած Սարգիսը 1875թ. ժառուարեան կը լինէր 50-60 տարեկան, եւ նա էլ այդ սրբութիւնը Ժառանգել էր իր պապից, ապա կարելի է երբակացնել, որ Սուրբ Աւետարանը ժառուարագէտ 1750-60թթ. արդէն իսկ գտնուում էր Աշտարակում եւ Շուկանց գերատառքի սեփականութիւնէն էր: Աւետարանը Ս. Ամենափրկիչ եկեղեցուն նուիրաբերմամբ գործած ողջ Աշտարակի սրբութիւնը՝ մշտապես պահելով իր անունովում՝ Շուկանց Աւետարանը: Երուանդ Շահակբէ (1856-1951 թթ.) Աշտարակի պատմութեան մէջ 1873 թուականի եւ նուր որդէս նուիրաբերման տարի: Նա, խոսելով Ս. Կարմրաբար եկեղեցուն մասին, նշում է.

«Կարմրաբարում պահում են նախ, արձանի ուղարկութեան հիմունքիմներ: Դրանցից առաջինը մի հեղու յայաւմեքը (նկարած) Գարգարէն է, որ 1798-99 թթ. Կալիսթոպայից եւ Դաւիթից բերել է Ամենափրկիչի համար ձեռնարկատմ նուիրաւորութեան պաշտօնով զննած

որ կարելի էր՝այլ Ս. Հովհաննէս, Մարտիկն չինած հանձնարք արարած նաեւ ներկայի այլաղաղութիւններու վրայ»:

Աստուծոյ հաշիւ, չըլլայ ու չըլլայ սր ճանաչաբութեան հրապարակին արձանի ծրարցին լուրը հասի որ ստեղծ զարմանքներն մէկուն որ յիշատակը յաւերժացնելիք կին մը, սրբուհի մը ունի: Եւ արդ որ հոն ո՛վ ճառարագործութեան արձանագործ, ոչ զբարիմայրաց պատասխանով չընէր եւ փոխուած յայտնուած պատասխանով չընէր:

(*) Արձանը գործն է Արա Երիսփի:

- ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ -

02.02.57 (Гуля, 118)

ՕՐԱԲԵՐԻ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԴԱՌԱՐԵՄ ՄԻՍԱԿԱՆ (1884-1957)

Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

ԹՈՒՐԿԻԱ

ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԶԷ
ՍՏՈՐԱԳՐԱԾ
ՎԱԿԱԳՆԵՐՈՒ ՕՐԷՆՔԸ

Փոքրամասնության համայնապատկան կառավարման 1974-ին ի վեր բերուած կառավարմանը տեղի տալու արտա-
փութմանը օրէնք չէ վաւարացուած
հաշտահ Անգլիի կողմէ : Բաւերիան
ուժ տարեկան փոքրամասնութիւն-
ներու վարչկերպի տեղադրման կա-
ռուէ կու տար կալուածատէր ըլլալու,
կառու ու նախաձեռնութիւններ առաւա-
ն : ճիշդ այս մարտերու վերաբերող
ին կառու նախագահին վերջին թիւ-
ներ հետեւ են : Ա.-Ն. Անգլի արդէն լա-
սարուութիւն ըստ ի թէ Լոսանի զանա-
գոյ Փառքիցի փոքրամասնութիւններու
արտած օրէնքները պէտք է հաւասարա-
րաւուն գործարարուն նաեւ Յունաս-
տանի մասնաւորական փոքրամասնութիւն
համար : Ապա յիշեցուցած է թէ 1974-ի
օրէնքը արդէն 2002-ին սրբազանուած է,
ու վերջուած փոքրամասնութիւն կալուա-
նաւորութիւնն զրուած արեւելք :

Քուրդիք նախագահին տեսակետը այն
է որ օրէնքին նոր տարբերակ զէմ է
թէ Լոսանի նոր տարբերակ, թէ՛ երկրի առ-
մանաւորութիւն : Թրակիան թիւքեր լա-
րին արձանագայուած կրակին թէ՛ Անգլի
ընթացքը աղտոլորուն մնացած է, նոյն-
իսկ Պալլին աղ. ուղղութիւնը իրենց
հանդիպումն ըսածներէն ետք :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՃԱԿԱՏ

ՓԱՌՆԵՐԻՍ ՕՐԻՆԱԿԻԹԸ
ԸՆԴՈՒՆՈՒՄՈՒՄ

Նոյեմբեր 29ին Ազգային Ժողովի ար-
տաւար իրենց առաջին ընթերցումը
էլ թիւք 6 իշխ ըսուած է յայտ ճանաչա-
լու թիւքը ընդունուած է ազգային Ժո-
ղովի նոր օրենքով : Բուհարիութիւն-
ին առաջ Մուկոյի խաւարարին Թ.
Պալանան ներկայացուցած է կատարուած
փոփոխութիւնները, անոնց կարեւոր է
ու Մարտիկեցիք թիւքն, նորին մայրն
օրէնքը հրապարակուած գործառնութիւն
մէջ ձեւ ու կէտ : Միջոցաւ առաջին
տարբերակին մէջ նոր գործառնութիւն
համար անցնել մէջ տարուած չլինէ մը
նախատեսուած էր :

ՎԵՐԷ
«ՅԱՌԱՌԶ-
ՄԻՋԵ ԵՒ ԵՐԱՌԵՍՏ»

Վարդ յայտ էր տանել «Յաւառ» - Միւր-
աւ Կրեւնաւորին (330) Երեւանեանի
Թիւք, որու բողաղակութիւնն է -

ՍԵՐԱՅԻՄԱՆԱՐԱՆ
ԳՈՐԻԳԻՆ ԱՐԱՊՈՒՄԱՆԱՆ

ՍՄԱՌՈՒՆ ԵՐԱՐԱՆ
ՎԱԼԷ ՕՏԱՄԱՆ

ՍԵՐԱՅԻՄԱՆԱՐԱՆ
ՍԵՐԱՅԻՄԱՆԱՐԱՆ
(ՀԱՄԱՆԱՐԱՆ)

ՕՐՈՒՄԱՆ ԴԷՊՐԵՐԸ

ՊԱՊԻՆ ՊՈԼՍՈՅ ԱՅՑՆԵՐԸ
ՆԱԿԻ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՆ

ԲԵՆԵԴԻԿՏՈ Փ.Զ.
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1ՆԻ ՀՈՌՄ ՎԵՐԴԻԱՐԱՆԱ

Պապին դիմարդ արարեց եղաւ Նոյեմ-
բեր 30ին Կապուոյ զիկի կատարած էր
աշխարհիկներ, որ մտաւ զործնց Պա-
պի մէջ միջնութիւն՝ Մուսթաֆա Չարը-
մը չեաւ, կրեւով սպիտակ նուրբ մու-
սանկեր եւ ամփոփելով, նախաձեռն
կարծած դէպի Մէքքէ, ինչպէս կրեւն
մասնաւորականները : Կր շնորհուր թէ Բե-
նեդիկտոս Փ.Զ. չէ արգելած այլ խո-
րհրդածած է : Նախագիտ այլ Պապ ար-
ցեւած է Այս Մաքիւն, նախկին կեղեցիկ,
այս Բաւերացի, լուսաւորաւ քնեւով
Մասնաւորականները յարեցին, որու ան-
գիւր Նախագիտին վարչապետ՝ Երաւան-
մարտիկան էր չէ խաւարի յայտա-
արարուած - Շրտարած ընտելով, կը
կուսակցուէր Մ. Սաֆիւր Բաւերացի
միջնութիւն կը վերածուէր եւ յանդիպ կե-
ղեցի կը դառնար Պապին անգիտին : Ըն-
դիմարդ տարուածութիւնն այն էր որ Պապը
համաւորութիւն ստեղծած է, բայց չէ
համարած :

Պապն ու Յունացի Պապերուցի հասա-
րաւցող յայտարարութիւնն էր ըսած են,
այս կողմ կրեւն պատգանդներ, ընտալող
գործունէակ պատգանդներ, ամառաւորիւն-
ները եւ արքեպիսկոպ, բաց մնալով
Հանրին միւս կրեւնքներուն եւ անոնց
մալուկալին օժանդակութիւն : Բենե-
դիկտոս Փ.Զ. եւ Բաւերացիներ Մ. Շր-
տարան են մասնաւորաբար կախող-
կեւնին ու օրբնաւորաբար որ գործադ-
րին եւ միջնութիւնին երկնաւորութիւնն զե-
մն ըստ յայտարարութիւնն, կեւնից պաշ-
պալտութիւն եւ ընտալուութիւն մարդե-
րուն մէջ :

Բենեդիկտոս Փ.Զ. Փառքիւն այցնել էր
թուրք արտան երկրներին ապագային կրե-
նաւորուն միջնութիւն, առկա զանցած է
Հայոց պատերազմներու ուր իրենաւոր-
ւած է Մեքքայի Պապերուցի կողմէ ու
առաջնորդուած Մայր կեղեցիկ ուր խուռն
բաղունութիւն էր կը պատկեր Մ. Բաւա-
նապալանին :

Ճաշու արտադրութիւնն ետք Պապի-
արքը անցնելէն առջեւով մը գտնուած
կուրեւն ու երկնաւորութիւնն արտադրա-
ւած է Պապին այցնել, այսա Նախկին պատմ-
կանը ըստ Պապը մէջ Հայերու երկա-
յալանքան ծառեցը կերպարին միջ-
նէ Փ. Գաւր : Ապա զեւա զեւա զեւա Պա-
պին Պապերուցիներ չիմարմ Մուս-
թա Չարմէք Միջնութիւն կողմէ Բեւեր-
ցիները անցնելու ետք : Ուստի ինչպէս ապա-
րու Մեքքայի կողմէ 1820ին ինչ ուրեւի-
նքու կողմէ յիշուած պատմական սկիզ-
բն նախկին է իր չիւրին, որպէս որոտու
միտարար :

Իր պատմական ուղեւորքը Բենեդիկտոս
Փ.Զ. ըստ ի թէ չալ Ժողովուրդը քրիս-
տոնականներ իր հաւատարմ համար նա-
հաւատարմութիւնն էր որ անցնալ
գաղութակցութիւն այ անցած է ախոր հա-
նապարհները : Ապա ինչ ալ սկիզբ էր իր-
կուր եւ Մեքքայի Պապերուցի :

Երկնաւորական արտադրութիւնն ապա-
րու առաւելուած է Պապերուցաւ-
ր ինչ շարունակ որ ընդունալութիւնն էր կա-
տարուած է եւ Իրեն նախկին պատմա-
նալ ճանոր զինանախարհ էր Մուսթաֆա
Կանի կողմէ պատարարութիւնն իր զիմա-
նելու :

Պապը իրենցին ետք Վատիկանի Պա-
պի ներկայացուցութիւնն մէջ, այցնել

ԱՐՄԱՆԹԻՒՆ ԵՐԵՄՈՒԹԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ
ՎԱԿԱՐԱՑՈՒՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՆԱՂՈՒՄԻ ՕՐԷՆՔԸ

ՊՈՒՆՈՒՄԱՆՈՒՄ (Սեփական ընթա-
ցութիւն Յաւառքի) - Նոյեմբեր 29ի էր
նիստին, Արմանթիւնի երեւոյթական
Ժողովը վաւարացուց օրէնքն նախա-
քը, ըստ որուն Ապրիլ 24ը կը դառնա
Ժողովուրդներու միջին հանդիպողու-
թիւնն եւ յարգանքի ի խնդիր զործնելու
օր : Նախագիտը երկրապաշտան էր չիւր
կուսակցութիւններու պատկանող երեւ-
փութաներու կողմէ՝ Թափալէ Պէլլաւ
(Բերնական), Հերմէ Գիւրնի (Երեւ-
մարտան), Պարուս Թափալէ (ՄԱԻ),
Ճեմարեք Միւրանի (արմատան) եւ
Ճեմարեք Փինեա (ՓՊՈ) :

Նախագիտին վաւարացումը կը պահան-
ջէ, որ ան փոխանցուի Մեքքայի, որպէ-
սից անոր վաւարացումն ետք օրնե-
րը հրապարակուի նախագահ Բերնեքի
կողմէ :

Ճանապարհ մը առաջ, նման օրնեք մը
վաւարացում էր Մարքարանի կողմէ
էլ, բայց օրուն նախագահը՝ Պարուս
Միւրն չէ թիւքն երեւոյթան էր, ըստ երեւ-
ոյթիւնն տեղի առաջ թրգական ճնշու-
նքուն :

Նախագիտը պիտի բուհարուէր Նոյեմ-
բեր 16ին, բայց Արմանթիւն - Բերնական
արեւմտութիւն խախտի աղաղ, կրեւ-
մով ան լուսնաւորած էր : Այս աղաղ,
արեւմտութիւնն անցն ունցած, եւ նա-
խագիտը վաւարացումն 175 թիւք եւ 2
ճեւաւար բուհարու :

Բաւերացաւ, արմանութիւնն պաշա-
նիւն կապակցութիւններն ու պաշա-
նիւն մեծ գործունէակութիւնը ընդունած
են այս առաջին բայլը, որ կու դալ իմա-

վերին օրուն առաւառը կեղեցական
արտադրութիւնն մը մասնաւորած է Միւր
Բեւերին առաջին մէջ : Հոն բայլուն
կատարած է նաեւ Յովհաննէս Ի.Գ. Պա-
պի արմանին :

ՊԱՊԻՆ ԴԻՄ ՑՈՅՑԻ ՓՈՐՁ

Պապին Պապն այցնել արմին, Նոյեմ-
բեր 30ին, ապրաւորուն կապակցու-
թիւններու քանի որ տասնակն անգիտի
ընթացի ջոյց մը ընել փորձած են, բայց
բախտ են աստիկութիւնն անցնելով
ընդունալութիւն : Պէլլաւի միջնութիւնն մէջ
այսպէսն ետք, անոնց մասունի յայտա-
արարութիւնն մը ըստ են, ապա Պապը
իր կարեւոր, Վատիկանի իր քուստեցը,
Այս Մաքիւնն իր երեսունին է, Շրտ-
արանք թիւք խաւարակին, Այս Մաքիւն
բայլուն՝ ու նման այլ լուսնաւորուն պի-
տան են ջոյցի : աստիկութիւնն ուրեւի
պիւր կուս են անոնց դէպի Այս Մաքիւն
կապակցուած ու կարեւորն բախտուն մը
եղած է երկուցին միջին : Ճեւաւարեւ-
ր խաւարը միջն մը ետք ցուած է :

Պապին այցը պատմաւ եղած է որ ան-
ցած մը եւս շնորհիւ Յունացի Պապերուց-
ի արեւելահայկան կուրեւն Փառքիցի
համար արեւելուրեւն թիւքը : Արտաւոր
գործիւնը նախադրութիւնն անցնելով
յայտարարած է որ զիմ եւ Պապին կող-
մէ աղ կուրեւն զործանութիւնն եւ թէ
չեն ընդունել Բաւերացիներ Պապի-
արքի արեւելահայկան հանդիպումը :

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԵՐՈՒԹ Ժամանակ, Նոյեմբեր 30ին,

նախա արքիներ առաջ Յնդապանու-
թիւնն ճանաչուցին՝ արմանթիւնն Մար-
քարալանի կողմէ :
Ստորեւ կու տանք նախագիտին թրգա-
րարութիւնն :

ՑՈՒՈՒՄ 1- Ամեն տարուան Ապրիլ
24ը կը հռչակուի Ժողովուրդներու մի-
ջին հանդիպողութիւնն եւ յարգանքի
օր : Ի յիշատակ հայ Ժողովուրդի կրած
ցեղասպանութիւնն եւ այն ողբով, որ ա-
նոր յուշը մնացած էր ցայտ յերկրի
բայլերուն եւ մեր պաշտպան յաւատան-
քուն :

ՑՈՒՈՒՄ 2- Հանդիպել մարդկաներու
թուրք չալապից պաշտաններուն ու
պաշտանաւորներուն կը թալաւարելու ա-
մեն տարուան Ապրիլ 24ին քաղաքիկը՝
իրենց համարելին զէմ գործունէ օր-
երկրուրեւն իրաւասիկն կատարուած
ճանաչարկութեւն իրենց պանելու եւ
մասնակցելու համար :

ՑՈՒՈՒՄ 3- Հանդիպել նախաթիւն-
րաններ կամ երկրորդական լուսնաւոր
թուրք չալապից պաշտաններուն կը թոյ-
լարուի քաղաքիկը, առաջին յայտունին
մէջ իշխատուած Թուսակնին :

ՑՈՒՈՒՄ 4- Նախագիտին կառավա-
րութիւններ կը շրջադրուի ներքալ օր-
երկի արտադրութիւններուն հետեւե-
լուն :

ՑՈՒՈՒՄ 5- Կը հանդիպուի զործա-
ղի իշխանութիւնն :

Վ.Մ.

ընկերալական թիւքանուն՝ Սեկուրն
Խուսայ եւ ընդունուցաւ ճանաչարկին
եւ միւսանից զնախագիտին կողմէ : Նոյն
օրը, Պէլլաւի մէջ ցալապիցիւն
յայտնի ճեւալէ ընտանիքին Բաւական
լարուած միջոցու մը կը արեւել Պէլ-
լաւ, քանի Հնդկայան եւ արեւմտեւ
տարբեր մեծ ջոյց մը հրաւանող տուած
էին լարող արտուն համար (Դեկտ. 1)
եւ որու պաշտանին էր կառավարութիւն
հրաւարուած : Թիւքարուած էր Մ. Խու-
սայ, որ հետանալ եւ հրաւարել քաղա-
քին ձմեռին ի Քրեւնաւոր անքեր, բայց
ընթացած է Մ. Խուսայ արտուն է նաեւ
Իրալայէ եւ պաշտաններն հոգաւորներ
կրկին :

Ն. ՍԱՐԿԻՍ, Նոյեմբեր 30ին չիւրն էր
հետաւորել Բ. Կալանին Անթի Մալալի
ճեւելի կը մնալ զաւանդ յայտարարել եւ
ներքին նախարարին առաջին կողմին էր
արեւել թիւքանուն : Սեկուրն, հանդիպող
օրին Մ. Մալալին հետ, որու ընթացքին
Մարքից շնչակց մէջ միւս զեւ Փառքի-
ցի անցնալուցութիւնն ընթալական Մի-
սիական, անցնալուցիկ զանցնող որ թիւք-
անուն, պատմութիւն մը լամար չանալալ
25 անգամներին մէկը (Կեղեցի) եւ ընդ-
պնդել որ Փառքիւն Փառք Խալալ կը դա-
նուի եւ չի կրնար ընտալու իմա կալա-
քին : Երեւ զմա անցող յայտարարել ըն-
թացքին Մարքից կեղեցիկ որ ար ըսած
էր իմա առաւանակն պատմութիւնն
ինչպէս թիւքանուն, լամալ համարել
որ երկրին փրկութիւնն էր կը ժամա-
նաւոր : Իմալ թիւքի ճեւել պատմական
թէ իմա լամար ուրի պատմական
աշխատարարք, զալալ, Երաւարի,

ԵՐԿՐԱՐ ՆՈՄԱԿ ԼԵՌՆ ԿՈՄՍՈՒՐՅՑ

(ՊԱՐԱԳ ԺԱՄԱՆԱԿ ԿԱՐԳԱԼՈՒ ՆՈՄԱԿ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՐՅԱՆ ՊԱՐՏՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ Ա. ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ ԸՆԿԵՐ ԶԱՐՈՐԵԱՆՆԵՐ

Առաջին ծանոթություն
Յարգելի ընկեր Ջարթեան, որպես նորարար քաղաքագր, ձեր մասին ես եմ խոսում՝ թուեցով ձեր բարեմասնությունը:

Այս էլ իրավունքն է մի քանի անգամ էլ եմ գրել, որ հետո մի քիչ խոսեմ՝ չտուգում եմ զերև ձեզ, քանի չէք պատասխանում...

Հաս ընկալալի սովորություն, առանց քաղաքական, նոր ընտրություն քաղաքականություն միշտ «լուս» են լինում՝ ինչպիսի պատասխանում:

« Ինչու... »

« Որովհետև նրան այնքան շատ պահանջներ են ներկայացնում, որոնց ի վիճակի չլինելով քաղաքականություն, առաջ է գալիս մասնաշաղկապ գործունեություն, ես մէկ էլ տեսաք հետախույզ վերցնելով ձեր ընտրությունը ձայնակը... »

« Ասում տու՛ղ, դուք մեր ուղած մարդը չէք... »

Ես օրինակ, բնա չէի ցանկանալ ձեր տեղը լինել:

Դաշնակցության ժամանակ իմ կամեցած մտնել պատվանուն, որպես չկողջ պատգամաւորական լուրեր, ես մերժեցի՝ գրականություն վեր գրանելով պատվանունը:

« Ի՞նչ գործ է... ինչու՞ ես բարձրանում ինչու ինչեմ... »

Ինչի՞ր Ջարթեան, թէ ես վարական տեսակետից դուք բարձր եք ինձանից, բայց ես կամենում եմ ձեզ հետ խոսել ինչպես մարդը՝ մարդու հետ:

Ձեպակում իմ ցնդիչը իմ հետ խոսում էր շատ մեղմ, զարգացման ու շատ սիրալիր, բայց միևնույն ժամանակ չէր քաղաքական մէկ-մէկ աչք ունէր իր կողքից կայած աւտորանակի վրայ... »

Մեղմորեմ եմ ձեզ, մեր յարաբերություն մէկ այլ շատաստի:

Մենք քուրաք շատաւոր մարդիկ էինք, միևնույն ճիշդ ծնունդ ենք մեր մայրերից, միևնույն հասարակածը գերեզման մտնում: Արե՛ք սարգեզ, որ մեր կարճ կյանքում մարդիկ իրարից անասման հետաւորություն ունենան:

Ա՛յ:

Այս նախադասարարությունից յետո՛ւ անցնելիք առաջ:

ՄԻ ՄԵԱԸ ՊԱՏԱՌԻՐԵՆ (*)

Այս նոր տարուն Գուրգէն Մահարի ձեր ձեռքով վերցրել, իմ բազմից «Կամ» քերթը դրեց ինձ: Երկուսը միասին ձեռք Կամարտից՝ «մուկ» ծնեցրին ձերեւանք թերթում:

Լուս էր, վերջում Մահարին, զրգացալ եր ինչ «մուկ», ես վերցրեց, բայց թերթի իմ բազմից իր կէտը չի վերցրել, ես մենք օրս էլ եմ շարունակում եմ կէս «մուկ» ծր:

(*) «Երեսուն» թերթի 1961 թ. րի 1-ում Գուրգէն Մահարին իր «նոր տարաւս քաղաքագրում» գրել էր՝ «Լեւոն - պատանի է, որ մուկ է ծնեցրել: Թերթի իմ բազմութիւնը տպել էր «Լեւոն կամ առ - պատանի է, որ մուկ է ծնեցրել»: «Դրալիան» թերթի քիչ-քիչ խամարում Մահարին հերթի է՝ «Եւկալանի հետ միշտ չէ» յորդանակով:

նկ «Երեսունում»...

Ասում եմ, ա՛յ իմ բազմից, ե՛րբ դուք իմ աչք տեսցիլ, որ «առիւծ» ծնէ: Փնէլիտան քերտում եմ զե՛ք՝ չես տպում քո թերթում, «Մուկ» փառական Հայաստանին» եմ տաւում չի տպում, քա ես ի՛նչ հող տամ զլիկեմ:

Յիսուսն էլի մի մտոր ճարեք ինքե՛նք եմ բաղաւորում ծնունդը Համար. ախր ես այդ «մուկից» էլ դուրս եմ: Պէտք է մտնել վերջապէս աչք ձեռքը որ թերթեմ ձե՛ք, որ տաւապում է երկուսից ցաւով ու տղ չի գտնում ծնելու Համար... »

Ասում եմ՝ նման պայմաններում ձեր «կէս մուկ» էլ շատ է, ես ամենայն իրաւունք կարող էի այդ էլ չծնել: Ես այդ ձեր խաթրին ծնեցի... »

« Ինչու... » - ասում է... « Ոգնիք » թեկ տպում է:

« Ժող չէ՛ք - ասում եմ - « Ոգնիք » տպում է արեւին մէկ կամ երկու հատ, բայց ու ու դուրով: Գիտե՛ք, որ Գիտող Հայրենիք իմանալ, ինչ երանք նրան: Այնտեղ ես յամար երեսն եմ զայն ծպտում, մի կողմանակ միայն եմ այլ կողմանակ նուն Հայքում: Ես տպում եմ վախճան մէկ է լինում: Ձե՛ր թղտղութիւն, սերկիւն, Հայրենար չի թողնում դրեմ: Բոլոր թերթերում թաղարը էլ դրեւ, ես վախճանում եմ մի գեղեցիկ որ ձեր «կէս մուկ» էլ ընկնի քոն թաղարը որ դուք մնաք անմուկ... »

ԼՈՒՎԱԾՆԻ

Իմ ողջ սովորական կեանքում ես մի մարդ միայն սիրելիք՝ եւ այլ լուրհային չէ:

Դա մարդ չէր, այլ ոգի:

Ե՛րբ ես քաղաքում տարի մնար իշխանութեան գլուխ, ես հիմա քաղաքում հատոր գիրք կ'ունենայի տպում:

Կրկնակի իմ ձեր հետեւում եւ չէր թողնում, որ մի քանի գրիչ ես քոյր դնէի հանգստանալու Համար:

Երբ գտնուելով ժամանակի «Պրոգրէսիւս» Հայաստանի իմ բազմից Մուրաբիկն հետ եւ չուզելով Հայաստանից դուրս լինելու, նա մնացող վրաս:

« Ինչե՛ք, դու գրել թողած այլ դուրս որոնե՛ք... »

« Այր Մուրաբիկն չի տպում, Փնէլիտանից քաղաքականութիւն վերադարձում իմ, վախեցած ասում եմ ես:

« Ինչու այդ Փնէլիտանները իմ: »

« Տաւում եմ, կարգում եմ Մուրաբիկն անմիջական հետախույզ կանչում է իր ծառ: Գալիս է: Այս ինչպէս ուսուցիչն աշակերտին՝ չըտուած Փնէլիտաններն տալիս է իրեն ու հրամայում:

« Բոլորը իր ապեա անխաբի եւ 100 ու. Փեք հոնորարը եւ նշանակեա Լեւոն Մահարին, որ ապուրում միասին չ'առանձնելով՝ միայն գրի:

Ա՛յ, ա՛յ... հարաբ էլ այդպիսի մարդ պիտի պատահի՛ր՝ իմ կեանքում, թէ ոչ: Գրեցմանի տեղն էլ չգրեմ, որ ծուռիկ իմած վրան խուճկ ծխեմ... »

ԳԵՈՐԳ ՋԱՐԹԵԱՆ

Այս մարդու հետ եմ ծանոթանալ կուեցայ իմ ժամանակ, երբ ես «Պրալայիս» թղթակցից էր:

Մտնելով իրեն՝ տուի անունս եւ Հարցրի, թէ երբեք չես ի՞նչ է մի անունը:

Նա այն տոնով ասաց «չեսկ եմ», որ Համար էր՝ «չեմ լսել եւ լսել անգամ չեմ ուզում ինչ»:

Մի վերադարձում, որ իմ ապուրեցից: Որովհետև տոնորարս, երբ մի անմասնի մօտ տալիս եմ իմ անունը՝ նա ասում է:

« Ես չառ էի լսել ձեր մասին եւ հիմա բախա ունեցալ ձեզ տեսնել վերադառնալ »

Մի քիչ անգաղաքագրութիւնը դրեւում եւ իմ եւ քամակն տիրութիւնը մտնում:

« Ա՛յ, քո Փնէլիտանները մի անգամ էլ կարողանէր նոր մեռնէ՛նք... »

Երբ Հայրենարի այլ վերադարձումը տեսալ առաջ:

« Զէ՛ք, արեւից փառ բն դուրս կը գալ, եթէ երբեք չես մի խեղճապար պատանի անցի՛ր՝ իմ կը վախի: »

Յետապագում, դժբախտաբար նա բարձր պաշտօնի անցաւ եւ իբրեւ սիսեց իմ «կեանք» կամեալով իմ յիշատակը Ե՛րեւն աշխարհի երեւից:

Այլ նպատակով իմ «գոնիք» անունից «Մովսէսական Հայաստանում» քա թուր թերթից գտնեալ իմ վախճան: Այնպէս որ խեղճապարները բանալու ծակից են հիմա խոսում իմ հետ:

Այս առաջին:

Երկրորդ իմ յիշում տարույլ գրական ողջ փաստակը Պետրասից վերցրեց ու իր աշխատանքից վաղ դէ՛ն Ամբերկանի ձեռքով «Զարնալիտա» տարակից նսեց:

Երրորդ կանչից «Պրոտ» խրմաղութեան եւ պատուիրեց իմ թաղի այլեւս՝ իմ ու Պարտեանի համարեւել Հնայած երգիչարաններ, որոնցից այլեւս չի կարելի օտարուի:

Այս տարիքով ես «Ոգնիք» իմ բազմին ինքեցի մեկ Հայրենարին, որ նախ նոր զարկի աւ՝ ինչու չ'ենա պատանի տուր՝ այլապէս կը մնա տղիւր:

Այսպիսով Հայրենար իմ որպէս զորոյ յապաւ ինքեցից:

Բայց ես իմ գարդ չեմ, ես ինչից Պարտեանի մասին եմ մտածում, որ իմ պատմաւոր այսպիսի աղէտակի վախճան ունեցաւ... »

Նայելով գործին նման տեսանկիւնով՝ ժամանակը չէ՛ արգեօք մէկ-մէկ գերեզմանից դուրս կանչել եւ թուր կտակներին եւ երկրորդ անգամ մեղանքով իրենց տեղերը ուղարկել՝ այլեւս չ'իշուեալ իմ Համար:

Այս տարիքով ես մի նամակ Մուրաբի թղթաւաններին գրեցի:

« Բանի իր պատմում կը մնալ Հայրենար՝ մեր գրականութիւնը կը փերաթափուի հետզհետէ: Ռուսաստան գերեզմանից դուրս է կանչում իր Գուրգէններն ու Շեչերներներն, ինչիցեւ Հայաստան յանձին Հայրենար՝ գերեզման է ուղարկում իր Գուրգէն - Շեչերներներն: »

Եղա՛ւ:

ՆԱՐԵԿԱՅԻ

Մենք այսօր Նարեկացի չէինք ունենալ, եթէ Աստուած լսելով որս պաղատանքից՝ սրբեր նրա միջոցներ եւ անմիջապէս նրա հոգին առնելով՝ արքայութիւն տանէր:

Մենք հիմա Նարեկացի ունենէր նրա Համար, որ Աստուած չուզէ լսել նրա աղաչանքները, որի հետ տեսնելով իր արողջ կեանքում աղաչեց, պաղատեց Աստուծոն եւ նրա աղաչանքները Հաստատել կապ միշտ մեղ Հասում, որ այսօր մենք Հայաստանից նրա՞նք:

Եթէ Թովմաշեան իմ քիչ էլ յաւատեւէր իր պատմում՝ եւ հիմա երկրորդ Նարեկացին էլ դարձնէ: Թովմաշեանն էլ Աստուծոն նման իմ բաղամբիւր զիմունքներից ոչ մէկին

չպաղատեանց: Միայն, հետեւելով Աստուծոն, Մովսէսի նման եմ մի անգամ «Միշտ լուր» կանչելիք ձերեւանք ցուց տալու համար...

Ես ասալ արարարս լիարկու իրում է զգեմկրատիքս:

Այսպիսի զեմկրատ էր նաեւ Ջաւէի Գրիգորեանը, երբ կենդանի երկրորդ քաղաքագր էր: Անշափ ինքեցի իմ ընդունալ չնուղեց: Ես էլ միայն աչք տեսնելով մի օր յարձակուեցի նրա ամուսնու վրայ, տեսալ ու փախալ: Երբ լսեալ եմ այս դէպքը, արարալիտա լիս է վրաս: Զէ՛ք՝ որ կարող էին ընել ու դատել որպէս... տեսալիտա:

Նրանի երկուսի հոգուն էլ: Լա մարդիկ էին...

ԾԱՌԻ ՄԵԱՌԱՆԶ

Այս ամառ Երեսունի ԱՅԿԻ՛ն թղթաւոր իմ նամակ ընդեց իմ:

Ամբերկանի Բոստոն քաղաքում ապրող ուր Միմէնի Կիւրց գրում է ԱՅԿԻ՛ն-ի նախագահ Բերտալի Գրիգորեանի հետեւութիւնը:

Շատ խնդրում եմ, շատ ապաւում՝ եւ ի՞նչ տուէք Լեւոն Համարեց: Արեւից ու ո՛ղջ է, թէ՛ մեռած: Հայկական լուրեր ունեցի իր մասին: Կիւրցեան եւ Պէրուրից մեղ Հասում լուրերը ասում են, որ նա մեռած է: Հայաստանի եւ կանաչ գլուխներունից մէկն ասում է ողջ է, միւրեւ մեռած: Ասացե՛ք, եթէ ողջ է՝ ո՞րն է նրա հասցեն, ես մի խուր ուսումնասիրութիւն եմ գրում իր մասին եւ իմ որոյ տեսլանքներն եմ պիտի:

Այս նամակին ինք անմամբ պատասխանելի, որ ողջ է:

Ստանալով իմ ողջութեան լուրը՝ օրախոթիցի չի կարողանալ ինքեցի պահել եւ սրտից էլ գալիք Միայնիկն անպայման Հայաստան զայլ իմ տեսնելու եւ լինելու իմ տուր որպէս հիւր:

Լսելով իմ ասորումը՝ արարալից: Իմ տուր նրան ընդունելու ոչ մի յարաբերութիւն չունեմ: Ինչ ան ընտանեկցով ապրում եմ ձայնալուսի մեղ տարածութիւն ունեցող կառույն, կամեալ եւս իրաւունքի նախապատմական լընթիւնից մնացած է իմ արեւել յիշուելով՝ չորս կողմից արարողցի լուրհայնութիւն չընդապատում: Իրաւը վրայ թափած ինքեցում ենք: Ինչու, Համար մահանկալի տեղ չունենք: Թոռները ընում եմ մէկ սեղանի վրայ, միւրեւ տուր, հասակաւորներից մի քանիսը յատակին, իսկ ես մեր միակ զիմակ վրայ:

Մեր շնչելու օդը չի բաւականացնում անջնալ, եթէ մահը, ի տես մեր Թուստութեանը մի փոքր լիարեց հառաչանք:

Եթէ Ամբերկանից եկող Միմէնի Կիւրց քաղաքագրական մէկը լինէր՝ ոչինչ, միայն իմ զիմակ վրայ կը լուսացնէր զերեւելը: Բայց նրա ուղարկած լուսանկարից երեւում է, որ շատ չաղ մարդ է ու իմ դէմար իմ զայլ չի պարտել:

Գիշերը յանկարծ դուրսի յատակին, ես ի՞նչ պատանիսն տամ ամերկեան կապալարութեանը...

Պիտէ գալ, լուսանկար իմ խըրճիթ, արտասահմանից Հայաստանութեան տայ եւ տակը գրի:

« Ան տեսե՛ք, ի՞նչ բնակարանում է ապրում Հայաստանում մի զրոյ, որ արմողը կէս զար աշխատել է հայ գրական անգաղապարում... »

Մարտիկի չէ՛ք:

Դրա հետք անմիջապէս փայտի արտասահմանի հետ կուրտարեւել կապի նախապէս մօտ եւ ասալի: « Միմէնից մեղ առե՛ք, որ իմ ներկայանալի ընակարան յաղակալ եւ այլապէս եթէ Միմէնի հետ եւ իմ ներկայ ընակարան տեսալ մեր կուրտարական կապերը կը

խղճումն արտասահմանի հետ:
Ասաց՝

— Գրողները միութիւնը տուն չի-
նեց, ինչո՞ւ չտառարար:
— Փողիկեանը չտուեց: Ամբողջ
քնակարանները բաժանեց իր եւ
իւրակներին՝ մէջ, իսկ ինձ՝ «Եւսե-
քութեան» յատկացրեց Գրիտաու-
փոր Փափախացեանի հին քնակարա-
նը իր բոլոր անայտնութիւննե-
րով, մինչեւ արտիկ խորքը վերաու-
րելով ինձ:

— Եթէ քնակարան բաժանելու օրն
ասէ՛ք, դուք է՛նք չնար լինել մի քան
անկո, իսկ հիմա...
Ձէ՛, ըսկեր Զարորեան, մենք բու-
լթա արդէտի առկնեւ ենք կանգնած:

Երանի չըբէի, եթէ ողջ եմ: Եթէ
գրէի մեռած եմ՝ հը գար եւ ինձ
հիւր էի: Լինելը գերեզմանոցում:
Իսկ զիբ գերեզմանոցում, ինչ-
պէս դիտէ՞ք: Կատարեալ չաւա-
տարութիւն է, ոչ մի պատասխանա-
տա աշխատող երկու գերեզման չի
գրաղեթեւում, միւս կողմից էլ ան-
բնականաբար մեռել էլ չեն մարի:

Այստեղ եւ ինքիցք մի քիչ չեղ-
ւելով պիտի նկատեն:

Միջ օտաւ, առահապար, գէպի
մեռածներն ասէ՛ք ուղարկ վար-
քերմունք է ցուցաբերում, քան
կեղծանկերներ:

Տանդերիւղ ապրով Գալտալի
քնակարան ուղղորդի կամ չեն թա-
ւարարւում, իսկ մեռելները անմի-
ջապէս քնակարանից բուարարւում
եւ թաղման բիւրոյում:

Այդ իրենց ո՞ր առաւելութեան
համար:

Ինչ: Ժամանակն է, որ արանից
կտույ գրա հնչէ չակառաղի լինի:
Պէտք է գաղտնիկան նախապէս ու-
թաղման բիւրոյի Շահապաւնի իր-
ենց պոստերը փոխանակեն: Շա-
հապաւնի գաղտնիկան քնակա-
րանային գիտնականի վրայ թաղ իր
սովորական մականոր ճրտա-
բարբը, իսկ գաղտնիկան նախապէ-
ս գրի «Եւսեք»:

Փող մի փող էլ մեռելները չըբ-
թի պատեն, չեն մեռնի: Սա օ-
գտան էլ կարող է լինել մենա այն,
որ իրենց առկն արդարեւ անկաղ-
թարարիկ աքգել տեսնելով հրա-
ժարուեն մեռնելուց:

Եւեմ Նաեւ, որ վերաբերմունքի
այս խորպանութիւնը չարունակե-
ւում է նաեւ գերեզմանոցից դուրս:
Մեր կողպարտիվ կամութիւնը
օր ու մէջ կողպէ՛ք իսկույմ դու-
նեղից՝ աղարարելով:

«Մտղգեան պատմաւոր խանութը
փակ է»:

Իսկ որքան չակառաղ պատահե՞լ
է, որ մի մեռել գերեզմանոց գնա-
լիս՝ դրան վրայ կաղպէ:

«Մտղգեան պատմաւոր գերեզ-
մանոցը փակ է»:

Ոչ:

15ր 80մուտքի, 1961թ

ԼԵՌ ԿԻՄՍՈՒ

Բնակամարտ կառավարութիւնը
գտնէ ժամանակաւոր երկրպագու
քնակարան արտադրող մանրիկա-
յին լրագրողին բնդանելու: Խմարմ:
Կիւլայի համբարում աշխատեւ եր-
գիծարարի հետ մեծ գլխացաւա՛մ
իր պատմաւոր ապկանքի երկրին:
Անկի դիրքի իր մէջ հարստեւոյ
պատաւով յիշելի է, գլխացաւա՛մ
էրգ է:

Խեղք Լեւ Կամարն ի՞նչ իմա-
նար, որ իրական շրտան վգմաւա՛մ
չի լինել իր բնդաւմէն մի բանի
անցին, երբ Հայաստան կը ժամա-
նար Սիւնեւ կիւլու եւ դաւադրա-
նար իր ապանեւել «Լրմեմիս»
կիւլանցի՝ իր համարում...

ՎԱՆՈՒ ՇԻ ԹՎԱՄԱՆԱՆ

«Ազգ» - Մշակոյթ

ԻՏԱԿԱՆԱՆ ՆԱԲԱԿԱՆԻ

ՄԻԼԱՆՈՅ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԵՆ

ՄԻԼԱՆՈՒ.- Նոյեմբեր 18, Շա-
րաթ երկրորդ Միւլանոյի Հայ
Տան մէջ, Հ.Բ.Լ.Միւլանո Միւ-
լանի ժամանակը կազմակերպուե-
լ էր Միւլանո 100մեակի առթիւ
գերաբուհական երկրի մը: Սը-
րա՛նի պատին կեղերը գեղեցու-
լ էր 1906ի հիմնադրման Ա. Ժողովի
մեռաղբի Ա. աստնաբուհական
քնակարանի պատճէր մեծացած, իսկ
երկու կողմերէն կախուած էին
տարբեր գոյներով, տարբեր լեզու-
ներով գրուած - չարիքամակնիկ
համար մտածուած - նշանաբան
«Բեղմնաւոր Անցեալ, Լուսաւոր
Ապագայ»: Այս գեղեցիկ աշխա-
տանքի հեղինակն է գաղութի քա-
մանիկ Մարկարայ Օր. Անի Մե-
րիքը, որ արժանապա ներկա-
ներուն գնահատանքն է:

Հայրենի եւ Հ.Բ.Լ.Միւլանոյին
փառքերուն յարգուց Տիկին
Մաշապաւնի քան թանկան խորք
հայրենով, ապա Միւլանոյի Հայ
Երգչախումբը կատարեց «Հայրենի
կարօտ», «Երեսուն - Երբունի»,
«Հայ իմ խաչան ես» երգերը, զե-
կապարթեմ Պր. Ներսիս մէր-
թալէի: Օրիորդներ Մեղիքը եւ
Թամանան մեծեղեցիկ յարգա-
բար «Տէր Կեցած եւ Շողոր Նանը»:
Իտալերէնով Պր. Հայկ Անցեալ-
եան բրաւ Բարեգործականի 100ա՛մ-
այ պատմութիւնն ու գործունէու-
թիւնը լինելով մէկ առ մէկ բոլոր
նախադասները եւ մեր ազգը յու-
րով տարեշնչանքները դէպքեր եւ
Բարեգործականին դերը ի նպաստ
Հայ Ժողովուրդին:

Գեղեցիկ գաղաղկույթեամբ մը,
այդ օրերուն մեր զարգըը կը գտնե-
լ էր մեր երկրի հար ճրտա՛հ Մերի
Սեղաւնի: Բնդաւնելով հրա-
ւէրին, եկաւ ու մեծակեց եղաւ մեր
ուրախութեան, մեղ խանդավառե-
լով աւելի ու աւելի: Երգեց «Լուսիկ
եկա» Լուսինա Պէրիտի գաղաղկու-
թեամբ, Ուլիքով Մարկարայի քանե-
րով եւ Պաղտատաւնի երաժիշ-
տութեամբ անդէրէն երգ մը, որը
յաւ Ժողովուրդականութիւն գտած է:

ՇԱՐԱԲԱՆԱՆ ԱՆՆԱԿ

ՀԱՅԳ. ԿԵԱՆՔԵՐ ԳԱՆԻՑՈՐԵՆՈՅ ՄԷՋ

ԱՐԵՒԻՄԱՆԱՆԱՆ ՄԱՍԻՆ
ԴԱՍԱՆՍՈՒՄԻՆԻՆ ՄԷ

Կէտնալիլ հանրային դարգարա-
նի արահի մէջ, Նոյ. 1ին, տեղի
ունեցած է Արեւմտահայաստանի
մասին դասախոսութիւն մը, կազ-
մակերպութեամբ Հայ Կրթական
հիմնադրութեան, Նոյ քաղմու-
թեան եւ ներկայութեամբ: Հիմ-
նադրութեան նախկին աստնապե-
տուհին՝ Նորա Մասնական, ներկա-
յացուցած է օրուան դասախոսը
Փոքր. Ռիչըրտ Յովաննիսեան, ո-
րուն ինքից եղած է պատմութեան
Հայաստանի անհնազողք քաղաքա-
կները: Փոքր. Յովաննիսեան,
չորը մէկ ու կէս մտ, հայերէն եւ
անգլերէն կրկնելու դասախոսու-
թեամբ եւ լուսապատկերներու ցու-
ցադրութեամբ, ներկաները առաջ-
նորած է Տրապիզոնի դէպի Կիւ-
միսեան, երրորդ, Մարքիքը ու
դէպի Մուշ ու Կան: Իր արմոյղ
կեանքի ընթացքին Արեւմտահա-
յաստանի իւրաքանչիւր գիւղ ու

ամերիկեան շրջանակներէն ներս,
եւ ապա Պրտուշէ կոյթի ունեցա-
մեթէ հասուած մը:

Հանդիսութեան փախման խօսքը
կատարեց Իտալոյի հոգեւոր Նոյի
Հայր Առն. Արք. Շահէնեանը:
Յիւստանեց Հ.Բ.Լ.Միւլանոյին հա-
րիւրմեայ գործունէութիւնը,
մաղթեց յաղորութիւն եւ յարատե-
ւութիւն ի լա՛ս մը Ժողովուրդին ի
Հայաստան եւ ի Սփերս աշխարհի,
ինչպէս նաեւ Մայր Աթոռ Ս. Էջ-
մածնի:

Երկոն շարունակուեալ «հիւրա-
սիրութեամբ»:

Նոյեմբեր 21, Երեւանի Միւլա-
նոյի «Տէլէ Էրպէ» թատրոնի մէջ,
նախ յայտարարով կոյթի ունեցաւ
ամերիկահայ երգչուհի Մերի Սեղ-
աւնի: Սրա՛նը լեզուած էր Հայ
եւ Իտալացի հանդիսատեսներով:
Համարեց, դուրսի յարգադրով
ու գերեզմի մայնով հմարցէ ներ-
կանից: Կրկնեց Հայերէն երգերը,
որոնք երգած էր Հայ Տան մէջ: Ար-
տապալտեցաւ իր հայ մաղա՛մ
մասին, լինեցնելով ներկաներուն
որ Ռեիլեով Մարկանն ու Պաղտա-
տաւնին այ Հայ են: Ժողովուրդ-
ային երգ «Պարուն գարուն գարուն
է» երբէն լինելուցանալ մասը սոր-
վեցնելով Ժողովուրդին, միասնա-
բար երգեցինք զայն:

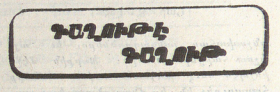
ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՍԱՆԱՆ

Նոյեմբեր 25, Շարաթ օր Հայ
Տան մէջ, Հայ Եկեղեցւոյ, Իտալոյ
Հայր միութեան եւ Հայ Տուի-
վարչութիւններուն կազմակերպու-
թեամբ, րազմաթիւ բարեկամներու
ու հարգատեղերու ներկայու-
թեամբ, խանդավառ մթնոլորտ
մէջ, տունցեց թաղմամատակի,
գաղութի վերեւին տեղած Պր.
Հրաթ Բամպակեանի 100ա՛մեակը:
Շնորհաւոր տարեդարձ Պր. Հրաթը:

Կ. Ո.

ճողպը, լիւ ու դաշն ուսումնա-
րած գիտնականը առաջին անգա-
լի որտեղ տակ ու աշխարհն առկն
դպացած ու ստանալ է աներեւակա-
յիլին աւերակ հայրենիքն ու Հայ
Ժողովուրդի հաղաբանակներուն
պատմութեան անհնազողք Ներեւ-
րը, ստանալ է Թուրքը, որ կը սպառ-
նայ ո՛ւ մէկ թիղ հող ապա չոր հո-
ղի տիւրը՝ Հայտան: Տալած է
Գիւրգը, որ ցաւ. հը յայտնէ եղա-
մէն համար, եւ վերջապէս, ստանալ
է «գարած» Հայը, որ կը պահէ իր
ինքնութիւնը, բայց հայերէն չի
գիտեր ու Մոսմանը կը պաշտէ:
Փորթ. Յովաննիսեան այս ժամ-
բարեկրկնելու կատարած է իր կիւ-
լաղեթիւրէն, եւ Հայկական զե-
կաղապարութեան նկատմամբ թրջա-
տան պաշտօնական կեցուածքը մե-
րազ, թուրք գիտնական Ժաթիւ
Միւլի. Կիւլիքի ընկերակցու-
թեամբ: Գասաթաթեան աւար-
տան Փոքր. Յովաննիսեան կոչ-
ուղպած է ուսանողութեան ուսում-
նալիքն ի հեճուել քաղմաթիւս
ուղեւոր, շարքի ու տեղահանու-
թեան, Հայ Ժողովուրդի յարատե-
ւութիւնը պաղտալիք եւ կուսի առը-
ր մէք ապագային: Փախման խորք
արտասանած է հիմնարկութեան
ստեղծագեղ՝ Վահէ Եսիքեան:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՍԱՆԱՆ

ԿԵՏԻՓԱՆԱՆՈՒ Ս. Յովաննիսեան
կեղեցւոյ մէջ, Նոյ. 12ին կատար-
ւած է յորեւանական երեկակ տա-
նախադասութիւններ: Անոնք կը վի-
րաբերէին Դարաց դասու 115րդ,
Զուարթեան երգչախումբի հիմ-
նադրութեան 70րդ եւ Հարիւր Սան-
կան երգչախումբի կազմութեան
50րդ տարեդարձներուն: Գատարա-
գին ետք, կեղեցւոյ կից արա-
հին մէջ, սարըւած է յորեւ-
նական սեղան մը: Օրուան հանդի-
սակարդ եղած է կարգադիր յանձ-
նախմուքի առեւնաղարկ Մարիւմ
Տրամբեան, որ բացման խօսքով
պատմութեան քրա՛մ է Զուարթեան
երգչախումբին: Սուր տառն է
դպրակաւ՝ Լեւոն Եօրթեմյէ, ապա
Զուարթեան տանակաւ Կարօ
Դարբերեան: Գործարկուած է գե-
կաղապարական յայտարար մը եւ
փախմով կատարած է Տիկին Տրա-
մբեան:

ՊԱՔՐԵՐԻԿԻՆՈՒ Ս. Աստուածանի
կեղեցւոյ մէջ, Նոյ. 5ին, տեղի ու-
նեցած է մատաղօրհնութիւններու
երրորդը, որու յաղաղած է սիրոյ
անգալ մը ի մարտնա ճառեակ վար-
ժարանի հաւատարակչուելու: Հա-
մար տարեկան պիւնանէ: Եկեղե-
ցական արարողութիւններուն նա-
խապահած է Մեարդ պատրիարքը,
որմէ ետք, քաղմութիւնը հաւաք-
ւած է վարժարանի մարգարա՛մ
սիրոյ սեղանակուն շուրջ: Հանդի-
սակարդ եղած է վարժարանի երե-
տապար Լուսինիքի: Տիկին
Նարա Սարգսլու, որու բարի
գաղապէսն ետք, խօսք տառն է
վարժարանի հիմնադրելու Դուհաւ
Ապուլուք, որ բացատրութիւններ
տառն է Թաղային Սորուրդի
գործունէութեան ու յաղաղակալի
ծրաղքերին: Եւ Թուական տը-
նային փոխանցած է պիւնանէի մա-
սին: Ճախման գարձած է օր թաղ:
Խորհրդակի կողմէ ներկայն կը
կառուցողի վեցարանին շէնք մը,
որ միայնու կալուած պիտի գտնուի
եւ նիւթական նպաստ պիտի բերէ
պիւնանին: Այս տարի վարժարանի
աշակերտութեան թիւն է 395, ո-
րոնցմէ 215ը մասնակի վայաւոր
ենք կը կատարեն կամ ճիւղաբար
ենք: Ամանակալը կը քաղկապուի 36
հոգիէ, զիստարեւրութեամբ տնո՛ւր-
նուհի Հերմինի Պէրիլոյի: Տե-
ղեկարար ընթերցումէն ետք, խօսք
տառն է Պաքըրեւիլի քաղաքակ-
ալ տնական երեսուց իտուցին:
Գործարկուած է գեղարուեստական
յայտարար մը: Հուսի քանքը ար-
տասանած է Մեարդ պատրիարքը:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՍԱՆԱՆ

ապրիլին այն փակ մարզեր մտնում
 փոխարին ծանրերևան տակ պատ մը,
 ծախք են խեղա յառակ կը տեսնեն
 դիտումը զգալուները, որ ամբողջ
 լին ընթացքին հետադարձ է դիմը :
 Գրեթե մարզեր փակ փակույթ ինքն է, որ
 լինէ են : թէ մարզեր, այլ... հետքներ
 են : Օտակն իր տառերն իրերեն
 արդիներուն
 մարզեր փակ արժեքն է
 ամպերին վրա
 ու տնամանը՝ վրես :
 Ամբողջ երկ մը ծուկերի մարզը ապա
 (Ծաբ Ի. Ե. եջ)

Կ Ե Ն Ս Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

(ՀԱՅՈՒՄԱՆԵՐ)

Վ Ա Հ Ի Օ Շ Ա Կ Ա Ն

Ըլլալ մը կալ Հնոսներին հայելին կոտակէ որ չի լսուիր չի տեսնուիր չի չափուիր լոյս աչքով ոչ ալ մտքով պիտի փնտռու միտքէն առջին ինչէր կան որ չեն ճանաչար ով ըլլալը յարակիցները կը խտնէ չենք հասկնար անհար անմար որբերու պէս շարուեր ենք ծառէն ճանճին համեստ խոնարհ Հիւսիսին հետ քով քովի մ'առ է ո՞ր է պահուցած էտքիւն որ խոտացան բառերը Բուրբ-միւնար աղետակը տեսարկները մանկութեան մեծ-միջինով սիրուն Օրդուր Դերենուհին խորէ՞ց գիտ Բէ չէր գիտեր որ բառերը իրեն նման կոտակէ զիսէ հանդը սրկիալ են բացի մէկէն որ քառ չէ ոչ զոյգական ոչ անական ոչ բայ մակալայ դեմունն ոչ կապ շաղկապ, ալլ ալլ որ այս բոլորը կը հալածեն կ'ուզեն բռնել մերկացնել պատուել մեր կմարէ հանդի սրտին տեսնել զգալ ու հասկնալ ի վերջոյ էտքիւնը այդ մէկ բառին ուր կը պահուի ըլխակը Հիւսիական ահաարաւի միակ ուսման որ կ'ընայ իր պայթումով փնտցնել տիեզերքը մարդուն մէջ։ Այսպէս է որ էտքիւնը, անուս անման անմարէ։ Ապրողներու կայսրութեան մէջ պիտի յայտնայ Բափառի քառ ու իմաստ փնտել սրտալ լայն չափն ոչ մէկ տեղ։

Մեկի մը կար, միայն մէկ հոտ՝ մամոսնիկ սկիզբը (զեռ բառերը չէին եկած ճշմարտութիւնը ծածկել), առաջինը եւ վերջինը, եւ աստիկ ետք ամէն ինչ մէկ միւտը կը պարունակէր իրար մէջէն կու զային ոչինչ չար էր ոչինչ չին էր միայն ձեռք կը փութուէր, մէկ ձեռուէր իր ումէ ամբողջ մարդկութիւնը կը սերէ։ Մեկի մը կալ որ կամուրջի վեհ կը յայտնէ որ զգէի պարզապէս զեռ ամալի ամուսնները կը աղբին, սերունդները որ պիտի զան չին սուշով բեռնաւոր տաղանդ ու կիրք պիտի խառնեն ուր որ աղբին ու տեսն ինչեւ։ Հասնի հայրենիք վերադարձի վարկանալ։

Մեկի մը կալ՝ մէկ արգանդին ուրիշ արգանդ անցնի է որ լուսաւոր մթնոթիւնէն առնականապէս աշխարհէ մամոսնիկ տարածութեան դարսի հնունդը ամին մէջ լանկանք կ'ուսուռ։ մեր կեանքերու մէջ լոյսի Հիւսիսաց հաւաքուեր ենք կը խոսակցենք բաղի լուրի կը տպանեն նորանինն որ գրուի կու զայ խորհուրդներու տաճարէն ճարտիկներ հրահանգներ որոշումներ զպահանջներ իրենց զանկի արեւան շունին զանձաբերէն մէջ Թաճաւած, ճենհանգի արիւգքներու հիւսիս պաշար միայն մէկ մենք պարզապէս մայկանք նուէր ասոր եկեր ինչ ընենք որ այս սեռին եւ ձուին երկրորդ ծնունդը չվիճի ու կորենայ մեր մթնոթիւնէն Թիւրքանին լարժուել բառին փակի բեղմնաւորութիւ, պարտականութիւնը որ հոսանայ անի ներքին ամբողջ կեանքը մինչեւ որ հասնանութեան դուրսը հոսած՝ արթննայ մէջ խառնուի է լուսը ծնի է ձայնը խուլ է մորթի կ'ընդ է... Ինչ ընել տար խառար գործիքին ասկ խաղաղիքներ շարժերին կուզուց ընենք ու մարդիկ՝նր պայտկով հաղթել։ Մեկի մը կալ անկարելի բայց մարդկային՝ զգիւր դա՛րս տեսած մըն է աստուածային կենդանականութեան մարդոջն յառնե կեանքի ճշմարտութեան յառնե սիրոյ բեղմնալէն։

Ապրելի մը կալ ինքիւր անմէն փայտաւորական աղտորած ուրիշ մարդոց ներքոյ մէջը՝ հոս ուր անոնց մեկնեան զարսի անուս կը զրդույց ցերեկ զվեր առնալու, սուրիկ անոնց գիտակցութեան պահպաններ կը հակեն լուսաբանով կը հետևին ամեն շարժող էակի, ուրիշէ քուռի երաջներու մշուկները կը դարձնեն մուկերու մէջ խորհուրդուր մշտնադիր կը խաղան քաղելի իրենց միշտպահանջ արարչութեան երեսին արարչութեան վրաստած կեանքի ձէպն խոտանէ, սրբին մէջէն ծակուած խոտկով ու անցում կողք կողքի կարտններու անկարելի խաղանքներ, ամփոքի՞ն ու զառնալով օտարութեան տառանդութեան կալին, մինչ չորս կողով մարդիկ խոտին երկիցի են ճեփ կ'ընեն բայց դուս չկա խախտանքի ոչ ալ սուղի պահերուն որովհետեւ ապրելի բայց չի խոտարժուիր մարդոց հետ ալ կալ միայն անկարտնան՝ ուրիշներու մարմինն մէջ։

Նախի մը կալ որ կուի է կենցած մաճու պայտար մը զիմարտին ինքնութեան հետ որ կը սպասանայ զիս Ընել իր մարդակեր գիտակցութեան տառանքին մէջ իսկ խեղդի տեղս անցնի տեղս ապրելի եթէ ես զիս չկանխեմ շառնաւազեմ չմոնցնեմ չիւրացնեմ զպառնորէն, մարդու իմ դուս եւ ահարկու սխորմարի զոհացում եւ յաղթանակ պէտք է տամ որ իմ անմիջ վերածեմ անկանքներու խոյ շշուկին ու ընտելի յորժանութեան, ու այն ամեն այդ ուրիշը կեանքի կու զայ կը ծծի իմ մէջ կ'ապրի երկվարկութեան իր լրբին սիրոյ տաղարկի կը ճոխանամ կ'երթանկանամ՝ արտաքինաբար նոյն աստի՜ն որ զիս զոցցած, իր նայուածքին նոյն պահած՝ ան կ'երթայ

կը հնոսնայ իմ աշխարհէս, ու կը մնամ տալսէս որբ անիրաւան բացակայ մը ես իմ անմէկ մինչ մարդիկ կեանքը կ'աղբին կը հոտացնեն ինձի ոչինչ ձգելով։

Միտեալա՞յց ըլլալ մը կալ որ կը մերթ մեկնալը դուռուս Հերոսներու եւ սուրբերու ապմոտը եղբարմար ամբողջներու բառէ շինուած արցունքը աղբ հայրենիք տանգրութիւն ու պապերու միտքիքը, որ շատալին շարն եմ կ'ըսէ ու կը ճարիք զվար դուրս դո՛ւրս հայկական զոց հեղձուցիլ ու խախուր զնտանէն, որ անիշխան արճամարտո՞ւ՝ աստուած մաստուած կ'ուրանայ աշխարհներու թաղաքացի կը հոշակի ինքզինքը միակ մարդը հողէ ցեղէ մշակոյթէ ապառուած որ գիտէ Բէ քան Միտեալը մարցին մէջը միայն կալ, իր ինքնութեան ոչ մէկ նստար ոչ մէկ վկայ պէտք ունի որովհետեւ ամեն ապրող արուստան է հոտակայ իր քաղաքը պիտի փնտնէ ու շարն ու յառն, անըրգիւր մէջ մայրամ ուղիղութիւն չ'ըրթի մը՝ ճարտար էլան ուրիշ ապրող մարդ զամենի երաղով։

Միտեալա՞յց ըլլալ մը կալ, միտեալական մէկ հոտ շա՛յ ինքնութիւնը հայտնական միջնորդային լուսն մը անուս շունի հացէ շունի լիւսի լիւսի կը խախի, կեանքի Հիւսիք սիրոյ հուրը տեղծումի հեղեղը ինչն է միւնալ որ կը սիւտ՝ զի՞քին աստիկ ինդալով... ինչն ալ ինչան խեղճ ու անեղ մարդկութեան հետ ձեռք ձեռք սիւնգրիք երանաւալ որբերգական Թալաքը։ Միտեալա՞յց ըլլալ մը կալ որ մասուն է ու կառկ արեւմտեան հայութեան իր դարսուր պատմութեան առաջամասն է բացում զէպի միջնեղբայրան հորքին ու ռաւանդներ երազական մասմման եւ արուսեւ, ներշնչում է մարմնաւոր տրամոթեան մէջ Թալաքուած, համ ու տարփանք արթնալ՝ որ լեզուին մարմնէն կը շորի եւ Միտեալի բանաստեղծին զրազկանի կը հասնի։

Աստուած մը կալ աշխարհ կու զայ նորանինն շունէն հետ տարբերութիւ մտեթիւնեանը կ'ըլլայ պատկեր կ'ըլլայ բառ կ'ուսնէ տարածալ գիմարին անպիտէն վեր ընալով քայց նաեւ վար, չո՛ւս մարդոց մէջ երաղս հորս ու ընկեր որ կը քալէ մեր աջ կողքին խաղը ուսին խաղով միկ ուս մարդով ու մեր խաղն ալ, նեղ օրերուն՝ շաղկալով, հանդիմնով Բէ ամէն ինչ իմ իմաստ ունի՞նք միայն Բէ սերը յորիք մարդեղիկի ամբարտաւանի, որդի՞ն հողները որդուց մարդկանց երազաւար անսփոք... ու պատմելով մեր հօր մասին որ հաղթեց իր դարձէ եթէ միայն հաւատաւ դուս, յաւան սիրոյ աշխարհին բայց պաշարին ոչ Բէ սա նա խեղճ ու կրակ մարդոց զէ՛մ՝ ալլ զիւրաղեր Զարեգին զէ՛մ՝ անոնց սրտին բուն դրած։

Մեռնի մը կալ որ կը գիտէ իր օրհարը հնունէն բոյսի մարդին շնորհութեան զխաղաղութեան պիտանակէն, որ կը յառնէ ասոց փառօց վարկիւններու անհնուն ու կը տան կեանքի անհա խորհուրդուր իմա՛ւով Բէ ծալքէ ծալք տիեզերքը գիտարուրէ վայր մըն է ուր հեղատմով անսանձիկ համատարած հրդեհ մը անհեղալու կոտորած վարչալ պիտար լաղիղ բոցերու իր անուրէ կը ծանչի կը փափալ կը պաղուլ էսն եմ կեանքը ես եմ մա՛ր յալիւնանք իր բունիկ երկվարկութեան պրտիկ հօլին եւ լանկարձ ամէն ինչ ես սրտ դարկին կ'արձանաղիլ ու կ'ապրի, կարծես ոչինչ փոթուած ըլլար արարչութեան յայտաբերն եւ դուս չիմ տերեւի մը Թեւեռուն մէջ ծուռա՞ն՝ անոր աչքով ինձ կը նային հին ծանօթի առաքնութիւն անոր անախտ մաքուր մանկուր սրբիկով իմ տեղս կը շարժանկե կեանքս ապրելի դեղեղացիքն ու սերել։

Մեռնի մը կալ միայն ձայն է ինիկ-բունիկ պէս ձեռք ձեռք աղբարներու ասք ու խոսուս ընդանին մէջ կ'ըլլայ բառ մեռնողին տեղ ու է միայն գեղեցիկանոց կը տարուի լոյս եւ օղբիք զամբանական կեանքի որովիկ կը լսէ ողջ կը մնայ մաքին մարմինն գաղտնի խորքը պահուցածս պատկելով զալիք յաղթող Թառաքական Թալաքին։ Բայց մենք միայն մարդու նման բանք մըն ենք, ցաւ է սիրա, մեր բառերու աշխարհակալ դերգործանքին նորաբեր՝ մենք արտա չենք մեր ուղարձ կամեցածը կատարել, բայց զիցեղք որ, անկեղծորէն մեր ձեռք չէ մեր կեանքը, կ'ուզենք զգալ, ապրելի վիշալ, քանիք մ'ընել մեռնողին որ մեռնողին տուգանք կը որ կը վառէ ո՞ր ամին ինչ յայտնալէն կը որդարանէ իր աշխարհ պալով՝ չենք գիտեր, ոչ ալ ինչպիսի՞ս խառնի նայինս սպիկիւրի երեսին որու նոյն ցաւի զլուր ալիքները կը շառաղան ու կ'ընկզմեն մեր անիմաստ մրմնունքին չէր մարդկիւր։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Р У Ъ П У Р S П Ч П Ч

2006 Նոյեմբեր 29

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՅԱԿՈԲ ԱՐԲ. ԳԼԵՃԵԱՆ

ԳՈՒՆԵՑ - ԱՐԱՐԱՍՈՒՆ ԾՈՑ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԿՈՐԻՒՆ ԱՐԲ.-Ի ԱՅՅԵՐԸ (ՀԱՍՈՒԱՆՆԵՐ)

Միլիոնում անմոռանալի ու անողորմ զինք էր: Երկինք, երկիր էի ծովը Մամբարայի միախառնուել էին իրար: Կարևորական անձինք էր տեղում, ամբողջ էր ու փոփոխվել: Մի խաղող զանգ էր, ինչպես կանաչ հենց ինքը՝ սրկիլներեցի նա՝ հատակ քանդանով թուրքի Սևահեղ, այգիների մի վատ եղանակ ներկարարելիս:

Մայլա կանաչակ ճնշում էր մարդկային հոգիները, ճմուռ էր նրանց սրտերը, ու յուրաքանչյուր անձինք հետ յուրաքանչյուր տխուր զգացումները արկնոմում էին այդ չղմշում քրճանդող Հայերի ներշնչարը: Մահել էր միայն մի քանի ժամ, ու նրանք վաղ առառնառն լքելու էին իրենց ծննդավայրը, իրենց պատկանական օջախները: Նրանք լքելու էին այն հողը, որի վրայ քրտնեղ էին թափվել, կերտել էին իրենց հատակ ու կրթության ամբողջները, առառնալով էին ու գոյություն ունեցող պաշարը մեջ: Այնտեղ էին թաղել իրենց հաղթանակը Նարազանքի՝ նրանց հողաբնակների վրայ չեմ-թե՛ք արցունքը հեղելով, բայց նաև տոթերին էին ունեցել երեքուր, պարելու ու ուրախանալու: Երբեք վիպագրիկ իրենց անպարտելի ոգու: Այժմ, սակայն, Թուրքերի նոր առաջնորդի կառավարի ու յաթխական զորքը, կործանող Նարազանքի նման աշխարհայ, մոտենում էր այդ չղմշումների ահուգործ մասունքով տակի քրտնառնակ աղբարաններով:

Օրեք առաջ դարձել Վարդարի համառոտ չեղձ էր իր կրթականիցների հետև, չէր ունեցել լքելու իր ծննդավայրը, թողնել լաճախարը աշխարհից, բռնել պանդխտության ճամբան, որ տաներ էր նրա ընտանիքը դեպի անտառը ապագայ, օտար երկիր, գուցե՛ք՝ անհիշելու կալ, անհայտություն...

Վարդարի կնիք՝ Ռեբեկան, բուրբուխի հաղաթան էր ամուսնուհի: Եթե մարդ էր անցել այն չարաբաստիք օրերից, երբ Ռուսաստանում ապրող նրա ծնողներն ու հարազատները տեղահանվել էին դեպի Միջագետքի անապատները: Զանազանի նրանք հայարարող հայ մարդկանց հետ գոհ էին գնացել անապատի թափվելուհիներ, սովին կամ ապագայի յարձակումներին, իսկ այդ եղբայրը՝ Սյր-գարը, Թուրք ժամանածների հետ ունեցած մի համաձայնության պատճառով ծնողների աչքերի առջև խողովակել էր:

— Այստեղ չեմ մնալ, — ասում էր Ռեբեկան: — Ես Ռուրքերեն չեմ վստահվի, մի՞թե նրանք չէին, որ կտուրեղեին իմ հարազատներին, մի՞թե նրանք չէին, որ ըն հարազատի՝ պաշտելի Ռուրքի Սևահեղ գրուրել կերան: Հայերն այստեղից գնում են, իսկ մենք երկու աղբիկ ունենք, ի՞նչ է, ուրդ՛ում են, որ նրանք Թուրքերեն հետ ամուսնանան:

Վերջին նախադասությունը ցրտեց զարթել Վարդարի ողջ Սևահեղ: Ես աչքը կտրեմ նման սիրում էր դուրստեղենի Հնազանդություն ու Դուրբուխ: Վերջինի վարդարի ներկա էին և ներկայումս քրտնեղ ու մեծապատիվ քանառանգ Ռուրքի Սևահեղ են: Ինքն է ընտրել նրա անունը: Խրախանդից անցանից Սևահեղ քանակ է բարձրացրել ու իրեմի փառակի Դուրբիկ կնիքայ՝ մարդկություն, որ նա միշտ ստորջ ու երջանիկ լինի, դառնայ տեղաբար հա-

յունի: Այժմ, սակայն, այդ մաղ-թանքները կարող էին անկման զանաչ: տեղաբար Հայունհի Թուրքերի հա՛նք, մարդկային անմեղ հոգիները դաժմաբեկ յուրաքանչյուր թուրքի հա՛նք: Վարդարը արարածից այս մաղթեց: Իր ընտանիքի սրտով ինքը ամեն տեսակ հաշիմներից ու նախա-սիրություններից բարձր էր: Մտածում էր, որ ինքը պարտավոր է պահպանել իր ընտանիքի արժանապատվությունն ու պատիվը, ազգային լուծում լինել:

Թանկարժեք իրերը տեղադրեցին արկղերին ու պաշտպանեցին մեջ: Մարքեթին ընտանիկան յուրաքանչյուրները, տասնիկը անեղնադրու-թյունները, քրտնեղ նա աղբան սիր-րում ու նուիրություններում էր պարտադրել իրեն: Ժողովրդի քառուստն թողնելով համար: Զնուռացան տեղադրումը: Նաև այն հաստակավոր Սուրբ Գրքերը, որի յալե-րում էին վրայ չղմշում էին ընտանիքի հին ու նոր անապատի ծնողներն, պատիվ կամ մահուսն թուա-կանները:

Գինեղանայ այդ անողորմ եղանակին, տեղադրարի անձինքի տակ, Վարդարը կտաք վարձել ու իրերը տեղադրեցին նախաձեռնադրում: Մի քանի ժամ քանոյ յուրաքանչյուրի վրեժնուր պիտի գար ու Յուսուսա-տան ասանը դալով մարդկություն ու յուր զինուորականներին:

Լուսաբացին անձինքը գաղաղակ էր: Վարդարը բուրբուխ չուգ գնաց նախաձեռնադրում ապրանքները նաև փոխարկելու համար, որպեսզի յուրաքանչյուր հարազատներին: Մա-կան մարդասան չէնեց հաղի-րանք մտած՝ ցնցուց անակնկալեց: Իր քանի ժամ ասում ընթաց իր իրե-րում տեսնում էին, չգիտեմ, թե՛ ի՞նչ անել: Թուրք պաշտոնեան ձեռքերը լույսը:

Վարդարը վրդովմունքից ու մի քանի անկուր անկարողությունից կարճամա՞ք վերադարձան: ասու: Ասում կնիքն ու երեխաներին, մի պահ կարճեց ասու ձեռնի, նայեց չուր կողմը: Հոր անկած ծանրեց ու բռնի հակա կեղևներն եղբարայ-րերի նման կանգնած էին իրենց անգույն, թրեղան, ամբխիթար ու դրախտը: Բնական պատուհից կող-պեղե մեջ: ասու դուրս վերջնապա-նորեն փակուցեց տերերի ստիկ: Ոչ մի խոսք, արտասուքի ոչ մի կա-կի, լեռնադարձ ոչ մի հայկաթ: Առանձին անգույն Վարդարը բանա-լիով չխաղաղեցեց դուրս, ինչպես որ սովոր էր անել այդ կողպելուց լեռայ:

Նախաձեռնադրարի մաս Ռեբեկան նոր իմացա, որ իրենց ապրանքնե-րը դրախտում էին: Մի ծանոթ Յուր յուրեղից ցուց տունը այն վա-րք, որի նիւրուսում գրում էին դը-րանք: Ուրդ է կնիք իր մեծ աղջկա-ն: Զնուրաբի ձեռքից ընկած աղբիկն ուղղեց այդ ուղղությամբ: Դա Թուրքական ու անհայտություն թե՛ յա-րան էր, կնիքը մեջ կարած պատե-րով, իսկ ներքը՝ դարձահատ ու կի-սամուր: Թուրքերն այնտեղ թե՛ էին խմում, իսկ անձն էլ կկալի քալում: Նրանց մեջ նստել էր նաև: Զնուրաբից, չէր յուրաքանչյուր դա-սու էին մեղքի մարդկություն:

Թուրքերի համար բուրբուխի ա-նապատին էր մի կնիք, այն էլ կեա-նուր կնիք մուսուլման քանակ: Ռեբե-կան փորձում էր պաշտպանել իր ընտանիքի արարք իրանուրը: Քեֆեֆեֆե՛ք, գողե՛ք, սրկա-նե՛ք, — գուցե նա՝ ո՛ր են մեր սր-ն:

Գուրգյիկն ու Արարական ծոցի եր-կրներու Հայաց Թեմի կաթողիկոս-ականական փառանքող՝ Կորին Արք. Սպարեան Նուրբեկը Դին ասուրեց Արուստայի, յառուկ ասուրեց-թեմաբ: Ան ընկերակցությունում Արարական Միացեալ ինքուրեանց չղմշել հոգեւոր հոգի՞ք՝ Արա՞մ Քճե՛ք: Տէլքերմենեանի, Թեմական Ժողովի ու Ազգային Վարչութեան անդամներուն, պաշտոնական այ-ցելութիւնից դուրս: Քնար Ալ Պարս՝ պալատ, հանդիպում մը ունենալու համար Նախադատական գործող նախարարութեան ընդհանուր տնո-րէն՝ Արի Սալէմ Օսլէյ Սլ Բասայիի հետ:

Նկատի ունենալով, որ վերջինս գահամասնակցի յատուկ հրամա-

տուկները, շուտ գտե՛ք ու բերէ՛ք, այստեղ:

— Զայից կարել, վեր կնիկ, — ասաց մուկեղները, — ձեռք թէն ըս-պիտան է, բայց հաղի եղած դեպ-քում այն էր դառնալու կաթողի՛ք:

Այս խոսքերի վրայ թուալեց նալույծանով մի քանի Թուրքը ձեռքերը ասուրն դեպի դալեքնե-ր: Ռեբեկան զգաց վատնեղ, մա-նառող զգաստացա, երբ նկա-տեց, թէ ինչպե՛ս է փոքրէկ Հնա-գաղան իր գէշերից լուսն՝ ասը-սանքար քողում: Արաք չուա-կալ, դեպի դուրս ու դուրս ինկու-պիտան լեզու թուրքեր: Գինեղ-րերին ու հայոյաներ: Մի պահ կանգ առաւ, նորից դարձան նրանց կողմն ու դուռն: «Գողե՛ք, — անի-քանիք:» Անուհեռու շտապեց դե-պի նաւ:

Նախ վրայ լուսն էր միայն երե-կաների արմուկը: Մեծահասակ-ները լուսն էին, միջուրաբոր ծնող էր: Ուրդան թափել կար նրանց աչքերում, ինչպե՛ս ծանր էր ծնու-ր նրանց սրտը՝ հայրական գիտելից ու ծնողական թափանչելու վի-րէ: Միլիոնի քանով սուղուն էր հեռուոր հորիզոնի կտի՛ք գառնա-լով երազային մի աշխարհ, ուր սակայն չարունակուն էին ապրել առաջակուրթիներին ու ջարդերի մեջ մեծ վատած ձեռք ընթաց ինկ կամ ուրե՛ք վայրերից գալիս ձե-րաղերի՝ բուրեռն բերելով արա-սպեղ արարածներ:

Ռեբեկան երբեք եւս չնայեց: Նա ոչ թէ վարձեցաւ աստուածաշնչեան Ղովոթի կնիք նման քարէ արձան դառնալուց, այլ ոչինչ չունեց, որ իրեն էր կապել այդ երկրի հետ: Սակայն ամուսնուր՝ Վարդարը, շա-տերն նման չէր զիմանում թաժա-ման ցաւին: Վերջում վրդապաշա-տայի յուրմանը ու սկսեց երե-խայի նման լաց լինել: Ռեբեկան խիստ խօսքերով սկսեց յանդիմանել ամուսնուն:

— Լացը ասելուց է, իրե՛քց թող մնայ մեր ասուն ու տեղը, այդ եր-նուրն հետ չեղե՛ք կրնար ապրել, որ մը միւս Հայերնու աղս մեզ ալ պիտի ցարդեն կամ թրջաղեն: Անի՛ծեալ երկիր, անի՛ծեալ մար-դապաններ:...

Վերջին քառերն արտասանելիս՝ կարծես թէ թուալացա Ռեբեկայի կնիքական զգաստութեանը կա-պանքները, նրա աչքերում արցունք-ներաց: Դառն հեկեկեղից մէկից երբեք ընդ մերթ լուսն էին հեռու-եալ բառեք, անի՛ծեալ երկիր, ա-

նազրով, Ապու Տապիկ հայ հա-մաքանի նուիրում էր 2500 ք.մ. հողամաս մը, կեղեղիկ կառուցելու համար, ուստի՝ ասն պաշտոնական այցելութեան նպատակն էր, շնոր-հակալութիւն յայտնել պետու-թեան:

Տէկին Սիւրբ Թուրքիկան, որ տարբերու ծանօթութիւն ու ժո-տիկ կապիք ունի վերոյիշեալ ան-նաւորութեան հետ, ներկայացուց Կորին Արքեպիսկոպոսը ու իրեն ընկերակցները եւ ընդգծեց այս այցելութեան նպատակը:

Կորին Արք. նախ շնորհակալու-թիւն յայտնեց այս հանդիպու-մանը ու ապա օրդիկեց երկրի բազմապատակ նախադա՛հ՝ հա-նդուցեալ Տէյն Ջալէթի բարի մի-

նիծեալ մարդասպաններ՝, գողե՛ք, ապաղախե՛ք: ... Նա երբեք եւս չը-նայեց, բայց ճամու թեւեղով էր պալանջին հասաւ: Բեկերուն մի ձայն, դա մուկեղներն աստուտան կանչեց, որ, գողը աղբե՛ք էր հրա-ւիրում հաւատացեալներին:

Այսօր, վերոյիշեալ դեպքից ու-ղիվ ու թուալեցինու տարբ ուր, Վարդարն ու Ռեբեկայն առաջ դուստը՝ Հնազանդ Կոստանդնու-րոյում է իր կեանքի իննուտուր-կու տարին: Նա կարծես հայկա-վաթմուն տարեկան լինի՝ որ ուղ-ղա՞ծի իրանով, համարեալ նա-խորձով դէ՛քով ու պարճում մար-գով: Նրա չեղիք բնականաւոր եւ փորձում էր քանակել ինչ-որ յիշա-տակ իր ծննդավայրից կամ այնու-ղի հայուրեան անցեալից: Արդիւն-քի չեմ հասնում: Գողերից բացի, ժամանակն էլ շատ քան է լինել-տարել այս աղջուական ընտանիքի յուրերից:

Վերջին Սիւրբեթում տեղի ու-նեցան յարմարեալ երազային առաջ-նութեան ըրցոյթները: Այդ առիթն իրերկրում լոյս տեսած բազմաթիւ յուրերի կողքին հաստատակներն նաև շատ յուսանակարեւր չղմիկ տեսարանի վայրերից: Դրանցից մի քանիք հաւաքեցին եւ տարալ Հնազանդից, մասնակով, որ այդ նրան մի համբիւր անանկալից իր լի-նի: Բայց մեծ եղալ դարձան երբ նա մեկնայի քաղաքայնաբ-թեմում մերկեց անգամ մի հայանցիկ անկարի գցել: Գրանց վրայ: Ճիւր մասնաձեռներն մէջ ընկաւ: Ասում էի նրա հոգեկան խողով: Սրա նստած տեղից միանգամայն վեր կացաւ եւ յուրաքանչյուր ձայնով քա-նուր հատիկ-հատիկ արտասանե-լով՝ ասաց:

— Սիւրբեթ, մայրերն անե՛քց վրայ է ու վրայ է կախուած պիտի մնայ յայտնաւ, գողերի, աա-րանքին ու մարդասպանների ա-պատարան:...

Հիմա հասկանում եմ, թէ մարդ ինչպե՛ս կարող է իմապե՛ս հիա-սպիտուկ իր ծննդավայրից, երբ այնտեղ իշխանապետից գող են, անապար, երբ նրանք դժբախտա-րենք ու մեղադրուին, նրա սրբինքն են զանում, անկոչմարդկանք մարդկանց ցաւիկ վրայ: Ինչ մարդն սնուր է գտնում աղպիպիկներ իմ պարթարի ու իր երաւուր-ները պաշտպանելու համար: Հիմա հասկանում եմ, թէ Ղովոթի կնիք ի՞նչ սխալ գործեց, երբ եւս նայեց Սուրմ-Գործերին՝ այլաբանա՞ծնե-րի այդ ապաղանաւած օրին:

Կանուկ պատահած է: Հրաժարումը
փաստն էր որ հանրապետականներուն
ձեռքը չէ այլեւս ամէն բան, մինչ Պուշ
Պոլիժնի միջոցաւ համոզումը էր որ
ՄԱԿ-ը իր ձեռքն է:

ԳՈՒԹԵՑԹ - ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՊՈՑ

Գ Յ Յ Յ

ՄԵՌՆՈՂԸ ԹԷ ՄԵՌՅԵՆՈՂԸ

ԱՌԱՋԼՈՐԻ ԿՈՐԻՒՆ ԱՐԲ-Ի ԱՅՅԵՐԸ (ՀԱՏՈՒՄՆԵՐ)

Հայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիան (ԳԱԱ) սովորական շրջանի գրեթե արբանյակների շարքին էր, դռնը բացվում էր Հայոց համար։ Այդ հույսին պատկանող գիտնականներու յայդուկներին մէջ, հայարուրթեամբ էր լցնէին ամէնուն սիրտերը։ Ինչպէս ըլլար։ Հայաստանի նման փոքր երկիր մը ամէն ասիւթով գիտութեան աշխարհին մէջ կարեւոր դերէն յայտնուելով, արդար խանդավառութիւն էր պատճառը։ Բերն-բերն իրարու կը պատմէին այս կամ այն ճանաչող արձանագրած յայդուկները, զիստան ընդունելութիւնը, գիտնաստաքը։ ու պատմութիւնը կը ձուլաւոր, աւելի փայլ էր ոտանալու յայդուկական տարրերով։

Այդ օրերուն ժողովուրդին, յատկապէս Սփիւրքին, կապը ԳԱԱ-ին հետ, մէկ ուղղութեամբ էր։ Կար պետութիւնը, կար Ակադեմիան որ երկրին, նոյնիսկ ստեղծած Ժողովուրդին ուղղել, մտաւոր տնտեսին խորհրդանշանն էր։ Ու բնական էր որ հրճուած պատճառէ անոր ամէն մէկ յայդուկները։ Այդ շրջանին երբ շոր պատէն դուրս կ'ելլէր յարմար դատուած միայն, ներքին խռնողը փակ դռն էր դուրսին համար։ Թերեւս լաւ էր այդ որ այդպէս էր. դրական բաներ հասարակութիւնը, տեղեկութիւններ լինին ստացուել որ հրճուածը, խանդավառութիւններն սրտանուէր մայրին։

Ճնշող հարաբերականութեան շրջանը հասաւ. փակելը սկսան վերադառնալ։ ԳԱԱ-ն ստանի ուշադրութիւն դրաւորը չեղաւ, բայց չառաւ այ ճնշաւ։ Պէտք է ըսել որ աս դատուութեան օրով այդ հիմարիքը ամէնէն ստան մտահոգութիւն պատճառող յարկով ուշադրութիւն դրաւորը։ Սկսեալ գրուիլ, ըսելով որ արտեսական ազգային ուղղութիւնը արտադարին ի խման կ'ըլլար այդ շրջանին մէջ։ Գիտնականներ էր ըսելին աշխարհէ մինչեւ ամէնէն անհասանելան նկատուած երկիրներուն ճամբան, իրենց գիտութիւնը, տարիներու փորձանքները, ձեռքբերումները արժանաւորելու։ Համար լաւագոյն վարձատրուին։ Անոնց ճիշդագիտութեան հասարակ վերաբերմէն աղբիւր եղան, ազգային կարեւոր կորուստ նկատուելով։ Ինչպէս թիւները ամբաստանուածքն որ պատկանուելիք արմէնքնու լուրջ համակարգ ստեղծելու փոքր էին ընդ որ երկուսը կը դիտուէր ամբար կուտան։ Ինչ որ իրեն վաղ կ'ապագայէր։ Սկիզբը ներք մեղադրանքով այդ եղան, հայրենասիրական պակաս նմարելով անոնց ընթացքին մէջ, կամ գաղափարն այլ նկատուաներով։

Գիտեմ լատ յարգարանն պարսն մը որ տարիներու շարքաւ, աշխատանքով մէկը գրած իմադրութեան քառն էր յայտնուելը հայաստանին հասցէները, ամէն անգամ որ էր շրջանակին երեսուն մեկնող որ ըլլար։ Ու անպակիտանէն հասուած մը միայն տեղ կ'ունենար իր ցանկին մէջ։ Բնական էր որ նման անհասանելան ջանքերով կարելի էր այդ քան մասարան հարց լուծել։ Ընդ միայն ընդհանուր հոգածութեան իւրովի ցուցանի։

Մտաւոր ուժին արտադարին արդիւր ըլլալու արտադրանքներին շնորհակալեալ ու գտնողը գնաց։

Այսօր Մերձեփային, ճախրին նման երկրներէն ազգային գիտական ներու փայլուն գործունէութեան, յաղորդութիւններու լուրեր կը հասնուին պարբերաբար. կուրսակցներն անշուշտ, բայց նաեւ սրտի ճնշում կը պատճառեն, միայն ընդելով այդ նուաճումներէն գրկուած Հայաստանեան ամպիոնները, աշխատանքները, գիտական աշխարհը։

Աւելի ետ ԳԱԱ-ն ներքին տեղը, արտու խմորութեան լուրերով զբաղեց մտաւորին ուշադրութիւնը։ Երբեք եղան մրցակցութիւններ, չհարկուած պարագաներ օրոք միայն կը միջադրուէին արժանատւոր այս հիմարիքին։ Նոյնիսկ ստանալու կողմեր եղան որ վերջ արուէն անոր գոյուկներն։ Այստեղեկութեան, գոյե ներկայիսներուն երեքն արդար, յաճախ ցուցական հարաւորութեան առարկայ այդ կառույցի կ'աղբիւր, կը շարունակէ գործել։ Եւ լաւ է անշուշտ որ այդպէս է։ Սիւս ընթացքը արեւելի կրնայ արդարաւելու կամքն տէր վարիէ մը հանդիպիլ, քան ամբողջութիւն շարժաւում հաստատութիւն մը նոր ստեղծուիլ։ Մտանալով Հայաստանի ներկայի պայմաններուն մէջ, ուր դիտութիւնը նոր ստեղծուողը միայն փոքուն պատմութեան էներգիա փոխարկող զարմարիքն էլ խտրանքներ էր կ'ըլլան։

Տեղեկ մը լուրեկներէն ետ Ակադեմիան նոր նոր կրկին ստանալու լուր եղած էր Առաւմտեան (Նոյ. 11) մէկ էջով։ Ան խորագրուած է «Առաւմտեան» ԳԱԱ նախագահութեան նիստով։ Ցամաքի Բուլղարիան ստորագրած յօդուածը կ'արձանագրէր ընդ երեք երես հանուած անպակի միայն կերպարներուն։ Ներքին հարկող օրուան անօրէնքն ընտրութիւնն էր։

Նոյեմբեր 10ին նոյն նախագահութեան նիստը կը գումարէր, օրակարգը վրայ ունենալով Մոլդովիէի կենսաբանութեան հիմարիքին արեւելի ընտրութիւնը գործը։ Կայ երկու ինքնամուծ. մէկը միջերկրային փոխադարձ աղբիւրներէն ուշադրանքով վարէր Ատուրկ փոփոխանէն է, միայն փոխանօրէն ու Մաքսիմովիէի լայնին աշխատանքի վարէր Աննա Պոլանաներ։ Երկուսն այլ էր ներկայացնել իրենց ընտրութիւնը, ինչու կարող էին զայ կարծիքներու։ Անտեսիլ չէ անդիւնութիւն թէ նոյն անօրէնքնութեան ինքնամուծներուն արձանագրած ընթերցմէն մայր լարուած վիճակ էր արել։

Նոյեմբեր 10ին նիստին Ա. փոխանան հասցէին բաւական սուր քննադատութիւններ կը հնչէր, գումարն ապահովուելով որոշ Ժողովականներու, յայտնաւոր միայն ինքնամուծներ գործակալներէն ծնողներն մը կ'ըլլէր որուն գիտական գիտարար եղած է Փեկոյան։ Նոյն տանն Պոլանաները կ'ամբաստանէր ի վերջին տասն տարուան ընթացքին որպէս գիտական առումով փոքր տօնքն ոչ մէկ աշխատանք անհետ լուր։ Այստեղեկութեան թափուր պատճառին կ'ընտրուէր այս վերջինը, անպակիտան նախագահ. Ռ. Մարտիրոսեանը քաջատարութեամբ «Իր կողմէս գիտութեան կամար կ'ընթացէ վերաբերելու անկի ժամանակակից մտնելով գրեւորներով»։

Էներգիա ընտրութիւնն էր այլ կը շարունակուէր, պարտուած թիւներուն իր դէմ դուրս մը մասնակից էր նկատէ անտուրը, գինը կ'ամբաստանէր։

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆՈՐ ՍՐ. ՊԱՏԱՐԱԿ ԵՒ ԳԱՌՈՅ ԱՊՈԻ ՏԱՊԻՒ ՄԵՋ

Ուրբաթ, Նոյեմբեր 10ին, Ապու. Տապիւի Յոյն Ուղղափառ Սր. Ներկողայոս կենդեցում մէջ, հանդիսարար պատարագ մատուցեց Կորին Արք. Պապեանը եւ իր զարուգը ընթացքին անդադարման պետութեան կողմէ կենդեցալիւթութեան նպատակով համայնիկներ ներկուած հոգածախն եւ այդ սուրբ թով ունեցած պետական հանդիպումին։

Պատարագի տարադին ան հանդիպում ունեցան ներկայ հասարակականներուն հետ, որոնք մեծապէս ոգեւորուած էին համայնիկ կիսիցին մէջ ստեղծուած այս նոր երեսկներով։ Բոլորի խնդրանքէն որ ստանշորութիւն այցելութիւններ Ապու. Տապի գիտական ակադեմիայի, որովհետեւ անոնք արեւելի էր հանդիսանալու զարուգի անդադմաներուն իրարու մօտ զարուգ եւ առաւել աշխուրթութեամբ եւ յանձնարութեամբ մաս կազմելուն էր կրօնական, ազգային եւ կրթական կանգն գործունէութեան։

ՏԱՐԱՎ - ՏՈՒՊԱՏ ԱՅՅԸ

Գրեթէ, Նոյեմբեր 12ին Բուլղարիէն Արաքանի ճոցի երկրներու Հայոց թիւ կաթողիկոսական փոխարկող. Գորին Ապու. Տապիէն միկնելով Տապիւ, Երկուշարթի, Նոյեմբեր 13ին հանդիպում էր ունեցան Հրեայանի Էմիրութեան Ազգային Վարչութեան հետ, Տապիայի Գորիքի Լուսաւորչէ կենդեցալ ժողովարարին մէջ, որուն հանդեպէն նախ արուեստ համադատ զինող էր վարչութեան գործունէութեան մասին եւ այս արժանաւորութեան հետեւալ երկու կարեւոր ինդիկները.

- 1) Թեմական Ժողովին ընտրութիւններ,
- 2) Ամէնօրեայ զարոյցի հիմարքներով։

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆՈՐ ՊԱՏԱՐԱԿ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՅ ԵՆԿԼԵՏԻՍՏ ՕՄՄԱՆ ՏՐԿԱՐԻՆԱՐԻՆ ԱՌԻՈՎ

Հրեայարթի, Նոյեմբեր 16ին կատարուեցան երեկոյան խորհրդաւոր մամեղութիւն եւ այս մասարաւ միին եւ աղի օրհնութիւնը։ Այսուհետեւ Թապիւթանութեան անդամներ եւ անկի քան 50 երիտասարդներ մինչեւ առաւուս արթուն

մայով պատարագներ մատարը։ Յայրք օրը՝ Ուրբաթ, Նոյեմբեր 17ին առաւոտեան սկսաւ կենդեցալան արարողութիւնը։ Սրտան հանդիսարար պատարագը մատուցեց Գորին Արք.։ Եկեղեցին լցուն էր հասարակականներու հոգ թափութեամբ։

Ցատկանշական է, որ անցան ամիսներու ընթացքին կազմուած էր քառասուն երեք շաբաթ մը, որ քառանշնորէն միկնարանց եկմարանն պատարագի կրեցողութիւնը։

Ցատար պատարագի՝ կենդեցական Թափուր Ժողովուրդին հետ մուտք գործեց կենդեցալ արար, ուր շարունակ էին Ներխալի մեծ կարգանքները։ Ներխալ հասարակականներու կրօնական արարողութեան մասնակցութեամբ կատարուեցաւ Հոգեհանգիստեան պաշտօն եւ մատարող օրհնութիւն։ Սրտան կրօնական ոգեւորութիւնը իր զարգացականէն հասաւ, երբ Գորին Արք.ի Պապեանի շնորհակալութեամբ մեծ յուշումով երեքեցին Կիլիկիայ Կաթողիկոսութեան անպատան քաղկեդը դարձան, բոլորին մասով՝ ձերբ օր բացուին դռներն յուշող կրքը։

ԱՅՅԵՆԻՈՒԹԻՒՆ ՕՂԱՆԵՆՍԵԱՆ ՄՈՐԵՆԱՏ ՎԱՐՄԱՆԱՆ

Օգոստեանի Գորին Արք.ի ներկայութեան, Օսանէտեան Միօրեայ վարժարանի տեսուիքին ու ուսուցչական կապը հարկերին զինք այցելելու զարոյց։ Ան իր գումարականութիւնը յայտնեց, որ պատարագային կերպով անցան էր Միօրեայ վարժարանի աշակերտութեան թիւը։ Անցան տարուան 125ի փոխարէն, այս ուսումնական տարւորէանին արդէն զարոյց կը յաճախէ անկի քան 160 աշակերտ աշակերտութեան, մանկապարտէզն մինչեւ ճոր դասարան։ Ապա Իտալականութեան յայտնեց եղբ իրեն ընտարած այս հանդիպում համար, իր շաբաթական պատգամ փոխանցեց աշակերտներուն, անոնց հետ հարց ու պատասխանի միւլով մտերմիկ զրոյց ունենալով։ Անոնք մեծ խանդավառութեամբ պատասխանեցին հարցողութեան, ցուցաբերելով լաւ ճանաչման անհայեկ լինել ինքուի եւ Հայոց պատմութեան գիտելիքներու։

ԴԻՒԹԻՍ ԱՅՂԱՅԻՆ ԱՌԱՋՈՐԻՆԱՆ

Նոյեմբեր 22, 2006
Բուլղար

այդ կառույցին մէջ էր կուտակ մարդկութիւնն անալիք իր թիւով նման վէճերու տեղեկանալ։

Եւ կայ վերջապէս. պարտուած գիտականներ նիստին ասարան կը յայտարար թէ Հայաստանի կը ընկնել ընդարձակում յայտանալէ հրաւերին, թեւ չեմ ուղղում գնալ այստեղ, զայս ստիպուած եմ կ'ըլլէ ան։

Ինչպէս վստահ ըլլաւ որ անկախութեան մէկուէկ տասնամակնիկ աշխարհի այս ու այն ամպիոնին, գիտական հիմարքներուն, աշխատանքներուն կապը լրացուած հայաստանի գիտնականներուն մէջ նման ցատկ խմորներն ալ դեր են հասարակութեան։

Ա. ԹՈՐՈՅԱՆ

ԶԱՅՆԵՐ
ԳԱԻԱՌԷՆ

**ՖԵԹՀԻՅԷ ԶԵԹԻՆ ԵՒ
ՓԱԹՐԻԲ ՏԷՎԷՃԵԱՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ**

Անջի շարաթ, Մարտէյլի Մշա-
կոյթի տունը երկու ձեռնարկ կազ-
մակերպած էր:

Ուսմանը, Հինգշաբթի, Դեկտեմբերի 23-ին
Իրիկոսին: Հարգելի բարձր Գործընկեր
ՏՀԳՀՏՏԻ: Վասպուրական սրահ
Դայել ծայր լիցուծար Ի հնուգոր
Գրքերով: Հարգելի բարձր: Հայկա-
րա իր ծայրագույն գրքին՝ «Ժմ»
խոսել նախարարություն: Գաղա-
ական հանգանակներ, կոպտակ
պողներ, և օրուս հիրը գի-
տական ստեղծել ժողովի միջ-
նոր մը, իսկական չառ հանել
Իրիկոսի ձեռք իսկ ապագործերին
Գր ՏՀԳՀՏՏԻ: Հայկառ իր թա-
գանակ պաշտոններ, սրտով
մնացած է Ի հայրենակցներուն և
Միջիններին իր նախկին գաղա-
կերներուն:

Իսկ Շաքաթի, Նոյեմբեր 25ի երեկոյը, հիրէ մէջ՝ իւն Չէլինդէն էր կ'զգար «Մէծ Ճայր» հատորները։

Ֆրանսերէն թարգմանողներն առնուելով։ Այս անգամ ալ ժողովուրդը պարահր լեցուցած էր եւ ծախու հատորներէն շուտ սպունեցան, չատորհէրին ապագայելու տակալելով։

[illegible]

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

20088

ՎԱՅՆՈՂ
ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ՄԱՍԻՆ

«Ակօս» շաբաթաթերթը (Նոյեմբեր 17) լայն հատուած մը արդար տպած է «Ռատիբալքի» (Նոյ. 13) մէջ լոյս տեսած «ըրոյց մը» մէջ՝ «հատարուած է մօտաւոր անցեալ պատմարան եւ դատախօս ճնշման փոշաթի հետ, թուրքոյի հանրապետութեան հիմնումէ շրջանի անցերուն եւ անոնց տօտած իր մեկկարգաւորութեան նիւթով։ Առաջնորդանքը կան անոր ըստմենտուն մէջ։

Լափի գլուխը որևէ աշխարհամարտի արեգի գործողության ճանադարձի զարկումովը պատմությանն զգամովը թխումը բուռնում չափ խիստ է հեղուկում: Ազգային պայքարին զգալու առանցքը կայանում է արևելիքի մեջ: Հայաստանի, ժնջելու Հայերի հեղուկ, Նարայանի շրջանի Փրստան կան զգամում եւ արևելքումը թխում: Շոշոկերը զգալ պատմությունը: Ասում են թիվայություն: Են որպես Ավան լափի թխումը պատմություն ու առաւել զգալն: Գալովը արքուն: Նպաստում օրինաբանութիւնը որ ապա է Նահապետաբան եւ անոր զուգահեռ պատմութեանը: Այսօր թիվայություն թիվայ է՛կէ տեղեկանայ իր հոմաօրէն անցկանայ իրականութիւններուն, ժնջ զարմանք պիտի

խնդրած որ թուրքէն ունեցած ի
 րաւակը հոգանք...

Եւ այդպէս, քանի՛ քանի ընտա
նիքներ նոյնանման պատմութիւն
ներ ունին:

Յուզիչ էր լսել Ֆեթիշիչ Չեթին
պատմածը իր ծանոթներէ մէկոյն
հզորահասցութեամբ գիրքը կարգաւ
վերջ՝ «Այլեւ պիտի կարենամ վեր
ջտպէս հանգիստ քուն ունենալ»:

Յառաջի մէջ տպուած, Լեւոն Շաղոյեանի յօդուածէն տեղեկացանք հայերէն թարգմանութեան թերութիւններուն: Մասնաճիւղի ֆրանսերէն թարգմանութեան դիրութեամբ եւ հետաքրքրութեամբ կարդացուելու հանգամանքը:

ԺԻՐԱՅՐ ՇԱՆՃԵԱՆ
Նոյեմբեր 28, 2006

նալրի, բայց նոյն ատեն հանգստանայ: Եւ այլ ընկերութիւնը պէտք ունի այդ հանգստութեան:

[illegible]

Օսմանցիներուն իշխանութիւն վերջ գտած է, հանրապետութիւն հիմնուած: Իթթիհատ կուսակցութիւնը անուն փոխած ու Հալք կուսակցութեան վերածուած է: Իթիհատականները օսմանեան կալ

ԶԻՄՈՂ ՆԵՐՈՒՒ

ԱՆՈՒԱՆԱԳԻՐՔԸ

[illegible]

ըուծեան վերջ տուած են, բա
նոյն ատեն հիմնած հանրապետ
թիւնը»:

Օտանենան գերբնին շրջանի գե-
թերուն մասին լուսթիւնը հա-
ւանք է հանրապետութեան հիմն
գերբնուն իթթիհատականներ
լար՞ւն: Հարցումին պատասխա-
ղական է: «Այո: Որդւոն են ի-
ղում տեղի ունեցած չէ, հայկա-
կոտորածներն ալ ալը պատճառ
կարելի չլլար վիհարկումի նի-
րնեք»:

[illegible]

Հոն մարդ գլուխ տարեկան 25
լիթր ալքոլի սպառումով բառակ
մտահոգիչ կացութիւն մը ստե
ծւած է. կ'ըսուի թէ այրերու եր
մահէն մէկը ալքոլի տարապայմ
գործածութեան հետեւանք կ'ըլլայ

Ստերիլիզով լիստապեղատական չլախեր սկզբից մեծ հարստություն դիպած է, դադարեցրելով զանազան իր նպատակներին է զիջողական դարձել տերերին մեջ կեանքը բարեկամ կան դիտելը որոշեց մաքուր բնակավայրեր գտնելը մայրուն ընտանիքի համար: Բաղադրությունները առևտրի միջոցով կան չեն: Ստերիլիզով անուանվել էր զերեք ժամանակ ընթացքին զմեռումը փոխարեն գործածվել էր պիլլայ: Իր օրագրից իմացաք Նախկին զապիտակի անցյալում թվան արժեքը մայրած է 126 չլիստիցի արդյունքում հաշվարկվել է:

Անուանապարզեր ժայռն արբեր
 հր զհարբեր: Առաջվա՛ն կենե՛ր
 լառոտն՝ տարբերե՛ր իմ ծրագր
 չափ: Հնո՛ր արձանադրություն թի՛ն
 նաժանձր կենե՛ր կազմու՛մ ե
 լիտի՛ր իմ քննութեան պիտի՛ն
 թարթու՛ն. անոնք պիտի զձեռն
 թեկնի՛նձանձր շնո՛ւմ տարն՝ արբ
 ին իմ լեռնից կապու՛մ մարն: Այ՛լ
 իմ ժողովուրդն՝ առե՛լուր իմ նկատ
 զիդդախն՝ չլքանահերձու: Տա՛մ
 ուր մարդիկ զիբար իմ ճանճան
 իմ լեռնից զիստն թի՛ն իմ լուսնի է, ո
 ոչ: Իսկ ջարդարե՛րն՝ Տա՛մ ար
 իկայա՛ն զարձամուրհիւրն՝ կենե՛ր
 արնի զիբաժանու: Խարբեր իմ նկա
 լու՛ն թեկնա՛նձանձր ժառ՝ այ՛լ ա
 լու՛ն նշաններ տեսնու՛մ: Տա՛մ
 տի՛ն իմ արնոն լռե՛ն թի՛ն լռե՛ն
 լուսնի է, ան պիտի՛ չարձանապար
 զիստն մէջ:

Մտերիլիկով կը հաւաստէ թէ ի
տասը տարիէ ի վեր դադրած է ի
մէկէ: «Երբ միլիոնատէր էի, ա
դադար կը լսէի. յետոյ անդր
դարձնաւ որ ալքոլամոլ դառնա
ճամբուն վրայ եւ եմ մէկ օրէն մ
սր դադրեցալ լսմէկէ» կ'ըսէ:

ԱՆՅՈՒԿԸ - ՄՈՌՈՅՈՒԿ
ԲԺ. ՎԱՀՐԱՄ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Գիշերը ուրախ հաշ մը բերեմ, հայր
 երեւոյ զառնիկ օղի կոծեմ ու մօրս ու
 սարկիւն ու ճաշեմք բայց ժայլոս մեր
 ժեյ եւ սկսաւ լալ, լալով՝ Հնժ թողոյ,
 ու զառաւ փարկէ երթայ, աւելօս չի
 հնչացնի իմ տղայս։ Հայրս արեւոյ
 տեղով դուրսի, վրայ բերելով, թէ ճեմ
 կողորդութիւնը իմ ջերմ՝ ու առաջին
 լիւր էրեքայ. խօսէ մ'է կպտ, ինչո՞ւ
 լրպտ առեր իրօրով իմ ննդոս։ Ժաշը
 եւս աւառեցնիմ, յետոյ եւ ու եղբայր
 մեծ փորկերեմ շալեցնիմ ու պացնի
 մեծ մօրս։

Հաղիւ ներս մտած էինք, եւ մեր ուսերէն քոյրերնիս վար դրած, եւ ահա մեծ մայրս, մօրաքոյրներս սկսան շափ ու ծիծալել:

Ներողամիտ էր շատ, եւ երբ իր ման
լու գործիքը իրեն կը վերադարձն
«Աս ցրածներովդ ինտո՞ր հէջիմ պիտ

Երեկոյ մը սակաւն մեր զուարթութիւնը խանդարեցաւ... խոր տրտմութիւն մէջ ինկաւք։ Սօրելոցաբար լռեք էր, ճիւղաճիւղան վարդապետին զէմ բողոքը սկսեւ են, Բէ քահանաներէն մէկ երկուք Գառաւորութիւնը գրեւ են եղբք, պահա՛նքլոյ որ քննութիւնն կատարուի են լեւ ալդ քննութեան ելքին, վարդապետը գարկը քարոզչական պաշտօնէն, եկեղեցի՛սկաւ։

(Гл. 120)

5: 447 244.

75ԱՄԵԱԿ ՄԱՐՏԵՑԻՆ ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁՈՑ

ԻՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԳԻՏ ԵՄԲ. ՆԱԳԳԱՆԵՆ
Հայրապետական Պատուիրակ Արևմտյան երաժշտիկ Հայոց

ՉԱՏԻԿ ՎՐԻ. ԱՆԵՍԻՔԻՆ
Մայր եկեղեցու Հոգևոր Հովի
Հայրապետական Պատուիրակի փոխանորդ
Հարապային Ֆրանսայի Հայոց

ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁՈՑ ՄԱՐՏ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԽՈՐՀԱՆՈՐԴԻՆ

պատկան ունին հրապարակում Մայր եկեղեցու Օծման և Առանձնագրության
ԴՆԳ տարեգրություն,

ԿԻՐԱԿԻ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17, ԺԱՐՔ 10ԻՆ

Հայրապետական, հանդիսարար պատարագը կը մատուցանի

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.

Մայրաքաղաք Պատարագը - Ամենայն Հայոց կարգավիշտ
Պատարագի երգեցողությունը կը կատարի
ՍԱՀԱԿ-ՄԵՐՍՈՒՍՈՒ ԵՐԵՎԱՆԻՆ, ղեկավարությունը՝
ԽԱՅԻՎԱԿ ԵՆԼՄԱՋԱՆԻՆ

Կը կատարեն Մայրաքաղաք՝ Մայր եկեղեցու ի կենսական կողմ բարեբաններու
արևելատունի և Հոգևորականության պատանձ՝ բոլոր հանդուգնեցող
ծառայողներու և բարեբաններու հոգեկրու խաղաղության համար:

Ա. ՅՈՒԼԻԱՆՆԵՍԻ ՄԱՐՏԻՑԻՑ ՓԱՐԻՋ

ՇԱՐԼԱՐ, Գեկտեմբեր 9

Տեղի ՅՈՒԼԻԱՆՆԵՍԻ ՄԱՐՏԻՑԻՑԻՑ
Մարիամու յԱՐՏԻՑԻՑ
տեղին տարիքով մասնագետներն:

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Տ Ե Ս Ի Ն

ԿԱՂԱՆԻ ՏԵՍԱԿԱՆՈՐ ՆՈՒԵՐՆԵՐ

Կապույտ Ուսի Տեղին ԵՐԵՎԱՆԻ
համաժամանակը կը ներկայացնի շատ
զեկեցիկ նուրբներու տեսական մը...

● Մարտի 25-ին Նուրբները կապույտ խա-
նի և մասնակցին,

● Քաղաքի և Քաղաքի մասնակցին եր-
գրու խառնաշփոխ և տեսերգին,

● Հայերեն մասնագետները կարող են
մասնագետներ, գրեթե և զարգացող-
ներ, երևին:

Գեղեցիկ մեծ նուրբները հնամանիով
- Մարտի 25-ին՝ 04. 78. 49. 28. 87 Թիվով,
կամ
- Մարտի 25-ին՝ 04. 78. 49. 88. 46 Թիվով:

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

La Section «Archalous Thathossian»
de Paris organise son séjour familial
dans le centre de vacances de Belle-
fontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!
Venez avec vos enfants, petits-en-
fants ou amis et rejoignez-nous sur les
pistes de ski, de luge ou tout simple-
ment dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès de :

● Axalie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
● Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).

Date limite : 31 JANVIER

□

Section de Marseille Ville
«Sossé Mayrig»
Nombreux lots
magnifiques

LOTO

Dimanche 10 décembre
à 15 heures

M.A.J.C. — 1214 rue Saint-Bazile
13001 MARSEILLE

P.A.F. : 3 cartons 15 euros
1 carton 7 euros

ԳԻՐԳՐՈՐ ԱԿԱԳԱՆՈՐԼՈՐ

ՊԼԱՆՈՑ ԿԵՏԻԿ ՓԱՇՏՈՑ
ՀԱՅ ԱՆԵՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻՆ
ՀՈՒՐԻՆԻՆ

Դ Ա Ս Ա Խ Ո Ս Ո Ւ Թ Ի Ն Ե Ր Դ
Թ Ի Ս Ո Ւ Ս Գ Ի Ս Տ Ո Ս
Թ Գ Դ Ռ Թ Ե Ա Ն
Մ Ի Վ Ե Ա Ղ Բ Ի Ր Դ

● Հինգշաբթի, Դեկտեմբեր 7,
ժամը 20-30ին

● Կիրակի, Դեկտեմբեր 10,
ժամը 10-30ին
Հայ Առնապետական եկեղեցի
30 avenue de la Fignonne
Beaumont — 13012 Marseille
Tél. : 04. 91. 93. 41. 22
- Մասուր պապա -

● Ուրբաթ, Դեկտեմբեր 8,
ժամը 20-30ին

Հայ Առնապետական եկեղեցի
29 rue Escalon — Saint-Loup
(Face au lycée Jean Perrin)
13010 Marseille
Tél. : 04. 91. 44. 91. 03
- Մասուր պապա -

VARDAN MAMIKONIAN

à Avignon

RECITAL DE PIANO
Komitas, Babadjanian, Chopin, Liszt

Dimanche 10 décembre à 16 heures

Salle Polyvalente de Montfavet
rue Félicien Florent - Zone d'Agroparc
84140 MONTFAVET

Une coproduction
VILLE D'AVIGNON
& COOPERATION ARMENIE
Concert donné au bénéfice
des activités de Coopération Arménie

Réservation : 06 08 92 17 01
Places non numérotées
Tarif unique : 20 euros

REPAS AMICAL ET TRADITIONNEL DE FIN D'ANNEE

DE L'UNION CULTURELLE FRANCAISE
DES ARMÉNIENS DE FRANCE - UCFAF

Le dimanche 10 décembre à 12h30
6 cité du Wauxhall — 75010 PARIS
(mètre : République)

Invité : Monsieur le Professeur
Jean-Pierre MAHE

Membre de l'Académie des Inscriptions
et Belles-Lettres
Président d'Honneur de l'UCFAF

Participation 35 euros
Réservations auprès de Tante Suzanne
au 01 39 99 86 28

Repas de fête
T o m b o l a

— UCFAF : www.ucfaf.com —

LE Centre Culturel SAINT MESROB

présente

EXPOSITION D'ICÔNES
ET DE PEINTURES MODERNES
d'Adelina SAAKOVA

du 7 au 15 décembre

Horaires de l'exposition, avec la pré-
sence de l'artiste :

— du lundi au vendredi, de 17h à 20h,

— samedi et dimanche, de 16h à 20h,

— ou sur rendez-vous: 06 17 38 06 63.

Adresse :

10 bis rue Thoulun — Paris 5ème

Métro: Monge — RER: Luxembourg

— Entrée libre —

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Ս. ԳԻՐԳՐՈՐ ԼՈՒՍԱՆԱՐԻՑԻ ՇԱՒԻԼ

Շաբաթի Ս. Գրիգոր Լուսանորի կե-
ղեցող հովանավորը կը տեղեկացնի, որ
Կիրակի, Դեկտեմբեր 10ին եկեղեցու մեծ
պատարագը պիտի շատուցուի և իր բա-
րեկան հաւատացեալները կը հրաւիր
Փարիզի Ս. Յովհաննէս-Մարտի Մայր
եկեղեցի՝ պատարագը ընթացքին Գարն-
գիմ Բ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի
օրհնութիւններն ստանալու:

Informations artistiques

REGIS LABOURETTE

ARCHITECTURE ET MYSTIQUE
DANS
L'ANCIENNE ARMENIE
Exposition de photographies
du 7 décembre 2006 au 18 février 2007

Galerie MEDIANE
Serge Balian
27 rue de l'Abbé Grégoire
75006 Paris
(Ouvert du Jeudi au dimanche
de 15h à 19h).

Հ. Մ. Բ. Լ. Մ. - ՖՐԱՆՍԱ

ՃԱՇ - ՊԱՐԱՀԱՆԻԷՍ

Մասնակցութեամբ՝
« Կ Ո Ւ Ր Տ Ս Ս Ս » նուագախումբին
Երգիչ՝ Յ Ո Ւ Ս Է

Շաբաթ, Յունուար 13-ին

Հայոց՝

Le Méridien «ETOILE» — Salon «RENOIR»
81 Boulevard Gouvion Saint Cyr — 75017 Paris

Տեղերը ապահովելու համար կարելի է հեռաձայնել 01. 44. 05. 17. 77 կամ
01. 43. 78. 57. 67 Թիվերով:

Եւ կամ այցելել Հ.Մ.Բ.Լ.Մ.-Ֆրանսիա կայքէջը՝

www.homenetmen-france.com

comite@homenetmen-france.com

(Շաբ. Ա. Էջեմ)

ներու յարաբերութիւնները բոլոր մար-
դերուն մէջ ծանր դիմա կը կրեն օրինա-
դիրին քուէարկելու պարագային:

ՆԵՐՈՒԱ ՆԻՒՆՈ (Հեռախոսի Ուղա-
յա յայտարարող ներկայացուցիչ) հաջա-
յալիցներու բոլոր մեղադրանքը կործան
է 87% համակերպումով, Մայի հրաա-
րակած (Դեկտ. 7) հաղթանակին համա-
մասին: Ենթադրու էր ընդամենը ընդամենը
վերաբերող խելացի յայտարարու-
թիւններ ըսած էր, որոնք նորինիկ նկ-
կարներուն մասանած էին Կանաչները,

որոնք թեկնածուն է Տոմիկի Վանի:

ՍՊԱՆՈՑ Ժապետութիւնը աւելի ա-
մանի կը նստի պահապի հարկատուին
քան Ֆրանսայի Հանրապետութեան նա-
խագահութիւնը: Ըստ պահապի ին իւր-
մարտաքաղաքականութեան, Սպանիոյ Քաղա-
պետութեան պիտի ըլլայ համար 8,28
միլիոն եւրօ, բայց 25 միլիոնի կը հա-
նի ինք նկարի առնելու նաեւ շէնքերու
խնամը, ճարտարութիւնները և այլ մա-
թեր: Ֆրանսայի նախագահին պաշտոնա-
կան պիտի ըլլայ 31,8 միլիոն եւրօ է:

2. CONCERT du Chœur — Samedi 9 décembre à 20h30

En l'Eglise Notre-Dame de Vie - Saint Cannot
Chants de Noël

3. CONCERT — Dimanche 10 décembre à 17 heures

En l'Eglise des Arcades - Vitrolles
Chants de Noël

Direction: Kh. YILMAZIAN • Au piano: Juliette YILMAZIAN
Solistes: Ani Conquet — A. Minassian — N. Der-Minassian —
A. Khoudatian
et

Sussana ARMAGAN-BAGAMIAN (soprano) de l'Opéra d'Erevan

ԲՆԵՆԻԿՏՈՍ ԺԶ. չարթական
ունկերգրվեան պահուն յայտարարա-
թէ որ օրաթի երբ քարէյաջող կեպա-
նոկի ունեցած է Թուրքիոյ այցը:
մաղթած է որ Թուրքիան բարեկամ
բնան, եղբայրական զորքակցութե-
կամուրը մը ըլլայ Արեւմուտքին եւ Ար-
ւելին միջեւ:

ՂԱՐԱԲԱՂՂ ՄԻՒՍ ԵՐԿԻՐԸ

Բ.

ՏԱՆԸԼԵՏ ՈՒՄՍՄՖԵԼՏ

ԵՒ

ՍՍՏՏԱՍ ՀԻՍՒԷՅՆ

ՀԱՅԿ ՆԱԳՂԱՅԵԱՆ

Ինքնաշարժերով, կեղծոճական կայանքի քայքայման թվով, զանազան վեր ճամբարներ և կր ճանձն Ստեփանակերտ գլխավոր պողոտաների «Աղապարտություններ» վրայ, առնոր զուգահեռ խաչաձևով սկզբնոր իմ ձայնի, անմիջապես սկսեցին ի նակիսին բնակարանի մը վերածում Վարա հիւրանոցը: Երեք յարկանի ճամբար չէր մըն է, հայրի կը գտնադրանուի յոթական լանդինգին: Կը գտնադրանուի յառանգել նորոգուած, մաքուր ան իր ճակատով: Սեւեր, երկու-երեք կուտ կայանելու լավ փոքր քայքայ մը կայ, մէկ եղբեր կամայապատ բառանկեղծով մը:

Սառ ուժ մտ անեւ ճամբարը-դուրեւան, շուրջ ընդունակ գեղեցկութիւններուն յոյժով վերած, ի վերջոյ մտ ճամբարի գոհունակութեամբ ներք. կը մտնէր ու ընդունարանին ետեւի խցիկը երկարած սեղան յայտնուող ու սեղանին դուրսը անցնող երկտասարգին մեր առնունքը կու տանք: Կրեւեք թէ Երեւանին սենեակ մը պայծառութեւ մեկի ճամբար, եւրո: Երկտասարգը զարմացած դէմք մը կ'ստնէ ու կ'ընթէ մայր սենեակին յաճախորդներին մը որ առաջ ճամբար ու սեղաններու վրայ: Վարդուհան, քայքայութիւններ, յետոյ տեսնելով որ մեր սեղանը շարժելու նպատակ չունիք, կ'սկսեցին յետին մէկ մը ընդդի պէս, թէ չէր-գոյ սենեակ մը միայն մնացած է որուն դիրքը թիւ մը աւելի է: Ճամբարի սեղան տարբերիչ ճաշար դրամ: Հոն մտնելով չէնք զարմանալ որ «Էրեւն» կու-նելիք քան չկայ: Կայ ճամբարը ու կարեւորը ստիկ կ'է: Երբայր, տես իմ, մաքուր անկողիններ, ճամբարներ, նոյնիսկ երկտասարգական վառարան մը: Պատահական դարձապէս դրացի ման մը կ'սկսեցին պաշտպանը կը դիմեն, կ'ենք դէմք կամ-կանանք ըլլալ մը: Ներքը դերձի շուպիկի ներկայութիւն է ստակերն երկհատան տանիքներուն չափը:

«Սենեակը չկարի ու «Էրեւն» փոքր անձամբները մոռցան մը արդէն: ան ալ արդիւնք որ Լարսար ճաշարը թիւ օտար ըլլալ ճանդարաններին տարբերութիւն աւելի չէին, անքեմ, մաս-մարդու էջի պէս, նոյնական անցարարները ձգտում մը: Ով գիտէ ուրիշ եկած իրականայ արժանաւորութիւն մը կը քայքայէ ինչ տեսնել երեւանի գայ-քայքայ երեւոյթները: Տառ յար-գել, շատ սերելի բանի մը միայն բարին, լաւը արժանի տեսնելու տրամադրութիւն մըն է ստիկան, այդպէս ըլլալուն ենթադրականից փափաք, մայրթանք: Ու միայն թափառումին վերելքի պահը, ստիկան թար կը մնայ ան:

Փողոց դրամը առանին քայքայի մաքուր ճան- խաղարկութիւն- կու-րիկութիւն երբեքով ամեն անկիւն յայտնուող ներկայութիւն է: Սառնանայ կըր ճամբարտութեան առ-մէկին մոտարոր ճաշեցիլ երեւանին է: Իրիկան է դարձել, պարզեց յնարարմէ մամբ: մայրիկուն վրայ լուսական աշխարհ երեւանի մը կայ: Ամէն քայքայ կ'անդրադարձում մարդ- ու միայնակ ներկայութիւն: Ուրիշ պատու, ուրիշ մայրիկու-րիկան չգրուած, շայտարարութեւ օրերն որ խաղող ճամբարիկութիւն ճանդարան է մեմին ու փոքրերը: մարդուն ու մտքով, փողոցին պարտ-ուղին, չէնքերուն, խառնութիւններ, արձարանին, ճաշարանին, բոլոր-րին: Երեւանի ուր դիմացիկին ա-

մէն պահ չ'ամծ աչքերը, միտքը խաղողութեան ծովուն մը մէջ կը խաղաղուի: Ամէն քան ճաշարում է, ճաշարով: նոր շինուած կառոյցները բարձրութեամբ, օճով, գոյնե-րով ալեքան յարկն են հինգերուն որ միայն գոհունակութիւն, ուրա-խութիւն կը զգաս, մշտական պար-մանքով մը գիտելով տիրող մաք-ուրութիւնը, կարգ-կանոնը: Ճիշդ է որ Ստեփանակերտը չունի երեւանի մայրիկուն լաղութիւնը, կառու-ցողական նոյն թիւքը: Բայց միայն այդքանով կը քայքայորիկ տար-բերութիւնը:

Քաղաքը, դռնէ կեղծոճական շը-լանակին մէջ, քառական ետին ձը-գած է պատկարացր աղբան, օտա-րերու տարբերութիւն տառապան օտա-րէ յաղաղելով: Այն ու ձայն կան չը-նուկիւններ, նորոգութիւններ: Դիտարոր ճաշարարկին վրայ ուր կան պիտական չէնքեր, աւարտի-կան մօտ էնք մը ու յաղորդութիւն կը դրանէ: Գեղեցիկ էնք մը կարելի է լսել, եթէ նկատի չառնուի կոնու-նէ: Գեղեցիկ որ այլ պարտը ճա-մայնապատկերին մէջ տարբար-հիկ արարածի մը կը նմանի: Կը բացատրեն որ ճախողաճարանի գոր-ծանութեան սահմանիկ չէնք ու պատահական հարձերն ընդունե-լութեան, ճանդարտը ճանդի-րութեան, էնք:

Լրբի միայն չունք մը գաղտնի է այս փոքր մայրաքաղաքին մէջ, քան ճաշարը: Մարդիկը ու քանդ-հան փողոցները, չէնքեր կարծես լեւի-լեցուն են այն գիտակցու-թեամբ որ իրենց ճաշիկը չէին է: Սառ մը երախտի միկնէ փողոցի մը անկիւնը, կամ ճանդարարողի մը պատին կէմպած արեւմտեկ միակող մամիկը այդ գիտակցու-թեան ապակուրութիւնը կը դորեն: Այդ մարդը անցած ճամբան չի նմանիք մերիկին ու իրենք տակա-րին ընելիք ունին: Շնորհապաշ-տութեան, յեղեղեղի քաներու մամա-նակը էն:

Հոն, նոյնիսկ կեղծոճը, ամէն քայքայ ճաշարաններն չեն ճանդի-րի: ամէն քան ճաշարով, պա-հանջին ճամբարն չինուած, կազ-մակերպուած է: Գրեթէ մարդը օ-րը մտնելու վրայ անթիւ ու ճարտ-անդրցաններու խորթականով ընթ-ելուն յանձնարարելի տեղ մը կը խաղաղուի: Ամբողջ կեղծոճական մարդ քայքայով կարելի- անցնելու առ-թիւ մը կ'ըլլայ արտած ճաշեցիլի դիմելու: Գործը: Երեւանին գիշերե-կան անցել այդ մամուն փողոցները մոլթի են, բայց դիւրութեամբ կը գտնենք յանձնարարուած պանդոկ ուր կը գտնուի ճաշարանը: Մոլթին մէջ սոյիկապատու չէնք կը յայտ-նուի: նոյն-նոր պանդոկ մըն է: հա-մանորէն ճեղգաղայիններն է Ստե-փանակերտ, ոչ մէկ ճաշարարաց կէս ունի մը Վարաքան չեն: Ամե-րիկեան ճաշարի սոյիկապ-վարաց գործանութիւններով պնծումը ըն-դարձակ արած մըն է ճաշարար: Սիւնարար, կանանչութիւններով յարարարած շարտուն մը ան-գած ունի: Կայ միմիայն յարկը երաւումութիւն մըն ալ: Ամբերի ճորտիկութեամբ շուրտած սեղաններ, ճիւղապատ, ծածկոցներ, անձե-նոցներն ու իսկապէս շատ ճամբ ու-տեղիք, քանդարներ, մանդէլ, ինչ որ կը փափաքուի: Այդ միմիայն ուր արեւմտեկ յարկը ճամբարի մը արտաքինէն դիւրովելու պէտք չու-նիք, քանի որ ստանձնին ենք այդ ընդարձակ արանէ մէջ: Կատարող ստանձնաշնորհներն կը գտնենք

Սոյն տարուն նոյնիսկ 7ին Մ. Նաճանգներու մոլորակները կէս մամանակաշրջանի ընտրութիւնները կատարել, երկերը կառավարել-ը միասնելով Դեմոկրատներուն: Եթէ ինչու՞ 1994ին ի վեր երկրին գե-նդ պահող ճանդարակական կու-սակցութեան ճանդեղ պատահու-թիւնը խառնեցաւ ոչ նպատա Դե-մոկրատներուն քանի որ պատ-ճաններ կան, որոնց դիտարող Դ-րացի պատկարացն է: Կարելի չէ անտեսել նաեւ Սեպտ. 11ի օգնա-նաչին յարձակումը, որ փախուց-նու երրորդ Միջազգային առեւտր-ական կեղծոճի զոյգ չէնքեր, և առ-կէ ի վեր թիւստաւած ու շարունակ-ւող ճակատակերկան ու ճակատադ-րական արարեղական դրոյնդու-թիւնները՝ իրը ճակատարժեքին նախապէս Պուշի (Ճանդարտա-կանները) սխալ քաղաքականու-թեան: Երեք տարեկ ի վեր շարու-նակուող և վէթիկութիւն տանները ճանդայ պատկարացն յիշեցնող այս պատկարացն հարկեր ճաշարարու-րից չէնքերն ու ճաշարարու ամե-րիկայի գիտնորներն մահուան վերջնաւորութեան մը ըլլալը ճաշա-նակաւութիւններով:

Ճակատարարական այս սխալին դիտար որ պատմաբանաւոր և սահ-մանադրութեամբ պաշտպանուած նախարարը տակալին երկու տարի պաշտպանարկուն չլսան ունենա-լով, «գործումը պայթեցնեալ» պաշտ-պանութեան նախարար Տանդըլ Ռամաճիկով յիշարու: Ռամաճիկով և ամբարտաւան այս պաշտպանարար ի նկարագրին ընդունել և իրեն խորհրդատու խորհրդ Չեռայ Կու-րիդին թիւստութեամբ ձեռնարկել իրազէ վրայ յարձակումն՝ այն պատմադարձութեամբ որ իրազ օժտուած է զանգեղանային քա-նաւոր են գէշերեցին, որոնք սպառ-նաւոր են Ամերիկայի և այլաբար պայծառութեան: Ամերիկեան ա-ռաջին պրոպագանդիստը զոր անցան այդ հաւաքող գէշերը գտնուի: Ռամաճիկով պոնցը- ամէնք դի-տեղն որ այդ գէշերը հոն են» քառ-ան և, յարձակումը սխալ: Բայց ճակատակ ամերիկեան խորացող խախտարձակութիւն և պրոպա-նդիստ, այդ գէշերը չզտունեցան ու չզտունեցան:

Փամանակի ընթացքին այս նա-խադրանքական իսկական պատմա-ն-

ները ճանդեղակ անկի յառակ գառ-նաւոր, ՄԱԿ-ը ստիպուող մի-ջազգային յանձնարար մը ու-ղարկել իրազ, պարզելու ճամբար ճաշարները: Երկար պրոպ-ագանդիստ յետոյ ՄԱԿ-ի յանձնա-խումբը ևս կը պաշտպանուի սեղե-կապող յայտնեց, թէ նման գէշերը գրողութիւն չունին իրազի մէջ:

Մինչ այդ սակայն, ամերիկեան օգուտը իր ամէնէն արդիական օ-գնաներով, ամէնէն հաւաքող ուսմանքով և հրթիռներով (որոնց-մէ ամենց պատկարացնական օբյե-կտը արդիւնքում ըլլալը երեւան և լաւ) քարոզանող ըրած էին Պաշ-տատը, ցիրցանք ըրած էին իրազ-նան քանակը և քանդարարութեւ կը երկրին նախապէս Ստաւուն չի-սէլիք: Պարտաւոր նպատակին մատակար է:

Այժմ, երեք տարի յետոյ, չուրժ 150.000-նոց ամերիկեան քանակը հոն է ստակերն երկու դիտար պատմադարձութեւ՝ ու իրազնի քա-րիւղին սերուն և ու իրազին մատուցողութիւն պատմադրող արա-րական դիտարող մը որ անվախ պա-հելու ճամբար: Կայ նաեւ չուկայ ճանուած երրորդը՝ Իրազցիներն մոլորակապատկութիւն ստիկներն ճամբար, եթէ ճառապող կայ:

Ի տես պատկարացնի պատմա-նոց որ անցող գոհներն, ճաշարա-տը ճաշարաններուն ու քառա-դարներուն և ամերիկեան յարձա-կան անկի մոլթ ճանդարանից ցնցումը և ամերիկայի մոլորակը-րը, որ սխալակող Պուշիան քաղա-րութեան թմբկերն, երկրին գեղե-կան յանձնող գեղեկարաններ, այս գիտակող անկարկութեամբ որ վեր-տարի այս գիտակող պատկար-մըն: Միասնակար՝ մամանակը Ամե-րիկայի ճամբար, որուն ճամբար-նային վարկը որեւէ մամանակ ա-նկի ցած մակարդակի ճառած է, և ուր ճարիւղով չի վերականգնուի:

Այս սխալ քաղաքականութեան սրբարարը նախանկներն երե-ւալ սկսած են արդէն: Իրազը քա-րիւր մասին խորհրդակցութիւններ կը կատարուի: քաղաքիկ անկի, քաղաքիկ մեկին մասին կը մամա-նի: Ինչպէս քաղաքի ու պարտու-թեան տպագրութիւն չարքոյ:

Ինչպէս նախապէս քանի, նա-խադրէ մտակարն երկու տարուն չլսանք մը ունի, կաշխողուած ա-րարութիւնով, որուն թիւերը կապ-

մենք մեզ, մանաւոր պաշտպանող երկտասարգներին գոհ ձգելու մը-նայուն, այլ քանակ թիւերը մը որ ունին: Տառ արժանաւորական զին մը վարձելի եւք թիւերին, նոյն-քան արժանաւոր մըն ալ Ստեփանա-կերտ- Շուշիի քարտէս մը կը դը-նենք պանդոկին ու կը բռնենք վե-րադարձի ճամբան, դէպ Վարա: Հիմա փողոցներուն յոյսերը վա-ռած են ու ճամբան անկի կարճ մը-րուի: Ցանցած անցորդներ կան դիտարոր ճաշարարկին վրայ ուր անցած մըն ալ կը դիտենք նախա-դաճական նոր չէնքեր արձակու-թեան զիւղանքը, թիւ մը կը շա-ղարարանեմ մէկ-երկու տոնիկան-կացողի չեն, այդ անցնողով Շա-հումանի արձակու իզերող փողոցի պարակէն, կը բռնենք Աղապարտ-ութիւններ պրոպա-նդիստ: Հոն անկի մարդաշատ է: Մեծ մամուլ պար-ման- պարմանութիւն, երեւա-

նարդներ են, երկու, երեք, կամ ա-նկի հաղորդակ թաղանթով չլր-նաւորութեան կայ: Կը խառնել, կը կատակեն, բայց գրեթէ հնաա-բերբերող, կամ գաղաքանցող չի-թիւքներ մասին զարգացող ունենա-լու մեծ կարեւորութիւն չկայ: Խա-սակցութիւններուն իզերուն չուկ-միայն Լարսարայի քարտէսն է, թիւ մըն ալ ուսուցանել: Իսկ միւր արեւ-մրտաճանդարներ որ այդ դատա-րութիւն մէջ չարքոյ, հինգերորդ դարերից դրամի ճամբարին, դարմանքով ու ճանդարու նախը-մեծ-մեծ քայքայած աչքերու պատ-ճառ կ'ըլլալ, ամէն նկարագր ու տե-րացիկ մը քան մը ճաշեցիկուն ճա-ր-կի տակ հոյսուցինք:

Բայց հոն ունի «Մէկ լեզու, մէկ լեզիկ» նման քաղաքականութիւն մա-յակներ կան:

arménie mon amie

Marché de Noël de Meudon
Parterre de l'Orangerie

8, 9 et 10 décembre
invitée d'honneur du Marché de Noël
et des Villes jumelles, l'ARMÉNIE,
dans le cadre de l'année de l'Arménie
en France.
—18h30 : Vin chaud offert par la Ville:
—19h30 : Spectacle pyrotechnique
musical «La danse du sabre»
célèbre mouvement final du ballet
Gayaneh d'Aram Khatchatryan
(1903-1978).

CINE-CLUB

«Achkar» / UCFAP

Ciné-Club
«Rouben Mamoulian»

Sous le parrainage
de Robert GUGEDIGUIAN,
réalisateur

Vendredi 15 décembre à 20 heures
KARINE

Comédie Musicale — 1967

durée : 1h 34mn

Mise en scène: Armand MANARIAN

Scénario: Levon KARAGUEZIAN

et Armand MANARIAN

Musique: Dikran TCHOUDADJIAN

avec Lydia HAROUTIOUNIAN,

Achod KADSVORIAN

avec les voix de : Gohar GASPARIAN,

David POGHOSSIAN

et Tigrane LEVONIAN.

Directeur des programmes :

ARTO PEHLIVANIAN

• Participation aux frais : 5 Euros

• Adhérents et Abonnements : 3 Euros

UCFAP

6 Cité du Wauxhall 75010 Paris

Me République

Les Activités du Mois de Décembre du Centre Culturel de Marseille SAHAK - MESROP

Directeur : KHATCHIG YILMAZIAN

Dans le cadre de l'Année de l'Arménie en France

2. CONCERT du Chœur — Samedi 9 décembre à 20h30

En l'Eglise Notre-Dame de Vie - Saint Cannot

Chants de Noël

3. CONCERT — Dimanche 10 décembre à 17 heures

En l'Eglise des Arcades - Vitrolles

Chants de Noël

4. CONCERT — Samedi 16 décembre à 18h30

En l'Eglise de Ensulés la Redonne

L'Année de l'Arménie

5. MESSE — Dimanche 17 décembre à 9h45

MESSE du P. Komitas à quatre voix

Célébrée par Sa Sainteté KAREKINE II

Catholiques de tous les Arméniens

Direction: Kh. YILMAZIAN • Au piano: Juliette YILMAZIAN

Solistes: Ani Conquet — A. Mnassian — N. Der-Minassian —

A. Khoudatian

et

Sussana ARMAGAN-BAGAMIAN (soprano) de l'Opéra d'Erevan

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՄԿՐՏԻՑԻ ՓԱՌԻՋ

ՇՆԱՐԱՐ, Գեկտեմբեր 9

ՏՈՖ ՅՈՎԻՔԻՄ ՍՐՈՒՆՅԱՆ ԿՈՒՅԻՑ
Մարիամ: յՈՒՄԱՅԷ
տունը առիթով ժամերգություն:

•

ԿԻՐԱԿԻ, Գեկտեմբեր 10

ԿՐ պատարագ:

ԳԱՐԵ ԳԻՆ Բ.

Կարգավիճակ Ամենայն Հայոց

Ի ժամու: Հայրապետական պատարագի
ընկերություն Սրբառա Վոնդակի, որով
Ֆրանսայի Հայոց Առաքելական եկեղեցի
նրան թեև կը հռչակուի:

Ս. ԳԻՐԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՋ ԸՆԿԻԼ

Շաբաթ Ս. Գրիգոր Լուսանորիճ եկեղեցույ Մուկաթիճ կը տեղեկացնէ, որ Կիրակի, Գեկտեմբեր 10ին եկեղեցույ մէջ պատարագ կ'աւանդուի և իր քարանձաւի հաւատարմութիւնը կը հրապարակէ Ս. Յովհաննէս-Սարգիս Մայր եկեղեցի: պատարագը ընթացքին Գարգիմ Բ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի օրհնութիւններն ստանալու:

ԳԻՐԳՈՐ ԱՂԱՊԱԼՈՂԼՈՒ

ՊՈԼՍՈՆ ԿԵՏԻԿ ՓԱՇԱՏԻ
ՀԱՅ ԱՆԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՆ
ՀԱՅԿԻՆԻ

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԵՐՍՈՒՍ ԳՐԻՍՏՈՒ
ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ
ՄԻԱԿ ԱՂԱՐԻՐԸ

• Կիրակի, Գեկտեմբեր 10,

ժամը 10-30ին

Հայ Առաքելական եկեղեցի

30 avenue de la Fignonne

Beaumont — 13012 Marseille

Tél. : 04. 91. 93. 41. 22

— Մուտքը ազատ է —

• Ուրբաթ, Գեկտեմբեր 8,

ժամը 20-30ին

Հայ Առաքելական եկեղեցի

29 rue Escalon — Saint-Loup

(Face au lycée Jean Perrin)

13010 Marseille

Tél. : 04. 91. 44. 91. 03

— Մուտքը ազատ է —

75ԱՄԵՐԱՆ ՄԱՐՏԵՑԻՆ ՍՐԲՈՆ ԹԱՐԳՄԱՆՁՈՑ ՄԱՐՏ ԵԿԵՂԵՑԻՈՆ

ԳԻՏ ԱՐԲ. ՆԱԳՊԱՆԵՆԸ

Հայրապետական Պատարակ Արեւմտեան Երապայի Հայոց

ՋԱՏԻԿ ՎՐԳ. ԱՆԻՏԻՔԻՆԸ

Մայր եկեղեցույ Հագար Հովի

Հայրապետական Պատարակի Փոխանորդ

Հարապային Ֆրանսայի Հայոց

ՍՐԲՈՆ ԹԱՐԳՄԱՆՁՈՑ ՄԱՐՏ ԵԿԵՂԵՑԻՈՆ ԾԱՐԱՊԱՆ ԽՈՐՀՈՐԴԸ

պատան անին հրապարկու Մայր եկեղեցույ Օմման և Անուանապոլսեան

Երկր տարեգրքին,

ԿԻՐԱԿԻ, Գեկտեմբեր 17, ժամը 10ին

Հայրապետական հանդիսարար պատարագը կը մատուցանէ

ԳԱՐԵԻՆ Բ.

Մայրաքաղաք Պատարակ — Ամենայն Հայոց Կարգավիճակ

Պատարակ երգեցողութիւնը կը կատարէ

ՍԱՀԱ-ՄԵՐԱՊ Երգչախումբը, ղեկավարութեամբ

ԽԱՏԻԿ ԵՂԱՐԱՆԻՆԸ

Կը կատարուին Մայրաքաղաքի Մայր եկեղեցույ Ի Կեանս եղող բարերարներու

արեւաշատեման և Հոգեհոգեհոգեան պարունակ ըրող հանգուցեալ

ճառախոսներու և բարերարներու հոգիներու խաղաղութեան համար:

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Փարիսի Մայր Յովհաննէս — Մկրտիչ
Մայր Տաճարի հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ տապան է հետեւեալ ըրէրները—

Տէկին Լիւան Շիւքերեան 150 երթ,
Տէկին Շաքի Շաքիբեան 30, Տէր և Տէր
Տէր Ժան Առաքելեան 100, Տէկին Միլա
Սերգեան 100, Տէկին Շիւքերեան 100,
Եւանյան Պոլիսիանի Խաչատրեան Լիւ
թան Շիւքերեան 120, Գ. Տէր Օմմանեւ
1-300 տարու, Տէր և Տէկին Բրեւեալա
եան 60, Տէկին ժայ Կեղեցի 250,
Մարտիի Հայրապետական մատուան աւ
թիւ Տէկին Մայր Գրեւեան 50, Գ. Ար
ժան Կոպար Սարգեան 50, Տէր և Տէկին
Բրեւեան Օմմա 30, Գ. ժան Արեւի
եան 30, Տէր և Տէկին Գրեւեան 40,
Տէր և Տէկին Գրաւ Թիկ 200, Իր Կոն
Կոպար Կոպարեան մատուան առիւ Գ.
Յովհաննէս Կոպարեան 300, Գ. Արա
եան Կոպարեան 200 երթ:

(Շար.)

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Կապար Ուայի Շրջանային Վարու
թեան Տէր և Տէկին Փաշալը շնորհակա
լութեամբ տապան է 100 երթ Տէկին
Աշիւն Առաքելեանի մատուան առիւ:

□

Տ Ե Ս Ի Ն

ԿԱՂԱՆԻ

ՏԵՍԱԿԱՆՈՐ ՆՈՒԵՐՆԵՐ

Կապար Ուայի Տէկին Արեւի Զաւար
եան մատուանը կը շնորհապատկ շա
ղակեցիկ նուէրներու տեսակներ մը—

• Սպարալից հրահանգող Խաչար խա
չըր և մատուաններ,

• Բալիկին և Թամարի մանկական եր
գելու խառնուրդներ և տեսակներ,

• Հայերէն մանկագրական գրքերի
մատուցողներ, գրքեր և զարգացե
լներ, եւն:

Գեղեցիկ ձեր նուէրները հետաւանքով
— Սերբարդիկ 04. 78. 49. 28-87 Թիւով,
Կամ

— Մոլիկին 04. 78. 49. 83-46 Թիւով:

□

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars

La Section «Archalousy Théoossian»
de Paris organise son séjour familial
dans le centre de vacances de Belle
fontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!
Venez avec vos enfants, petits-en
fants ou amis et rejoignez-nous sur
les pistes de ski, de luge ou tout simple
ment dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès

de :

• Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h):

• Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).

Date limite : 31 JANVIER

□

Section de Marseille Ville

«Sossé Mayrig»

Nombreux lots

magnifiques

LOTO

Dimanche 10 décembre

à 15 heures

M.A.J.C. — 12-14 rue Saint-Bazile

13001 MARSEILLE

P.A.F. : 3 cartons 15 euros

1 carton 7 euros

VARDAN MAMIKONIAN

à Avignon

RECITAL DE PIANO

Komitas, Babadjanian, Chopin, Liszt

Dimanche 10 décembre à 16 heures

Salle Polyvalente de Montfavet

rue Félicien Florent - Zone d'Agroparc

84140 MONTFAVET

Une coproduction

VILLE D'AVIGNON

& COOPERATION ARMENIE

Concert donné au bénéfice

des activités de Coopération Arménie

Réservation : 06 08 92 17 01

Places non numérotées

Tarif unique : 20 euros

REPAS AMICAL ET TRADITIONNEL DE FIN D'ANNEE

DE L'UNION CULTURELLE FRANCAISE

DES ARMÉNIENS DE FRANCE - UCFAP

Le dimanche 10 décembre à 12h30

6 cité du Wauxhall — 75010 PARIS

(métré : République)

Invité : Monsieur le Professeur

Jean-Pierre MAHE

Membre de l'Académie des Inscriptions

et Belles-Lettres

Président d'Honneur de l'UCFAP

Participation 35 euros

Réservations auprès de Tante Suzanne

au 01 39 90 66 28

Repas de fête

Tomboia

UCFAP : www.ucfaf.com

որ քաղաքացիք՝ օրինապահ ու օրինադիր, ամենեկնապես առիժն ունենալու էր յանդարտությունը։ Կ'ուզէր այսպէսով՝ ծանարկ ցնցելու դէպ։ Երեսուստաբէ Թաւադարի քէ գիտեր թէ զիս ուտողը զգալաւորօրէն յամենա նորոք կը ծանեմարէր կեանք՝ կ'ուզած չոր ու ցամաք երակաւութեան հետ։ Յայտնապէս որոշ երկինքներու վրէպ։ Որոշ հողածառներու վրայ։ Չմտաւ անսեղան։ Էտեք միայն, թէ ան առ լուսով, գնիմով փորձութիւն մը եղբ, որ յամենակ բըլ-բըլանք ու իւշ-ուշով կը հետեւի ճէյնէ Զաքարի հողաբոր քաղոցներէն ուշովով կը սերտել որ լուսաւորելին խաղաքը, կ'երթաքէ այս վերջինյն արմատած գրեւորաւոր, գաղաղաւորներ, իջապակաւ ախարներովով կը վաւարակէ շինարարին աստուածաբանական տնտեսական, տնտեսիկներէն ու այլ։ Միտով բանիւ՝ բոլորովին նոր, երեսուստաւոր աշխարհ մըն է, որ երեսուստ, լուսավար, երկրաւոր, երեսուստաւոր երեսներով կը յայտնուի մեր երեսուստաբորն աշխարհ առայ։

Այլևս առաջուան ժխմիտ թա-
հան չէ: Երկիրն կազդու սարքի
արագությունն հառաառցող չէ ան
հիմա: Այժմ ուրիշ է եւ, արդէն
չուտով զինք կը գտնենք Ժամաս
Խյաւմիսի չարքերուն մէջ: Պատ-
րաստ գերազանց զոհողութեան, զո-
հարութեան:

... կալեմի Աստուծոյն եւ սնոր
իտեանի Մարգարէին՝ ընտրեալե-
ւոն մայ ևր կազմեալ իմա... Գա-
ւառէն շարժման առաջնորդներն
Լեւոնիկ Գաբրիէլեանի, Կարմախի-
ւոյ Մարգարէի եւ Եսայի: Գոյապե-
տու տարաթ մտքի գիշերին՝ Եր
դգիւտեալ ի Եւստանմանան մուտ-
ելի գաղտնի տպարանին Քեանց Տի-
առիւրեան եւ Քոյ. Սարգ. Ռա-
ւոյն: Իրենց կողմէ չանտանա
մաղաղութ որսիտու գաբիւր: Ե-
րոտաւոր աշարհիկն ալ, Եր
կարին, փոխադարձ իջնանմու-
ղութեան զոհերն հրապար: Հիմա
Եր նկատուի մարտիրոս, անմու-
տաւ - անմաղաղ, սրբաշնորհ ի-
տեալին Համար Հաւատարմի պա-
կի արժանապա Հերաւ:

Հետեւցնենք կրկին: Մեծ թէ փոքր, կարեւոր թէ միջակորեար տիւսարներու ցուցադրութեամբ, հոգեխառնութիւններու, հոգեքանդութիւններու, հայկաջերերու եւ հանդանակներու պատկերացումով,

ጥዕና ለተቀደሱት
ጥዕና ለተቀደሱት

ՄՈՐԱՆԻՆԻ Հայ Կեդրոնի ՀԲԸՄ-
կամ զարգացման մէջ, իսկ 11-
րդ, րացումը կատարուած է ՀՈՒ-ի
Սոսէ Ժամատեղի կազմակերպած
ստանդարտներ: Տիկին Ուլաճան
Լիքարեան հասած է ստանդարտի
րացման ժառանգը, ապա, ներկիւ
րդը երբայն էլ ՀՈՒ-ի ջանքերը:
Տարտարաբնէկ ներս աշխատանք:
50 կամուրջ ընկերակներ: Երկու
օրեր ընթացք կունենաւ բազ-
մաթիւ մը զուխաղած է ստանդար-
տան: Տեղի ունեցած է նաեւ վիճա-
կաւորութիւն մը:

ՀԱՅՆԵՐ
ԳԱՒԱՌԷՆ

ՄԱՐՍԷՑԼ - 15ԱՄԵԱԿ
Ռ.Ա.Կ.-Ի ԱԿՈՒՄԲԻՆ

Քյուլեյից ընդ Սիսեռու, Մարաշիից Նալաչիկեն այլ երկրեկիւսման մասն երեքս ասանահաններ, իր գիտաւանդութիւնը երգարութեայ կենսեկը չառն քր երեսանկերուն վրայ: Բացայ այս կազմիկեն գործուն ճարտիւ, միտալով՝ ոմանք Եստուխանի իրաւականներուն խի ասանգահեա հարմարեացն երրորդ ուժէ քր ստեղծուի: Սակայն, վրայ հասած երկրաշարժեր, արցայկան պահանջատիրութիւնն ու այլ երկրորդ ուշադրեցին այդ ժամը: Ներք ուսականքները վարաց հրաժեւտ սուսման ինչ այս աշխարհի ու նորերիւրդնովէ արե՛ք յիշե Ռոպա Տօնիկեանը, Ալեքսանդր Պապայանի, Խորոյ Ռաբիբիկան, Պապոս Մալայաններ, ինքեմբէ Յակոբբեանը, Շահան Ռապայանները, Ժան Փիլիք Պէրդեպեանը, Կորսպան Սալապպեանը եւ Տիրան Կապալիանները: Հայաստանի երկրորդ անկախութենէն հազիւ չէ՛ք չարքախիւթ, հիմնուեցաւ Մարաշիի Ռամկապոս Աղաստանի զուսակցու պարտքն ար հալուիք, որ միջուորդն իրաւականին զի՛ տաւ մահացածը՝ Ճակոբ Կօլպիպեանի՝ անուով: Անուանի օրէն, անվորք վայելեց երեսնիկամարդի ին ի՛նչիկի եւ ի՛րայն Պալովի Նեղուկի ու ջախնչեանքը: Անցան տարիներ, Մարաշիի ուսականքները ինչից կարեին ըրին հալուիք, չարքախիւթ անկախանալով դադուիկի զուսակցան հոսանքներով մղուեւ, միշտ ճաշագաստ ունեւնալով՝ գաղութիկ ի՛րանականիկին եւ հայուկեանն ու Մայր Հայրենիքը՝ զերգարոյ չանքը:

Կիրակի, Նոյեմբեր 26ին, առա-
նու տոնոց իր Ամսեմբեր: Նախ, ա-
րարտական, Սրբոց Թարգմանա-
յայն հանդեսոյ մէջ մատուցուած
Տոգիւններուն զատարագոյ ի-
յնատակ Հանգուեցան նուիրեա-
ներու եւ չարքայիններու: Անոնցմէ
իշխիւց Արքեանապա շարժում չի-
նաղի: Սրբոցի Բարձրագոյնի
(սրբոն թնոնւնին, ՏՏՏապա եւ
տակապին ժիբ Տիկին Սաթնիկ Յա-
րութեանն ներկայ էր) եւ այ-
տարի մահացած ախոյրն տա-
մա

Ղին նախադաշուէին Տիկին Ռոզա
Տօնիկեանը :

Հուլիս, Հ. Բ. Լ. Միտիլեանի արձա-
կին միջոցառում հաշվով—որոշում առ-
կապագան Մարտիկի 10դր և 11դր
թաղամասեր. թաղային, երեւ-
ելիական Գի Թէպէն— եւ որով առա-
ւելեցեալն աւելի քան 80 հոգի:
Հին քրոն հարգելի լինելը Մարտի-
կի և Լա Միտիլայի քաղաքական
խորհրդականներ Ժան-Յէրի Գէ-
պէրեանը և Ջակէն Ալեքսանեանը,
Հ.Յ.Դ.՝-ի ներկայացուցիչ Ջարնի
Մնատեանը, Մարտիկի Մշակոյթի
Տան ներկայացուցիչ ձոգէր Ջակէն
Գարբիէանը, թաղային խորհրդ-
ականներ և Կոչարեան ողջ ըն-
տաններ Վալանտէն եկան: Գործադ-
րութեա կողմի գերարուեստական
բաժին եւ արտասանութիւններով
և երաժշտութեամբ, դաշնակահար
Մարգիտ Բալոյեանի և երգչուհի
Անահիտ Կարապետեանի կատա-
մանով: Իր ելոյթին մէջ երեւ-
ելիական Գի Թէպէն—որ միաժամա-
կան ժամանակ Աղայանի Ժողովի
Պաշտպանութեան յանձնարարե-
րն իրադաշնու մ Զրքանա— Հայաս-
տան խորհրդարանական խմբակի
փոխ նախագահ է—յան անդեր-
գարմ որ ըստ միջկազմին հար-
ցնուր: Գրկեցն իր ընդդիմութիւնը
Քրեթոյի եւրոպական Միութեան
անդամացելիքն, և իր վնասաւոր-
ութիւնները յայտնեց Յիւրապայաւո-
րեան ժառանգ դատապարտուող
ընթերց իր լուրսին հասցնելով: Ա-
կումբի ներկայի առանցքով Կա-
րապետ Սալապպեան անգամ որ
ևս չլինեց ակումբին տարած աշ-
խատանքը: Բաժնակարները թիով
բիշ և թէրեւ, ըսցց երեցց կարեւ-
որ քաժինը իր ըրերն գաղութային
կիսակէն, միշտ իր դասովը հա-
յուրեան ընդհանուր ղանկը: 15-
անգամի կարիքներով հաշվաւո-
մով և կենցաղովը վերելացաւ առ-
նախադասութիւնը:

ՄՏԵՓԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

U S U 3 U 6 F

ԳՐԱԲԱՐԻ
ՀՈՄԱՆԻՇԱՆԵՐԻ
ԲԱՌԱՐԱՆ

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՐՈԲԻ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Հայկական մատենաշար Գալուստ
Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան

Անթիլիան 2006

ԱՆՑՈՒԿԸ -

ՄՈՌՑՈՒԿ

ԲԺ. ՎԱՀՐԱՄ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Ս. Սաշի համարատար Հեղեղին, այս-
նպես զոգ զի մար Տէրը Լն օր: Լոյս զան-
գաւոր օր օրտան ի՞նչ երկու անգամ ա-
շտեթի եւ հաւերի հաւատարմի ժողո-
ւորացը, չէր կարող երբեք ժամկտի, օր
արշուն այդուն եմիայն ի Սուրբ կնիկ-
ին ինչ զեղեղիքի փողոց փողոց, Ե-
հաճանալ չալբեր փոխանակ մայրաքա-
նապոլսեցիկն յիջ զոյց տալու այս մա-
սին, որպէս զի կնիկեցին վերաբա-
րիք, բնակատարան զո՛ր եւ բռնեցին
տոսկերուն ի՞նչ եւ մայրիկ, մարդո չէին
երևար, երբեք յայտարար պայքարան-
կալեցին, որովհետեւ պատճառ տուող
կոնգրէսի Ե. Ս. Սաւոն Կոնգրէսը:

Այս պատահարներուն մէջ ունեցայ եւ իմ դերը, բաւական մեծ զոր կարելի է համարել կենսաբան երկրորդ անգամի մէկ ընդհանուր ընթացքով, եթէ կ'արժէ դա՛ն ալ ընթացողութիւնը:

Այս հնդկաստանորեայ փակումի միջոցին, փոփոխված թաղականներէն մին կ'երթայ իմաց կու տայ ոտտիկանութեան ինչ տը տեղի ունեցած էր եկեղեցին, ու կ'ը հաղորդէ յուզայականութեամբ զանի մը անուռներ, անոնց պատժուիլը պահանջելով:

Պատրիարքական հրաման մը բանա-
կու տայ եկեղեցին- արարողութիւնները
կը վերակին- բայց թարգմտ. ձեռնակեալ
վարդապետ Սիկհատար Հի գար- կը մնա-
Բերալ- նոր խոովութիւններու պատճա-
րովս համար:

Պատրիարքարանի մէջ թրքերէնի քարտուղար Զօլաք (Ճիւճեռն) Կարապետ Ռապտաբեան (որուն Տիգրան եղբայրը լոնտոն՝ Քաղաքականութիւն էր) կը զրկուի Ս. իւշէ բնութիւնը կատարել Պատրիարքին կողմէ:

Քննիչը գրական պատճառ մը չի կարևոր գտնաւ. բայց որպէս զի եղբորը վրէժը լուծէ, կ'երթայ յայտնել Ներսէ Պատրիարքին, թէ ձեռնարկեան վարդապետ պետ զրզուի եղած է թաղին երիտասարդութեան, եւ պէտք է զան ճնշոյնն:

Այս որ իմացանք, պատգամաւորութիւն մը անշիշապէս կարգել տուինք թանկից պատուաւոր առձեռէ, խորհրդակցութեան երթման Պատրիարքին, հարկ կը պահանջուի բացառութիւններ տառ ու պնդել որ քարոզիչը վերադառնայ Ս. Խաչ, եւ թէ ոչ՝ Երեսմասարդութիւնը հանդարտ պիտի մնայ:

[illegible]

Պատգամաւոր զաջողները եկան մեծ տարածքներ իրենց աղիւնները եւ Վերթախ թաղայումք ընկերութեան անդամները խոհեմութեամբ չափաբեցան անսոյ Պատրիարքարանքին յանձնարարութեանը:

ծածկանույով Հրապարակադիր), բերե-
նոր ինքն իրավունքով խոսողը կերթա-
մասնա՝ օրաթերթին խմբագիր Կարա-
պետ Իսթրևանիի ականջը կը լեցնէ ին-
ժը անորը սուտերով, որոնց վրայ յե-
նու ինթիվանան կը սկսի իր թերթին մէջ
կրակորոյց լուսանկար տալիս ձեր-
մականան վարդապետի հասցէին, կաթ-
իկուլթան ղէմ անահ հոգեին զգնի ու
ջանայ աղաթորել վարդապետին բարոյա-
կան կենդանոյը:

Կարելի է՞ք լուս Ժամկ. Կ. Ինթելեկտի
 ածարարություններն հանդգն, ուստի
 դրիստ արի, հասարակական յոյզուս
 Ե՞ր շարաքրքիքի քնդէշ Ըժարիշի իմ
 քրիս, ե յոյզուսս սարի Ըժարիքի
 անուս քրքրիքի տէր Նիկոլոս Բիւլպիւն
 Ընանի, որ անմիջապէս զայն հրատարա-
 կից, միայն թէ՛ նկատի առնելով իմ տա-
 րիւն, ե Ինթելեկտախիթ, որ Շորս տի-
 մարդ էր, քաղաքականութիւնն ունե-
 ցած էր ստորադրութիւնս շղեկ, ե, էրեք
 ստղծ (***): քրիս:

Այս գրածն էր թիվահան կառավարի շուն կրողը, նոր հայտնություններ փոխելիս թերթին մէջ, իրենց հայտնակից ունեւորւով ձիվահանան Նշան ծանօթ գլխաւորը, որ սա ալ յօդուածով մը կ'ուզէր փարկարելիկ թէ՛ ձեռնակահանը եւ թէ՛ դիւր՝ «Երանանդ»:

75ԱՄՅԱԿ ՄԱՐՏԵՅԻ ՄԱՐՈՑ ԲԱՐԳՄԱՆՅՈՑ ՄԱՅՐ ԵՎԵԼՅԱՆՈՑ

ԳԻՏ ԱՐԲ. ՆԱԳԿԱՆԵՆ
Հայրապետական Պատուիրակ Արևմտյան Եվրոպայի Հայոց

ՁԱՏԻԿ ՎՐԻ. ԱՌԵՏԻՔԵՆ
Մայր Եկեղեցու Հոգևոր Հովիտ
Հայրապետական Պատուիրակի Փոխանորդ
Հարապետական Պատուիրակի Հայոց

ՄԱՐՈՑ ԲԱՐԳՄԱՆՅՈՑ ՄԱՐՈՑ ԵՎԵԼՅԱՆՈՑ ՎԱՐՃԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՐԴԸ
պատկան ունի չափերի մասին Եկեղեցու Սահմանափակումների
Դեպ. արևելյանին,

ԿԻՐԱԿԻ, ԳԵՂԱՆՍԻՐԻ 17, ԺԱՐԸ 10ԻՆ

Հայրապետական Տանգիտար. պատուիրակը կը ծառայեն

ԳԱՐԵԿԻՆ Բ.

Մայրաքաղաք Պատուիրակ - Ամենայն Հայոց Կարգիկա
Պատուիրակ Երեզնդուրի կը կատարե
ՍԱՀԱԿ-ՄԱՐՈՐԻՍ Երգչախումբը, զինվարության
ԽԱՅԻԿ ԵՂԱՄԱՆԵՆԻ

Կը կատարեն Մարտիկ. Մայր Եկեղեցու Ի Կենտ. Երգչախումբներու
արևելյանին և Հոգևորականության պատուիրակը Երգչախումբ
Ծառայողներու և Կարգիկներու Կողմերու Կարգչուրան համար:

Les Activités du Mois de Décembre du Centre Culturel de Marseille SAHAK - MESROP

Direction : KHATCHIG YILMAZIAN
Dans le cadre de l'Année de l'Arménie en France

6. CONCERT — Dimanche 17 décembre à 17 heures
En l'Eglise de Saint-Paul Les Durances
Chants de Noël

7. CONCERT — Vendredi 22 décembre à 20h30
Dans le Centre d'Animation Municipal - Rognac
Chants de Noël

Direction: Kh. YILMAZIAN • Au piano: Juliette YILMAZIAN
Solistes: Ani Conquet — A. Mnassian — N. Der-Mnassian —
A. Khoudatian
et
Sussana ARMAGAN-BAGAMIAN (soprano) de l'Opéra d'Erevan

VOL • SÉJOUR À LA CARTE • CIRCUITS ACCOMPAGNÉS

Les Spécialistes des Voyages en Arménie SABERATOURS - SEVAN VOYAGES

Paris ☎ 01 42 96 10 10 Lyon ☎ 04 78 60 13 66 Marseille ☎ 04 95 09 30 60
armenie@saberatours.fr sevan@selektor.com marseille@wasteels.fr

www.saberatours.fr

(Շաբ. Ա. Եվեյ)

Քիմներու դէմ: Առայժմ, զորքայինը
կը վերադառնան ԵՄԼԻԻ. ՎԵՂԻՆՆՈՒՆ
Օսթրիայի ու Մոնթենեգրոյ կայսրա-
ներու երկրակից, իսկ Նորաթուրքի Ծա-
րանային: Ժամանակացոյցներու փոփո-
խութիւնը կ'ազդէ, ըստ տեղեկանքի,
պարզեմներու վրայ:

ԻՐԱՆԵՒԻ Կրկնական Նախարար. Եր-
կը Բաժնի Կրկնական Նախարար
պատուաւոր է, որովհետեւ որոշում է, ա-
ռային անդամ ըլլալով, զորքային
գաղափարներուն մէջ ներկայանալ 1967-ին
ստալ զորքային ունեցող սահմանադ-
րութիւնը: Հարցը շատ փոփոխ կը մնայ,
որովհետեւ Իրանէլ զին չէ ճշդան արե-
ւելեան իր սահմանը: ՎԵՂԻՆՆՈՒՆ
որ կ'ընդգրկէ Այրարատեանը և Կոյս-
նի արձանները, կողմնակիցները կը
վերանան որ Բաժնի Նախաձեռնութիւնը
պատուաւորան քննի կու տայ զինան
զինքին, յայնքէ 1949-ի զինարարի
զինքին, որովհետեւ սահմանը: Բաժնի
Այրարատեանի կուսակցութեան ձախ
թելին կը պատկանէ և արդարապէս
է իր որդւորը, քաղաքականի որ կարիքի
չէ Գաղտնիքները կուսակցութեան
կրկնային 1967-ին ստալորան սահմանը:

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Section «ASTRIG»

La Section «Astrig» d'Arnouville-Sarcelles organise
le dimanche 17 décembre
à 14 heures précises
UN

LOTO

suivi d'un goûter.

Salle «Garvarentz» à Arnouville

Participation aux frais.

Renseignements :

Chaké : 01. 39. 85. 12. 35

□

Տ Ե Մ Ի Ն

ԿԱԳԱՆԻ ՏԵՍԱԿԱՆՈՐ ՆՈՒԵՐՆԵՐ

Կապույտ Նաչ Տեփիկ Երկուր Զամա-
կան ժամանակը կը ներկայանէ շատ
զինգիկ նաչներու տեսարաններ:

- Սկզբունքի հիմնարկը Կապույտ Նաչ-
ի և ժամանակը,
- Բալան և Բաժնի ժամանակը եր-
գերու խաղաղութիւն և տեսիլները,
- Հայերի ժամանակը զարգացի
ժամանակներ, զինքին և զարգացի-
ներ, եւր:

Գինգէ ձեռ նաչները Կապույտ Նաչ
- Սկզբունքի 04. 78. 49. 28. 87 Թիւով,
Կապույտ
- Սկզբունքի 04. 78. 49. 83. 46 Թիւով.

□

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars
La Section «Archalouys Tathéossian»
de Paris organise son séjour familial
dans le centre de vacances de Belle-
fontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!
Venez avec vos enfants, petits-en-
fants ou amis et rejoignez-nous sur les
pistes de ski, de luge ou tout simple-
ment dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès
de :

- Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
- Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).

Date limite : 31 JANVIER

CINE CLUB

• Achkar / UCFAF

Ciné-Club
• Rouben Mamoulian »
Sous le parrainage
de Robert GUEDIGUIAN,
réalisateur

Vendredi 15 décembre à 20 heures

KARINE

Comédie Musicale — 1967

durée : 1h 34mn

Mise en scène: Armand MANARIAN

Scénario: Levon KARAGUEZIAN

et Armand MANARIAN

Musique: Dikran TCHOUDJADIAN

avec Lydia HAROUTIOUNIAN,

Achod KASVORIAN

avec les voix de: Gohar GASPARIAN,

David POGHOSSIAN

et Tigrane LEVONIAN.

Directeur des programmes :

ARTO PENHUYANIAN

• Participation aux frais : 5 Euros

• Adhérents et Abonnements : 3 Euros

UCFAF

6 Cité du Wauxhall 75010 Paris

Me République

Ս. ԳՈՒՀԱՆՆԻԱՄԱՐՈՐԻՍԻ ՓԱՐԻՋ

ՇԱՐԱՐ, Դեկտեմբեր 9

Տօն Գարեջուր Սրբաշույն Կապի
Մարմնու շինարար
տօնի առթիւ Ժամանակներ:

•

Կիրակի, Դեկտեմբեր 10

Կը պատարագէ

ԳԱՐԵԿԻՆ Բ.

Կարգիկա Ամենայն Հայոց

Ի Ժամ. Հայրապետական պատարագ
ընկերայի Սրբաշույն Կոյսակի, որով
ճիշտապէս Հայոց. Առաքելական Եկեղե-
ցին Թեմ կը հռչակուի:

•

ՇԱՐԱՐ, Դեկտեմբեր 16

Տօն Սրբոց Մօրնայ Հայրապետի,
Մարգարէի ճգնաւորի
և Միկիտայի եպիսկոպոսի

Այս առթիւ հանդիսար Ժամանակ-
ներ կը կատարուի:

ՍՈՒՐԻ ՅԱԿՈՐ ԼԻՈՆ

ՇԱՐԱՐ, Դեկտեմբեր 16

Տօն Է Սուրբ Յակոբ Մօրնայ

Հայրապետի
Այս առթիւ Լիւի Սուրբ Յակոբ Մայր
Եկեղեցու մէջ առաւտեան Ժամ 10ին
կատարուի և ժամանակներ:

Կը պատարագէ և կը բարոյէ
ԻՍԱՀԱԿ Ա. ՔՆՆՆ. ՀԵՔԻՐԵՆԵՆ
Հոգևոր Հովիտ
Լիւի Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցու

23e CYCLE DE LECTURES MISES EN ESPACES D'ŒUVRES DE DRAMATURGES ARMÉNIENS

Direction : ARBY OVANESSIAN

Organisé par l'Association
de THEATRE ARMENIEN

ՀԱՅ

ԹԱՏԵՐԱԿԻՐՆԵՐՈՒ ՆՈՒԵՐՆԱԾ

ԹԱՏԵՐԱԿԻՐՆԵՐՈՒ

ԸՆԹԵՐՆՈՒՄՆԵՐՈՒ 23^{րդ} ԺԱՐԻ

(Բ. ՄԱՐԻՐ)

Կարգիկա խաղաղութիւն

ՀԱՅ
ԲԱՏԱՐՈՒ
ԸՆԿԵՐԱԿՅՈՒԹԵԱՆ

LEVON MANUELIAN
DR. YERVAND BOSCHAN
ԼԵՒՈՆ ՄԱՐԻՐԵՆԵՆ
ԴՈՒՅՏՈՐ
ԵՐԿԻՐԱՆԻ ԲՈՇԱՅԱՆ
(1900)

Կիրակի, Դեկտեմբեր 17, Ժամ 16ին
Dimanche 17 décembre à 16 heures

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆ
MAISON DES ETUDIANTS
ARMÉNIENS
55 Boulevard Jourdan - 75014 PARIS
Me Pte d'Orléans / Cité Universitaire
Մուրը 5 Եւրօ

Քննչէք ձեր նուէրները հետաճայնելով
- Սիրովարդին՝ 04. 78. 49. 28. 87 թիւով,
կամ

ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՑ ԱՅՆԿՈՂՄ

ՄԱՐՄԱՐԱ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՅԱՅՈՒՄ ԱՐԲ. ԳՆԱՆՆԱՆ
Առաջնորդ Ուրուկուսի թմբին

«ԱՄԵՆՈՒՆ ԹԵՈՒԴԻԿԸ»

Ի. ԱՏՏԵՔՏԵՆ

Նստած եմ հարստային Ամերիկայի արևելյան կողմը եղբորդ Առաքանան Ովկիանոսի ափին: Դիմացս փուռած ովկիանոսը աշնան այս եղանակին մերկացել է իր մի քանի շարքով առավ ունեցած ծալաբեց, Լիբուսիկներն եւ գրասալը շիկները խառնաբոլո խնդրումն են, որոնց աղուկ-աղաղակի փոխարին լուռն է միայն հեռապատ ովկիանոսի ափերից միայն աղաղակ ծալքը:

Եկող շարքով, մասնավոր եմ հարմեկուր եմ: Իմ հուշակույցներն են: Եվ թուռնուն է մանուսանալով: Եղանակը օտար է եւ նախքան եկեղեցու պատկերով պիտի նոր մկրտուի, զա էլ պարզապես նրա համար, որ եկեղեցու կարգի աղաղակն է, այսինքն պատկերով պետք է մկրտում լինի:

Ասելի քան կէս դար առաջ մեր գիւղից եմ քանի նոյն են եկել ու հաստատուել այս հեռուստը ափերում, իսկ մեր հարեան գիւղից միայն մի նոյն է հասել այստեղ: Պրն. Յակոբը: Նա, սակայն, միևնույն ժամանակ ու զարգացած մի անձնատուր լինում ամենիսկ անդադարաբեց, թէ աղաղակն առումով օտար այս երկրներում Հաստատվել համար աղաղակ չկայ: Դրա համար էլ նա վերադարձել է իր հայրենիքը, յետագայում քննադատ ծնունդով ինքնապատկեր է Հայաստան: Ով պիտի առեր, թէ մի օր էլ նրա որդին՝ Անտոն, դառնում էր անկասկա Հայաստանի առաջին նախագահը:

Նայում եմ ովկիանոսի հեռուստը հորիզոնին եւ մի պահ իմ թուրմ է, թէ հորեղբոր ասածանալով անմիջապես այն կողմ, առերեւոյ կապարդ լսանիքին խորխոր թաղվել է իմ դարձուր գիւղը: Հիմա այստեղ աղուն է, իսկ այնտեղ՝ նորաբաց դարձել: Բնութեան հիմարտն է ճոխութեամբ յուսով, մաքրաշունչ գիւղիկների ու մանուկաների ընդգլխի բուրմունքով օծուն:

Մեր տան հարեաններն ահա համար բարձրագույն նշանին հիմա պետք է կենսաբանական պատկերով լինի հարսի նման զարգացող պիտի գեղեցիկներն, իսկ դրանք էլ մի փոքր վեր գտնուող ընկուղիներն՝ աղաղակ այս օրերին, իր նորարդ ուսուցող միջոց մի բնական պիտի օգտակար լինի մեր պարտիզ զանգվածներին՝ փորձելով կարողանալ այս օրհամար: Այդպիսի մի քաղ իմաստով լինի պիտի համարում մեր թմբից ներս, միևնույն բարձր ընկուղիներն ոչ մի զբոսառու չունի ծառայելու իր տերապիստներին, այդ պարզապես նա ուղղում է մի քանի ընկուղի էլ մեր կողմը թողնել, մեկ նույնը, քանի որ կա երա կողմում՝ ուրիշներին ծառայելու ու իր ունեցած լուսավորչական արդյունքները:

Զատկույն տոնը այս տարու լուսավորչական է գալիս: Դրան յաղնիք օրը Մեկուկն է: Դիւղաղակ գեղեցիկաներն են գիտնում մեկ վառելու, խոտի ծխելու եւ աղթիկները հանդուգնալ հարստայինների թիկնորքի վրայ: Մի պահ մասնավոր եմ, թէ ինչի ինչի գիւղի գիւղեկանային լինակներ, երբ մի օր այս շրջանի Հայերը կամ նրանց դասակարգը հեռանան աղաղակ ու հաստատուն ովկիանոսներից այն կողմ: Միւս կողմից էլ մարդ ինքնապես պետք է տարբար լինի, որ, քաղ գիւղով իր մարդկային զգացումների վրայ, լքի այն նուիրական հողը, որին խառնուած են իր

պապերի աճեղանները, իր թանկագին հարստայինների աղթ-արցունքը, երկնապաղ աղթների մը մոռնիները: Մէկէն մի առօրինակ զարգացում է անցնում մաքուր երկուս գերեզմանների տարածքը երբ մի օր այլազգի բանկարանոց արքան՝ Բնչ ինքն ու հեղափոխական Կաննի մտեղների ուսուցողների վրայ, որոնց ողորակ ճաշկատաղիքը հաւանաբար մի վառուղի իսկ արժէք պիտի չունենայ լողողների զարմերի համար: Այդպիսի մի քանի աստիճան, օրինակ, Եվրոպիկ հայտնաբեր գերեզմանատան հետ, որը բանաբանանոց յետոյ խաղաղ ժամանակն է:

Բայց մասնավոր այս տխուր թիկն կորում է այստեղ, երբ աչքիս առաջ բացվում է մի յուսալից տեսարան, գիւղի երեսներին առաջ քալող լեռնաշղթան եւ երկնային տարածքներում հայկական զբոսը են յաճախում, իսկ եկեղեցու զանգերը թիկն զոգանում էլ շարունակում է հնչել արձանիկ հայկական հարեան հնչեղի խառնաբոլո պատնէի ներքին:

Երկի այցելութեան էլ գնացել մի տարեցի հայրենակներն: Նրա անունը Միսնոն է: Նա ուղղակի գիւղից եկածների մէջ միակ ողջ մնացածն է, սակայն այժմ նախ ինչու է: Կողակիցը մի սեւամորթ կին, վաղեմ մահացել է, իսկ ինչից զուտ եկել է իրենց մօրն են նման, բուրբուրով սեւամորթ, միայն թէ հայկական աղանգներով: Միսնոն մտաբեր է մայրենի լեզուն եւ մեր գիւղի բարբառը, հայերենով կարողանում է միայն «մայրիկ» ասել: Միևնույն ժամանակ երեւում ընկուղիներն էլ ընկուղի է գտնաբերել մէջ: Շատ համեստ պայմաններում է ապրում, սակայն տունը փայլում է մաքրութեամբ, լեցուն է հարստաների Եվրոպիկներն եւ ինքնա մասաղ սրտերի յորդանան գիւղեկաններով:

Երբ գաւաղները յայտնեցին իրենց հօրը իմ ով լինելը, նա մեծ ճիգով փորձել նստել անկողնում եւ մարած նստուկներ պատնէն լիքնալով բնութեամբ փնտրելով ինձ: Բնութեան ձեռք էր առաջ:

— Բա հայրենակներն եմ, Բնչիկինքն Հայունիկ տղան:

Նա, սակայն, համարեա ոչինչ չի իշխում, միայն թէ նուազիւն ծալում հարցեր ինձ, թէ ինչ լուր ունեմ իր մայրիկին: Իսկ երբ նկատեցի գիւղում լինելու տեսքը, անմիջապես լինելից այդ տունը, որ դառնում էր զեղանից էլ երկու փոքր վար: Շատ արդու եկողով լինում էր նման այդ տանը պարզ անկողնում ու ցածրաստակ մի ծեր կողմ, որ միշտ նստում էր իր բարձր պատկերով եւ երբեք չէր նայում փողոցի անցողիքներին, այլ հայրենացի միշտ գնդիկ հեռուները եր անեւում պահում: Հիմա հասկանում եմ, թէ ինչու, որովհետեւ պատանւ էր իր մայրիկի վերադարձին, որն այդպես էլ չէր հարգում: Մեր կողմ աղթ նրա համարին եւ այդպես էլ մահացաւ առանձնութեան մէջ: Միսնոն գիտեւ որ նրա մահուան մասին, բայց այդ պահին նա խառնաբոլո մտքերի մէջ էր: Ես էլ յուզում էր շուտաւր չգիտեի ինչ անել նրան:

— Բնչիկինք եղաւ իմ արձանագրում — անպաշտիկներն հարցերը նա խելով լուր լինում: Առաստաղ մարդկաների մէջ էի պահում այն:

Ունէ հայ ընթերցասէր, որ բնական պարտած է հայ գրականութեան էջերուն մէջ, անպայման լրանալ է թէ ինչի մասին եւ յարան եր գրաչ այդ անունն նկատմամբ: Թեոդիկ մեծ գրագետ մը չէ, սակայն գրականության կարեւոր գործերն չէ թողած իր ետեւին, բայց իր անունը անմահացած է երկու կարեւոր իրադարձություններով:

Առաջինը իր հեղուգի խորագրով կոթողային ուսումնասիրութեան էջերն է Հայոց տեղաշարժման զոհ զացած հոգեւորականները մասին:

Երկրորդը, որ շատ ակնի ժողովրդական ու յատկապես կազմ էր իր գրականութեան համար, Թեոդիկի տարեգրերու շարքն է, տարեգրերուն անկարգաբերական արժեքներն ու կարեւոր շարքը, որին նրա իրազեանները համար, իրազեաններ տարեգրից առանձին գնահատում են, թանկարան մը, ժամադրակցում էր ընդունի գրականութեան հայկական, ժամանակագրութեան մը ընդունի մատուցական ու բնիկային անցուղաբերում, նաեւ անապուխտ աղաղակ մը յուսակ կարեւոր կամ յայտնի զէմբերու դիմակներն է:

Թեոդիկը այն քան երկու իրադարձություններով անցին ծառայութեան մասունցն է մեր ժողովրդին: Երբ թերթերն այդ տարեգրերը, կարեւոր գործանակ հեղինակին քաղաքի կարգաւորեան վրայ ու կրեւոր երեւակային թէ ինչուի լուր, կարգաւոր, հաստատար կուտ, յատուա ու յայտնուող աշխատանքով մըն է որ իր տարեգրերը կործանում ու հրատարակած ըլլալու է: Թեոդիկը:

Այս բոլորն վերջ սակայն շատ պիտի դարձան իր պիտի կարգաւոր թէ Թեոդիկը իր բոլորն ու յատկապես կողմ ինչի մը կը նը:

Իսկ իմ ընկուղիներն, լեռան տակի ընկուղիներն, որ ես անկեղ նստեմ Ամերիկա գալու...

Ողջ ամբողջում մի պարտու անցում, խաղը այն ընկուղիներ մասին էր, որն անել մեր փողոցի պարտեղի կողմին, օրի ընկուղիները բազմից հաւանք էլ եւ բնիկները ինչ հեռ մայրիկ: Ուրեմն այն տեղին է Միսնոն, որ, գրախառն բերու լինել, իր անկ համար իր իսկ անկած մարդ պատկերով:

— Ընկուղիներն մեր թաղի զարգել — ասում եմ — շատ համով են նրա ընկուղիները, թող օրհնուեն ձեռնեղբայր, որ դու գիտում մնացողներին համար գէթ մի պարտու ծառայողներ, որ քանով օգտակար մարդ նրանց: Շատ անկողը թող յաշտ օրհնու:

Կոխորդ անցում է, եւ այլեւս քաղ լեռ գտնում անկու: Միսնոն փողոցներն չեն հակապում, թէ ինչ է կատարում, թէ ինչու է հայրիկ ընկուղիներ յիշատակութեան կարգը է այդպես յուղի երկու: Մամաղիկայինների կարոտակց արեւել:

Միսնոն շրջանց գնդին մի տարածում փայլ է ուրուագծում, զգում եմ որ նա շատ գոհ է ընկուղիներ մասին ասած իմ խաղից:

Կատուներ, թէ Թեոդիկի իրականութեան մէջ արտակարգ տիպար մըն էր եւ յաճախ իր շուրջները կը զարմացնէ իր տարօրինակ շարժանքներով: Չուր այն չէր որ իր գոյրիցը «Ենինք Թեոդ» կը կոչէին իրենց կարգաւոր: Բայց իրեն գոյրներն բերին մէջ այս «Ենինք» որսականները բեր մըն այլ փաղաքական ու քաղաքական մը ունէր, հետո էր նուաստացուցիչ իմաստով մը գործածուել, ընդհանրական սեր ու դուրդարան կար այս որսական պիտի քաղաքային Թեոդիկին թէլ անիկներն կողմ գործածած «Ենինք» որսականներն մէջ:

Թեոդիկի այդ գոյրներն մէկն այ յայտնի գրագետ Շահան Շահանյան մայրն է եւ աղաղակներն այս մասին կային հեռանալով է որ Շահան Շահանյան իր մանկութեան ընդանին կարճ ժամանակից էր աղաղակ Թեոդիկի մեծերուն լինել: Շահանյան այլ ձեռնարկներով խորագրուող այն հեռաբերական յուշարուկան մըն էր մէջ հեռաբերական վիպուկութեան կը բեր Թեոդիկին մասին, որուն նկատմամբ ունի անսահման սեր ու յարգանք:

Թեոդիկը իր բնակիք Բնչիկի կողմ, միևնույն Շահան Շահանյան բնականորէն էր բնակիք Միկուր: Թեոդիկ յաճախ Միկուր կը կարգ իր բոլորն մէկը կամ միւսը տեսնու: համար: Երբ այցելել այն բերու, որ Շահան Շահանյանի մայրն էր, չուի մը արագուղի մի ասպակները շուրջները իր մտքեր տեսնել ներս, բայց չէր նստեր ու անմիջապես կ'ուղղուէր դէպի գերեզմանատուն: Անկա յուզում ու երկնայինութեան պահ մըն էր փողոցին Շահանյան համար, որովհետեւ իր մօրեղբայրը գնդիկ այ իրեն հետ իր տանէր: Փոքրիկն Շահան կը

Այնուհետեւ, որտեղից որտեղ, նա իմ մայրու եւ մի հարց է աղաղակ հեռ համար բոլորովին զգալանցուն:

— Բնչիկինք ինչ է անում, շարունակում է երբեք:

Ոտեղ պապին՝ Յակոբի մասին է, որի գիւղում Բնչիկին էր անում: Ես նրան չեմ ճանաչել, սակայն տարեցի գիւղացիներից լսել եմ նրա ընդ մայրիկ մայրն ու արտանախան բարեկամների մասին: Մեղուկ Միսնոն հարցն ուղղուց ինչ տեղից ինչ, մասնավոր որ նա բնչ ունէր ոչինչ էր մարտերում մեր գրաւառումների մասին, իսկ այժմ նորիսկ լինում էր պարտիկ երեւել:

Շատ քան կար անելու: Միսնոնից, բայց նա նորից ընկալ գտնաբերել մէջ: Ուղղում էր իր «Ենինք» յայտնու նրան, որ պապի՝ Բնչիկին հարցը, փողոցը հող է դարձել, բայց նրա փոխարին հիմա իր թուռներն են երգում եւ նրա անապարտ մայրն իր ինչից իր ընկուղի շարունակում է ինչի մեր պիտի ու արձայնավոր ընկում է սար ու ձոր: Նրա հայախոս ու հայրենակներ թուռները քանի կարգան են մտած գիւղի արդարան չուի՞նք չեն թուրի երբեք, որ որեւէ պիտի մեղք քանդի կամ վարձող թուռներն վերածի նրա սուր լիւր...

ՇԷՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՏՕՆԱՎՈՋԱՌԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՊՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

Այլևս առանցքային դարձած է որ աճին Դեկտեմբերի առաջին շաբաթավաղվին Մամուլի Մեքսիկայի վարչարարին արձաններու մէջ կազմակերպէր «ՇԷՆԻ» տոնակաճումը։ Այս տարի Դեկտեմբեր 2-3-ի շաբաթավաղվին նախկինում տասնորեակին նոյն վայրին մէջ բացուած էր Հայաստանի արտագործ թիւներուն ցուցաձեցումը մը, Սերի քաղաքացիապետին ալ մասնակցութեամբ։ Չնայած լայն հետաքրքրութիւն արթնացուցած էր, բաժնիկին ալ չեղունակ ուղեկոյժ վարչարար։ Յետոյ դիտարարար Նոյ ցուցարարած, Նաև Պոլիսի, Մարիպոլի բերուած տարբերակի տեսակաւ իրողութեամբ էր տնայնապետը։

Չնայած զարգեղծներ, անդր-նայորդութիւններ, պայտասի, զուլպայ, զեղօրներ, խեղեղէն, զիբը, դրամատիզմ, գոտեղէն, անդրեղէն ու անթիւ այլ տեսակի արտադրութիւններ լեցուցած էին ճաշարարն ու մայր չնքին բակը, վերջոյ պահանջներ։ Հետաքրքրութիւն արթնացուած մէջ էր Շուրթ երեխայ արդէն արդողվին պատանւ էին որոշ անդրաշխարհներ։

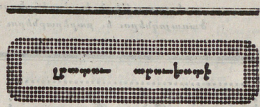
Նոյն զիբեր ճաշարարին մէջ տեղի ունեցած համակիրներու շրջանակին ընթերցող խաղաղամտ միտողութիւ մը մէջ։ Կիրակի ամբողջ օրը շարունակուեցաւ միասնաբեր։ Այնպիսիներ, կրնային անկաս

տենակի մը մէջ ներկայացուած քարտեզով, լուսանկարներով տեսնել։ Հայաստանի ու Արցախի յաւակալ ժամանաւորն շրջաններուն մէջ տարածած դարձեալութիւնը։

Այս տարուան նորութիւնն էր Հայաստանին ընդգրկողը միայն Սոցիալիստական Նոյ անդունջ միայն ընդգրկուած սպիտակ խաչաքարը։

Համեմատ, հարկաւորն ու օգտակարը միացնող լայն մասնաւոր ու լայնաբեր ձեւով կիրարկուած ձեւաւոր էր մը ԵՃԻՆ տարեկան տնայնապետը։

Ա. ԹՈՂՈՅԵԱՆ

ԼՍՍՍԻՆԻ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

«Հայկական սրբազան երգեր»
Կիրակի, Դեկտ. 17, ժամը 17ին
Մանդոլին Ս. Պետրոս
Եկեղեցիին մէջ

82, Ave. du Général Leclerc
75014 Paris

— Մուտքը ազատ է —

Շատ ամբօթով մնացիր... Գոնէ երկու ճաշարարական խաչը ընկր ընկ խնկր։

Երիտասարդ ընտանեկանը դր-պատեն իր մէջ լուսնային կը հաւան ու ցոյց կուտայ Շաւանին Տօրը, ու կը խնդրէ որ այլ ընտանեկանը իր մէջ ընդգրկուածին հետ զործած-մի Թեղեղիկ անդրեղեղին մէջ։

Շաւան Շաւանը ամենէն վերին էր կուտայ իր ուսուցիչ-բանաստեղծին անունը։ Ան կը կուտար իր ընդ Ստապանան (Գալաթիոյ)։

Անտարակոյտ անկախ այն Գեղը կառնարեցին իր արուն օր մը փառաւոր զիբեր պիտի հրապարակէր Սուրբ Գաղատի մէջ։

Շաւան Շաւանը ուրիշ հետա-

քրքրահան յուշ մըն ալ ունի Թեղեղիկէն։

Օր մը Թեղեղիկ իր շուրջերուն ցոյց կուտայ Թեղեղիկն զէն մը, նաեւ նաեւ շրջանակով պահանջներ։ Քն-քնը զարմարեցնող էր տեսնել որ անի տակ ուր էր իր մասնաւոր։ Անկէ մէջ գրուեալ էր, բաց Թեղեղիկ էր միայն Թեղեղիկն։

Կրտսեր ժողը, որ կուտակէ չէր վարեալ, այս անգամ կը ցնցուէր։ Այսպիսի կատակ մը այլևս անհաշուութեան կը թուի իրեն։ Կը պրտայ։

«Այ փաղ անցիր այլ խնկր բանե-րէն»։

Ի. Հ.

1897 Օգոստոս 12/24-ի Կիրակի օրն էր։

✱

Ս. Նշան, կոկիկ սիրունիկ եկեղեցի մ'է, վերաբերուած 1835ին Արապի Սու-փան Գառնիբեքին պաշտօնավարութեան ժամանակ։ Հոն կը պաշտօնավարէր, րայն առաջինը Տէր Գրիգորը, սերա-տայի Տէր Մկրտիչն անոն Նշանի զա-հանա, որ օրուան պատարագները պիտի ըլլար։

Եկեղեցին լեցուած էր ուխտաւոր Ժողովուրդով։

Այնպիսի լայնիկ հաւած, գաղութին լեցնելու, եւ արժանաւորութեան ըրի- իով կարող եղանակէ եղաւ զարիւն և զար-մարներ։ Հնդկ ծախարարն ալ կարին զիբեղի մայր ունեցողներ, փառաւոր պատարագ մը մտայն Տէր Մկրտիչ։

Սուրբապետութեան միջոցով, ամեն անգամ կը ըլլար ընդունել ու անդին լայնը ինքնակրկով կը գտնաւիլ ժողով Կողմերի, կը խնդրէր, որ Ս. Նշան յա-նդուրեղին մը շուրջէր Տօրը, ու եւ կա-րեալի երկրի Փարիզ, Թեղեղիկն ար-հաւոր օրինաւոր կերպով այլ թաղա-րին մէջ տարկուէ։

✱

Եկեղեցին երբ անարեւոյտ ու զուգ-րակէր, բարեկամներ ճորտարարեցին կը ինքնակրկով, ինչ Տէր Գրիգոր պատահի մէջ մէջ խառնու առնով, մեղ տա-րար օր տարեւ մը փառաւոր ճաշ մը ըն-կէ խոտ, ուղեք մը հանգստ ընկեր։ և

ԳՈՐԾԱԿԱԼԻՆ ԱՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԵՂՏՈՒՄԺԻՆ ՎԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՊՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

Փառ-Կէ-Պ-Կ նախին զործակալ Այ. Լիովինեկոյի խորհրդաւոր մասն օր այլևս զարգացեալ էր իր ընդունելի համար, աշխոյժ հետա-քրքրութիւններու թիւքայն է։ Ա-րեւմտեան ճաղաքական շրջանակ-ներու, լրատվութեան կարեւոր մէջ մասին կարծիքով արթնըր առ-նուագն թիւքարուած է Կրեկոնին։ Այստանդերը այլ եւթարու-թիւներն ալ կ'ըլլային։

Ռուսական մատուիկ ծանօթ թիւ-րը «Պրեկտատան» նիւթին լայն արձագանք մը առնով շուր վարձած առաջարկած է։

ա) Լիովինեկոյ չորագործն ստեղծուած մարտահերթութեան իր քաղաք։ Ռուսական օրը գտնու-ած լայն վարչարարն մէջ փոխ-դիտիկ հետքը գտնուած են Սիւն-դու չիւս չիւս ունեցած անձեր թու-նաւորութիւն հետքը ցոյց չէն տը-ւած։ Այսինքն մասնիկ կուտայ թէ փոքրիկումը ունեցողը ինչն էր։ Ինչուի խոխիթ թէ զայն Ժողովուր-դապատկով մէկուն ցոյց տուած էր ունեցածը։ Մահէն առաջ ալ յաւա-նած է թէ ուսումնական զարման զը-մախարակեան մաս կողմած տարի-ներէն յաճախ զրաւով է արտա-սանաւին մէջ չորագործն նիւթի-րու վաճառորդ։

Ասիական կրնայ թաղապարիկ անով որ Լիովինեկոյն պատանածն ուսմ Եւ-րասիական Պրեկտովիկ ճիւղ է որ Լիովինեկոյն իր նովանին տակ առած է անոր ընտանեկանն ու սու-րուտ ապահոված էր օրուակի առաքելութիւններով ալ յառա-քուցածը կ'արժեքացնէր, այսու-հանդերձ, Լիովինեկոյն անկի գրա-մի պէտք ունէր ու փոքրիկումը փա-նաղը կ'արար իրեն յաշտեալն Եւ-րասիական ապահովէ։ Այլ տա-րար կրնայ Պրեկտովիկի գիտու-թեան կատարածը ըլլար։ Այս վերջինին գրառեսանին մէջ ալ փոքրիկումը հետքը գտնուած են։

ԵՃԻՆ եւթարուութիւնը ճիւղ է, նախին զործակալը կրնայ պարզ միտողը օր յայտնուի։

բ) Պրեկտովիկ մէկուկէն տարի տալով յայտարարած էր թէ չէին Լիովինեկոյն զրաւով արժանա-կան։

ուսմ մը ունէին։ Նոյնիսկ կը կար-ծուէ թէ այլ մասին անդեակ պատան է Մամուլան։ ԵՃԻՆ զը-կարի անունը որ ան առնել որ զործակալը իր չէչէն զեկեղեղեղե-րու հետ։ ԵՃԻՆ չէչէնները անկի աղ-գու պաշարի համար պէտք ուն-էին այլ նիւթին, կարելի է մասնիկ որ Լիովինեկոյն առիակ գտնել կը Կանար։ Կամ Լիովինեկոյն մէջ զարմանի աշխատանքի մէջ փոքր ուսմ մը չինրու։ Այստանդերն լուսած էին և Լիովինեկոյն կը հակը անունը։ Այլ ընթացքին ալ թուստարուած է։ Թէ և ունի անոր աշխատանքին ուրիշ ոչ որ վարչարարն էր։

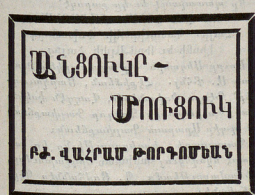
գ) Լիովինեկոյ Պրեկտովիկի կողմէ կրնայ սպաննուած ըլլալ, ե-թէ այս վերջինը զինք վառեղաւոր իր նկատել էր մասին րոյրը փա-նաղեղեղեան պատանուով։ Մամու-լանում որ Մամուլան Պրեկտովիկի յանձնարը կը պահանջէր, եւ անոր մասին Լիովինեկոյն կ'ընար հիւստի-կ անդեկատու օր ըլլայ։

դ) Չեկոյի մարդիկը արդեօք լիւթ լուծեցին իրենց նախին պա-տանակեղն օր զաւանանք իրեն։ Կամ հրահանք ստացան զինք մա-րդարներին։ Չէչէնից պատանաղ-մին զեկեղեղեղեան Պաշարը ա-պատանած Եւրասիական իր նիւ-թինէն ետք Ռուսական 11 ամի-ր խառնուրդին վարեք սպաննող որու զործակալներուն յանձնարը ձեռք մեկուկ ծառայ։

Ճիւղ է և Լիովինեկոյն զիմա-ղան իրաւ էր ու մեծ լայն չէր նը-ր կայաններ։ Սովետական անքան ալ չէր լայն չէր զար միջազգային զա-յնալիւթեան օր պատանա ըլլալ անոր մարաքարութեամբ։ Բայց մ-տանդները կան որ անոր սպանու-թիւնը վերէն հրահանուած ըսն անունները ան յայտնած էր բրիտա-նական զործակալութիւններու, ա-տար լիւթ լուծեցին իրեն։

Միւսին որ Երասիականի յայտնել, ո՛վ զիմէ տակալին թա-նի վարեղն յառաջ պիտի ըլլար, ի՞նչ եւթարուութիւններ ըլլան։

ՔԱՂԱՆԸ

Ծրանակ ուղեղեղեղեղ զէպի տուր Տէր Գրիգոր Բաւանային որ ոչ միայն եկե-ղեղեղեղ տակալեցին իր, այլ և զիբեղի մեծ էլիսան, եւ մեծ Տօր մտերիկն ու Տօր տանրեղը։ Տէր Գրիգոր եղած էր ու կը պատարագներ եկեղեցի գնալ, բայց մեղ որ տեսաւ, անմիջապէս ժողով քա-րար, զոր մը հաղորտ ըրէր ու ժողով եկեղեցի եկէ՛ք յարեք, եւ իր հետեւի-րին բերած ուսուցիչները եւսնայ տեսաւ, «Տօ», շուն յաղորտը, ալ ինչուրդ ան-տուր է հարկերը։ Կայեղեղ մը որ մեղ ա-նոթի կը պահանջ ըսաւ, ու կուտ պաշ-տարարութիւն ընէ։

Փարիզի յաղանայ մը ընկէ վեր կ'ան-գը կընէ անեկան, եւ երկու երրորդ ուղեղեղ-եղի մը ծանայ, բայց Ս. Նշանի զաղա-կը չեղողը, հարկ իր երկու եկեղեղի-Ստապանան անկէ, որ, արդած էին ծախարարութիւն ընէ։

ճաղը զիբը փանկէ, ատր համար զի-ւրդ չէն մարդիկը տեղին անունը զիբ-ին Քաղաքէն (քարմաղ) ինչու կը պատեն իր զիբին ծերանային եւ Տէր Գրիգոր Բաւանայ, որ Այնտանի ծնած էր, և բաւական տարեկան։

✱

Քաղաքէն խառնած, ու մէն խորովող Հայերուն մէջ այլ օր տեսալ յայտն-աւոր, պարիկն հասակով, զեղեղեղ ի-րիտաւոր մը, որ իր պարիկեղեղեղեղ մարմով երեւնէ Փրահանեղն զիբեղի-րին երեկով անտանայ խորհրդաւոր լուծիւթը, խորհրդաւոր արձագանքն-ը կը լեցնէր։

Փարիզին նոր եկած երիտասարդ մ'է Կրեկոն։ Հետեւէ կը զիմէ զիբը եւ անմեկնին թան մը, քաղաքական զորու-թիւն մը իր օր ծառ տարաւ։ Բարեկ-ցի զիբը, սպանք Փրահանեղն խառն-ը, Լուսով քաղաքական իրեն։ Գաղաքա-ն զարեղեղն օր անունը։

Պատեղ թէ առաջուր դասակ էր—1867-ին բաւան ունեցած իր Մամուլան Այնի-կուրդ յոյս ուսանողներն ըլլալու, Փարիզի մէջ յայտնապիտի զործակա-լն էր մէջ տարած իր արհաւան, եւ յե-տոյ աշխարհ եղած Խոսէ Գոյիւն ան-ուն անմեկ յայտնապիտի անունը։ Այս Փրահանեղն անպատկ ըլլալով, իր խո-րհրդիկ ինքը հետ և Մարեղեղեղ ի-րենց օրդեղեղ կ'ընէ, քոթերին կ'առ-նէ, կը պահէ իրեն հարապառ զաւակ։

(Զար. 126)

ԳԱԶՍԵՐԻ մէջ անձանութներ Դեկտ. 13:
ին սպաննած են Համալսի հետ կապ ունե-
ցող դատաւոր մը, ինչ որ հակադրեցու-
թեան մը տպաւորութիւնը կը թողուր:
Ապստաի գաղտնի սպասարկութեանց մէ-
ջ ինքի իրենց հետեւ զարկ տալիսներու:

ԳԻՐԲԵՐՈՒՄ ՄՏԵՐՄՈՒԹՅԱՆ ՄԷՋ

ՎԱՐԲ ԲԱՆԱԼԱՅԻՑ ԲԵՐԻՈՅ ԹԵՄԻ

1850-2005

ՀԵՂԻՆԱՐ՝ ՅՈՒՍԿԱ Ա. ԲԷՆՑ. ՍԵՐԿԱԿԵԱՆ

2005 – ՀԱՆՐԱՊ

ԼԵՌՆԵ ՇԱՌՈՑԱՆ

90ամյան թուականներու սկիզբներէն ի վեր Հայկա՛ր «Կամանապար» շաբաթաթերթին մէջ պարբերաբար հրատարակուող կենսագրական – գիմնարկային յօդուածաշարքի մը հատորային սէկիւնդան է՝ 432 էջը։ Զանի այս ծառայած մատենա՛ր։

Հեղինակ՝ Յուսիկ Ա. ԲԷՆՑ։ Սեղբակեան ժառ կը կազմէ Հայկա՛ր քահանայիցի դասուն։ Ան իր ետին ունի չուրջ երեք տասնամեակներու կրթական եւ հոգեւորական ծառայութեան թերթի վաստակ մը Բիսպակ ու Հայկա՛ր մէջ։ Բայց ինչ որ աւելորդ իր վարժերէն Տէր Հօր եկեղեցական թիւերէն իր գրական–թատերական հետազոտութիւններն են, որոնց արգասիքը աշտարակ պատմութեան սեփականութիւնը կը դառնայ գեղատիպ առնչիկ վարքադրական մատենաշո՛ւք։ «Վարբ» ֆախմատի իրենց թիւնքն։

Ամի՛նքունը նկատուի տանը որ վարժագործ–իւնը միջնադարուն լայն տարածում գտած գրական սես մը է։ «Երբ ընդգրկում է գրքառտունեակն եկեղեցի կողմից որբեր չարքը գաղտած հօգուտն են աշխարհիկ անձանց կենսագրութիւնները՝ վարքերը։ ... Վարքը, ինչպէս եւ վարչաքանութեան հիմքում ընկած է հերոսներէ իդէալականացած սկիզբները» (տե՛ս «Հայկ. Սով. Հանրագիտարան», 11րդ հատոր, էջ 351)։

Բա՛նաններու վարքադրութեան նուրբումը հատոր մը, ըստ երեւոյթի, ստանին սպառման որ յայտնի կու գայ Սփիւրքի մէջ։ Բա՛նանները, Հայ եկեղեցւոյ խոնարհ ու սուրբապա պաշտօնականներն են, երբեք այդ հանդակաւորով իսկ՝ առհասարակ «լուսաբացային» տեղ մը ունին՝ նուրբաբախական մեր հասակակիցի մէջ, «փայլուն» դիրքեր անկապ թողած ըլլալով վեղարտուր կրկին։ Հայ բանականին գործունէութիւնը շարքի մէջ ստանալով փառքն ու խորհրդակաւարտութիւններու ու եկեղեցւոյ սուրբօրէն իրականատարութեանց անթիւ կիրառութեան մէջ։ Թե՛ն, իրողագիտ, անտե՛ր է որ իր գիտնին եկեղեցին, կ'աղբերակեն զայն, ուղղակի չմտան մէջ մտալով նաեւ իրենց հօտին հետ թէ՛ տնօրէնիք, թէ՛ ալ իրաւախօյ կամ գաւառիթ թաղմունքի պարզասաններու տունն։

Հրատարակւած այս նորարարից գրքով Յուսիկ Ա. ԲԷՆՑ. Սեղբակեան յուսարձակի տակ առած է կենանք այն քահանաներուն, որոնք ապրած ու գործած են Բերիոյ թիւմէ մէջ, ԹՄ. Գարու էկտերին միջնա՛ն։ Եւ որոնք օրերը։ Գաղակ շխյ, թէ՛ ան ձեռք գրաւած է գիտարկի թղթերի մը, նկատի առած նախ՝ անհետմին եմբարկած ժամանակաշրջանին լայն շերտը (150 տարւոյ, եւ յետո՛յ՝ այն ընդարձակ տարածքը, զոր կ'ընդգրկէ պատմական ու հիմնական թիւքի թիւքը, իր մէջ առնելով ոչ միայն Մովսէսը, այլեւ ամբողջ Հիւսիսային Սուրիան եւ ծովափը՝ հայաբնակ գաղութներէն։ Դիւրաւ եմբարկելի կ'ըլլայ ուրեմն, թէ՛ այս աշխատանքը իր կարօտի մէջէն աւելի հատորներու, ու հիւսիսային աշխատանքի ու այս անդրադիմի մատենանք նկատի առած է արդէն իրեն, Ս. հատորը։

Այս Ա. հատորին մէջ ներկայացւած են վախճանեաւ 60 քահանա-

նէր։ Ասոնց շուրջ 35ը պաշտօնավարած են Հայկա՛ր շրջանին մէջ (նեւ–րաւեալ՝ Արեւոյ գիւղաքաղաքն ու անդրաճանաչին թրքական Բիւլ–լար), տասն՝ Հիւսիսային Սուրիոյ մէջ։ Ինչպէս շաբաթակ քաղաքներուն կամ գիւղատեւաններուն մէջ (Գամիւլ–լի, Հաւուրէ, Ճարդապատ, Թաւ Իւլ Ան, եւ այլն), մնացեալ երկվից–եակ անուններն ալ Արեւատարէթի տանձներն (1933ին բռնակցուած Թուրքիոյ), Լաթակիոյ, Բիսպակի, Ֆայապօլիէի ու յարակից գիւղերի մէջ։ Բա՛նաններուն ոմանք երկար տարիներ մայրան կերպով պաշտօնավարել են նոյն վայրին մէջ, մինչ ուրիշներ յաճախ արտփոխուել են գաղութէ գաղութ, առաւելորդ մէջ՝ ուր հօգուտը պարտականութիւնը կանչած է դիրքին։ Ոմանք նուաճել են նիւթական բարեկեցիկ ու հանգստակից կանգը մը, մինչ ուրիշներ յարունակ տուալտեր են Բիւրատիւնի ճիւղաներուն մէջ։ Ոմանք ժամանակի ընթացքին դարձեր են հիւրիւններու գէմեր, նշանակալից ծառայութիւնները մատուցել են եկեղեցական, կրթական ու հանրային կայունանքի ներս, մինչ ուրիշներ չեն յաջողած վախկն իջն օրերու խեղճանի արտելի իրենց շալակի։ ... Եւ այսպէս՝ գունաւոր ու մութիւնային համայնապատկեր մըն է որ կը րացուի ընթիցողին առնէ, երբ ան ձեռք կ'առնէ «Վարբ» ֆախմատիցը։

Հեղինակը իր ներկայացուցած քահանաներուն վարքադրութիւնը կազմած է Հիմնուելով մասամբ արխիւային տեւանքներու, մասամբ ալ բանտար կիւրաքիւններու վրայ։ Իրեն մէջ նիւթ էր առաջնայն ան դիւրաւագործ օգտուած է Հայկա՛ր Հայոց Ազգ. Սահմանադրական «Բա՛նանային արխիւներէն։ Յետոյ՝ նախ՝ տպագրելի որոշ գիրքերի եւ յուսարձաններէ, ու դուրջն չափով ալ՝ ժամուրի անուններէ։ Ժամանակակից գէմերու պարագանի՝ բնակարարք ի մի բերած է անկանաւտի ու անկանաւտի վրա կայութիւններ։

Սեղբակեան Բա՛նանայ իր արխիւները ներկայացուելու համար ի սկզբանէ որդեգրած է իւրաքանչիւ միջնու ու ոմն։ Եւսի գրի տաւած է մանրամասնակց կենսագրական մը (36-է էջի տասնամիկ մէջ), լետոյ ալ անհետմին եմբարկած է ենթադրաբար ճակարագրի ուղղութիւն յիշեցնելով երկու երեսակ, գանձող հիմնուելով կենսագրականներին վերջուրում եմբարկելի տեւանքներու վրայ։ Նկատուի է որ այդ յատկանիշները միշտ ու բացառաբար դրա՛նակ են, գեթ՝ Թաթակայն անհանդգն մասնիկէ։ Այսպէս, բանականներն ոմանք յատկանշուած են մարդասիրութեամբ ու հայրական կարողութեամբ, ու հայրական կարողութեամբ են մարդասիրութեամբ ու հայրական կարողութեամբ, ոմանք՝ ազգասիրութեամբ եւ հօգուտութեամբ, ուրիշներ՝ եկեղեցասիրութեամբ եւ տոկոսաւորութեամբ, տակաւին՝ աշխատասիրութեամբ եւ բարեգործութեամբ, ուրիշներու միջեւ եւ ուղղամտութեամբ, ծառայասիրութեամբ եւ արդունութեամբ, բժականորութեամբ եւ բնիկային ոգովով, ամբարկութեամբ եւ ազգապարագայութեամբ ու նմանօրինակ բա-

ՆՈՊԷԼԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿԸ

«Եւ բացարձակապէս յաւանութիւնը չունի՛ր զիս համարակ արժանի դատելու»։ Այս համեմատ վրա՛նք երբեք չիբանայացաւ։ Այս նախադասութիւնը արտասանող անձը, ուժանակի (տիւնամիթ) զիւտարար Ալիբէյտ Նուպէյն էր։ Երբ կը ժամանար 1896 Դեկտեմբեր 10ին, շուկայի գիմնապէսը Եւրոպայի ամենահարուստ մարդոց մէջէն էր։ Ան 33 միլիոն ֆրանկի հասնող իր հարստութիւնը, այսօր իր անունը կրող պատուաւոր մրցանակին կապեց։ Այսպէսով, այս դուստրին 1901էն ի վեր կուտակած տոկոսներուն շնորհիւ, Նուպէյն հանձնարարած ամէն տարւան Դեկտեմբեր 10ին, Սփիւրքի միւլ Օսլուի մէջ մեծ հանգիստեմբար կը վարձարարէ տարրեր դուրսնելու մէջ կ'առնային յաղորդութեան ալ իր զափեկները։ Այն զափեկները որոնք ըստ կառակաւորով փափաքին, անհնղջ տարւան ընթացքին, ծաղրալիութեան ամենահանձնարար երեսմ կ'ըլլան։ Ըստ սովորութեան, ամէն տարի Դեկտեմբերի էջերի յայտնի կ'ըլլայ Էրեւանի ընտրեալներու անունները։ Մինչ այդ, ամբողջ աշխարհը տարածքին, գիտնականներէ, արեւելագիտներէ, միջազգայն կառնականներէ, միջազգայն կազմակերպութիւններէ եւ Նուպէյնի մրցանակին յանձնաժողովի անդամներէ թաղկացած հարգելի անհիւսնամարութիւններէ հրաւէր էր ստանալ ամառակերպելու երեք միւլի հոգնուելու՝ իւրաքանչիւր մասնագիտական ոլորտի համար։ Այն նախապատրաստական ընտրութեան ուսումնասիրութեան կը հետեւի պաշտօնական արդիւններու յայտարարութիւնը։ Արեւք կամ աշարքար, անակնկալ կամ նախաւստուած, միշտ անսխալօրինակ է, նման դատական միջոցի, եւ գաղտնապէս որդուած իստուն տարի գաղտնիքի կը պատճի, ըստ կանոնադրի։

Դիւանական, դրականութեան մարդ, խաղաղութեան խաղաղով, ցարդ, 758 անձամարութիւններ եւ 18 կազմակերպութիւններ Նուպէյնի մրցանակին արժանացած են։ Մրցանակաբաշխութեան ընթացքին, որուն ներկայ կ'ըլլան Շուկիւթարուն, ու Քաղաքին, գիտնականները իր ստանալ մեծու մը եւ վկայագր մը, որոնց կ'ընկերակար 1 միլիոն Եւրոյն զէն մը աւելի արժուութեամբ դրամական պարգիւր, որ տուրէք գեթ ի վեր հար-

զու՛մ այլ առաքնութիւններն մէկն ու իստով։

Հեղինակը իր անտեմբարի մ համոզմունք ոմով՝ գրեթէ կառնակ իր թողուր կատարած քաղաքականութեան վրայ։ Այնուհանդերձ, իր թուի թէ երբեք ընտրադուկ միջ մը առկայ է այս արեւելագիտներուն մէջ, որոնց հասկերկում ա հետաքրքիր սկիզբը գիտնական իր «Երկու խօսքերի մէջ պարագայական կու տայ թէ՛ Վարձած եմ խորաբարանց վերլուծումով յայտնարին հոգեբանական կեանքին եւ գործին դրական կողմերը, միւլնիւլ այն ճիւղարքութեան որ կ'ըլլաւ։ «Ո՛վ է մարդ, որ կեցցե ու ո՛չ մեղքից։ ...»։ Իր կարգից, Բերիոյ թիւքի Հայոց Սահմանադրական Եկեղեցի։ Մարդեման, գիրքին համար անորոշուած նախարկի պարտութեան մէջ հպելով նոյն հարցին,

Պարտաւանգ՝ ՍՈՒՐԵՃ ԵՐԻՐԻ

կին քա՛մանիկ, էթէ զափեկներէն իր մէջ աւելի են։ Ծրանաւ տըր–կային տառապալուին թիւքով (13) զիւստիւնութեան մրցանակաբերու–նեցող երկրներ է, իսկ գիտական մարդը՝ աշխարհագր տարրէն։ Սիւլացեալ Նուաշեղեքը ցարդ քան–նրած գիտական մրցանակներէն մէկը երբեք չեն աւելին (286) հաւաքելով լայնօրէն կը զինն վանցնելուց մրցակիցները (Անգլիա՝ 101 մրցանակ, Իրանահա՝ 75, իսկ Ֆրանսահա՝ 50...)։

2006 տարւան Նուպէյնի արդիւնները, գիտական տարրին մէջ անկում մը են Ամերիկացիներուն Նախարարի գերեւորութեամբ հաստատուելին։ 8 մրցանակակիրներէն իր Ամերիկացիներ կ'առնէ, այսպէս։

Ի՞նչ զգալիութեան մրցանակը արունքաւ երկու ամերիկացի հետազոտողներ՝ Մայր եւ Սկլոյն, որոնք ծնական համակարգի միւլնարանութեան՝ արեւելական եւ հիմնական գործընթացը երեսակ անցնելն։

Ինչպէս թուանքին ընտաղակով մրցանակը վիճակեցաւ ամերիկացի գիտնականին։ Մտաւոր եւ Սմու–նարեղից գիտնի համար։

Իրիւկալութեան Նուպէյնի մրցանակը, գիտնականներէ, արեւելագիտներէ, միջազգայն կառնականներէ, միջազգայն կազմակերպութիւններէ եւ Նուպէյնի մրցանակին յանձնաժողովի անդամներէ թաղկացած հարգելի անհիւսնամարութիւններէ հրաւէր էր ստանալ ամառակերպելու երեք միւլի հոգնուելու՝ իւրաքանչիւր մասնագիտական ոլորտի համար։ Այն նախապատրաստական ընտրութեան ուսումնասիրութեան կը հետեւի պաշտօնական արդիւններու յայտարարութիւնը։ Արեւք կամ աշարքար, անակնկալ կամ նախաւստուած, միշտ անսխալօրինակ է, նման դատական միջոցի, եւ գաղտնապէս որդուած իստուն տարի գաղտնիքի կը պատճի, ըստ կանոնադրի։

Դիւանական, դրականութեան մարդ, խաղաղութեան խաղաղով, ցարդ, 758 անձամարութիւններ եւ 18 կազմակերպութիւններ Նուպէյնի մրցանակին արժանացած են։ Մրցանակաբաշխութեան ընթացքին, որուն ներկայ կ'ըլլան Շուկիւթարուն, ու Քաղաքին, գիտնականները իր ստանալ մեծու մը եւ վկայագր մը, որոնց կ'ընկերակար 1 միլիոն Եւրոյն զէն մը աւելի արժուութեամբ դրամական պարգիւր, որ տուրէք գեթ ի վեր հար-

զու՛մ այլ առաքնութիւններն մէկն ու իստով։

Հեղինակը իր անտեմբարի մ համոզմունք ոմով՝ գրեթէ կառնակ իր թողուր կատարած քաղաքականութեան վրայ։ Այնուհանդերձ, իր թուի թէ երբեք ընտրադուկ միջ մը առկայ է այս արեւելագիտներուն մէջ, որոնց հասկերկում ա հետաքրքիր սկիզբը գիտնական իր «Երկու խօսքերի մէջ պարագայական կու տայ թէ՛ Վարձած եմ խորաբարանց վերլուծումով յայտնարին հոգեբանական կեանքին եւ գործին դրական կողմերը, միւլնիւլ այն ճիւղարքութեան որ կ'ըլլաւ։ «Ո՛վ է մարդ, որ կեցցե ու ո՛չ մեղքից։ ...»։ Իր կարգից, Բերիոյ թիւքի Հայոց Սահմանադրական Եկեղեցի։ Մարդեման, գիրքին համար անորոշուած նախարկի պարտութեան մէջ հպելով նոյն հարցին,

Նուաքնութեան մրճնցումով մը կ'ընդգծէ որ այդ գրական յայտա–նիշները ճիւղէ լայնիւլ եմբարկա–կան ընդդէ կը կրնի կամ անհան–կա եմբարկագուններն են, քայց եւ այլմիւլ՝ անմմ մեր սերունդին կը յայտնարին Բիւրատարին մարդկային ու հայկական լինելի–ութեան եւ գործունէութեան գլխա–ւոր սկիւրմիւլները։

Յամենայնից, նկատի առնելով գործին վարքադրական ընթացքը (ինչպէս խորագրի իսկ կը բարա–րացնէ), գիտնական գրական յայտ–կարչներու յաղագայեցումը չափ–նրան անցած հանգիստեմբարի պէտք է զիմարտել։ Ու տակաւին, հարկ է մտահոն չընել հայկական գիտնիկ տաւան ալ, ըստ որոյ՝ «Մեղնողին ետեւին իստէ կամ լաւ կամ վրճաւ...»։

(Մնացեալը յաղորդել)

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԱՎԿՐԻՑԻ ՓԱՌԻՋ

ՀԱՐԱՐՔ, Դեկտեմբեր 16

Տոմ Արթուր Մոմբայ Հայրապետի, Մարգարի Գեմալյանի և Մելիտայի նվագախմբի

Այս առթիվ հանդիսատեսը ժամերգով է կատարում:

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ ԼԻՈՆ

ՀԱՐԱՐՔ, Դեկտեմբեր 16

Տոմ է Սուրբ Յակոբ Մոմբայ Հայրապետի

Այս առթիվ Լիոնի Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու մէջ առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Կը պատարագէի և կը զարդէ՝ ՍԱՆՆԱԿ Ի. ՔՅԷՆ. ՀԵՔԻՄՄԵՆԸ Հազար տարի

Լիոնի Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու

•••

ԼԻՈՆԻ ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ ՄԱՐ ԵՆԵԿԵՂԵՍՈՅ ՄԱՐԲԵՆԵՐԻՈՅ ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ ՄԱՐ ԵՆԵԿԵՂԵՍՈՅ ՄԱՐԲԵՆԵՐԻՈՅ ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ ՄԱՐ ԵՆԵԿԵՂԵՍՈՅ ՄԱՐԲԵՆԵՐԻՈՅ

Լիոնի Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

Սուրբ Յակոբ Մայր եկեղեցու առաւոտան ժամը 10ին պատարագ էր ժամուցանել:

c'est le
**MANUEL D'ARMÉNIEN
OCCIDENTAL
POUR LES NON-ARMENOPHONES**

de
Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle,
novatrice et radicale
pour apprendre à **parler, lire et écrire**
l'arménien chez soi, en **50 heures!**

► faites-en cadeau à vos enfants et
petits-enfants qui vont présenter
l'arménien au BAC;

► faites-en cadeau à vos amis franco-
phones qui veulent apprendre l'ar-
ménien.

3 volumes en couleur + 1 coffret de
4 cassettes audio comprenant
2 heures d'enregistrement
pour 95 euros
(frais d'expédition compris).

Contacter :

L'Association MACHOTOTZ
Pour la Défense de la Langue
Arménienne

Tél : 01. 47. 50. 71. 51.

**arménie
mon amie**

EXPOSITION

«Les 12 Capitales
d'Arménie»

à la Conciergerie
2 Boulevard du Palais

75001 PARIS

Du 15 décembre 2006
au 18 mars 2007

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

ԵՆՐԱԿԱԼԻՔ

Կապույտ Ուսի Շրջանային Կարգու-
թիւնը շնորհակալութեամբ տասցած է
1-000 եւրո Գ. Իվ Բոթրոյանի և 150
եւրո Գ. Նալբերի Միտիթեանի:

□

Տ Է Ս Ի Ն

ԿԱՂԱՐԻ

ՏԵՍԱԿԱԿԱԿՈՐ ՆՈՒԵՐՆԵՐ

Կապույտ Ուսի Շրջանային Կարգու-
թիւնը շնորհակալութեամբ տասցած է
1-000 եւրո Գ. Իվ Բոթրոյանի և 150
եւրո Գ. Նալբերի Միտիթեանի:

● Սպարմիւրի հրահանգով հասցիւն խա-
չի և ժամանակը;

● Բալիւի և Բամարի ժամանակահատուկ
դերու խառնակներ և տեղեկներ;

● Հայերէն ժամանակահատուկ զարմուհի
ժամացոյցներ, զրկներ և զարգացող-
ներ, եւնի:

Գինը՝ 48 եւրո: Գինը՝ 48 եւրո: Գինը՝ 48 եւրո:
- Սթիվարտի՝ 04. 78. 49. 28. 87 Բիւլով,
Կամ

- Մոլիէի՝ 04. 78. 49. 88. 46 Բիւլով:

□

Section «ASTRIG»

La Section «Astrig» d'Arnouville-Sar-
celles organise

le **dimanche 17 décembre**

à 14 heures précises

UN

LOTO

suivi d'un goûter.

Salle «Gararentz» à Arnouville

Participation aux frais.

Renseignements :

Chaké : 01. 39. 85. 12. 35

□

Section «ASTRIG»

TALINE ET SON SPECTACLE

Dans le cadre de l'année de l'Armé-
nie, la Section «Astrig» d'Arnouville-
les-Gonesse de CBAF, organise un
spectacle chanté et dansé par **TALINE**,

artiste consacrée aux enfants et recon-
nue «star» aux Etats-Unis, qui va se
produire pour la première fois en
France.

Deux représentations exceptionnelles

auront lieu dans la même journée, le

Samedi 23 décembre à 14 h et à 17h,

à la Mairie du 9ème — Salle Rossini —

23e CYCLE DE LECTURES MISES EN ESPACES D'ŒUVRES DE DRAMATURGES ARMÉNIENS

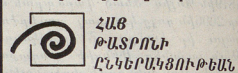
Direction : ARBY OVANESSIAN

Organisé par l'Association
de THEATRE ARMÉNIEN

ՀԱՅ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ 23^Ի ԺԱՐԻ

(Բ. ԵՐԱՐԻՐ)

Կարգադրողական

ՀԱՅ
ԹԱՏԵՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ
ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

LEVON MANUELIAN
DR. YERVAND BOSHAYAN
ԼԵՒՈՆ ՄԱՆԵԼԻԱՆ
ԴՈՎՏՈՐ
ԵՐԻՐԱՐԻՐ ԲՈՒՄԱՆԵՆ
(1900)

Կիրակի, Դեկտեմբեր 17, ժամը 16ին
Dimanche 17 décembre à 16 heures

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՈՍԱՆ
MAISON DES ETUDIANTS
ARMÉNIENS

57 Boulevard Jourdan - 75014 PARIS
M^o Pte d'Orléans / Cité Universitaire

Մուտքը՝ 5 եւրո

6 rue Drouot - Paris 9ème.

Attention : Les horaires seront im-
pérativement respectés (fermeture des
portes).

Réservations :

●Carmen: 01 39 94 84 23 / 06 14 65 65 61

●Chaké: 01 39 85 12 35 / 06 11 19 87 33

Manifestation organisée dans le cadre
d'«Arménie mon Amie», Année de l'Ar-
ménie en France.

75ԱՄԵԱԿ ՄԱՐՏԵՆՍԻ ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁՑ ՄԱՐ ԵՆԵԿԵՂԵՍՈՅ

Հայրապետական Պատուիրակ Լիւնոնի մէջ

ՀԱՅԻՆ ԿՐԻ. ԱՆԵՏԻԲԵՆ

Մայր եկեղեցու Հազար տարի

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁՑ ՄԱՐ ԵՆԵԿԵՂԵՍՈՅ ԿԱՐԳԱԿԱՆ ԽՈՐՀԱՆՈՐԴ

պատան Եւրոպայի Պատուիրակի Լիւնոնի մէջ

Դեկտեմբեր 17, ժամը 16ին

Հայրապետական Պատուիրակի Լիւնոնի մէջ

ՀԱՅԻՆ ԿՐԻ. ԱՆԵՏԻԲԵՆ

Մայր եկեղեցու Հազար տարի

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

Հայրապետական Պատուիրակի Բաժնետիր

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13
pour les séjours d'été : 31 janvier

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

ՎԱՐԲ ԲԱՎԱՆԱՅԻՑ ԲԵՐԻՈՅ ԹԵՄԻ 1850-2005*

ՀԵՆՐԻԿԱՎ ՅՈՒՍԻՍ Ա. ԲՆԴՆՑ ՍԵՐԲԱՎԵՆՆ
2005 - ՀԱՆԼՊ

Հ.Բ.Ը.Մ.-Ի ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԻ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌՈՆ ՇԱՌՈՑՆԱՆ

(Բ. Ե. Վերքին մաս)

Հատորին էջերին տողանցող զանաաներուն մէջ կան անշուշտ տասնակն մը գէճքեր, որոնք ինկապէս արժանի են զբոլոյ յիշատակին: Անոնք, զանաանակ լինելով համեստ սքեմին մէջ ազգայն շուքի տակ կրնան ձգել նոր օրերու բողբոջութիւնը բարձրատեսան կերպով: Ընթերցողը պատկանաւոր ու երախտագիտութիւն կը դգայ անոնց նկատմամբ:

Այդպիսի անուններ են, զորոքորնակ, Դեռնոյ Ա. ԲՆԻՅ. Տէր Լուսնայեանն ու Յարութիւն Ա. ԲՆԻՅ. Յայնան, Ներսէս Ա. ԲՆԻՅ. Թաւադեանն ու Ներսէս Ա. ԲՆԻՅ. Պապարեան, Բարդէ ԲՆԻՅ. Յայնանն ու Արքայաճ. Ա. ԲՆԻՅ. Տէր Պապարեան, Սիրոյն Ա. ԲՆԻՅ. Մարտանան ու Մարտոյ Ա. ԲՆԻՅ. Ուկերեաններ:

Յիշատակներն առաջինը (Տ. Դեռնոյ), բնիկ մարաշցի, եղած է 2էՅԻՍԻԿ 1895ի ապստամբութեան զայստար կազմակերպիչներէն: Երկրորդը (Տ. Յարութիւն), զանաանակէ մինչեւ 20ական թվականները վարած է Բերդի Թիւրք Ուսուցողական Փոխանորդի ծանր պայտանք, երկուստ քաղաքակրթական թուրք իշխանութեանց կողմէ: Թաւադեան զանաան հանդիսացած է 1920ի Այնթապի ինքնապաշտպանութեան ղեկավարներէն, իսկ Տէր Պապարեան զանաան՝ 1915ի Մուսա Լեւան հերոսամարտի վարչութիւն: Ստանդը՝ Տ. Բարդէի նազուկիւնէ մէջ (Լաթիքիոյ Ժողովի Հայրենակցի զիւղ մը) իր պաշտօնավարութեան շրջանին, 1929-33, զինուորական թուրք թուրքացած է տեղւոյն Հայերը կառնադիրը: Իրականութեան չարժեքներ: Պապարեան զանաան 1923ին Հիմնադրութեան մին եղած է Հայկզի Հայ Միութեանը: Տ. Մարտոյն է Մ. Մարտոյ՝ եղած են նաեւ զրչի պատաստարներ:

Հատորին մէջ քուլ-քուլ բերանով 60 զանաաններ, ինկապայտուիչներ են կարծել: Արեւմտահայաստանի ու Կիլիկիոյ երբեմնի Հայաստանի լինելու քիչ քան աստաններուն: Մենք է թիւրք Այնթապի եկորներուն (14 զանաան): Հայկզի ծածո զանաաններ թիւրք յոյ 6 են, իսկ մնացեալները կու գան Սասունէն ու Մուսա Լեւան, Բաղապէս ու Մարաշէն, Տէրքի Յոյն ու Մայաթիւնէն, Տէրքի Յոյն ու Այսիւստանէն, Ուրբալէն ու Կարմուշէն, Բիւրիւն ու Կեսարիայէն, Տիգրասիւնիւն ու Հաճընէն...:

Ուրբալէն է, որ անոնքմէ ոմանք յուրաքանչեւ անիլի բան 50 տարեան հոգեւորական ծառայութեան իրենուր կեանքը մը: Այս զանաան յիշեր Լեւոն Ա. ԲՆԻՅ. Տէր Լուսնայեանն (63 տարի), Միւրաշի Ա. ԲՆԻՅ. Մարտանան (61 տարի), Հայկզի Ա. Բաւառան Մահապարեանը ժայռի կեկեղեցոյ տառնից պատկանութիւն առաքելոյ, Մահալ Ա. ԲՆԻՅ. Պապարեան (60 տարի, զործած՝ Աղջի, Հայկզի Պէյրուի, Սիւրեպի, Ման Յիւսիպի), Ներսէս Ա. ԲՆԻՅ. Փանոսեան (58 տարի, Հայկզի Տաւադեան արտարար

մանի ու Մարաշի Մէն Փերով Թաւադեանի սիրուած հովիւր), Պետար ԲՆԻՅ. Պապարեան (57 տարի, բնիկ զեստպցի), Յուսիկ Ա. ԲՆԻՅ. Այնանանն ու Յարութիւն ԲՆԻՅ. Թաւադեան (55 տարի), Աստուածատուր Ա. ԲՆԻՅ. Պապարեան (53 տարի, բնիկ ուրբալէ, զանաանապարծած՝ Հայկզի ու Ման Փաւորի), Մայաթիւն Ա. ԲՆԻՅ. Գերմանիկան (52 տարի, բնիկ զէյթունիկ, զործած՝ Անտիոք, Հայկզի ու Պէյրուի):

Վարք Բահմանյիցը, անկախ բարոյախոսական իր թիւարդիկ պատգամներէն, երբեմն կը փոխադրէ նաեւ հետաքրքրական տուեալներ կամ զրուարներ:

Զորոքորնակ, մէկը Օշական ԲՆԻՅ. Մարտանի համար (1865 - 1951) Կրտսի, թէ Հայկզի մէջ զարք Բահման ձեռնարկուեցաւ, երանատուովէ տարեկան էր: Այս պարագան աւիթ տուա կարգ մը աններոյ որ զիւղուարքին եւ անարկութիւն ըննմ անոր տարիքին շուրջ, բայց Բարդէն կարգադիր, որ լաւագուց կը ճանցար զինք, ըսած է:

Տէր Օշականի իննգ տարիներու Բահմանյաթիւնը համապատասխան է կարգ մը եկեղեցականներու տասնորդիկ տարիներու Բահմանյաթիւնութեան... (էջ 47):

Արարկիւրցի Գորգէն ԲՆԻՅ. Հաճընի (1890-1970) յուրը զատուր զարք զանաաններէն էր եւս Արարկիւրի ու Հայկզի մէջ, 1946ի ներգաղթիկ կարասաններուն հետ կը փոխադրուէ Մ. Հայաստան: Սակայն զր մասնուր ձեռն յաւաքանութեան, զանի զայն անատուածութեան քրեանորդի մէջ անկարելի կ'ըլլայ Բահմանյաթիւնը: Իր ընտանիքին արարուտ ապակուիւնու համար՝ հարկադրուած կը դառնայ ինկապարկան... (էջ 180):

Լեւոն Ա. ԲՆԻՅ. Արքաւորեան (1925-1989), Հայկզի Ս. Գր. Լուսատուրէ կեկեղեցոյ երկարամեայ առաքելոյ, զեկեղեցական կեանքի մուրիւրուէ ետք, ինքնաշարժութեան արկով է կեկեղեցական զգեստներ կարելու նրքութիւնները: Իր ըմպանութեան մը որ բարձր նաշակով զարծած է կեկեղեցական մանկեղեցիներէ եւ անհնայալ զգեստ կարողն ու պարտաւորութեան: Հարաբար տարածուած էր միջին հեռաւոր Ամերիկաներ: Այս կայնակակն գաղութի հոգեւորականները պատարագի զգեստներ կարելու տային իրեն եւ գոյ կը մնային: Իրմ ետք, Իր նաշակով եւ որակով զինք փոխարինող մը չէ եղած» (էջ 256):

Մարաթիացի Ստեփան Ա. ԲՆԻՅ. Հարաբան (1879-1954), յման զարք զարք ծանրբարտարութեան հոգեւոր է ինկապայտին Սուրբիւր Արար-Բուրար զիւղաբարդի Հայեր, ալ զանոնք միջակային մէջ երբեմն տարուրդով որմաղորդութեան բնիկ զիւ պարտաւոր ապահովութեան եւ բեռ լըլլայու համար նաշակով գաղութին վրայ:

Ուրիւ հետաքրքրական մանրա-

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Սիւնիական հարեւորակի զիւստար ձեռնարկներ տեղի կ'ունենան Փարիզի մէջ, յարկուրդով կամպակերպութեան Տէրք Ընդհ. Փաղովին: Երաբար, Կիւսի, 9, Ժամը 11:30-ին, Փարիզի էնթերգոնիկանիստ

մասնութիւն մըն ալ, որ չիլիկեղեցաւ միւր ուղարկութեան, հին սերունդի ուստ զանաաններուն բազմաթիւութիւնն է: Անոնք, աւաւատարի, ունեցած են հինգ կամ վեց զաւակներ, երբեմն նաեւ այլ թիւը բարձրացնելով ետքի կամ թիւի... Արգալէն անտակէն ծաղիկարկի այս կերպով (որ անշուշտ մասնաշարժուի չէ եղած Ժայռ զանաաններուն), ընտն զաղղուարի չէ միւր զաղղեկեղած ներկային հետ միւր նրաշակով Հայ ընտանիքներ զարիականացուցած» են լոյս եկուր յօդուրդով բաւարարուելու սկզբունքը...:

Մեր սեղանին բերուած Վարք Բահմանյիցին համար ունենի նաեւ կարգ մը նկատուրդներ:

1) Գործը, իր զարգաբարկան ընդլայնի կողքին, անկապած որ ունի վաւարաբարկան արթիւք մըն ալ ու այլ արթիւք կրկնապատկուի համար՝ հեղինակը լայն չափով պէտք է օգտուի մամուլի հին հաստատուութիւն: Մասնաւորաբար պէտք է հակել ճանապարհ (Պոլիս), Սիւնի (Երուսաղէմ), ձաւակի (Անթիլի), Ալիւրի (Երուսաղէմ) ԲՆԻՅ. (Հայկզի), Հայրենակցական ինքնութիւններու պարբերակութիւններ, հին ու նոր տարեկաններ եւ շրջանային մամուլի ալ անուններու իրք՝ ուր անպայման օգտուաւ նրաթիւր պիտի օգտուին սուրբահայ զանաաններու մասին:

2) Այս աշխատանքութիւնը պէտք է օտուի անմանաններու եւ տեղանիներու տաւանին ցանկերով, որպէսզի զիւղաբարկալ զանաանի կործարէ իրմ ան փորձ օգտուի անիլ: Այդպիսի աշխատանք մը կարելի է կցել ապարարին հրատարակելի Բ. հատորին:

3) Կարգ մը էկերու ներքեւ նշուած տողաւորակ ծանրբարտարութիւններուն կամ հատորին զիւրկարկութեան արուած Օղապարծութեան աղբիւրներուն ցանկին նշուած կամարմար պէտք է ցուցարկել կատարակ ըմպաններուն: Զորոքորնակ խաւապարծ ժաւանարկութեան համար ընդունելի չէ Պատմութիւն Այմարպի կայաց, Բ. հատորը՝ զաւարտութիւնը բերու յուր զաւարտութեան աղբիւրներ: Անիլա զատ պակասաւոր ու թիւր զաւարտութեան մըն է Պատմութիւն Այմարպի հայաց, Լու Անթիլի, 1953, Ա. հատոր 1088 էր, Բ. հատոր 806 էր: Այս տեսակէն, զգալաւորաբար, ինկապայտու աղբիւրներու ցանկը ինկապարծի սեղաններով ու թիւրիւնով:

4) Կարգ մը զանաաններու կենսաբարկաններուն մէջ նկատելի են

պանդուկի սրահներուն մէջ, ընդունելութիւն մը կարգադրուած էր ի պատիւ Անհայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ.Ի: Հոն հաւաքուած էին զանաան երկրներէ կեան եւ Ընդհ. Փաղովին ու հանդիսութիւններուն մասնակցող Հ.Բ.Ը. Միւրիական ինկապայտուիչները, ինչպէս նաեւ հիւրեր, որոնց կարգի Հայաստանի արտաքին նախարար՝ Վ. Օսկանեան, նախկին նա-

տեղիականական լուրջ վրէպներ կամ մտապայտանք: Եւնիւք մէկ զանիւր...

Չարմար Ա. ԲՆԻՅ. Հիւսիսեանի (1922-1988) համար կ'ընտրի թէ չաղղեցաւ հրատարակութեան պարտաւոր զիւրի մը վրանիլ Հայկզի Ս. Աստուածամիկ կեկեղեցոյ շինութեան պատմութիւնը, որ ներկայիս անաղի վիճակի մէջ է իր Անթիլիա գաղկին մաս» (տե՛ս էջ 246): Սիւնիկու, նշուել աշխատանքութիւնը 152 էջանի պատկերաւոր զիւրի վրանուրդով հրատարակուած է արգէն... 1993ին, Պէյրուի, Յուրաբար կեկեղեցոյ թաւալանութեան հոգեւորականը:

Ներսէս Ա. ԲՆԻՅ. Թաւադեանի (1870-1934) զրական աշխատանքներուն անկարելիով, կ'ընտրի թէ չաղղեցաւ իր «Յուրապարիւր»-ը, որ օրը օրին գրի անունով է սկսեալ 1920-ին մինչեւ իր եկեղեցական մասնուտ տարիին» (էջ 92): Հարկ իր յատկորէն նշել, թէ 400 էջանի ալ յուրապարծի զաւարտարկան է Պէյրուի, 1931ին, ճաւաղապարի օրապիւր յուրապարծ, եւ թէ ալ օրապարծութիւնը մասնաւորականութեան կը սկսի 1909-էն...:

Ներսէս Ա. ԲՆԻՅ. Պապարեանի (1887-1956) կենսագրութեան մէջ ոչ մէկ նշուաւ, որ, թէ ան ալ հեղինակ է յուրապարծի կերպով հատորի մը՝ զիւր օրապարծ, որ իր հայրենի ընդլայն թարգմանէր է հանա անդրկերպ ու հրատարակուել Լու Անթիլի մէջ 2000 թվականին:

Նմանապէս, Յուսիկ Ա. ԲՆԻՅ. Այնանանի (1888-1978) կենսագրութեան մէջ ոչ մէկ նշուաւ զայն մասին՝ թէ ան 1920ին, տակալին աշխարհական, կայծած է հարուստ տուեալներով մարտամարար Բեստարի եւ շրջակայ զիւրերու հարուստութեան: Այս հետաքրքրական մարք զանաաններն աղբիւրները 60 էջանի տաւանին զիւրի մը տակ լոյս տեսած են հայկզայալ զանաանք ու բանահայտ Եանիւր Չորապարծի «Բեստար» աշխատանքութեան Գ. հատորին մէջ (այս՝ Հայկզի, 2004):

Այս յուրուրդ մէկտեղել, իր ամբողջութեան մէջ, թէ իր զաղղաբար եւ թէ իր թարգմանութեան, Վարք Բահմանյիցը ուղղունիկ ու մեծապէս զանաաններ զաւարտարկութեան մըն է: Անիլա պատարար է հանա Հայկզի համար, որ աշխարհով, ըստ փիւր զանաան հանդիսով լոյս տակալին նախաձեռնուած կ'ըլլայ զանաաններու լուրաբարկութեան, մտապայտու զիւրիւր մը կեկեղեցոյ ինկապարծ պատաստարներուն յիշատակը:

Հայկզ

VOL • SÉJOUR À LA CARTE • CIRCUITS ACCOMPAGNÉS

Les Spécialistes des Voyages en Arménie

SABERATOURS - SEVAN VOYAGES

Paris ☎ 01 42 96 10 10 armenie@sabertours.fr
Lyon ☎ 04 78 60 13 66 sevan@selectour.com
Marseille ☎ 04 95 09 30 60 marseille@wasteels.fr

www.sabertours.fr

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Section Paris

Section «D. Missakian»

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars

La Section «Archalous Tathéossian» de Paris organise son séjour familial dans le centre de vacances de Bellefontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!
Venez avec vos enfants, petits-enfants ou amis et rejoignez-nous sur les pistes de ski, de luge ou tout simplement dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès de :

- Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
- Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).

Date limite : 31 JANVIER

Section «ASTRIG»

TALINE ET SON SPECTACLE

Dans le cadre de l'année de l'Arménie, la Section «Astrig» d'Armoûville-Gonesse de CBAF, organise un spectacle chanté et dansé par TALINE, artiste consacrée aux enfants et reconnue «star» aux Etats-Unis, qui va se produire pour la première fois en France.

Deux représentations exceptionnelles auront lieu dans la même journée, le **Samedi 23 décembre** à 14 h et à 17h, à la Mairie du 9ème — Salle Rossini — 6 rue Drouot — Paris 9ème.

Attention : Les horaires seront impérativement respectés (fermeture des portes).

Réervations :

- Carmen: 01 39 84 84 23 / 06 14 65 65 61
- Chaké: 01 39 85 12 35 / 06 11 19 87 33

Manifestation organisée dans le cadre d'Arménie mon Amie, Année de l'Arménie en France.

Imprimé sur les Presses

du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15

Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
organise comme chaque année

UN SÉJOUR d'HIVER AU SKI

pour les enfants nés entre le 1er janvier 1991 et le 31 décembre 1998
dans son centre de vacances de Bellefontaine, dans le Jura
du 17 au 24 février 2007

Renseignements et inscriptions jusqu'au 15 janvier :
par téléphone au : 01.53.34.18.18, par e-mail : cbaf@wanadoo.fr
par fax : 01.53.34.12.13

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

R E C R U T E

POUR LES SÉJOURS DE BELLEFONTAINE (JURA)

Hiver : du 17 au 24 février 2007

Séjours de juillet et août 2007

- Directeurs diplômés BAFD
- Animateurs diplômés BAFD ou stagiaires BAFD (bon niveau de ski pour le séjour d'hiver)
- Assistants sanitaires

Candidatures à adresser à :

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail : cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01.53.34.12.13
Date limite pour le séjour d'hiver : 15 janvier.
pour les séjours d'été : 31 janvier

Հ. Մ. Բ. Մ. - ՖՐԱՆՍ

ՃԱՆՇ - ՊԱՐԱՀԱՆ ԴԵՍ

Մասնակցութեամբ՝
« Կ Ո Մ Ի Տ Ա Մ » Նուագախումբի
երգիչ՝ Ե Ո Վ Ս Է Ժ

Դարար, Երևան 13 թ

Հասցե՝

Le Méridien «ETOILE» — Salon «RENOIR»
81 Boulevard Gouvion Saint Cyr — 75017 Paris

Տեղերը ապահովելու համար կարելի է հեռագրել 01.44.05.17.77 կամ

01.43.78.57.67 Բիւրոյին:

եւ կամ այցելել Հ.Մ.Բ.Մ.—Ֆրանսիա կայքէջը՝

www.homenetmen-france.com

comite@homenetmen-france.com

MEILLEUR CADEAU
POUR LES FETES

c'est le MANUEL D'ARMENIEN OCCIDENTAL POUR LES NON-ARMENOPHONES

de
Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle,
novatrice et radicale
pour apprendre à parler, lire et écrire
l'arménien chez soi, en 50 heures!

faites-en cadeau à vos enfants et
petits-enfants qui vont présenter
l'arménien au BAC;

faites-en cadeau à vos amis franco-
phones qui veulent apprendre l'ar-
ménien.

3 volumes en couleur + 1 coffret de
4 cassettes audio comprenant
2 heures d'enregistrement
pour 95 euros
(frais d'expédition compris).

Contacter :

L'Association MACHOTZ
Pour la Défense de la Langue
Arménienne
Tél : 01.47.50.97.51.

Association Arménienne d'Aide Sociale A.A.A.S.

Reconnue d'utilité publique
par décret du 8 juin 1956

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԵՊԻ ԱՎՈՒՆՔՆԵՐ

2005 Նոյեմբեր 15ին Ը. Օ. Հ.
Ընկերակցութեանը քայքայեց իր նոր
կենդանակերպը, Ֆրանսայի մէջ ապ-
րող ապագայի զինուոր ձեռնարկի
և ապրիլին կայունութեան մէջ գտնու-
ող Հայկական համայնքի
Դրամահանկա աշխատակազմի սե-
րով կ'ընդառնէ և կը արժանանայ
բարոյական ու դրամական աջակցու-
թեան և ցոյց կու տայ մասնագի-
տական տեղեկութիւնները բոլոր այն
անհրաժեշտ, որոնք կ'ունեն զիջարա-
նայ Հայաստանի և հան լծուի նոր
կենտրոնը Էր :

Հայաստանի մէջ եւս կը շարու-
նանք ուղեկցել Վերադարձողներին
և Դոյնի Լեւոնաստատանը գոր-
ծընթացին, ընթացիկով փոքր ձեռ-
նարկութեան տեղեկելու հնարա-
նութիւններ :

Մեր ծրարելու կ'ընդառնուի ա-
պագայի տեղեկները յատկապէս
Երեւանի Հնդկադարձի ֆինանսա-
ւորման և համագործակցութեանը
Գաղթականութեան Ազգային Դո-
նակարութեան :

Հասցե՝

5 rue Marché Ordener —

75018 Paris

Métro : Guy Moquet (ligne 13)

Jules Joffrin (ligne 12)

☎ 01 42 63 32 45 / 01 48 78 02 99

Ընդունելութեան ժամ. —

Աշխատանքի օրերուն ժամը 10հ 18:

Les Activités du Mois de Décembre du Centre Culturel de Marseille SAHAK - MESROP

Directeur : KHATCHIG YILMAZIAN

Dans le cadre de l'Année de l'Arménie en France

7. CONCERT — Vendredi 22 décembre à 20h30
Dans le Centre d'Animation Municipal - Rognac
Chants de Noël

Direction: Kh. YILMAZIAN • Au piano: Juliette YILMAZIAN
Solistes: Ani Conquet — A. Minassian — N. Der-Minassian —
A. Khoudatian

et

Sussana ARMAGAN-BAGAMIAN (soprano) de l'Opéra d'Erevan

ՀՈԳԵԱՆԱԳԻՏ

Մարտիկի Սրբոց Թաղամասաց Մայր
Եկեղեցուց Հոգևոր Հովիվը եւ վարչա-
թեան խորհուրդը, Հայ Բարեգործական
Ընդհանուր Միութեան Ֆրանսայի վար-
չութեան խորհուրդը եւ Ժամանակակից Բժ-

ՏԵՐ ԵՒ ՏԻՖԻԼ ԳՈՐԻԳԻԷՆ ԵՒ
ԱՆԱԼԻՏ ՍՏԵՓԱՆԱՆԻ

ժամանաւ առաջին տարեկիցն առիթով
Հոգեհանգիստեան պատահեալ կը կատարուի
կիրակի, Դեկտեմբեր 24, առաւօտեան
ժամը 10ին Սրբոց Թաղամասաց Մայր
Եկեղեցուց ձեռն:

Համագտեցող յիշատակ յարգանքներն
կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ այն պա-
րագրութեամբ:

(Շար. Ա. Եղեմ)

բարձր եւ ճշգրտ Հիշուիլ բնականաւ
ուրաւ:

ԱՄՆ-ու Մերկուրիոյ գիտնական մե-
ծաւորներէն շատ խախտուալ դարձած
է, աշխարհէն երբ հարաւային Տարուա-
կի ծերակուտական՝ Բիմ ձմեռեալ ուղե-
գային արեւմտահայաստանի ունեցած է առ-
ջի որ եւ կեանքը վտանգուած է: Յար
մեծամասնութիւնը 51-49 եր (դեղնադար
եւ հանրապետական), երբ ծերակուտա-
կանը չի գտնուի (վերաբերական գոր-
ծողութեան ենթադրուած է եւ կողմը
հաստատուի զիջել վաղ մահ՝ 50/50, վեր
նախադասին քանի վտանգի կը դառ-
նայ, քանի ինչ որ երեսուցարի կը կը
խաղաղ նման պարզապէս: Եւ պարզ է
որ նախադատութիւն կու տայ հանրա-
պետականի մը:

ԶՈՒՆԵՐԻՈՅ մայրաքաղաքին մէջ
Դեկտեմբերի սկիզբը բացուած քրա-
կան հեղափոխութեան մէջ նախադրեա-
լութեան արեւմտահայաստանի մէջ:
Պատճառներէն մէկն ալ այն է որ բաց-
մի հանգիստեան մէջ թիւով զարկեա-
կի խորհուրդաւորներէն ժամանակ
են: Հեղափոխութեան պատճառով քա-
ղաքէն է հեղափոխութեան Իրաքի քրախ-
լութեան կողմէ: Եւ ինչպիսիք կը լինի
Երեւանի մէջ նման ներկայացուցչութե-
ան ունի: Յոյսերով, զիջող հեղափոխ-
ութիւնը մէջ է Բիւրոյստանի նախա-
դատը կուտ է Մ. Պարսկանի ապա-
րած: Հեղափոխութեան մէջ համար յատուկ
խնամաւ ներկայացուցող երկիր է: անոր Լո-
զան, քաղաքին մէջ լուսնահայտի երկր-
ներու կողմէ Բիւրոյստանը ժամանակե-
ցաւ: Եւ յուսած որ որ մը մեր Բիւր-
օստանը վերջ կու տայ այդ մասնաւոր-
մէն եւ անկախութեան կապերին մեր հոյե-
րուն վրայ:

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

ՅԱՄԱԼԻՏ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱՆԱՆ

ՀԱՄԱՐ
ՇՈՐՈՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՐ ՍՏԱՅԱՆՔ

ԱՄՆԱՆՈՐԻ ԱՌԹԻՒՒ

ԱՄՆ - Փրոֆ. Կալիք Բեյօնցեան 100
առաջ:

ՀԱՅ ԿԱՐՄԷԷ
Ա. ՄԱՅ

ԱՐՊՈՒՆԱՆՍ ԵՒՆԵՑԻ
13 rue du Perche 75003 Paris

Կիրակի, Դեկտեմբեր 24
Հրապարակ ժամը 10-15ին,
Պատարագ՝ ժամը 11ին:

Երկուշաբթի, Դեկտեմբեր 25
Երեւանի ժամը 11ին:

Պատարագ՝ ժամը 11ին:
Կը պատարագէ՝
Գրիգոր Եղիմի. ԿԱՐՈՅԵԱՆ

MEILLEUR CADEAU
POUR LES FETES

c'est le
**MANUEL D'ARMENIEN
OCCIDENTAL**
POUR LES NON-ARMENIENNES:
de
Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle,
novatrice et radicale
pour apprendre à parler, lire et écrire
l'arménien chez soi, en 50 heures!

► faites-en cadeau à vos enfants et
petits-enfants qui vont présenter
l'arménien au BAC;

► faites-en cadeau à vos amis franco-
phones qui veulent apprendre l'ar-
ménien.

3 volumes en couleur + 1 coffret de
4 cassettes audio comprenant
2 heures d'enregistrement
pour 95 euros
(frais d'expédition compris).

Contactez :
l'Association MACHOTZ
Pour la Défense de la Langue
Arménienne
Tél : 01. 53. 34. 12. 97.

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars

La Section «Archalousy Tathéossian»
de Paris organise son séjour familial
dans le centre de vacances de Belle-
fontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!

Venez avec vos enfants, petits-en-
fants ou amis et rejoignez-nous sur les
pistes de ski, de luge ou tout simplement
dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès de :

- Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
- Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).

Date limite : 31 JANVIER

□

Section «ASTRIG»

TALINE ET
SON SPECTACLE

Dans le cadre de l'année de l'Ar-
ménie, la Section «Astrig» d'Arnouvil-
les-Gonesse de CBAF, organise un
spectacle chanté et dansé par TALINE,
artiste consacrée aux enfants et reco-
nue «star» aux Etats-Unis, qui va se
produire pour la première fois en
France.

Deux représentations exceptionnelles
auront lieu dans la même journée, le
Samedi 23 décembre à 14 h et à 17h,
à la Mairie du 9ème — Salle Rossini —
6 rue Drouot - Paris 9ème.

Attention : Les horaires seront impé-
riativement respectés (fermeture des
portes).

Réservations :

- Carmen: 01 39 94 84 23 / 06 14 65 65 61

- Chaké: 01 39 85 12 35 / 06 11 19 87 33

Manifestation organisée dans le cadre
d'«Arménie mon Armée», Année de l'Ar-
ménie en France.

□

Les Activités du Mois de Décembre
du Centre Culturel de Marseille
SAHAK - MESROP

Directeur : KHATCHIG YILMAZIAN

Dans le cadre de l'Année de l'Arménie en France

7: CONCERT — Vendredi 22 décembre à 20h30

Dans le Centre d'Animation Municipal - Rognac
Chants de Noël

Direction: Kh. YILMAZIAN • Au piano: Juliette YILMAZIAN
Solistes: Ani Conquet — A. Mnassian — N. Der-Minassian —
A. Khoudatian

et

Sussana ARMAGAN-BAGAMIAN (soprano) de l'Opéra d'Erevan

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
organise comme chaque année

UN SÉJOUR D'HIVER AU SKI

pour les enfants nés entre le 1er janvier 1991 et le 31 décembre 1998
dans son centre de vacances de Bellefontaine, dans le Jura
du 17 au 24 février 2007

Renseignements et inscriptions Jusqu'au 15 janvier :
par téléphone au : 01. 53. 34. 18. 18, par e-mail : cbaf@wanadoo.fr
par fax : 01. 53. 34. 12. 13

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
R E C R U T E

POUR LES SEJOURS DE BELLEFONTAINE (JURA)
Hiver: du 17 au 24 février 2007

Séjours de juillet et août 2007

- Directeurs diplômés BAFD
- Animateurs diplômés BAFA ou stagiaires BAFA
(bon niveau de ski pour le séjour d'hiver)
- Assistants sanitaires

Candidatures à adresser à :

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13
Date limite pour le séjour d'hiver : 15 janvier.
pour les séjours d'été : 31 janvier

ᠠᠨᠤᠯᠤᠰ

«ՈՉ ԵՍ, ՈՉ ԱԼ ՈՐԵԻԷ
ՀԱՅ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ
ԱԹԹԱՄԱՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
ԱՊՐԻԼ 24Ի ԲԱՑՈՒՄԻՆ»

Կ'ԸՍԵ
ՄԵՍՐՈՊ ՊԱՏՐԻԱՐԿ

Ավանդին չ'ընդունան էկեղեցին ըստ
տառարանի բացառա՛ն Ապրիլ 24ին հե-
տադրույն Բարձրագի Գեորգիին նախաբա-
նին Հանձնարդի քրոջուն Մեղակո
գաղութիւնին հաճախողներուն քանակն
է: Ան գաղութիւնին շէնքերն կը
գէնին Բրեքերէ քահնին ընդ յայտարար-
ածին Է: Քիչ յաւասար ու լուրջ ստոյգ է:
Որովհետեւ մտն նախաձեռնութիւնն ինչ
ոչ աւելուի տն, ժողովուրդի զը ցար
անգամ իւր եւս պարզապէս խաղաղա-
նաստօ՛ղ փնտռած լըթոյն անգամ կեց-
ւած, ճոյնին կեցեալն իւր ճշմարիտ
է: Տրամ քուսակներն կատարուիին ը-
րարք պիտի չ'աջողն նորագոյնիսն դո-
ւանին դրական արդեօքիւնքներն: Ան ա-
ւելի մեծ հարգանք պիտի հաճողն դրա-
նիւ ժողովուրդի արդէն տալ յարա-
բերութիւններուն, քան՝ Յրամանի իրո-
ւորքութեանն քրոջունը: Ետեւ զիջողա-
նի յրոմանիս մէջ ամառեալ պիտի լլայ
Ֆուրիայն ուղարկան անգամաւորեալն մը
խառնամուրիւններն: Այլ մեկով տակ-
աւոր քիչ ժողովուրդին ցտեղեմն, առի-
թն առիւթ կ'ըլլայ, քան՝ Յրամանաւոր-
ութիւն շահադիպողութիւն քրոջունը: Այժմ-
մէն իսկ կ'ըմբռն ըսել թէ իման փսած,
ժազգալն ան ըսել թէ խաղաղք պիտի
վաճակման լարքի 24ին կատարուիին
բացա՛ռա՛ն: Անշուշտ, մեծք իւր քրիսթ
մըն իր քիիքը: Ետեալ ալ խաչ Է տա-
կան ցարուի անկախ իւր աստիճանի
անգամ տօնաւորմ, ո՛չ կրեալած, ո՛չ
նախաձեռնութիւն ռեզոլուցի տն է:

Գաղափարը Հակազդած է նաև Անին Արթի վերածող նախարար Քոչի. «Զիմ հակազդած մանր որ նախարար Քոչ իմենը պետ կըրցած է Անին մէկ շունչով Արթի վերածել: Ամբողջ աշխարհը, մեր երկրին մտադիլը մերտաւա, Եփեսոսին Եփեսոսի կ'ըսեն, քէ Սելշուն: Գծառու է հասկնալ մէկ ո՞ր ցաւուն Եփեսոսին մաւ:

ՀԱՅ ՍՊԱՅԻՆ ՈՃՐԱԳՈՐԾԻՆ
ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

Հայ սպար Գուրգէն Մարգարեանը Պուստիշէրի մէջ սպաննած ադրբեջանցի Ռ. Սաֆարովի վերաբնութեան դատը տեղի ինչեւնայի փետր. 22ին. ան վերաբնութեան դիմած էր դատարանին ցկեանի զարարիչութեան վիճիչէն դէմ: Իր պաշտպանութիւնը Համապարզող քարոզի տեղեկացուցած է թէ Հարկաւոր ձեռով չեն կրցած պատրաստել եւ թէ ժամանակը քիչ է:

Ինչ կը վերաբերի անոր Ազդեցնան փոխարկութեան ու պատիժը չուն կրնի ճարգի, նոյն ժամանակ ներկայացուցիչներ ըսած է թէ այդ ուղղութեամբ դիմումներ կանչանելու համար կանոնի է տակաւին, թէ նոյն քաջ աւելի կը զգո՞ղմ դիմացի կողմը: Եւսկանը համարած է տըրբում վճիռին փոփոխութիւնը, բարեկամութիւնը:

Ան զանգատած է նաև թէ ոճրագործ
զինուորին պաշտպանութեան համար
բացուած դրամատան հաշիւին միայ մեծ
գումար չէ գումարած:

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

ԻՐԱՆԵԱՆ ԿԱԶԸ
ԿՐԸ ՀԱՍՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քաճար օրէ եւ ի յայտնառանք քանակ իսկ եկեղեցւոյ արեւելք եւ անկի իսկ քաղաքին զամբ օր պատմանք ի յայ թալանքին եւ ի զէն զանազն ի մարտի մասնապիտանք շարժամբեր, զհիմն իմարթնութեան ի կարգին, որոն իմանալեանք ի կենն պիտան եւ ի կար արտանք ի Հայաստան, շնորհք ի զայ 40 մը ձող կապարտմք ի թր եւ արձանանք ի ձեռն ի, իմանալու համար հաշվական զանգնքն ի կաշ արտանքն իսկապատմք ի 100 մը, երկարութեամբ իրարկալուար եւ կապտուած եւ բրնձանակ ձողքն զարար: Գաղարար Հայաստան ի մարտ իրտնով կարգաւ եւ մինչև 2800 իրարարժեանք իրայ զանազն կիներն իմանալ կարգ Հայաստան պիտի հաշվանք իմանալ, պիտի զգիտան ինչ մի ինչ իրարանքն ի զայ զարար ի զայ զապալանք պիտի իմանալ ի զայ իմանալ ի յորտանք իմենք: Հայաստան իմանալք պիտի չմտնէ եկեղեցւորանութեամբ:

Վրաստանէն ետք որ քանի մը շարափէ
ի վեր Ադրբեջանէն կազմ կը ստանայ, Հա-
յաստան նախկին սովետական երկրորդ
հանրապետութիւնն է որ տիրացած է կա-
դի ներածուծի նոր ճամբու մը:

սին ծախք: Անուանակի դուրսերին
 և չափեր Անուանակի հարազատ ժողո-
 րդախորհրդին են: Պատմական արժեքով
 Բազումիմեն, չրքամեն, սպարձում
 են: Բնականորեն ճանաչող են: Երբ
 կարիք է ընդե գլուխ կամ Բազումի
 անտախտիկին նման, առիկա անա-
 զամ է համայնքախոյին ցատուրից
 անազուրենք: Բազումի քի, չալա-
 րան քի, չրքամի քի անտախտիկուն
 (նշեկի քի քատուրիկան կարտու-
 բան անտուտու գիտակե կարծեցու
 իմունաբան արտի, առիկա միայն
 իմունաբանի կը կաշուկե, մի
 կըրն ու գիտակե ընտելու, մի
 իմունաբանի ընտելու: Անի առիկա
 են: Երկրի ճշտած ցատուրիկան ժա-
 անգուրենք մըն են կաշուկե հաս-
 տալ քի մեծ պիտուքան հաշուաշխարհ
 Թուրքի անոր անուրի փոխիք: Կան յան
 անպարակալ Բազումի անիմուն
 կարի չրքալի յայտաբան է Մեհալ
 Աբու:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԻ,
«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՄՐՑԱՆԱԿ
ՈՒ ԹՈՒՐԲ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐ

Տրամադրել մէջ Հայաստանի արտերկրային գործերի նախարարին՝ Լուսինէ Կարամանուկեանին արդեօք կա-
նուցնել ձեռնարկներու ջոկ պարտաւորա-
կան, շնորհիվ, ցուցաբերական, մասնաձե-
րաներ այ մաս կը կարգեն կարգաւորու-
ման խնդիրները եւ հաստատելով: Արդեօք
չարտերկրային գործերու նախարարը
արտարարական կարողութիւններ
այն եւ Հայաստանի, Հայերէն մասին
խորտել, լսողի արդեօք այս մեծ երկ-
րի մէջ եւ Տրամադրել, չէ՞ որ արժանա-
պատիւ լինուի պատուը կը արտի վրէ
ժողովուրդի Հայկական մասին փոքու-
ր ծանօթանալու եւ Լուսինէ Կարա-

Իսյոց կազմակերպիչներին արդար է՛ր սպասել մատ ժը աւելի բժանիւթբորութիւն, որպէսզի պարագայականին, բան ժը ըրած ըլլալու յորձանքին մէջ չորն ու թացը զանազանուէին:

[illegible]

ըրսիբեք»ի փոխ խմբագիր), Ժ. Շանչեյ (լրագրող): Թէ այս մարդիկը քանի՜ էջ կարդացած էին նկատի առնուած 25 հատորէն, իսկապէս աւելորդ հարցում է, նկատի առած մօտեւումէն, հոգով թիւնքս:

[illegible][illegible]

Մէկը այդ յարգարժան գատակազմէն,
կամ դաշն խմբողներէն, պէտք է բացատ-
րէ թէ ո՛ր «արժէք»-ին համար թրքերէն
հատորի մը տրուած է ՀՀ պատան-2006»
մրցանակը: Եւ թէ ինչպէս կ'որակուի ա-
րարը: Հետեւեալ խօսքն է, անդիտուի՞ն,
թէ արդիւնատու թիւն:

ինչ որ ալ ըլլայ բացատրութիւնը, ակնբերէ է մէկ բան. Յիշատակութեան առնչուած թրքական ծանօթ բաղադրականութիւնը մեր կարծածին աւելի ճամբայ կորած է, ճանթելով միշտուհ չալայ կրթիկ դիրքի ազդային փառաստօնին ուսանող Հայաստանի սեռերով կոշտած մրցակցակիւն. ու աւտիկա՝ շորհիւ մեր կամօսող ներսերը:

Թ. ԱՐՓԻ

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Ք Ա Ն Ի Մ Ը Տ Ո Ղ Ո Վ

ՉԱՂՈՒՄԻ ջրադադրեց շատ ցործ-
նական բնով՝ լուծել է երաշխավոր-
արկունները և շարունակել է։ Դեկտե-
մբ 1937 Նաում լուծելու համարձակ 1 ժե-
նայ է 12 վերաբերել կային։ Հանդար-
տաբար լուծելիս արձակող չէր դուրս-
բերել։ Գլեյը, որ Բրազեի Բուրշել ածած
էր, Ուլենիկի հետ զարգվել էր Ապագա-
յի, որ չէր հարա զարգվել համար որ
խաղ էր հանդարտ։ Գլեյը ստանում էր
Բ. Ապագա հետ էր և համարակալը
լուծանք անող հանդարտ է հանդար-
տության մտնողները համար։ Ջանդ
Բախտի որ հանդարտ էր անել ունե-
լուծող զարգվող համար։ Գլեյը հա-
մարակալ հանդի էր համարակալ
զարգ էրելու համար։ Գլեյը համարակալ
ունեմիկ հետ։ Չէ մտնողներ, որ Դեկտե-
մբ 1937 նորակալներն դաշակալորդը
փորձել սպանել և փորձալուծել։ Գլեյ
նկատվել էր վերադադարը։ Գլեյը

ԻՐԱՆԻ կառավարութեան բանբերը յայտարարած է Դեկտ. 18ին, որ իր երկիրը

թիւնը այլեւս տուարով չհաշուին այլ
եւրոյով: Ուրիշ երկիրներ ալ կը ջանան
նոյն ճամբան բռնել:

ՅՐԱԿԱՆՔԻ ԶԵՐՄԱՐԱԿԱՆ ՍԵՄԱՐԻ-
ՔԱՐԻՏԻՆԵ զուգի՝ գինեային աշխատա-
ւորելու գործադուլը՝ որ սկսած էր
Դեկտ. 16ին 45 կեդրոններու մէջ, 4ը
չարունակուի։ Բանձնադրել կ'ուզէ որ
վերափոխուին՝ գինեային լաւուրի 1,
22 եւրոյին (սամակա՛ն) անցնելով 3 եւ-
րոյին։ Սէն-Լազար՝ ուղեկատարներ վե-
րսկան աշխատանքը Դեկտ. 19ին, մաս-
նակ գնացածը ստացած ըլլալով՝ իրեն
յաշա՛նքին։ Գործադուլը 9 օր տևած է։

ՌԱՄԳՈՆ՝ Սիլվեսթրը Սթալոն «Տէն-
վըր Փոսթ» թերթին առած հարցազրույ-
ցին յայտնած է թէ կը ծրարէ Վերֆելի
«Մոռա լերան 40 օրերը» վէպի փիլիմ-
դանը: Անկորդ է ըսել Ռ. Թորթերի ար-
դէն զարկոյթով կը հարկադրեն, «Ճեղա-
պանութեան ծրագիր»ի նման խորագիր-

(ဇယား ၇. ၆၅)

ԵՐԵՄԱԻ

«LIBERATION»

(19 décembre)

En bonne Arménie

FETHIYE CETIN, 56 ANS,
AVOCATE TURQUE, MILITANTE
DES DROITS DE L'HOMME,
ELLE A REVELE QUE SA GRAND-M
ETAIT ARMENIENNE, RESCAPEE
DU GENOCIDE DE 1915,
UN CAS PAS SI ISOLE

Թերթը, որ ամեն օր էր վերջին էջը
գիմնականը մը կը նուրբէ, Դեկտեմբեր
19ին այդ էջը նուրբած է Ֆէթիշին Ձե-
թինը, որով կենսադրականն ալ կու տայ,
բայց ինքնադրաբար կը ծանրանայ
«Մեն ծայրիկէ» Հատորը վրայ, տա-
լով անոր ծանրամասնութենները, ինչ
որ յատուկ ծածօթ է հեղին:

ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌՔԻԻ ԳԻՐԻ ԴՈՒՐԵՑԻԷ

« ՅԱՌԱՋ », ՄԱՏԵՐԱՄԱՐ

ՇՈՒԱՐԵ ՄՐԱՍՏԻՆԱՆ

ՕՐԻՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ
ՇՈՂԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ՆԱՀԱՆՋԸ ՍՈՒՆՑ ԵՐԳԻ 18€

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ 12€

ԵՒ

« ՅԱՌԱՋ — 50 »

(Ծաղիկախաղ 50-ամեայ

կառավարչին)

Դիմել՝ « ՅԱՌԱՋ »-ի:

Բզթաթարի ծախք՝ 6 € , հատուկ դուրս:

19€

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Section «ASTRIG»

TALINE ET SON SPECTACLE

Dans le cadre de l'année de l'Arménie, la Section «Astrig» d'Annouville-Gonesse de CBAF, organise un spectacle chanté et dansé par TALINE, artiste consacrée aux enfants et reconnue «star» aux Etats-Unis, qui va se produire pour la première fois en France.

Deux représentations exceptionnelles auront lieu dans la même journée, le **Samedi 23 décembre** à 14 h et à 17h, à la Mairie du 9ème — Salle Rossini — 6 rue Drouot - Paris 9ème.

Attention : Les horaires seront impérativement respectés (fermeture des portes).

Réervations :

- Carmen: 01 39 94 84 23 / 06 14 65 65 61
 - Chaké: 01 39 85 12 35 / 06 11 19 87 33
- Manifestation organisée dans le cadre d'«Arménie mon Amie», Année de l'Arménie en France.

□

Լ Ի Ո Ն

ԱՄԱՆՈՐ

Կապույտ խաչի Լիւն-Վերդայանի «Արաբ» մանածկերի նոր ծախքի «Ինկուստրի» ՅՈՒՆ, ՆԱՊԵՐԻ Գրանի չեզոք սրահներում, ՀՀ, ժամ 20-30-ին սկսվում, մասնակցութեանը ՍՈՒՐԻՆ ԵՆ Խոստովանի, Բ մանածկերի Լուսնահար Վաղույի:

Տեղերը ապահովել ինկուստրի 20-ին առաջ Մանածկերի՝ 100 եւրո: Մանածկերի գին եւրոյաներու Բրիկի մանածկեր:

Տոմարներու համար դիմել — Վերդայանի Հայ Մշակույթի Տան — Լիւնի Ս. Յակոբյանի գրասենյակներում:

Յանկույտ տեղեկութեան համար հեռաձայնի հեռախոսի թիվներ՝ 04-78-45-17-55 / 04-72-37-61-57

□

Section «D. Missakian»

La Section «D. Missakian» de Sevran-Livry vous attend nombreux pour fêter le Noël Arménien autour de savoureux plats :

Le samedi 6 janvier à 20h30
à la maison de la C.B.A.F.
17 rue Charles Péguy —
93190 LIVRY GARGAN

Attention : Nombre de places limité.
Merci de faire vos réservations auprès de Madeleine : 01. 43. 83. 87. 68
ou de Nilva : 01. 42. 36. 33. 73.

□

Տ Ե Ս Ի Ն

ԿԱՂԱՆԻ ՏԵՍԱԿԱՒՈՐ ՆՈՒԷՐԵՐ

Կապույտ խաչի Տեֆիկի «Արաբ» մանածկերի կը ինկուստրի չեզոք սրահներում, ՀՀ, ժամ 20-30-ին սկսվում, մասնակցութեանը ՍՈՒՐԻՆ ԵՆ Խոստովանի, Բ մանածկերի Լուսնահար Վաղույի:

Տեղերը ապահովել ինկուստրի 20-ին առաջ Մանածկերի՝ 100 եւրո: Մանածկերի գին եւրոյաներու Բրիկի մանածկեր:

Տոմարներու համար դիմել — Վերդայանի Հայ Մշակույթի Տան — Լիւնի Ս. Յակոբյանի գրասենյակներում:

Յանկույտ տեղեկութեան համար հեռաձայնի հեռախոսի թիվներ՝ 04-78-45-17-55 / 04-72-37-61-57

□

Imprimé sur les Presses du Journal «HATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

ՍՈՒՐԻ ՅԱԿՈՐ - ԼԻՈՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԻԻ, Գեկոմպեր 25
Տօնի Ե Սրբոյն Ստիվանոսի
Դաւիթապետական
ԵՒ առաջին մարտիրոսի:
Այս առթիւ, Լիւնի Սուրբ Յակոբ Մար
Եկեղեցւոյ մէջ առաւանձնա ժամը 10-ին
պատարաւ կը մատուցուի:
Կը պատարաւ
ԻՍԱՀԱՅ Ա. ՔՀՆԵ. Հէփիմեան,
Հագնոր խաչի
Լիւնի Սուրբ Յակոբ Եկեղեցւոյ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻԿԷ Ա ՄԱՋ

ԱՌՈՒԱՆԻՍ ԵՒԵՆԵՏԻ

13 rue du Perche 75003 Paris

ԿԻՐԱԿԻ, Գեկոմպեր 24
Ճապաւոյն Երուսաղիմի
Ընթերցումը՝ ժամը 10-15-ին,
Պատարաւ՝ ժամը 11-ին:
ԵՐԿՈՒՇԱԲԻԻ, Գեկոմպեր 25
Ս Ն Ո Ւ Ն Դ
Պատարաւ՝ ժամը 11-ին:
Կը պատարաւ
ԳԻՐԻՊՈՐ ԵՐԿՈՒՅ. ԿԱՊՐՈՅԵԱՆ

c'est le

MANUEL D'ARMENIEN OCCIDENTAL

POUR LES NON-ARMENOPHONES

de

Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle,
novatrice et radicale
pour apprendre à parler, lire et écrire
l'arménien chez soi, en 50 heures!

► faites-en cadeau à vos enfants et petits-enfants qui vont présenter l'arménien au BAC;

► faites-en cadeau à vos amis francophones qui veulent apprendre l'arménien.

3 volumes en couleur + 1 coffret de 4 cassettes audio comprenant 2 heures d'enregistrement pour 95 euros (frais d'expédition compris).

Contact :

L'Association MACHOTZ
Pour la Défense de la Langue Arménienne

Tél : 01. 47. 50. 97. 51.

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars

La Section «Archalous Tathéossian» de Paris organise son séjour familial dans le centre de vacances de Bellefontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!
Venez avec vos enfants, petits-enfants ou amis et rejoignez-nous sur les pistes de ski, de luge ou tout simplement dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès de :

- Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
- Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).

Date limite : 31 JANVIER

CABINET TERZIYAN

Toutes Assurances Toutes Compagnies

MEILLEURS PRIX — MEILLEURES CONDITIONS
AUTO — MULTIRISQUES HABITATION ET COMMERCE
MALADIE — PREVOYANCE RETRAITE VIE CAPITALISATION

13, rue Lamartine, 75009 PARIS
Tél. : 01. 42. 82. 01. 41 +

présente ses meilleurs vœux pour l'année 2007
et souhaite une bonne Fête de Noël

ԹԷՐԶԵԱՆ Ապահովագրական գրասենյակը
լաւագոյն մաղթանքներով կը շնորհաւորէ
2եր նոր Տարին եւ Ս. Ծնունդը

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
organise comme chaque année

UN SÉJOUR d'HIVER AU SKI

pour les enfants nés entre le 1er janvier 1991 et le 31 décembre 1998
dans son centre de vacances de Bellefontaine, dans le Jura
du 17 au 24 février 2007

Renseignements et inscriptions jusqu'au 15 janvier :
par téléphone au : 01. 53. 34. 13. 18, par e-mail : cbaf@wanadoo.fr
par fax : 01. 53. 34. 12. 13

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
RECRUTE

POUR LES SÉJOURS DE BELLEFONTAINE (JURA)
Hiver : du 17 au 24 février 2007

Séjours de juillet et août 2007

- Directeurs diplômés BAFD
- Animateurs diplômés BAFA ou stagiaires BAFA (bon niveau de ski pour le séjour d'hiver)
- Assistants sanitaires

Candidatures à adresser à :

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13
Date limite pour le séjour d'hiver : 15 janvier.
pour les séjours d'été : 31 janvier

(Ծաղ. Ն. Էյեյն)

Երեւոյ՝ Ներքին առնչութեան Սրբա-
լոն պատմութեան ամբիոնումն ալ ընկելով
ըստ է թէ զապաւակի առումով աղ-
ետի յարաբերութեան կրօնական գործ
վերջ ալ ֆիլմը «Բարեբեր 90 տարի
ի վեր կը պատմեն այս իրերը ընտան

է ան լուրջ հաղորդելով թրքական թեր-
թեր կը լինեն թէ վերջին լիկար 1930-
ական տարիներու վերջաւորութեան ֆիլմի
վերջաւորութեան Սերգեյ-Կոլտուշին-Մաշկը ըն-
կերութեան ծրագրեր թրքական ճանքե-
րով մատուցած էր:

ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ ՍՐՐՈՑ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ԱՄԷՆՈՐԵԱՅ ՎԱՐՃԱՐԱՆ

ՀՐԱՆԻ ԱՃԵՄՆԱՆ

Ամերիկայի մանկության վարժարանները Հիմնադրության և անոց զարգացման պատմության ներկայումս ուսումնասիրության ճյուղն է՝ մեջ նաև իր թվ Ամերիկայի առաջին մանկության Հայկական դպրոցը Հիմնադրել է Լուս Անճրյանը մ.թ. 1964ին, Սրբոց Նահատակաց ազգային վարժարան, որուն կը յալերդէ՝ տարի մը ետք, Մետրոպոլիտան ազգային վարժարանը:

Արեւմտեան այս աիին մէջ ծայր առած այս շարժումէն թալանարեւմ, 1966ին, Նիւ Եորքի Պէյթսոյ շրջանի Սրբոց Նահատակաց կեկեղեցոյ խումբ մը ծխականներ, հոգեւոր հովիւ Վարդան ԲՅՅՆ, Միլեր Նանի Ներկայով, ի մի կը հաւաքուէին Հայկական մանկության վարժարան մը Հիմնելու մտադրացումով: Մինչ այդ, կեկեղեցոյ կից շէնքին դասարանները կը դործածուէին կիրականորաբար դպրոցի աշակերտներուն համար, իսկ շարժումն առնուցալ որբեր աննականները պարագայ կը մայրեն: Յետ խորճըրդպեցութեան, որոշում կը արուէին Հիմնել մանկության մանկատուն մը, մանուկներուն սորվեցնելու համար հայերէն լեզու, պատմութիւն և մշակութիւ:

Կարճ ժամանակ ետք, կեկեղեցոյ հոգաբարձութեան կողմէ կը կայաժողով յանձնարարում մը ուսումնասիրելու համար կըրթական, վարչական և տնտեսական շարքեր, լըրացնելու համար Նիւ Եորք Նահանգի կըրթական Հիմնադրութեան պատմանները մանկատունը և մանկակայանը գտնաւոր: Պայժմաններ կ'ընդգրկէին դասարանական յարմարութիւններ և սարքաւորումներ, որակեալ անձնակազմ, ուսումնական համարժէք ծրագիր, առողջ և ազատ միջավայր և բացօթեայ խաղաղային: Պետական օրինականացում ստանալու համար անհրաժեշտ էր նուազագոյնը ունենալ Նաչկախը:

Օրինակման բոլոր պայմանները լրացնելով, Սրբոց Նահատակաց մանկության մանկատունը կը դուրսնէր կըրթական 1967 Յուլի 16ին, 8 աշակերտներով, «Հայ պարտէզ» անունով: Առաջին իսկ օրէն, պարտէզին պատասխանատուններն նպատակ կըրէյ մանկատունը հետադաշտ վերածել մանկակայանի, նախալիքմարտին և բնաշէնի միջնակարգի: 1967էն 1976, յանձնարարում կըրթականը տնտեսականներ, ուսուցիչներ, ձեռնգրելու և կամուարներ, ղեկավարութեան Վարդան ԲՅՅՆ, Միլերին, ապա Գառնիի ԲՅՅՆ: Հաշտեանին, ոգի իրուն կըրթական մանկատունի կենտրոն ամուր Հիմնելու վրայ դնելու:

1972ին մանկատունի աշակերտներուն թիւը աւելցած ըլլալով հայ և ոչ հայ մանուկներով, կը բացուէր մանկակայանի քամերը, ձեռնարկ Թորոք մըր: Մանուկեանին:

ՍՐՐՈՑ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ
ԱՄԷՆՈՐԵԱՅ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ
ՇՆՈՒՆԴԵՐ

Սրբոց Նահատակաց կեկեղեցոյ հոգեւոր հովիւ Գառնիի ԲՅՅՆ: Հաշտեանի անխնայ քանքերը, Սուրէն Ալայեմճեանի և Խաւորեայ ժամա-

դործեանի բարոյական և նիւթական աջակցութիւնը, Հ.Բ.Ը. Միութեան կողմէ դրամական յանձնարարութիւնը, ինչպէս նաեւ մանկապատէր և մանկակայանի ղեկավարի ծախքերու մատակարարումը կեկեղեցոյ կողմէ (մինչև 1979 թուականը, որմէ ետք դպրոցը վերադարձուցած է բոլոր դրամարները), կը իրախուսեն դպրոցին պատասխանատուները ստնելու յանդուրժալը՝ բանալու համար Նիւ Եորքի մէջ հայկական մանկության առաջին վարժարանը:

Այսպէս, 1976ին, «Հայ պարտէզ» մանկատուն-մանկակայանի կողմէ կ'անցնէին նախակրթական ուսուցչին դասարաններ և հաստատութիւնը կը կոչուէ Սրբոց Նահատակաց Հայկական մանկության վարժարան: Այնուհետեւ, իւրաքանչիւր տարի կարգերու յանձնումով դպրոցը կը դառնայ լրիւ նախակրթարան և 1982ին կուտայ իր անդաւնեկ հունձքը:

Վարժարանը կը վախճէ Միացեալ Նահանգներու արեւելեան թեմի (Էկլիթանական) Առաջնորդարանի խորհուրդութիւնը և կը դործածէ Սրբոց Նահատակաց կեկեղեցոյ կից շէնքն ու յարմարութիւնները, փոխադրել մանկակցելով կարգ մը ծախքերու: Առաջնորդարանը և կեկեղեցին օրինական և դատական շարքերէ դեմ պահուն համար, վարժարանին ղեկավարութիւնը կըրթած է ընկերակցութիւն մը, իրեն և ոչ չաւարէ հաստատութիւն, վաւերացում՝ պետութեան կողմէ, իր յատուկ կանոնադրութեամբ:

ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ Ի ՆՊԱՍՏ
ՀՆԱՆՈՐԱՐԱՄ

Սրբոց Նահատակաց մանկության վարժարանի պիւնճէի ապահովման մարզին մէջ կը կարեւոր դերը ունի Հայ կեկեղեցոյ Հիմնադրումը, որուն կանոնադրութեան կողմէ կըրթականը ղեկավարէ իր ծախքերը հոգալու և պարտութիւնները բարեխալու և ընդարձակելու համար: Ամերիկայի հայ ժողով գործարար Տատուր Տատուրեան, Հայ կեկեղեցոյ, Հայ դպրոցի և Հայկական մշակութիւնի իւրեւր դերին նկատմամբ իր տաժած հաստեղին իրեն դործմանն արտայայտութիւն, 1979ին կը հիմնէ Փորտաւորութեան և Շնորհի Հիմնադրում մը Հայ կեկեղեցոյ Հիմնադրութիւնը ծիրին մէջ, ստանալու այս համար Սրբոց Նահատակաց մանկության վարժարանի զարգացման և ընդարձակման: Բարեխալումը, բաշխելու՝ Տատուր Տատուրեանի այս թալլէի, յաջողարար իրենց մասնակցութիւնը կը բերին Հիմնադրումը բարգաւաճման, ուրիշներ՝ իրենց հարգաստներու յիշատակին նուիրելու կու տան Հիմնադրումին: Բացի Տատուր Տատուրեանի յատկացած 225 հազար տոլարէն, մեծագումար նուիրելուր մասնակցած են Կիւլիպի Կիւլիպեանէն Հիմնադրումը (152 հազար), Խաւորեայ և Պարզապ Փիլիթը (80 հազար), Սուրէն Յեւեան (50 հազար), ծորճ Պաշեան (31 հազար) և շուրջ 80 տարբեր քաղաքներու նուիրելով հազարէն 15 հազար տոլարի գումարներ:

Այս բոլորին մէջ յատկանշական և յիշատակելի է ամերիկացի Հըր-

Արիէլ Տորֆմանի շնորհը գրող մըն է: Փիւնճէի մահը անտարբեր չէ՝ ձգած դիմել: Այդ մահով ստիպուած ըլլալով՝ Նաղդըր, հարց կու տայ թէ քանապէս մեծած ըլլալով երկիրը իսկապէս փրկուած է անոր թուաւոր ստուերէն: Եւ կը ըստնէ թէ որպէսզի Չիլի վերջնականապէս այսահան ըլլայ, հարկ էր անոր դէմ գործութեան, ոմիրներու, շարքարանքի, առեւտրամանկերու ամբաստանութիւններով քայտուած դատերը բոլորն ալ աւարտին հասցնել: Պէտք էր որ այս պարտադրուէր իր գործերուն պարագաներուն աշխարհն աշխիւ, քնտի մեծնէր ստանձնէ և ոչ ընտելութեան մէկ երկրորդին արցունքներով, ազգային սուգի պահանջով: Պէտք էր որ կառավարութիւնը ամօթային որոշում տար պաշտպանութեան նախարարին անոր յուզարկութեան պաշտօնական ներկայութեան:

Այս բաներով հանդերձ չիլիցի դրոցը կը գտայ թէ իր երկիրն մէջ թան մը արժանապէս պիտուած է նոյն զգացումը ունին հազարաւոր այն չիլիցիները որոնք ինքնեկ մըր դուռով մը նեղեցի Փիւնճէի մահը, որպէս թէ այն լուսաւորութեան ազգայնան մը ըլլար: Սահմիկալի կողմերուն մէջ պարզողներուն բերնին ամէնէն աւելի լուսած բարձր գաւառներն էին: Ճառուերն էր: Ճառուերը չափաւրէ կ'ըսէին, Կիլիմը, Ուրիշները կը գոչէին: Ճառուերը չիլիցի այլեւս: Փիւնճէի ստուերը անհե-

տացու մըր վրայնէ: Այնպէս կը որ Չիլին մարդուած էր պատահական մըր հաղաբարձը դեմքին: Վերջ գտած էր վախը, դիւերեան մէջ հանդապող ուղղաթիւներու աղմուկը: Սրբուած էր ազատու և մարդը ստուերը: Այդ քաղաքութիւններուն համար թան մըր վերջնականապէս իրարատուած էր երբ Փիւնճէի անգուր ու անկարելի սիրտը կանգ առաւ արտփելէ: Անոնք իրենց ամբողջ կենսանք անուցած էին երեսակներով այն պահեր իր խաւարը պիտի հետանար, երբ երկիրը պիտի մարդուէր: Երազած էին այն պահը երբ այլեւս պիտի չկարենային ամբաստանել իրանք իրենց լուրը, զարցանող, անյալով բոլոր անցերուն համար:

Մեկապէս մեծած է դորակում: Օր մը այլեւս ան պիտի դադրէր ազգային կենսանքի հիւսիս մըր հայրենիքը պղծելէ: Պիտի դադրէր օր մը բաժան-բաժան երկիր մը ըլլալէ: Եթէր ամուս յիւ երեսուսարդ այն մայրը իրաւունք ունէր կըր յորդող խանդավառութեան Սահմիկալի կեկեղեցի վաղապէս ինք թէ հիմա այլեւս ամէն տարբեր պիտի ըլլար, քանի որ իր դատարկ պիտի մեկըր առանց Փիւնճէի Չիլիին մը մէջ: հարց կու տայ Տորֆման: Ընկերակցութեան անհրաժեշտ պարզաբար տակաւին նոր կը սկսէ:

ԲԱՂԶԱՆ

Եւայի մը՝ Ըրուին Ուէյն Ուրանի նուիրատուութիւնը յիշելու հիմնադրումին: Արդարեւ Ուրանի մայրը, իր մահէն առաջ թան է իր զաւակի: «Ըրուին, լաւագոյն թանը որ կըրտայ ընկերակցութեան մէջ, մարդը օգնէին է: Եւ ահա, 1996 Յուլի 14ին, Ուրան ներկայ ըլլալով Սրբոց Նահատակաց մանկության վարժարանի ամակերպի հանդէպ և կ'մէկ միջոտն տոլարի հիմնադրում մը իր հաստատէ ի յիշատակ իր մորաջ: Արեւմտի և Ռուսի: Հիմնադրումին տոլարները կը յատկացուն զարգելու: Հարկ է նշել, որ Ուրանը զարգելի մտեղեղը եղած է իր հայտնաբերում, խորհրդաւորութեան և բարեխալմը՝ Չարլ Դալթիսան:

Ահա այսպէս, ծրագրուած, կազմակերպուած և հետեւողական աշխատանք իրենք թալլելը, Սրբոց Նահատակաց մանկության վարժարանը այսօր ունի շուրջ 2 միլիոն տոլարի հիմնադրում մը ի նպատակ զարգելի զարգացման:

ՇՆՈՐԱՎ-ՈՒՍՈՒՅԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

«Հայ պարտէզ» մանկատուն - մանկակայանը 1976ին Սրբոց Նահատակաց մանկության նախակրթարանի վերածելէ ետք, վարժարանին հոգաբարձութիւնը կ'ըրթական կողմէ Մոնոպոլիտարաւար մարմին մը, սերտացնելու համար տնտեսապարտութեան իրենց ծախքերը: Մարմինը մեծաքանակութեան կազմակերպումով, դրամատաւարներով ոչ միայն նիւթական կարեւոր նպատակ կը կատարէր վարժարանին, այլեւ կըրթական, դաստիարակական, ընկերային և առողջապահական այլապէս նիւթերու շուրջ դասաստուութիւններու:

(Մանգալը յալերով)

Livres reçus

**CAUCASE DU SUD
LA NOUVELLE GUERRE
FROIDE**
Arménie, Azerbaïdjan, Géorgie

Gaïdz MINASSIAN

Editions Autrement Frontières
Paris 2007

հանդիպումներու կազմակերպութեամբ աշխուշ գործունէութիւն կը ծաւալէ զարգելու մէջ:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՑԱՆՁՆԱՆՈՒՄԻ

Սրբոց Նահատակաց մանկության նախակրթարանի հոգաբարձութեան ետքը եղած է ընդարձակող զարգելու, քանի իրեանցին համար միջնակարգ և երկրորդական կրթական հաստատութեան: Առ այդ, կազմուած է Շինարարութեան յանձնարարում մը որ 1982-84 տարիներուն կազմակերպած դրամատաւարներուն նորմէն կըրթական կ'ըրթական գումարները աշխուշ պարտէզին, աշխուշով ընդարձակելով նախակրթարանի յարմարութիւնները և օտակուր անհրաժեշտ սարքաւորումներով: Իսկ զարգելու միջնակարգի և երկրորդականի վերածելու երազը կը մայն միշտ ծրագրի վրայ: Ներկայիս հայ ծրագրի մը երկեղեցոյ կից մէկ-երկու տուններ (կեկեղեցապատէն) քանդուելով, շէնք մը կառուցանել զարգելու վերածելու միջնակարգի (Դրկ և Տրք դասարաններով):

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՈՑ ԳԵՐՄԱՆՈՑ

ՀԱՆՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գերմանիոյ Հայոց Առաջնորդա-
րանք ճանի ք մարմիններէ ի վեր ա-
նադրութիւն գործադրած է ամէն
տարի հարազատեցնել Հայկական
մշակոյթի շարքերը: Այս տար-
ան հանդիսութիւնները սկսան Լո-
յովրի ինն. Քէօյնի Տօմ Ծորուն
կողմէ Հաստատութեան մէջ, կա-
թողիկէ մայր տաճարին ճիւղ գե-
մարը:

Հայ մշակոյթի ի նպաստ կազմա-
կերպուած ծրարներուն առաջինն
էր «Հայաստանի Գործունք» անուն
ժապաւորին ցուցադրութիւնը: Ժա-
պաւորը կը ներկայացնէ Հայաս-
տանի ներկայ, ինչպէս նաեւ պատ-
մութիւնը հանքեր զեղապատու-
թեան բամբինը: Է պատրաստուած
է Հայ-Եւրոպական Միութեան խաղաղասու-
թեան Միութեան նախագահութիւն
կիրթիմ Բալթի ու գերմանական
հետաւանքի առաջին, երկրորդ
է ԼՍԻԲէ յայտարարելու յայտարար-
քը: ԼՍԻԲէի Քառակէի նախաձեռ-
նութեամբ:

Հայկական Շարքերու բացում-
մը կառուցել Գերմանիոյ Հայոց
Առաջնորդ Գարեգին Աբբ. Պեճե-
ման ծանօտանալով մշակոյթին գե-
րին վրայ ժողովուրդի մը կեանքին
մէջ, որ կերպէ անոր նկարագրին
ու կեանքի ընթացքը:

Ժապաւորին ցուցադրութեան ներ-
կայ էին Հայ ու գերմանական երե-
քաղացեալ հոծ բազմութիւն մը, որ
ցուցադրութեան աւարտին նոյն
տրանին մէջ հիւրասիրելուցաւ թե-
կէ ուսելութիւնը, որու ընթաց-
քի իրարու հետ զրոյցներն ու ծա-
նոթանալու առիթ ունեւորով:

Լոյովրի 15-17 Թուականներու
միջեւ Պէրլին պաշտօնական այցե-
լուծութիւն մը տուաւ ՀՀ նախագահ
Ռոպէր Բաշարեան, որ պաշտօնա-
կան հանդիպումներ ունեցաւ Պեր-
մանիոյ վարչապետուհին, նախա-
գահին եւ այլ պետական մարմին-
ներուն հետ:

Այս առթիւ թեմիմ Առաջնորդը
Գարեգին Արքեպիսկոպոսի իր հետ
ունեւնալով Արմովքէ վրայ: Իսա-
կանան ու Ռաշադի մարզի Կրե-
կաններ, ինչպէս նաեւ Պէրլինի
Հայ եկեղեցական Համայնքի վարչ-
ութիւնը զիտարութեամբ ա-
տենապետուհի Տիկին Սոսնա Աւրե-
լի Լոյովրի 15ի երեկոյան զրոյցի
օրհնութիւն կատարել ՀՀ Գերմա-
նիոյ նոր գեղապատանաւ: Արար-
դութեան աւարտին ՀՀ Արարքին

Գործող նախարար Վարդան Օս-
կանեանն ու գեղապատուհի Տիկին
Կարինէ Լազարեան միասնաբար
մտրին վրայ բարձրացուցին օրհն-
ած դրօշակը:

Լոյովրի 18ին Գերմանիոյ Հա-
յոց Առաջնորդութեան կազմակեր-
պած Հայկական Մշակոյթի Շա-
րքերուն շրջանին մէջ, Մար-
տիկը Գեղաձ համոյթի իտական
կրօնական ինչոյց մը տարելը,
Տօմ Ծորունի տրաճ բերել բերան
լեցուցած ներկաներուն: Շուրջ եր-
կու ժամ տեւողութեամբ Մարի Խո-
ժէկի Նշանեան, Լուպար Տէր Մի-
նասեան եւ Կարօ Տէրաթեան Հայ-
կական աւանդական եւ մօտանալա-
կէ կրօնաշուկեան նմաները եր-
գեղողութեամբ մենկաներէն,
նոյնպէս Հայկական կրօնական
զործիւքներու ընկերակցութեամբ:
Համոյթի անդամները երկու տասն
ոտքի ծախսարուեցան ներկանե-
րու կողմէ:

Գեղաձ համոյթը յաջող օր նոյն
կողմից ունեցաւ Փարսեփուրի
մէջ, Հէկէի Հայ համայնքի նա-
խաձեռնութեամբ:

Լոյովրի 19ին Լոյովրի Հայ
համայնքը իր հինգամսութեան 25
ամեակը նշել տարադրութեամբ եւ
ԼՈՅԱ աղլակը կը բացաւ: Դրան հա-
մեղով:

Մուրը Պեճեմանիոյ եկեղեցու
մէջ տեղի ունեցած հանդիսութիւն-
ներուն ներկայ էին Լոյովրի գլխա-
ւոր քաղաքական Նիկոլայու Ռոթ,
Միկեկեղեցական Սուրբուրդի ասե-
նապետ Պատուելի Վերէր Չուր,
քաղաքապետարանի վարչական
խորհուրդի անդամներ, կուսակ-
ցութիւններու, տարածաշրջանի
կառավարական մարմիններու,
բոլոր եկեղեցիներու եւ եկեղեցա-
կան, մշակութային, բնիկային
մարմիններու ու մամոյ ներկայ
ցուցիւքներ, ինչպէս նաեւ Հայ ու
գերմանացի հոծ բազմութիւն մը:

Հանդիսութեան բացման խօսքը
արտասանել իրաւագէտ Նորայր
Մալանեան, որ ներկաները ողջունել
յանուն համայնքի վարչութեան:
Քաղաքապետը իր շնորհաբանական
խօսքին մէջ նշել էր ուսմանութիւն
ու հպարտութիւնը, որ Գերմանիոյ
14 Հայ համայնքներին միւր կը գը-
նորի Լոյովրի եւ իր աշխոյժ մաս-
նակցութիւնը կը բերէ քաղաքի եւ
եկեղեցական եւ մշակութային ծրա-
րիւքներ: Ան յայտնեց, որ Լոյ-
ովրի Հայ համայնքի գոյութեանը
հարստութիւնն մըն է 350ամեայ յա-
նգելի համար եւ մօտամէջ, որ յա-
ջող տարիներին ալ աւելի աշ-
խոյժները յարաբերութիւնները
Հայ համայնքի եւ քաղաքապետութեան
միջեւ:

Պատուելի Վերէր Չուր եւս ըս-

նարձաբեր համայնքին 25ամեա-
կին: Ան ընդգծելով Հայ Առաքելա-
կան եկեղեցւոյ պատմական տեղը
գլխաւորութեան պատմութեան
մէջ, ուրախութեան յայտնեց, որ
վերջը թայց կենդանի համայնք մը
կը գոյութի Լոյովր:

Վերջին խօսքը տուած էր Ս.
Պեճեմանիոյ եկեղեցւոյ Հովի
Նորայրի Քոհանը: Վարչապետը
ուրախութեան յայտնեց, որ Լոյ-
ովրի համայնքը իր հինգամսութե-
ան ի վեր, մի քանի ընդմիջման-
ներով հանդերձ որդէս հիւր ի կը-
րծական եւ համայնքային կեանքը
կապած է Ս. Պեճեմանիոյ եկեղեց-
ւոյ հետ: Ան շնորհաբանելով Հայ
համայնքի 25ամեակը, նուրից
հակա մօմ էր, գեղեցիկ կերպով
գարգաւուած եւ մակապուած օր-
այս յիշատակին համեմատ, իբրեւ
նշան երկու համայնքներու սերուն
ը բարեկամական յարաբերութեան:

Այս տեղի ունեցաւ «Լոյա» հա-
մոյթի ժայռուն երկրորդ, քաղաքացի-
ական եկեղեցական եւ աշխարհի երե-
քի: Համերգին խոսող տեղի ունե-
ցաւ Բորոնեկութիւնը մը համայնքի
տրանին մէջ:

Լոյի Լոյովրի 19ին Պոլսու Լիւ-
նարի մէջ գտնուող Ս. Քիլիստոս
գերմանական աւետարանական ե-
կեղեցւոյ դաս առել գիտելուցան
ու բացումը կատարուեցաւ յուշա-
ձանի մը, որ պատրաստուած էր
Հայաստանի մէջ, ծանօթ արուս-
տաղէս քանդակագործ Ալպէր
Վարդանեանի կողմէ: Եւլաշմանի
բացման ներկայ էին թայց տեղայն
եկեղեցական դասին ու հասարա-
ցականներին, նաեւ քաղաքապետն ու
պետական տարբեր պաշտօնական:

Իսկ Հայ եկեղեցին եւս հրաւիրեց
ըլլալով հանդերձ, նոյն օրը եկեղե-
ցական դասը տարբեր Հայ հա-
մայնքներուն մէջ պաշտօններն ունե-
ցած ըլլալով չէր կըցած մասնակ-
ցի: Փոխարէն Առաջնորդին ու-
ղարկած շնորհաբանական եւ օրհ-
նութեան գիրք կարդացուեցաւ:

Մնորոյ առաջին յուշարձան
պատրաստուած է անապատիւնէ
(պորթ), ունի յուրը երկու միւր
բարձրութիւն եւ կը կըզէ մէկ թե-
նէն տեղի: Ան կը ներկայացնէ
տարբեր դարերու ընթացիկ յայ-
տնը: Աշխարհի քաղաքապետութե-
անները, որոնք տարբեր պատ-
մանութիւն կրած են մարդկային
հարստանքներ: Բայց հակառակ բո-
լոր անպատեհութեանը, կայ նոր
յայտնութիւն քաղաքապետութեան
յուրը, որ կը տեսնուի յուշարձա-
նին վրայ գտնուած փայտէն շը-
քանակով:

Մատուցողն այս պատմարկով
յուշարձանը մը պատրաստութիւնը
յանգամարուած է բարեկամա-
րեամբ նոյն եկեղեցւոյ հասարա-
ցական:

Եւրոպայի մէկուն կողմէ, որ վե-
րապարձ էր անցնել դարու զոյգ
համայնքահային պատերազմները:

Առաջնորդը ու Պէրլին Հայ եկե-
ղեցական համայնքի վարչապետ
անդամները Լոյովրի 23ին ներկայ
գտնուեցան Արքայի ժողովուրդի
Կարեւորներու միութեան թաւա-
րական մէջ երոյթին:

Սուրբ կը կուշէր «Վերջին մը-
ստումուն հեքեմար», որ գրի առ-
նը: Ան կը խոսէր Հիւրերի միւր կող-
մէ: Ուղեւ գիրք հրատարակուած
այս յուրը մէջ կատարուեցին Հայ
ժողովուրդի տարկալեւելան ու
կործանման հետեւութեան, եւ կող-
պետան այս ժողովուրդի սրտի
խորքերուն եւ զգացումներուն:

Գերմանահայոց Առաջնորդ-
ութեան Մշակոյթի շարքերու քառ-
միջին ներս Լոյովրի 24ին զար-
նակ Տօմ Ծորունի տրանին մէջ Հոյ-
հետուր Եւրոպայի մէջ խորա-
կողմը գրական երեկոյին Հայ
եկեղեցւոյն էր: Երեկոյին ընթաց-
քին Հայ արձանն ու շարքան ու
յարաւորակ կերպով Գեղեցիկին
Հայոց պատմութեանը հետեւեցին
պատեւ: Եւրոպայի 25ին խորա-
կողմը Գեղեցիկին ծաղկաբայ մը
ներկայացրին: Հայերին հեշիւն-
ներուն թիւացան նաեւ դուռուկի
հեշիւնները: Գրական այս երեկոյ-
թիւն ուղեւ խոր արտասանեցին
Սերովի Մտապաշտանն ու ծործ
Պալապը:

Համպուրի Լուսեական Բողո-
քական եկեղեցւոյ նախաձեռնու-
թեամբ Լոյովրի ամառ երեք շա-
րքերով նուիրուած էին Միքիլ
Արեւելք, թայց գերմանական
տարբեր էթնիքն ու կործանի հա-
մայնքներուն, որոնք այս մօտանա-
կամիւրդին իրենց մշակութային
ծրարներով կողմերն ունեցան:

Այս ծրարքին մաս կազմող բա-
մի մը տեղի ունեցաւ Լոյովրի 24ին,
Լուսե եկեղեցւոյ մէջ, ուր
Հայ եկեղեցւոյ կողմէ մշակուած
գիւրջային ժամերգութիւն մը տե-
ղի ունեցաւ: Արարութիւնը կա-
տարուեցաւ Առաջնորդ Գարեգին
Աբբ. Պեճեմանի նախագահու-
թեամբ, որուն հետ մասնակցել էին
չորսուն Հովի. Ռաշադի Արքայ.
Սեդեանեան, Լուսե եկեղեցւոյ ա-
ռաջնորդ Անպա Տամեան ու Երմո-
պոլի եկեղեցւոյ առաջնորդ Մե-
րովի Քէյ. թէպէտ: Իսկ Ասորի
Ուղարկուած եկեղեցին մասնակցած
էր իր երգաշարերով: Արարութե-
անը Միքիլ Արեւելքի համար խա-
ղապետութեան տարբեր թոյլով կը
կըրէ, որ իրարարութեան հայերին
ու գերմաներին լեզուներով, բոլոր
եկեղեցականներուն մասնակցու-
թեամբ ու միջեկեղեցական հա-
ղաւորով:

Իսկ յիշակ մշակոյթի շարքին
ըր կը հոյանաւորուէին Համպուրի
մշակոյթի սէնաթորուհիին եւ Ե-
ւրոպայի Կարեւոր Մարիա Եկեղեցի
կողմէ:

ԳԻՒՆԱ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Քէյօն

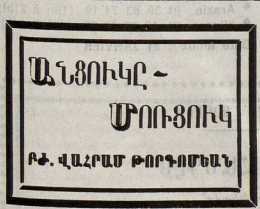
Tous deux sont d'excellents sujets
et m'ont présenté les meilleurs certi-
ficats. Votre Excellence m'obligea en
préstant son appui à ces jeunes repré-
sentants d'une nation qui ne perd pas
une occasion de manifester ses sym-
pathies pour la France.

Vous le Ministre, les assurances de ma haute
considération.

Signé A. FOURNIER

Son Excellence
Monsieur WADDINGTON
Président du Conseil
Ministre des Affaires Etrangères
etc., etc., etc...
à Paris

(Շար. 131)

Արարքին, մէջ շարքի թոյլով կը հրա-
պարտէ Բարաթիոյ Գերմանական
հետաւանք, եւ Մ. այս Գերմանական
յանգելը գեղեցիկ յանձնարարական մը
1879 Հոկտեմբեր 6 Թուականը կողմ
ու տարադրութեան զեպարէ: Դորմիլի:

Այս համակցութեանը կողմէր Փարսե-
պի այս տարան Արարքին գործերն
նախարար, Մ. Ռաշադիներին, եւ անոր
պաշտօնականները մասնաւորապէս կը
քաղաքապետը զիս եւ իմ սիրելի ընկեր
Պ. Սարգիս Սեփեանեան, որ գերմանա-
րաւ կը կարգաւորուած տեղեւ աշխույ, պէ
մեծի մայր մը ունէր եւ եւրոպ մը կա-

րօն կը իմանային:

Հիմաւոր գրուած մ'ըր գեղապետի ալ
համակցը որ իմ համար պատմական է,
եւ զոր իսկոյն նստայ ընդօրինակել, եւ
կը պահեմ թուրքներուն մէջ այս օրուան
ընդօրինակութեան: 63 տարուան հու-
թեան մ'ըր Թուրքիոյ զոյր իսկ փոխ-
ած, թայց գիրքը անվար մնացաւ:
Զայն ընթերցողի առի վերջերս, որպէս
զի՛ լՍԻԲԵԿԵ-Մոնոպոլիզի մէջ գեղե-
ցին: Ան ալ նոյնութեամբ:

Ambassade de France
près
la Porte Ottomane

Thérapie, le 6 octobre 1879
(Constantinople)

Monsieur le Ministre,

La présente lettre vous sera remise
par deux jeunes Arméniens auxquels
je m'intéresse: MM. Vahram TORKO-
MIAN et Serkis SEMERDJIAN, dont j'ai
déjà eu l'honneur d'entretenir Votre

Excellence l'année dernière, au mois de
Juillet.

Il s'agissait d'obtenir pour eux
l'autorisation de profiter gratuitement
des cours de l'Ecole de Médecine de
Paris, c'est-à-dire d'être exemptés de
frais d'inscriptions nécessaires pour
être admis aux examens.

Vous Excellence vouliez bien parler
de cette affaire à Mr. BAUDOUX, alors
Ministre de l'Instruction Publique, et
me faire part à la date du 28 août 1878,
du succès de sa démarche.

Cependant MM. TORKOMIAN et
SEMERDJIAN ne purent pas profiter
tout de suite de la promesse de Mr.
BAUDOUX. Ils ont été forcés d'ajourner
jusqu'à ce jour leur départ pour Paris,
de Constantinople.

J'ai l'honneur de les recommander
personnellement à votre Excellence en
la priant de bien vouloir les adresser
à Monsieur le Ministre de l'Instruction
Publique et solliciter de nouveau pour
eux l'autorisation de prendre gratuite-
ment leurs inscriptions à l'Ecole de Mé-
decine de Paris.

ՍՈՒՐԻ ՅԱԿՈՐ - ԼԻՆՆ

ԵՐԿՈՒՆԵԱՐԹԻ, Դեկտեմբեր 25
Տօնն է Սրբոյն Ստեփանոսի
Դախարարականին
Եւ առաջին մարտիրոսին:
Այս առթիւ, Լիննի Սուրբ Յակոբ Սարգս
Եկեղեցւոյ մէջ առաւօտեան ժամը 10ին
պատարագ կը մատուցուի:

Կը պատարագէ
ԻՍԱԿԱՅ Ա. ՔԶՆԵ. ԶԷՔԻՄԵՆԸ
Հոգեւոր իւրիւր
Լիննի Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ

ՀԱՅ ԿԱՐՈՒԿ
Ա. ՌԱՅ

ԱՊՐՈՒՆԻՍ ԵԿԵՆԵՑԻ

13 rue du Perche 75003 Paris

ԿԻՐԱԿԻ, Դեկտեմբեր 24
Հրապարակ Մեմօնի
Ընթերցումէ՝ ժամը 10-15ին,
Գառարագ՝ ժամը 11ին:

ԵՐԿՈՒՆԵԱՐԹԻ, Դեկտեմբեր 25
Մ Ն Ո Ւ Ն Դ
Գառարագ՝ ժամը 11ին:
Կը պատարագէ՝
ԳՐԻԳՐԻ ԵԿԻՄԱԿ, ԿԱԳՐՈՑԵԱՆ

Ecole «Khatchadour ABOVIAN»
de Langue et Culture Arméniennes

VENDREDI 5 JANVIER
Djerakaloutz Sourp Dzounouti —
Veille de Noël Arménien
Fête des enfants de la Communauté
A cette occasion, la Messe sera cé-
lébrée à 16h30 par
le Révérend Père ZADIK AVEDIKIAN
Recteur de la Cathédrale Apostolique
Arménienne
Serpoutz Tarkmantchats de Marseille
et Vicaire du Délégué pour l'Europe
du Catholossat de tous les Arméniens
pour le Midi de la France
La Direction
de l'Ecole «Khatchadour Abovian»
et le Conseil de la Cathédrale
organisent en cette même occasion

L'ARBRE de NOEL

Nous vous invitons à venir avec vos
enfants à la cérémonie religieuse et à
la fête qui suivra dans la salle A. Tcher-
pachian du Centre Culturel, où le Père
Noël fera son entrée pour distribuer ses
cadeaux à tous les enfants.
Nous vous prions de bien vouloir ré-
pondre à notre invitation, en nous indi-
quant le nombre d'enfants désireux
d'accueillir avec leurs parents le Père
Noël.

Tél. : 04. 91. 77. 84. 70
Parents et enfants, venez nombreux
pour fêter ensemble
le Noël Arménien.

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
organise comme chaque année

UN SÉJOUR d'HIVER AU SKI

pour les enfants nés entre le 1er janvier 1991 et le 31 décembre 1998
dans son centre de vacances de Bellefontaine, dans le Jura
du 17 au 24 février 2007

Renseignements et inscriptions jusqu'au 15 janvier :
par téléphone au : 01. 53. 34. 18. 18, par e-mail : cbaf@wanadoo.fr
par fax : 01. 53. 34. 12. 13

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
R E C R U T E

POUR LES SÉJOURS DE BELLEFONTAINE (JURA)
Hiver : du 17 au 24 février 2007
Séjours de juillet et août 2007

- Directeurs diplômés BAFD
- Animateurs diplômés BAFA ou stagiaires BAFA
(bon niveau de ski pour le séjour d'hiver)
- Assistants sanitaires

Candidatures à adresser à :

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13
Date limite pour le séjour d'hiver : 15 janvier,
pour les séjours d'été : 31 janvier

ՀՈԳԵԱՆԱԳԻՍ

Մարտիկ Սրբոյ Բարգմանայ Մարգ
Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւը եւ Վարչու-
թեան Խորհուրդը, Հայ Բարեգործական
Ընդհանուր Միութեան Ֆրանսայի Վարչ-
ութեան Խորհուրդը կը ծանուցանեն թէ

ՏԵՐ ԵՆ ՏԻԿԵՆ ԳՈՐԴԻԷՆ ԵՒ
ՌԱԶԻՅ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԻ

ժամանաւ առաջին տարեկիցն առիթով
հոգեւորականն պաշտօն կը կատարուի
Կիրակի, Դեկտեմբեր 24, առաւօտեան
ժամը 10ին Սրբոյ Բարգմանայ Մարգ
Եկեղեցւոյ մէջ:

Հանգուցեցեալ յիշատակ յարգողներին
կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ այն արա-
դուրեւեմով:

**MELLEUR CADEAU
POUR LES FÊTES**

c'est le
**MANUEL D'ARMÉNIEN
OCCIDENTAL
POUR LES NON-ARMENOPHONES**
de
Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle,
novatrice et radicale
pour apprendre à parler, lire et écrire
l'arménien chez soi, en 50 heures!

► faites-en cadeau à vos enfants et
petits-enfants qui vont présenter
l'arménien au BAC;

► faites-en cadeau à vos amis franco-
phones qui veulent apprendre l'ar-
ménien.

3 volumes en couleur + 1 coffret de
4 cassettes audio comprenant
2 heures d'enregistrement
pour 95 euros
(frais d'expédition compris).

Contactez :
l'Association MACHOTZ
Pour la Défense de la Langue
Arménienne
Tél. : 01. 47. 50. 97. 51.

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Section «ASTRIG»

TALINE ET
SON SPECTACLE

Dans le cadre de l'année de l'Armé-
nie, la Section «Astrig» d'Arrouville-
lès-Gonesse de CBAF, organise un
spectacle chanté et dansé par TALINE,
artiste consacrée aux enfants et recon-
nue «star» aux Etats-Unis, qui va se
produire pour la première fois en
France.

Deux représentations exceptionnelles
auront lieu dans la même journée, le
Samedi 23 décembre à 14 h et à 17h,
à la Mairie du 9ème — Salle Rossini —
6 rue Drouot - Paris 9ème.

Attention : Les horaires seront impor-
tativement respectés (fermeture des
portes).

Réervations :

• Carmen: 01 39 94 84 23 / 06 14 65 65 61
• Chaké: 01 39 85 12 35 / 06 11 19 87 33
Manifestation organisée dans le cadre
d'«Arménie mon Amie», Année de l'Ar-
ménie en France.

□

Լ Ի Ռ Ն

Ա Մ Ա Ն Ո Ր

Կապույտ Խաչի Լիննի-Լիւթուրյանի ՎՍ-
րաբայ մասնաճիւղի Նոր Տարին
Դեկտեմբեր 31ին, Ն ա Վ Օ Ք Ի Է Պրահի
շքեղ դրաններուն մէջ, ժամ 20-30ին
սկսեալ, մասնակցութեամբ Ս Ո Ւ Ր Ի Է
նուազարեմով, ի մասնաւոր ջուր-
կանքը վարչի:

Տեղերը ապահովել Դեկտեմբեր 20ին
առաջ:

Մասնակցութեան՝ 100 եւրօ:
Մասնաւոր գին երախանքու Քիւնի
Համաժամ:

Տոմարներու Համար գինիւր—
— Լիւթուրյանի Հայ Մարկոսի Տոն
— Լիննի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ դրան-
նախներուն:

Յաւելեալ տեղեկութեան Համար Հեռա-
ձայնել Հեռեւեալ Քիւնիւն՝
04.78.45-17.55 / 04.72-37-61.57

□

Section «D. Missakian»

La Section «D. Missakian» de Sevran-
Livry vous attend nombreux pour fêter
le Noël Arménien autour de saveurs plats :

Le samedi 6 janvier à 20h30
à la maison de la C.B.A.F.
17 rue Charles Péguy —
93190 LIVRY GARGAN

Attention : Nombre de places
limité.

Merci de faire vos réservations auprès
de Madeleine : 01. 43. 83. 87. 68
ou de Nilva : 01. 42. 36. 33. 73.

□

Ս. ՅՈՎԱՆՆԵԱՆ-ՄԱՐԿԵ
ՓԱՐԻՋ

ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Ն Ո Ց Ե Ց

Եկալ յիշատակեցուի

ԵՐԿՈՒՆԵԱՐԹԻ, Դեկտեմբեր 23
Սրբոյն Ստեփանոսի Դախարարին
Եւ Յակոբայ Տեմոնեցւոյն առաջինը
Սկիւր Հանդիսարար ժամերկութեան՝
ժամը 9ին:

ԵՐԿՈՒՆԵԱՐԹԻ, Դեկտեմբեր 25
Սրբոյն Ստեփանոսի Դախարարին
Եւ առաջին մարտիրոսին
տօնին առիթով ժամերկութեան եւ պա-
տարագ կը մատուցուի:
Սկիւր ժամերկութեան՝ ժամը 9ին:

ՀԻՎԵՆԵԱՐԹԻ, Դեկտեմբեր 28
Սրբոյն Որդւոյն Ռոմանոսի
Յակոբայ առաջինը
Եւ Յակոբայն Անտարապին
Սկիւր Հանդիսարար ժամերկութեան՝
ժամը 9ին:

✱

Ս. ՅՈՒՆԱ-ՇԵՐՄԱ
ԱՅՈՐԴԱՆ

ԵՐԻՔԵՆԵԱՐԹԻ, Դեկտեմբեր 26
Սրբոյն առաջինը Պետրոսի եւ Պողոսի
Հանդիսարար ժամերկութեան եւ կա-
տարուի Մուրեքեան տնոյնը կրող Անի-
լիւն եկեղեցւոյ մէջ:
Սկիւր ժամերկութեան՝ ժամը 9ին:

Տ Ե Ս Ւ Ն

ԿԱԶԱՆԻԻ

ՏԵՄԱԿԱՆՈՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Կապույտ Խաչի Տեղեկի Վերջին Համա-
րանք մասնաճիւղը կը ներկայացնէ շատ
գեղեցիկ նուէրներու տեսակներ մը—

• Սկիւրեւեղի շուշնիքով խաչերի խա-
չի եւ մասնակցին:

• Քալիւնի եւ Քամարի մանկական եր-
գերու խառնուրդներ եւ տետրիկներ:

• Հայերէն մակագրուած զարթոյնի
ժամացոյցներ, գրէշէր եւ զարգանք-
ներ, և ի.:

Գնեցէր ձեր նուէրները Հեռաձայնով
— Սկիւրեւի՝ 04. 78. 49. 28-87 Քիւնով,
կամ

— Մոյլիւնի՝ 04. 78. 49. 83-46 Քիւնով:

□

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars
La Section «Archalouis Théossian»
de Paris organise son séjour familial
dans le centre de vacances de Belle-
fontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!
Venez avec vos enfants, petits-en-
fants ou amis et rejoignez-nous sur les
pistes de ski, de luge ou tout simple-
ment dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès de
• Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
• Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h);

Date limite : 31 JANVIER

Հ. Մ. Ը. Մ. — ՖՐԱՆՍՍ

ՀԱՆԸ - ՊԱՐԱՆԱՆԻ ԴԷՍ

Մասնակցութեամբ՝
« Կ Ո Մ Ի Տ Ա Ս » նուազարեմով
կրգիլ՝ 8 Ո Վ Մ Ե Փ

Շաբաթ, 8 ՆՈՒՆԱՐ 13 ԻՆ

Le Méridien «ETOILE» — Salon «RENOIR»
81 Boulevard Gouvion Saint Cyr — 75017 Paris

Տեղերը ապահովելու Համար կրգիլի եւ Հեռաձայնելու՝ 01. 44. 06. 17. 77 կամ

01. 43. 78. 57-67 Քիւնիւն:

Եւ կամ այցելել Հ. Մ. Ը. Մ. — Ֆրանսիոյ կայքէջ՝

www.homenetmen-france.com
comite@homenetmen-france.com

ՈՒՐԱՐԱՐ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 22
VENDREDI
22 DECEMBRE
2006

HARATCH
LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE FONDÉ EN 1925
DIRECTRICE : ARPIK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE — 75010 PARIS
TEL. : 01 47 70 06 60 — FAX : 01 48 00 06 70
COURRIEL (E-MAIL) : jharatch@aol.com
ՌԱԾԱՆԴՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսիա : Ցաք. 250 եվրո — Վեցանոսյայ : 135 եվրո
Արտատպում : Ցաք. 300 եվրո (ԱՄՆ-Ֆրանսիայ առանձին)
270 եվրո (Շաբաթական առանձին) — Հատար : 1,20 եվրո
C.C.P. PARIS 15069-82 E

LE NUMERO: 1,20 €

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԵԱՒԱՐԵ ՄԻՍԱԳԵԱՆ (1884-1957)

Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

82nd ANNÉE — N° 21-604

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏ

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԽՈՂԴՐԴԻԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Փանդիկ իտալական Հայաստանի նախագահի ազգային պաշտոնական հարցերի խորհրդակցության : Սահմանադրության հանրաքվեին օրը Վեյսա Արզախի (Դեկտ. 19) լրացրողներին տրվող Եվրոպական դրոշմը օրը ունեցող է անդրաշուկա : Դարաբարի հարցերի կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնի մասնակցություն, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

Կարգավորման թանկություններին անդրաշուկա կ'ըլլայ փոխադրված գլխավոր հարցեր : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին : Կարգավորման թանկություններին անդրաշուկա կ'ըլլայ փոխադրված գլխավոր հարցեր : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

տուրիստական հարց չի նկատվում, հարցին դեմ Հայաստանի իր սեփական կողմից է այդ ողջ ծանրությունները : ԵՊԷ պետք ըլլայ, Հայաստանի ու ԼՂՀ բխմանությունները կըրճան լայնակցություն համապատասխան լայնակցություններին կատարել օրվի հոգ լայնակցող կողմ կը դառնան Արցախյանը և ԼՂՀ-ն :

Զորային վերջին հարցումը կը վերաբերի Հայաստանի ու Արցախի մասնակց լայնակցություններին, անոնք կ'ընդունին որով փոփոխությունները թանկացուցանան ընթացքին մէջ : ԼՂՀ նախագահը լայնակցություն լայնակցություն է թէ թիկնաճու : Կը ներկայացուց արժանապատշաճ կերպով շրջանի իր Համար : Խորհրդակցողը առիթ կը կըրճան ընթացքին օրվի փոխադրված գլխավոր հարցեր : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ՖԱՒՈՐԵԻԻ ԱՄՈՐԸ ԶԻ ՎՐԴՈՎԵՐ

Հայաստանի բխմանություններին Համար ազգային փոխադրված գլխավոր հարցեր : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ԿԱԶԱՏԱՐԻ ՀԱՅԵՐԻՆ ՊԱՍՏԱ

Հայաստանի Հայաստանի համադր կարգավորման Դեկտ. 17ին փոխադրված լայնակցություններին է ներառվում : Ժողովուրդը իր կողմ է արժանապատշաճ : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ՆԱԾԱՆԴՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Դեկտեմբեր 20-ի առաջին ամսվանը կըրճան լայնակցություններին փոխադրված գլխավոր հարցեր : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ԳԱՆԵՐ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹԻՒՐԿԻՍՏԱՆԻՆ ցեղանա նախագահը Ստանբուլում Նիզամի, որ աշխարհի վերջին միասնական թեման կը նկատվում, լայնակցություններին է հարցազրույց : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ԹՈՒՐԿԻՍՏԱՆԻՆ Եւրոպական Միություն կողմից լայնակցություններին է հարցազրույց : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ՄԵՐՈՒԼ

«LE MONDE»
(21 décembre)

UN PONT PHOTOGRAPHIQUE ENTRE TURCS ET ARMÉNIENS

Թերեկ կ'ընդունան լայնակցություններին է հարցազրույց : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

Թերեկ կ'ընդունան լայնակցություններին է հարցազրույց : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ԼԸ ՓԵՆ ԵՐ ՊՐԻՆՈ ՄԵԿԻՆ Հայտնի ցեղանա նախագահը Ստանբուլում Նիզամի, որ աշխարհի վերջին միասնական թեման կը նկատվում, լայնակցություններին է հարցազրույց : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

ԴԻՄԱԿ Թաթևակյանի ընտրություններին վերջինական արդյունքները կը հաստատեն ծաղկաբեր պահանջարկներին :

ՄԵՐՈՒԼ

«LE MONDE»
(21 décembre)

UN PONT PHOTOGRAPHIQUE ENTRE TURCS ET ARMÉNIENS

Թերեկ կ'ընդունան լայնակցություններին է հարցազրույց : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

Թերեկ կ'ընդունան լայնակցություններին է հարցազրույց : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

Հանրապետության առկայություններին կ'ընդունան ԼՂՀ-ին թանկացուցանող ընթացքին անդրաշուկա կ'ըլլայ փոխադրված գլխավոր հարցեր : Լրացրողը հարց կուր առաջ մասին : Գ. Դարաբարի կը պատահի Վեյսաին անդրաշուկա արժանիքի թվովը : Կարգավորման թանկություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին, Դարաբարի աշտոնակցություններին անդրադարձին մասին :

LE NUMERO : 1,20 €

83ԻՐ ՏԼՐԻ - ԹԻՒ 21-605

Fondateur SCHAVAGH MISSAKIAN

82^e ANNEE - N° 21-605

ՕՐՈՒՆԱ ՄԻԶԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՔՐԱՆԱՑԻ ՆԱԽԱՐԱՐՑՆԸ Տոմի-
նիք ար վերջին Դեկտ. 21ի առաւո-
տեան 9Է մինչև Դեկտեմբեր 22ի առա-
ւոտեան 3ը, այսինքն 17 ամ Զարգացի-
րուհեան երկու դասուսերներու կողմէ
Կիրթիքի ճաշի կապակցութեամբ :
Կը ներկայանար որդւի Վլադ, առաջ
փաստարթի, թայց դէպք ինքին տն-
ախընթաց է Ե. Զարգացիութեան ժա-
մանակըշնանին (1958Է) : Ըստ իրեն ու-
ղած է առաւելագոյն եւ Զարգացիութեան
ժամանակները առ յայտնա ճշմարտու-
թեան, քանի որ է զարգացիութիւննե-
րու եւ ստեղծում : Դեպքը ծածօթ է, ա-
նառեւ ցանկեր դրժուած էին, ուր կը
արուէր զարգացիութեան եւ այլ անձնա-
րկութիւններու անուններ, որոնց գաղտ-
նի հաշիւներ ունին արտասանան : Ցան-
կին դիմելիք Կը Նիգայ Սաբրեյի որ Կա-
նա կար որ Տոմիքից ար Վիրթիքի կը-
նայ այլ զարգացի ըլլալ կամ անոնացի
հրահանգը ստուգել, այլ խօսքով մասնի-
քը Այս մուծի եւ վարկաբեկի պատմու-
թեան մէջ պարզ դը որ ունի նաեւ Ի-
սառա Լաւոստ, Համակարգիչի մասնա-
գէտ, որ խառնաշփոթութիւն քր ստեղ-
ծած Կըլլալ Խորթիւններուն (ցանկեր) մէջ
է կը պիտէ որ երկու անգամ Հանդիպում
ունենայ Սաբրեյի Հետ, ինչ որ այս
վերջին կը Հերքէ : Դեկտեմբեր 21ին,
ար Վիրթիքի կըցած որ Հեռուրճ քր ձեռք
ձգել արժանանալով մէկ ժամուան դա-
րժուք քր ունիղորութեան ընթացքին եւ
դրացած որ Մարքիւնեմ ճաշելու, ինչ որ
սկիզբնալով պէտք է ըլլալ :

ՊՈՒՇ Կըցուցիւ մամուլի կը ստու-
ցուցիլ տուած է, Դեկտ. 20ին, որմէ
բացառել քր օտար մամուլը եւ ստույնի
այ յայտարարած որ վերջին պահուն :
Յայտնած է թէ Կուշ քր ունիք եւս
դրկի Իրաք, առաջ մարտամանութիւն-
ներ տալու, առաջ Զարգացի տեղեկու-
թիւններ տալու քր բուն ծրարելի մա-
տիւն, պրկելով սակայն թէ յաղթանակը
սպաւով է : Շփոթ յարկները կը կրկնէ,
եւ այլ ճշմարտութիւն հասնելու Համար
"յաղթանիկ զորագործիւններ" կը պահան-
ջէ : Միակ կըսէ, բոլորովին կը բացառի
ուղղակի երկխօսութիւն քր Գամառնի
եւ Թեքրանի Հետ :

ՄՈՒԵ (Սէն եւ Մարիե Նաւանդ) Արդի
Գաւի Կարծարներն արգալանք մէջ,
Դեկտեմբեր 21ին, ցերեկեան ժամ, երբ
Գաւիանք առկար եւ (12 տարեկան)
մեղած է խառնաշփոթեան կողմէ զարգացի-
ներու կողմէ : Բուն առաւելագոյն յայտնի
է, թայց կըսէ թէ Համարելի խորք մը
կըսէ իր պատահալ եւ ծանր միջակայ-
քը, իր խորք մը առաջ յարգուած խոր
ծած է, թէ Զարգացի խորք մը արդի
գործը ձեռք տուած է : Առաջին արդի
սպիւր Հարաւած քր ստացած է զինքին,
այս արդարով խորք մը քր միացած է երբ
սպիւր զինքին փառած եւ խառնաշփո-
թեան ճեղք : Հընթեքը չէն կըցած որեւէ
քան ճեղք : Ճարտարագիտութեան զգու-
շարկեր 11 տարեկան է : Ընդգծելով
է Կրկնական հարաբարը կըցուցած է,
Հնկիւններու կուսակցութիւնն ալ
զարգացած :

ԻՌՍԱՆ, ԱՐԱՐԱՊՈՒՄԻՃ, առա իմիա-
նաւոր, 29 տարեկան, այլեւ չուցիք,
ստանալով 29 տարեկան դաստիարակ
Վարկի կը պատշաճ : Այս որոշումը Հա-
ղարած է հաղարած Գաւիանքի կը բա-
նը՝ ծնո Մանն, քանի Գաւիանքի կը
պատկանի Նաւանդին կամ պատշաճ
շեկուա որոշումը Գաւաւը ծայրայեղ

ցուրտի շրման մէջ եւ Արաւմսիլէ Հա-
րաւարութեան դիմած է ձեռքդիւրի
առաւարտութեամբ : Գաւիանք չէ փա-
ւեղարուցած ենթակային հրաժարակարգ :

ԵՆՐՈՊԱՆԱ ՄԻՈՒԹԵՐՆԱՆ մէջ, իս-
մանակացիութիւնը ժամանակէ Համեմատու-
թիւններու հասած է, ըստ Եւրոպայի
Միութեան ցեղապարտ եւ օտարաբնաց
ֆինոմեններու տեղեկագրին : Մահմետա-
կին ընտելութեան 13 միլիոն հասած է
Միութեան մէջ եւ զործարգիութեան Հա-
մեմատութեան աւելի մէջ է քան ապա-
յին միլիոն :

ԱՆՈՒ պահպանողական շրմանակե-
րուն մէջ բաւական կըրարեցուած ստեղծ-
ւած է որովհետեւ մահմետական առաւելի
խորհրդարանական քր ընտրուած է
(անտարբեր գիտնորք փաստարար) յա-
տարարած է, որ Յաւանտարար կը երկու-
ր Կիտի կառարկ Գուրաբին քրայ եւ ոչ
Աստուանաւանդին : Անքիւնեան ալը
կաղաւթ է եւ պահպանողական մը յա-
տարարած է որ Վերջինին եւ, եւ ոչ
դուք քր Կորուշ թէ ինչ զգրկ վրայ
քր պիտի ընդէ : Ենթական անդրդու-
նի ժամանկէ :

ԹԻՒԻՄԵՆԱՆԱՆԸ մէջ խաղաղութիւն
կը տեւէ, ըստ պատշաճական աղբիւրնե-
րուն, այլ խօսքով Սպարտանալ Նիգայի
կը անակնկալ մահը իրարանցում է ըս-
տեղած, թայց սուրէ Բարձրագոյն մը կայ
եւ տեւերը մոտցուած է : Այն կիսերը
որոնք աշխատանք կըրկան պարտին դո-
ւարեղին շննի : Յուլարկութեան ինքն
նախաձեռնած է Կրկնի օրունա Համար
(Դեկտ. 24) : Կրկնի շրմանակէ զարա-
ցուցիլ է թէ կըսէ Կալանք որ Կիտան-
թեան Համար պայտարը կըսալ Երանան-
եան ձեռք զարգացիութեան պատկերով
քր մոնալիս : Նեղով Համարանալ
լարերը մամալ է 22 տարեկանին, ինչ
որ թույլ տուած էր իրեն Կալանք առա-
ւելի քր դուրս բանալ : 1985ին, կուսակ-
ցութեան Լ. Զարգացի քր դուրսան
այլ պատշաճ նախաձեռնութիւն կը վե-
րանէ Հարաւարտութեան անկախութեան
ստան (1990), այսպէս ցիտան նախաձեռ-
նութեան 1999Է պիտալ : Լու. մասնակա-
րարած էր Երկրին Հարաւարտութեան (զը-
կաւարար կալ) : Անի պատշաճումը
քր քան տուած է իրեն Վլադի կամ եւս,
ուղիով լցնել իւր : Միութեան ձեռք
զարգացիութեան պարտիք :

ՏՈՒՐՈՒ-ՊԱԶԱՐԻՆ եւս, նախկին վար-
չակու ժամ-Փիթի Ռոմբարին եւս կը գը-
րակցութեան յայտնիք Նիգայի Հարա-
ւելի Ըստ ըսած, առ ունի ինչ-Փի. Վի
նախաձեռնի արտուն : Անկարելի չէ նը-
կատուել որ Ա. Փիւթի Հետ նորս գիշեր
ընել, գովքը Հիւանդ եւս Համարակա-
նախաձեռն : Սաբրեյի կողքին եւ նաեւ
Ժամ-Փարմուտ Գովի, Ռոմն Տեղեկու-
քը վար, Թիթի Բրթին, Կիտի
Փերթին : Շերմանեան աշխարհի մէջ կը
մամալ եւս քանի քր Հաւանարտիւններ,
Ինչեղի Գաւիանք Գուրա, Բրիւսեան
ժաղը եւս քր վերջին...

ՓԻՆԶՈՐՈՒՄ ՎԵՐԻՄ, առ իտալացի
որ Կիտանքին անդրապիտի Հիւանդութեան
քր Հեռաւարտով բոլորովին անդաւա-
րուած է, թիթիք կը օմանդակութեամբ
վերջ տուալ կը կանգնէ : Այս մահը նոր
վերջնալ քր տեւածին է երկրին մէջ,
քանի Հեռաւարտութեան կը բոլոր դի-
մարեղը քրեւտուած էին : Զարգացի-
մութեան թիթիք մամուլի ստույնով մը
քր ընթացքին յայտարարած է որ զարե-
րացած է արտեստական գործըր քր ըն-
դի կու տար : Հանդարեցուցել զինք

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԴԵՐԱՍԱՆԸ ԹՐԲԱԿԱՆ ԶՍՅՐՈՑԹԻՆ ՆՈՐ ԹԻՐԱԸԸ

«ԱՆՀԻՆ» ցեղապատմութեան պիտու-
րուն զէմ պաշարք միութիւնը անմիա-
պէս զործի ընտան է Թրքական Հակա-
դիցութեան Ներթական թրքախ ցոյց տա-
լով անմիակցի յայտնի դերասան Ս.
Սթալուն : Գաւաւարը Վերթիլի Միւսա
կըսած 40 օրեքը վերջին Հիմով Փիթի
պատրաստուել անոր ճշմարտան է : Անի
հրաժարեցիկու Համար ձեռնարկուած է
Ինանկեր ուղարկելու արշաւ մը, զիւր-
անկութիւնները բացատրելու : Համար
Սթալուն :

«Կրոյիշելով միութեան նախապիւր Սա-
լալ Երկիւն (ուշադրան անուն-Հա-
նուն որ կը Նախանի» զարգացի յու-
նաւորը) յայտարարած է որ Վերթիլի գի-
րքը ստեղծով լցնուած է ալ քր վերջ գրի
տուած է ունիղորով Սուրբույն Կըս-
նանի Հայերը, մոտցած թէ 1492ին Եւրո-
պայէ Հրեանք կառարածին իոյն տուած
կը պարկըր միայն Իւրեղոյն կողմէ ա-
պրկնանկութեան դուռն եւ ստով ան
սպարարած է նաեւ : Կը պարկեր ու անոնց
ապարարները :

Թուրք մամուլին մէջ արուած է Սթա-
լունի իմակի հաղթէ այ որդեգրի ձեռ-
նարք կանխուել : որովհետեւ, ինչպէս
կըսէ Ս. Երկիւն, ժայտար քարառա-
տուէն եւս անտեղի է Հակադիլը : Գա-
րեւ ճարտարեցիկն է ծրարարեցիկն :

ԳԵՐԱԶԳՆԸ ԼՈՒՐԵՐԻ

ԳԵՐԱՆԻՈՅ ՏԱՐԱԿԱՆ ԿՈՓԱՐԱՐԵԻԿԸ ԱՐԹՐԻՄ ԱՐԲԱՆԱՍ

Միջին ծանրութեան զարգացիութեան մէջ
Հաւաքի պիտեան կոմպարտիկ Ա.
Արքանան Փարթիւրի պարբերական
կատարած Հարցազրույցն արդիւններով
ընտրուած է Կրկնական 2006ի կոմպ-
արտիկին : Հայ մարդիկը որ Կարդի
Գրեւտիկ, յայտարարած է որ շնորհա-
պալ է ու Հարգար ձեռն տրուողի մը ար-
ժանի ինկատելու Համար :

ՆՐՈՒՆԻՒՄ արքիւ ճաւաղ յոյն չի
տեսնը Երկարաբի, Դեկտ. 25Ի՞ն
Յընթաբի, Դեկտեմբեր 26ի թիւ : Մեր
յայտար քիւր Զարթաբի, Դեկտ. 27 :

ալ տուած էր վերջ տալու Համար ենթա-
կային ար կանգնել, որ կը տեւէ 1977-
ի ի վրէ :

ՍՈՒՆԱՆ ԲԱՆԱԸ յայտարարած է որ
200 պատարտի պահանքն էր զինկով
յարձակում, Դեկտեմբեր 20ի իրկնը,
Տարփոյի Հիւանդ : Բանակն ալ 4 զոս
մեղած է եւ 20 քիւրար :

ՅՈՐԴԱՆԻՆԸ մը, որ Հեռաւարտուած
էր անկարելի դրսեւորելի քր մահուն
պատճառ եղած ըլլալով Սեկետներին
արեւմտեղի քրոնթիւններու զէմ ուն-
արժանի քր ընթացքին, մահուն դա-
տարարուած է : Կախալան պիտի բարձ-
րանալ :

ԱՊՐԲԵԶԱՆԱԿԱՆ ԼԱԻԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«2007ին Դարաբաղի ճաշին կարգա-
ւարտին մէջ յատուցիւթիւն պիտի
արձանագրուի եւս Եւրեղեանի նա-
խաձեռնի գործարքը վարուեան ընկե-
րազարգացիական բանին անթեր» Այլ Հա-
մար : Լուսանակութեան Հիմնուած է
միջակային այլ կամարակցիւթիւններ
այ կարգարարով Հոյովութիւն մէջ ընդ-
դրկին Հեռաւարտին վրայ, թէ՛ Միւս-
ի իմարեւ ինկարի յաղորդի Հա-
պարտութիւն : Հարցը այն է որ Հասանով
կուտի ունի ՎՈՒՄՈՒՐ (Վառսան, Ու-
րանիա, Արքիւն, Մոլոլով) որ աղը-
րեւանաւում Հանդիման քր կարգակարգու-
թիւն է : Կըսէ նաեւ թէ այլ ընթացքին
կը երկրի գիտնորքական, ապահալա
նուով ալ կը գործալ : Վերջալ ալ մի-
ջակային Հանրութեան յոյն կապեղներ,
յայտը կը փառեցի Արքիւնին բանա-
կին, արտեստական : Ե՛թէ միջակային
իտալական Կախիւններ նոյն մեղով շա-
րեւանքին խաղարկի, Արքիւնին քրո-
նաւորութեան ու ապահալան ունով պիտի
կարեւորը աղարկն էր գրեթէխառն-
թիւնը ձեռք ձգել տարածալին արդը-
րակաւութեան շրմանակին մէջ ըսած է
Հասանով, չեւեռով որդւի Կրկնարան :
«2007ին Լուսանակ Դարաբաղ Արքիւն-
ի պատմութեան եւ դիւանագիտութեան ա-
ռաւարակն ճաշը պիտի ըլլալ :

ՀՅՅԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏ

ՆԱԽԱԳԱՆԻՆ ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԹԻՒԻՄԵՆՆԵՐՈՒՆ

Նախալար Ռ. Գուրաբան ցուակցա-
կան Հեռալար քր զոս է Թիթիքի Եւ-
րանի կառարակութեան, Նախալար Նի-
աղով ճաւաղն արքիւ : ըստ ըստած է
որ Նախալար քր եւ Հայաստանի ժող-
գրակցի կողմէ կը ցուակցէ Թիթիքի
Կիտանքի զեկակարեւոր եւ Կիտանքի
Հարաւարտութեան, մարքիւններուն : Շը-
ւարտ է Կիտանքի Նիգայի Հա-
նի, Թիթիքի Հայանք յարաբարութիւններ
անարգիւթիւն եւ զարգացում մէջ :

ԿԱԶԻ ՊԱՏԹՈՒՄ ԳԻՒՄՐԻԻ ՄԻՋ

Դեկտեմբեր 21ին առաւոտեան կա-
նուի կաղ պարկում քր տեղի ունեցած
է Գիւրիլի մէջ : Ծանր արքունաշնթով
Հիւանդանոց փախուցում է 63 տարե-
կան ընկեղի թէ : Թիթիքի բուռն եւ որ
ստեղծական վիճակը լուրջ է :

ՀՐԻՆԵԶԻ ՁՈՆ ԵՒ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԻՋ

Նախորդ օրն ալ Երեւանի Գաւիանք
Նիգայի փողոցին մէջ ընկարանին մէջ
Հընթէ ծաղած է : Բնակարան արդարու-
մէն արքուն է : Հընթէնը մարքու աշ-
խատանքին ընթացքին դուռն եւ Սիլվա
Պարսուանի (50) արքուն դիմալ :

ՄՆԵՐ ՄԿԻՏՁԱՆԻ ՏՈՒՆ - ԹԱՎԱԿԱՐԱՆ

Գիւրիլի վարչապետաց փողոցին մէջ
Ա. Բաւանդանի ու Յ. Երեւանի Թեո-
գրանքներուն ծառ Դեկտ. 20ին քարոյն
կատարած է շարժանապէս ու Բաւար-
դին պիտեւ արտեստական ՄՆԵՐ ՄԿ-
արեւանքին տուն-Բաւանդանին : Հոյն
քր զարգացիութեան անձնակալ Երեւ, քրա-
նալին, լուսանկարել, ձեռնարկ, նա-
եւ ՎԵՐԻԿ քրուս մահկնով զինին :

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

Լ Ի Ո Ն

ԱՄՆՈՐ

Կապույտ իտալիկ Վիտա-Վիտորյանի «Արաբա» մասնաճյուղի նոր ծախքի հիշվածները 31ին, Ն Ո Վ Օ Ր Է Լ Պրոնի չեզոք սրահներում մէջ, ժամ 20-30էն սկսեալ, մասնակցութեամբ Ս Ո Ր Ի Է Ն նուագախումբի, է մասնաւորի ջութակահար Վարդիկի ղեկավարութեամբ 20էն ստանդը:

Մասնակցութեան՝ 100 երգ: Մասնաւոր զին երաժիշտներու թիւին համեմատ:

Տոմարներու համար զինիւն — Վիտորյանի Հայ Մշակութի հաս — Լիտի Ս. Յակոբի եկեղեցւոյ դպրանոցի հանգիստ:

Յաւակն տեղեկութեան համար հեռաձայնի հեռահաշի թիւներն՝ 04-78-45-17-55 / 04-72-37-61-57

Section «D. Missakian»

La Section «D. Missakian» de Sevran-Livry vous attend nombreux pour fêter le Noël Arménien autour de saveurs plats :

Le samedi 6 janvier à 20h30
à la maison de la C.B.A.F.
17 rue Charles Péguy —
93190 LIVRY GARGAN

Attention : Nombre de places limité.

Merci de faire vos réservations auprès de Madeleine : 01. 43. 83. 87. 68 ou de Nilva : 01. 42. 36. 33. 73.

**DEVENEZ MONITEUR
A LA COLONIE DE LA CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS DE FRANCE**

Vous êtes titulaire du BAFD. du BAFA ou stagiaire BAFA ? Rejoignez notre équipe d'animation pour les séjours de juillet et août 2007 pour :

- Encadrer des enfants de 8 à 15 ans au sein de notre centre de vacances de Bellefontaine dans le Jura,
- Proposer diverses activités aux enfants dans un cadre très agréable et dans une ambiance arménienne qui fait le succès de la colonie depuis plus de 50 ans...

N'hésitez plus... envoyez votre candidature à l'adresse suivante:
Conseil d'Administration de la Croix Bleue des Arméniens de France

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13

**GABINET
TERZIYAN**

Toutes Assurances Toutes Compagnies

MEILLEURS PRIX — MEILLEURES CONDITIONS
AUTO — MULTIRISQUES HABITATION ET COMMERCE
MALADIE — PREVOYANCE RETRAITE VIE CAPITALISATION

13, rue Lamartine, 75009 PARIS
Tél. : 01. 42. 82. 01. 41 +

*présente ses meilleurs vœux pour l'année 2007
et souhaite une bonne Fête de Noël*

**ԹԷՐԶԻՅԱՆ Ապահովագրական գրասենյակը
լուսադղյուն մաղբանկներով կը շնորհաւորէ
Ձեր Նոր Տարին եւ Ս. Մկրտիչը**

Տ Է Ս Ի Ն

**ԿԱՂԱՆԻԻ
ՏԵՍԱԿԱՌՈՐ ՆՈՒԵՐՆԵՐ**

Կապույտ իտալիկ Վիտա-Վիտորյանի «Արաբա» մասնաճյուղի նոր ծախքի հիշվածները 31ին, Ն Ո Վ Օ Ր Է Լ Պրոնի չեզոք սրահներում մէջ, ժամ 20-30էն սկսեալ, մասնակցութեամբ Ս Ո Ր Ի Է Ն նուագախումբի, է մասնաւորի ջութակահար Վարդիկի ղեկավարութեամբ 20էն ստանդը:

● Սպարկուցի հրահանգով նուագի խումբը եւ մասնակցները,

● Թալինի եւ Թամարի մանկական երգերու, խառնատիպերի եւ տեղեկութեան,

● Հայերէն մաշակութեան զարթոնքի ժամացոյցներ, զրիւներ եւ զարգացողներ, եւլն:

Գինեգէ մեր նուէրները հեռաձայնով — Սթրիվալդի 04-78-49-28-87 թիւով, կամ — Մովիկին՝ 04-78-49-83-46 թիւով:

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars

La Section «Archalouys Tathéossian» de Paris organise son séjour familial dans le centre de vacances de Bellefontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée !!!

Venez avec vos enfants, petits-enfants ou amis et rejoignez-nous sur les pistes de ski, de luge ou tout simplement dans le Centre !!!

Renseignements et inscriptions auprès de :

- Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
- Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).

Date limite : 31 JANVIER

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 800 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Ecole «Khatchadour ABOVIAN»
de Langue et Culture Arméniennes

VENREDI 5 JANVIER
Djerakalouyt Sourp Dznouti —
Veille de Noël Arménien
Fête des enfants de la Communauté
A cette occasion, la Messe sera célébrée à 16h30 par
le Révérend Père ZADIK AVEDIKIAN
Recteur de la Cathédrale Apostolique Arménienne
Serpots Tarkmantchats de Marseille et Vicaire du Délégué pour l'Europe du Catholicoscat de tous les Arméniens pour le Midi de la France

La Direction
de l'Ecole «Khatchadour Abovian»
et le Conseil de la Cathédrale
organisent en cette même occasion

L'ARBRE DE NOEL

Nous vous invitons à venir avec vos enfants à la cérémonie religieuse et à la fête qui suivra dans la salle A. Tcherpachian du Centre Culturel, où le Père Noël fera son entrée pour distribuer ses cadeaux à tous les enfants.

Nous vous prions de bien vouloir répondre à notre invitation, en nous indiquant le nombre d'enfants désireux d'accueillir avec leurs parents le Père Noël.

Tél. : 04. 91. 77. 84. 70
Parents et enfants, venez nombreux pour fêter ensemble le Noël Arménien.

**MEILLEUR CADEAU
POUR LES FÊTES**

c'est le
**MANUEL D'ARMENIEN
OCCIDENTAL**
POUR LES NON-ARMENOPHONES
de
Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle,
novatrice et radicale
pour apprendre à parler, lire et écrire
l'arménien chez soi, en 50 heures!

► faites-en cadeau à vos enfants et petits-enfants qui vont présenter l'arménien au BAC;

► faites-en cadeau à vos amis francophones qui veulent apprendre l'arménien.

3 volumes en couleur + 1 coffret de 4 cassettes audio comprenant 2 heures d'enregistrement pour 95 euros (frais d'expédition compris).

Contactez :
l'Association MACHOTZ
Pour la Défense de la Langue Arménienne
Tél. : 01. 47. 50. 97. 51.

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Յ Ո Յ Ց

**Ս. ՅՈՎԱԿԻՄՆԻՍ-ՄԱՐԻՏԳ
ՓԱՌԶ**

Խնայք յիշատակեցուիք
ԵՐԿՈՒՇԻՄԱՐԻ, Դեկտեմբեր 25
Սրբյն Ստեփանոսի Նախավկային եւ ապա Մարտիրոսին տօնին առթիւով ժամերգութեան եւ պատարագի կը մատուցուի:
Սկիւր ժամերգութեան՝ ժամը 9ին,
ՀԻՆԿԵՆԱՐԻ, Դեկտեմբեր 28
Սրբյն Որդւոցն Որոտման՝
Յակովբայ առաքելոյն եւ Յովնանին Աւետարանին
Սկիւր ժամերգութեան՝ ժամը 9ին:

**Ս. ՊՈՐԽԱՆՈՍԻԱՆ
ԱՆՈՐԱԽ**

ԵՐԿԻՐԵՆԱՐԻ, Դեկտեմբեր 26
Սրբյն առաքելացի Պետրոսի եւ Պողոսի Հաղորդար ժամերգութեան կը կատարուի Սուրբերու տանը կրօն Արքիմիտի եկեղեցւոյ մէջ:
Սկիւր ժամերգութեան՝ ժամը 9ին:

**ՍՐԲՈՅ ԹԱՐԳԱՄԱՆԱՅՍ
ՄԱՐԻ ԵՆԴՐԵՍԻ
ՄԱՐԿԵՍ**

ԿԻՐԱԿԻ, Դեկտեմբեր 31
Ամառընի պատարագ՝ ժամը 10ին:
Կը կատարուի եւ կը բարոյճ՝
ՀԱՅԿԻ ՎՐԻ. ԱՆԵՏԻԳԵՆԱՆ

ARMÉNIE
Saberatours
SevanVoyages
en collaboration avec
AIR FRANCE
et
EuropeHotel
vous proposent
1 Billet A/R
à
485€*
PROMOTION D'HIVER EN
4 nuits offertes à Europe Hotel

* 11, rue des Pyramides 75001 PARIS
tél 01 42 96 10 10
fax 01 42 96 18 77
armenie@saberatours.fr

* 48, cours de la Liberté 69003 LYON
tél 04 78 60 13 66
fax 04 78 60 52 26
sevan@saberatours.com

* 67, La Canabière 13001 MARSEILLE
tél 04 95 09 30 60
fax 04 95 09 30 61
marseille@wasteels.fr

* Tarif H.T. Aériens
Offerts
du 01/11/06 au 31/03/07
et soumis à des conditions
particulières, dans le cadre
des places disponibles.

DEUX VOYAGES EN ARMÉNIE

(OEUCUMENIQUES, CULTURELS, HUMANITAIRES)

Du 23 avril au 1er mai 2007 : Voyage tous âges — prix : 1.200 euros (extension possible 2 jours au Karabagh et retour le 4 mai: prix: 1.400 euros)
Du 6 au 17 août 2007: Voyage de jeunes de plus de 18 ans: prix: 1.000 euros

(Accompagnateur : Pasteur Samuel SAHAGIAN)

organisés par Solidarité Protestante France-Arménie (SPFA)

Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à :

SPFA 1, rue Cabanis 75014 Paris
(tél.: 01. 47. 35.30. 23, au 06. 83. 09. 08.19)

(Programmes détaillés sur demande)

ՀԻՄՆԱԴԻ ՇԱՐՎԵՐ ՄԻՍԱԳԵԱՆ (1884-1957)

Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ս

ՀԱՆԳԻՏՈՏ

**• ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՎԱՅՐԱԳՈՒԹԵԱՆ •
ՎԿԱՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ**

Փանաթի բնօրինակը համառոտա-
րոժինը չբնութագրում է զրկած և
բոլոր ժառանգություն, թվարկվող
որ փնտրելու, գտնելու Մեկնությունն պա-
տարվում (1920-82) նախորդած չբն-
նի հայկական հոսանքները, յարմարված
նկարագրում են, որոնք առնապես վե-
րաբնական, առանց, կամ հարապատ
և կրթություն են անույն չեն հարա-
պատվել պետի կառավարելու և տես-
չություն

Խաչատուր էր և՛ հայերեն թերթի մէկ
լրագրողը Շաբար Արթուր, թայց դիտել
կա սուր որ յարգանքի արժանի այլ թե-
լագրողներին զէն էր յայտարարել, թէ
անոն աշխատանքի 1980ի սկիզբը ձեռնարկ-
ողներ էր արդեն, Արթուրին Արթուրին
Քան Սարգսյանի խնայող Ք. Կիլի-
նի յանձնարարականը:

Ի՞նչն էր անց էր այդ օրերուն արմա-
նաբանական տեղեկությունները հայ կու. տայ
լրագրողը, լիքնեղծի արժանի որ Քաղկեդոն ձա-
նախորդ-հետադարձվող այդ աշխատանք
ը տանել էր իր երբեք չէր արժան ձեռք
ձեռքուն արժանություններին: Այս կը
կրէին շարժվող. Եկար, այդ թուական-
ին 25 տարի անցած է. այդ վիճակին
թան՝ չողի միտքան կրնայ ըլլալ:

Գտնել թանկն որ 1980ին թանկ՝ չողի
գտնուած էր:

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՀԱԿԱՏ**

ՀՐԴԵՃ ՆԱՏԻՐԻՏԻ ՄԻՋԵ

Դեկտեմբեր 24ի առաւօտը Հրդեհ ծա-
ղէկ է երեւանի Նախկին զինական
գործատան մէջ. թանկն են իւրաքան-
դիսէն միջինն կէս դիւր պայտարած են
կու ընդունաւորներ: Հրդեհ յայտնուել
դրինք միջինն կէս դիւր պայտարած են
Հրդեհին դէպ, կարեւակ կատարելան
մարդկային զոհ կայ, թայց մասնույն
է հաստատել որ Հրդեհ վերին երեւ
անուն ընթացին ծագած երրորդն է:
Գտառականաւորները հաստատում են որ
Հրդեհին հետեւանք թուանող անդիւր
չեն պայտար երեւանի միջոցաւորին:
Սովետական օրով հայկական հարա-
բարեւանքի փոսթը ղեկավարած արուս-
տական կառույնի այդ գործատանը որ
1987ին ընկալութեան մասնագիտութե-
անով յայտ առած առաջին ցոյցերուն
զրկապատուող եղանակը, չան առաջին
կիւլիսը միջանկ մէջ է ու վերին Հրդեհ-
ները հարցալիւծներու, ծնունդ կու տան
անոր պաշտպանութեան առումով:

ՕՐՈՒՄԱՆ ԴԵՊԻՐԵԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՂՎ

ԹՈՒՐԻՔՈՅ Արտաքին գործերու նա-
խարար է Ժոզե Ժաւրգայան Ա. Կիլի Հա-
րապետ (Շաբ. Դ Կ. Է):

Հ. ՆԵՐՍԷՍ ԱՐԲ. ՏԵՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆԻ

Սուր ջառով իմաստը, որ մեծուղի նա-
խարանին, Դեկտեմբեր 24ին Արցաղի Տե-
րապետը Նարեկի հիւանդանոցին մէջ, ու-
րու բացուող կատարում էր 1991ին, վա-
նահանա է Հայր Ներսէս Արք. Տէր Նե-
րսէսեան, որ նորի թուականին, Յովհ-
ն-Պողոս Բ. Պապի օրոշումով կը զանադ
առաւարդը նոր Հիմնադրած Հայաստա-
նի, Կրասնոյե, Ուկրաինայ, Ռուսա-
ստանի Հայ կաթողիկէ համայնքներուն:
Հայր Ներսէս ծնած էր Փրկին 1920
Նոյեմբեր 16ին, ուր կը հայրը զոյգած
ը թվարկելին ռուսեան, և 1915ին զիւ-
րաբարուցում էր զերմանական քանակին
ը մէկ ու մասնակցած Փրեսա-Խորհրդի
քանակություններին, սպայի ստանձա-
նով, որպէս Բաղրամյան: Անտաղային,
քանադական օժանդակ, Տէր Բարդե-
ղայան խորհրդարանում էր որպէս Նոյեմբեր
Տօնի Ռուսման: Անպայի անտեղծ
Արտաշէս-Ստեփանյան, Հայր Ներսէս ծը-
նողներն են Հաստատուած էր Փու-
րէն որ 1922ին յանձնակ էր տեղադրել Մի-
սահման վարժարան (1920-31), ապա
Սովետիկ Մերձկանական հետաքրքր-
(1931-33): Գողթնիչ սպային վարժարանին
մէջ, փոքրիկին Արտաշէս աշակերտել է
երկրաբան համալսարանական Կարա-
պետ Պաշանին (ապագայ Կաթողիկոս Ա-
մենայն Հայոց): 1933ի վերինը Ս. Ղա-
զարը միջառն էր կատարուող հայա-
դէտ Հայր Մարգարէ Գ. Գառնուրին միջ-
նորդութեամբ Արտաշէս Կաթողիկոսի
վկանակի: 1940ի վերինը, Ս. Ղազարի
մէջ առաքելով լիկեոնական ու հայա-
դիտական թուրք ռուսները (Հայր Նե-
րսէս աշակերտում է Հայոցին, Բիւրա-
նանի, Անտաղային, Փէլիքեանի, Ճանա-
ղանի նման յարմարուած միջնորդանե-
րուն), ապա, Համոի մէջ յանձնակ է
միջնորդանեմ միջնորդանեմ համալսարա-
նին (1940-47) և ստացած փիլիսոփա-
ութեան և աստուածաբանութեան վը-
կանակներին 1946 Անպա. Տէր, Ս. Ղա-
զարի մէջ, ձեռնադրուած էր կուսակոծ
արեւել զերգ. Ս. Ուրուհեանին ձե-
ռումը եւ իր քանադական օժանդ-
նապած է Տէր Սարգիս Տէր Արքա-
նահանին: Անկէ քան 40 տարի Հայր
Ներսէս Ս. Ղազարի մէջ միջառն էր պա-
տառականաւոր գործառն պաշտօններ,
1948-52 իտալիայի է Հայոց Բնակչութիւն,
1957-64, 1968-72, 1974-78 իտալիայի
է Հայադիւրի Հայոցին: Յիմնական մը Ս.
Ղազարը աշակերտներուն դաստա-
րած էր Հայերին, դարաւր Հայ Հին դրա-
մականութեան պատմութեան, յոյն և լա-
տին լիւրերին, հոգեւոր եւ կրօնա-
առաքել: Միւսուածաբանական վար-
ժարանին մէջ այդ 14 տարի դաստա-
րած էր իր յանձնակներին: 1990
Սեպտ. Տէր զարգապետական ծայրագի-
տականութեան մէջ է Արքայադ Սարգիս
Տէր. Ուրուհեանին: Ս. Ղազարի մէջ,
չուրջ 10 տարի վարած է Հայոց զոյգ
տեղադրութեան ընդհանուր ցարդարար
(1964-76, 1982-86): Համոի ընդհանուր
մեծուրդը եւ առաւարդ (1980-91):

Հայր Ռուսմանի մէջ, ստորագրած է իւր-
մասնակցութիւնը, զարգացմանը հայա-
դիտական, կրօնապատմական և յուրա-
յան համայնք յաղանաւոր և յուրա-
նաւորներ, յանկել Սէլ Մեծաւորան
դիւրին էր ընդ որ ուղարկուածներն իտա-
լիայով երկու տարեկան աշխատանք
է Բնակչութիւն, Հայաստանում է Անտաղ-
Անկեանի Երեւանից իրաւունք, ռուսա-
նիկան է Միւսուած Մարտիկ Նուրիւսով
փոխարկութեան յարաբանները, Մի-
սահմանական շարժարարի ընդառա-
նութիւնը, Հայկական ծայրագիտութե-
ան նուրիւսով ստուար համոթ մը,

կապերին թարգմանած էր հայ ժողովը-
րական և հոգեւոր երգեր: Տուած է
գրաւորի, դասախօսութիւններ յուսակ
և այլուր:

Հայաստան այցելած էր առաջին ան-
գամ 1965ին, Վազգէն Ա. Կաթողիկո-
սեան առիթով որպէս ներկայացուցիչ
Միջնորդան Միւսահմանական և Հիւր
Կաթողիկոսին: Կրկին այցելութիւններ
տուած է 1972ին, 1978ին, 1988ին, 1989ին
և 1991ին պաշտպանական ճանդանգնե-
րով:

Հայր Ներսէս Արք. 1991 Նոյեմբեր 2ի
վկանակով, Պապին կողմէ նշանակուած է
Առաւարդ Արեւելեան Երազայի Հայ կա-
թողիկէներու:

Հայր Ներսէս եպիսկոպոս ձեռնադր-
ւած է 1992 Նոյեմբեր, Համոի մէջ,
ձեռնար Գլխ. Պողոս Բ. Պապին: Մաս
15 տարի է հաստատուած էր Գլխ. Բ.
ուր կը վարէր իր պատուով: Երազայի
տեղադրութեան իր կատարող Դեկտեմբեր
29ին, Ուրուհ. Փաշինի:

Միջնորդան Միւսահմանական տեղե-
նուած միւսահմաններէ մէջն է որ մաս-
կանացուն կը կրէ հետո. իր վազգէն,
թայց Հայաստանի հոգին վրայ: Մեծ հա-
յալեւն էր, վաստակաւոր զանակն մը,
որ աւելի ծանօթ էր կըր Ս. Ղազար կը
դիտուէր, քան առաւարդարար իր պա-
տանին դուրսը, թայց և յաշխի կորուս-
ւոր մեծ է:

**ՄԵԻՏԱՐԻԱՆ
ՄԻՍԱԳԵՐՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՆԱԳՐԻ**

Միջնորդան Միւսահմանական Արքա-
նար Հ. Եղիս Բիւրաղայան և Միւսան
Հայրերը նոր ջառով կը զուգն ծա-
ղիկը երկրաբան Միւսահմ. 2. Ներսէս
Սարգ. Տէր Ներսէսեանի որ պատահական
Արցաղի իտալական հիւանդանոցին մէջ,
Հայաստան, այս առաւ Ժամը 11ին,
կիտ օրապատմ, ինկեղեցայ Սուրբ Խոր-
հուրդներով:

Իսկ թայցան արարողութիւն տեղի
գտնուած Գլխ. Բ. Պապին, և թարգմա-
նութիւն, ստուրու 29 Դեկտեմբերին, Ու-
րուհ. օր:

«Յիշատակն արդարաց օրինաբանի
նիցին: Հանդիսաւ իր անհիւսնութեան:
Սուրբ Ղազար

**ԱՐԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ
ԿԱՐՈՂԻԿՈՒՆ
ՅԱՆԱԿԱՆ ԻՐԻՆԷ**

25 Դեկտեմբերի 2006 թ.
ՀՈՐԴԵՆՈՐԸ
ՀԱՅՐԱՅԻՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՔԻԱՎՊԵՆ
ՄԻՍԻՏԱՆԵՐ, ՄԻՍԱԳԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԼԵՂԻՀԱՆՈՒՐ ԱՐԲԱՆԱՐ
ՎԱՆԻՍԻԿԻ, Խաղպի

Միջին Հայր Եղիս
Սուրբ Խոր ջառով տեղեկացում Մի-
սահման Միւսահմանական երբեքայի մի-
սահմ. 2. Ներսէս Արեւելեանի Տէր
Ներսէսեանի յիմնականութեան:
Յանուն Կրօնական Հոգեւոր, իտալիայի
և Սուրբ Սիմոն Սուրբ Եղիսեանի միջառ-
նութեան՝ ընդուն էր Միջնորդան
Քիւրի 24ը, Միջնորդան Միւսահման-
ական, հոգեւոր Սարգսյանի հարաբա-
նանին և նոր կորուստը պայտար թուր
անտեղծ:
Մեծ ճանաչել են լուսնաւոր Ներսէս
Արեւելեանի Տէր Ներսէսեանին՝ իրեն

ԹՈՒՐԻՔ

**ՄՏԱԻՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ
ԱՌԱՋԱՐԿԸ
ՔՐՏԱԿԱՆ ՀԱՐՅԻՆ
ԼՈՒԾՈՒՄԻՆ ՄԱՍԻՆ**

Թուրքիայ մէջ Հայկական Հայոցին
չուսումնական համար առաւարդական մի-
ջնորդներուն աւելած է ջրապետին ուղ-
ղութեամբ աւելի քան 300 մասնաւորակ
նախաձեռնութիւն: 320 տարալորու-
թեամբ յայտարարութեան մը հրապա-
րական է, իտալիայում: «Մէ՛ թէ պա-
տարգրել, այլ խաղաղութեան լիւրան
խոսելու: Մասնաւորակները մեկնելով
մեկուկ մեկուկ կորուստ մըր թուրքին
թան էր կը պայտարեմ ծանցումէն, հա-
նորութիւնը հրաւերել են խորհրդանշու-
րուութեան ծագումը պատճառներուն
մասին: Առաւարդական են նաեւ օրինական
կարգադրութիւններով իսկ յարձարած
երկրաբանները ինքեղական ընկերու-
թեան մէջ են ընդառնած օրինակի 10%
նուազանք: Անտեղծութիւն պարտաւորու-
ցը փոխել: Սահմանաւոր են որ զէն-
քեր լինն թէ՛ զործնապէս, թէ՛ մաս-
նաւորութեան, զազանութեան մէջ:

Յայտարարութեան մէջ ըստուած է.
«Միջնորդ թուրք միջնորդներուն պայտար-
ական է ջրապետին խոսելու, լիւրան ու
միջնորդները ներկէն ծառայած օրինական
թուր խորհրդանշաններ պէտք է վերանա-
կարգել և պայտարեմ արտաքաղաքական
ու կառավարական կատարող պա-
տանութեան: Սուր Հայաբանութեան ու զը-
րուստեան հետեւանք անյուստութեան
վերջ տայ կարելի է շրջանաւորել միջին
անտեղծութեան և ընդերքային անհաւա-
ստութիւններու թուրման ուղղութեամբ
նոր նախաձեռնութիւններով:

Ստորագրողներն յարգեն են Եղիս
Բեմա, Հայր Փրկեմար, Պաղքե Օրան,
Ճեմիկէ Զեմիկ, Միւսիկ Մարկանան,
Ելիք Շաբար, Ռաւիկ Չարաթայի, ևն.:

Միջնորդան լուսնաւոր հայերի կորու-
ցի շառաւիղներէ մէկն են երկու հարա-
նակը հրաշալիան ինքեղական է թուր Մի-
սահմանական յայտարարութեան, նրա օր-
տական և հոգեւոր թուր զործնաւորու-
թիւնը թարգմարելը զուգան ու միւսու-
թեան իր հարուստ փաստակով: Ներսէս
Արեւելեանի կողմից իր փաստակը կրանք
արդեւաւորել էր նաեւ երկրաբան Տոմ-
ականի զործնաւորութեան: Հաստատու
հոգեւոր մշտնապէս կրելով սեր ու հայ-
րեան, ու Սուրբ Եղիսեանին էր հանդէպ
հայրեանան արդարաւ մըր առաւարդներ:
Ողջու տեղեկանքն առաւարդ Հայաստա-
նային Հայ կաթողիկէ համայնքի՝ Սրա-
պար թուրքային իր ընթացիվ օրինակի
ի յարաբանութիւններ հաստատու Սուրբ
Ներսէսեան:

Մեծ կորուստ է հայրեաններ ու նուր-
եւայ, քաղկեդոնական Ներսէս Արեւելե-
անայ Տէր Ներսէսեանին մասը:
Միջնորդան յարաբանութիւն են թե-
րում 24ը անհիւսն էր և վաղաքի արտու
արգելում ան մեծաւոր Տէր, որպէս
կրկնակին երանական թարգմարելու
թուրքին մէջ փայտարութեան, ընդունի
հոգեւոր հոգեւոր ծայրագիտական և Սուրբ Հա-
րապետին հարաբանութեան թեւ ծայրակներ
սիրտանք պարգիւր Միջնորդան Միւսահման-
ականութեան անդառնալիս և թուր Դրա-
տապետներին:

«Յիշուցի Տէր զիսկ ծառայի իւրայ և
հանդիսուց զիս ի յայն երեսնայ տասնու.
ծուրեմ իւրայ»:

Վասնից սիրով ու օրնութեամբ,
արարարան
ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.
Խաղաղիւն Անտաղ Հայոց

ԲՈՒՆԱՏԵՐԵՐՈՒ ՄԱՀԸ

ԳՐԻԳՈՐ ՔԷՍԵՆԱՆ

ԶՈՐ. ՓԻՆՈՂԷ

Ձիւրի նախկին տերաֆոնայի բրու-
նաւոր Օկուպիսթ Փինոչէ մեռաւ
Դեկտեմբեր 11ին:

Հանգիստ աճիններուն իր բալ-
մահապարգըստը:

Փինոչէ մեռաւ հանգիստ իր ան-
կողմին մէջ, 91 տարեկանին: Ար-
մանացաւ նաեւ կիսապաշտօնական
զինուորական յուշարկարարու-
թեան, դարանոցներու վերեւ ազ-
դային դրօշակը կիսամաճան:

Իր երեք հազարէ աւելի երիտա-
նաբըլ գոհերը, զաղափարական հու-
րով կենսաբարբախ, ունեցան միայն
հասարակաց փոս մը, մարդապաշ-
տերու մեծութեամբ: Իսկ 28 հազար
քաղաքացիներ զեւ երեք հազարէ
է մօրթին վրայ էր կրկն դաժան իր-
բանակարգին քանադային խոշտան-
գումներուն անհնչիլ հնարները,
իսկ ժողովուրդը՝ 17 տարեկներու
սարսափով մթնոլորտը:

Երբ վերջապէս բռնակերու ուժով
հեռացաւ նախագահ իր պաշտո-
նէն, ինչ պահէն իր քաղաքի ու-
մը, շնորհիւ իր վրայ չափաւ մեռ-
ած սահմանադրութեան տրամադ-
րութեան, եւ նաեւ՝ իր միջազգային
զինուորականութեան: Ձիւր գա-
տաւոր ըլլող փորձերը մնացին մի-
այն մեռակապակեան: Բոլոր ամ-
բաստանող կողմերը, ազգային թէ
երօրացայն մայրաքաղաքներ, տա-
րիներու ապառիչ անմարկու-
թեամբ կը սպառէին իր մահուան,
որպէսզի ապառիչ զինք պատմե-
լու տաժանոցի պարտաւորանքէն,
որ որեւէ ստեղծ ալ պիտի չպատահ-
նէր: Ամէն կողմ կ'երկնէր ինչ-
պէս իրաւապարզի հաստատման-
րու, մանաւանդ զինուորա-
կան, հաստատուն հակադարձու-
թիւններէն: Դատու ու դատաւարու-
թիւնները անվերջ կը ձգձգուէին
ինքնադատական առողջական պատ-
ճառներով, զորս զերանախ տա-
ղանդով պատգաճողի գիտել մա-
սկա քաջադատի Չորաբարբ: Ինչ-
պէս բոլոր ընտանքները, Փինոչէ
ուրացաւ իր ուժերները: Եւսան զեղ-
անք երանային միայն պատահած ըլ-
լալ տանայ իր դիտակցութեան,
թէ եւ, ինքն իր մասին յոյսերունով
կը վրայէր՝ ճշտուն ինքն Ձիւրի
մէջ տեղին չի չարթիր: Յատու չը
թէ ան պիտի մարդ զմահ անպա-
սէ: Հիմա բոլորը յայտ չունէ կը
բանեն, իր հանդէպ թեթեւ, մեղադ-
րանքով մը միայն, որ աւելի կա-
նուի չյօտարեցան հրաժարիլ այս
աշխարհէն: Հաստատար ինքնզին
թեթեւացած կը դադար նորիցէ Ձիւրի
ներկայ ժողովուրդները նախադա-
հունին, Միւրէլ Պաշտը, որուն հալ-
ըր մաս կազմած է դահերու ցանկին,
եւ ինքն ու իր մարդ պահ մը վայե-
լած են Փինոչէի քանակային դատն
պայմանները, նախքան իրենց ազ-
տորական տնտես կենսաբըլ տար
կրկններու մէջ:

Փինոչէ երբ 1973 Սեպտեմբեր 11-
ին պետական հարգամով կը տա-
նորէր երկրին նախկին պապու ընտ-
րութեամբ ընտրուած ձախարհմա-
կան նախագահ Սալվադոր Սկյե-
տան, զայն մղելով անմասնականու-
թեան, կը գործադրէր քաղաքացի-
ական իրաւունքներու ուժ մը, ին-
քնաշարժութեամբ: Նախադա-
հունին եւ յախտնական Քիւրսե-

հրէին: Պաղ Պատերազմի տաք օրեր
էին: Ինտերաբըլ անբաժան էր հա-
նէ մեծ զբաղադրութի շահեղծէ:
Նախագահական պալատը ուժա-
կոծուած էր անպիկանական ուժա-
ղով: Փինոչէ 17 տարեկներ ամբող-
ջանուէր գործադրէր իր զոյգ պաշ-
տան՝ պարտաւորութիւնները, մէկ
կողմէ երկրի լայն քանակով արեւ-
մրեան զբաղադրութի տալէս, մի-
այն կողմէ մաքաբարձրելով այլա-
կուճ քանդուածը: Աստիճան պար-
պիտ զնաճատականներ կըլլային
թէ իրմով երկրի ունեցաւ տնտե-
սական վերակաշնուած մը, որմէ իր
անմահական գաղտնի հաշիւին լա-
մին ինկալ, չուր 28 միլիոն տղար,
օտար զբաղաճաններու մէջ: Իսկ
երկրիցը պարագային, իր օրով
«Անհետացած»ներու երբ մը մնաւ՝
մարտախաղով եւ անհետ յարուող:
Շատեր անտոցմէ ծովի շահաւտու-
րու կեր դարձան իր ուղղաթիւնե-
րէ նետուեցաւ ուղիւնաւ: Բռնա-
պետին նորինքն անտոցուեցաւ, որ իր
մահուան նշխանները մայրաքաղաք
Ուալիքիթին մէջ հարեկին իր
մէկ պիտար ընդգիծողները, որ
Միացեալ Նահանգներ պատտա-
ւան էր, ստանց ուղղադրը գործա-
կաններէն ձերբարկութեան: Մի-
շու ապօր ամերիկեան Հետաքրոր-
կան Կեդրոնական Գրասենեակը
ինքուած կը պահէ այդ կարգի
թիւթածը:

Այս ահաբիւր բռնակալը, որ
բարպետութեան տալիս տար
տարիներուն երկրին մէջ ինչեւ
լուսաբերիլ ոստիկանական պաշ-
տաններով, եւ որ օր մը, ի սան Ձի-
ւրի մէջ հասարակաց փոսի մը
քայտաբերութիւն, յայտարարե-
ցաւ՝ որ գտնուեց այդպէս թաղեց,
հայրենիքի մտապաշտ ինչպիսի
դաժան կը (ըստաղի) գտնուէր, մե-
ռա իր անկեղծին մէջ, անպա-
սիւթ:

ԶՈՐ. ԱՎԷՐԵՍՈ ՍՐԻՐԱՆԸՐ

Հողեղբայրը եւ գործակիցը Փի-
նոչէի, Ձիւրի գրեթէ սահմանակից
Փարակուշի այս վայաղքը բռնա-
կալը մեռաւ Օգոստոս 15ին, 93 տա-
րեկանին: Ինչպէս կը տեսնուի,
վայրենի բռնակալներուն կաշին
կարծաղանքի կըլլայ:

Զօր Սթրօքսը, հայրը Գե-
րմանիայ, երկրին էլիստեթիկը
լոյցը պետական հարուանով 1954-
ին, եւ 35 տարեկն ինչեւ պարտա-
կի թաղաքականութեան, 1811ին
անկախացած երկրին պատմութեան
մէջ արժանաւորելով ամենէն երկրը
եւ ամենէն դաժան բռնակալու-
թիւնը: Այդ արարներուն ուժ ան-
գամ քրտնաբանութեան նախագահ, չը-
ղաղաբող երկրի պահէլ պաշար-
ման միջակի մէջ: Փարակուշի 58
միլիոն բնակչներուն մէկ երրոր-
դը արտադրողից արտադրու: Հա-
մար մահաբըլը մթնոլորտէն:

Սթրօքսը գործադրէր Փինոչէի
մաքաբարձրութի միջոցները, որուն
նախնայական զոճ աղանք չուր երեք
հազար ընդգիծողները: Բազմա-
հալըր ընտանքներն ունեցան ի-
նքն «անհետացած» անդամները:
Պատմարանները համաձայն, այս
«Պարակուշ» (էլ Ռուպիո), ինչպէս
կոչուած էր, ստեղծեց նաեւ քաղա-

ԽՄԲ. «Մարմարա» (Գեկտ. 11)
քարգնամարաք տուած էր «Ճու-
նիւրիւթ» յոյսը լոյսը կըլլա թալ-
շանդուի երեսնին մէջ արտա-
հին գործերու նախարար վ. Օս-
կանանին հետ կատարած հարցա-
զրոյցին միւրը: Ինչպէս կ'ըստէր,

... Աստիճան սխալ կը վերաբերի
Հարաբարի հանրաքուէին: Վար-
դան Օսկանան զիտել կուտայ որ
Հարաբարի ժողովուրդը հանրաք-
ուէն կը կատարէ ոչ թէ իր անկա-
խութեան մասին որոշում կայացը-
նելու, այլ Մար Սահմանադրու-
թիւն մը ունենալու: Համար: Կարել
չէ երեւակայել երկրի մը որ իր
Սահմանադրութիւնը չունենայ,
իսկ Հարաբար 15 տարեկն ի վեր աշ-
խա ինքնապալ երկրի մըն է: Սահ-
մանադրութեան զուգարկութիւնը
կապ չունի այժմու բնակչներուն
սպողութեան հետ: Վարը եթէ հա-
մաձայնութիւն կախանայ ու փա-
նախտ տուած Աղերիներն ալ վա-
րապաշտան, անոնք ալ պէտք պի-

գա-կրօնական աղանդ մը, «Աստու-
ծոյ ժողովուրդ» կոչուած, որուն
ներկայացուած էր որպէս Աստու-
ծոյ առաքեալ մը:

Իր անուան, Փինոչէի հետ կապ-
ուած է «Գինտոք» միջնադարին մահ-
ւան Ղոխանտերու ստեղծումին, ո-
րուն հիմը դրուեցաւ Ձիւրի մայրա-
քաղաք Սանթիագոյի մէջ, մաս-
նաւորութեամբ ամերիկեան գաղտնի
սպառարկութեան, մեղաւորու-
թեամբ արեւմտեան կաղը մը պե-
տութիւններէ, եւ գործակիցը թե-
թեամբ Հարաբարին Ամերիկալի
չարը մը պետութիւններուն: Անոնք
պաշտօնն էր մաքաբար, ձախա-
րակական եւ ընդգիծողի գիւղերու
Փիլիպինական անհետացումը, Պաղ
պատերազմի քաղաքականութեան
ծիրէն ներս եւ ի լաճ անտեսական
անկախանող ապստոնութեան: Այս
ընդհանուր մաքաբարձրութի զա-
ղաքականութեան ետին նաեւ կ'ու-
րաւորուի Հիւրի Քիւրսեթի տնտե-
կայ իրաւապարզի նաեւ կու տայ
«տարբար ամիսէն ապառախու աւե-
րումէն» (ձախաղողմաններու):

Ստեղծուած մահուան Ղոխանտե-
րը իրենց ուղանքի գործունէութիւ-
նը ունեցան Հարա-ամերիկեան եր-
կիրներու կողքին, երեսպային
կաղը մը երկրիներու մէջ, գլխա-
ւորաբար Փրուսիա, Սլաւիա, Փոր-
թուկալ, նաեւ՝ Միացեալ-Նահանգ-
ներ:

Պետական ուրիշ հարուան մը 1989-
ին Պարակուշի զոճը Սթրօքսը-
րը, ուր 17 տարեկան այս արքայա-
աքաբարբան խաղաղ եւ հանգստա-
ւէտ կենսաբ. մը, հակառակ ստոր
Փարակուշի մէջ դատարան մը
զինքն դատապարտեց իր «մաքաբար-
կան» զոճ ուժերով: Իր պակեղ
միայն վիճող գործադրելու միջոց-
աղան կաճեցողութիւնը, հակա-
նալի պատճառներով:

լուսաբանող եւ կերտող պատա-
խանները գառ նախարար կարգ վը
նշողուներն ալ բքած իր թուր լը-
լրագրողուկիին հարցումներով
պարունակած ինչ-ինչ կ'տնտեսա-
որնելութեամբ:

... Ունեցան այս Սահմանադրու-
թեան:
Վարդան Օսկանան իր երկրի
հաղումը կ'ընէ Այլա Ռապիւնադ-
ուի աշ յիշեցումին դիմաց թէ ա-
տնոնք Լեւոն Տէր Պետրոսեան ու
Հայտար Արեւ իրարու ձեռք սեղ-
մած էին ու համաձայնած էին որ
Հայերը զաւուրին իրենց դատա-
նալ պատգաւուրը եւթը շրջաններ:
Յետոյ ի՞նչ պատահած էր որ ասի-
լուս ինքնապալ երկրի մըն է: Սահ-
մանադրութեան զուգարկութիւնը
կապ չունի այժմու բնակչներուն
սպողութեան հետ: Վարը եթէ հա-
մաձայնութիւն կախանայ ու փա-
նախտ տուած Աղերիներն ալ վա-
րապաշտան, անոնք ալ պէտք պի-

...
Այս գրութեան վերջապէր պէտք
է ըլլալ «Նախատար եւ անբախ-
րակական» զեղքիները: Վերջիններս չա-
րը է Իրաքի նախկին նախագահ
Սաատու Հիւսէյն, որ վերջը
մահուան դատապարտուեցաւ ի-
րաքեան դատարանին մը կողմէ, ո-
րուն պաշտօնը իր նման վիճա մը
արձակելը: Սաատու անուան ոչ
աւելի բռնակալ էր, եւ ոչ աւելի մեծ
ոճաբարձր քան Հարա-ամերիկեան
նշուլ երկու բռնակալները: Իր
յանցանքի կը կախանէր իր կաճա-
նախտութեան մէջ, հովանաբանել
մը անհոյանքի ըլլալու նախորդ-
ութեան մէջ: Իր ծանրագոյն ուժերը
գործադրութեան Իրաքի զոճ
յանցանքաւորած պատերազմի առ-
կիներուն, երբ ինք կը վայելէր ու-
մերիկեան վերին հովանաբար-
թիւն եւ պիտուորական անջակա-
նութիւն: Հետեւաբար մահադատու-
ն ոչ մէկ պատճառ ունէր, այսպէս ա-
ստու միջոցադրութի արդարապատա-
նութիւն է: Իրաքի մեծագոյն միայն
պէտք է հրաժարէր իր թեւերը
թեւին լուսակունքին: Օրինակ
պէտք է անհր. այլ բռնակալները,
որոնք վերջոյ մեռան իրենց ըն-
տանական կապով անդրակիներուն
մէջ, խոր ձերբութեան: Իրեն ոչինչ
իր պակեղը նման ցանկալի փառ-
ճան մը ունենալու: Համար: Ինչ ցու-
ցանէ առակ:

Ղաւր չէ չիտիլ հրահանգուած
բռնակալութեան մը հրամայական
բռնակալութեան հետ:

Ոչ այլ հանդակապար ժողովուրդ-
գալաւորութեան հետ:

Այս նորբանդներուն միջեւ չիտ-
նութիւնը կ'ընայ դատապարտել
ըլլալ, երբեմն ալ մահացու
աշխարհի եւր Օրէնքով:

Պաշտըն

«ՇՐՋԱՆՆ ԱՌԱՆՅ ԳԵՐԽՆԴԻՐՆԵՐԻ» ԹԻՌԻՄ Է, ԳԱ ՀՆԱՐԱՌԻՈՐ Է ՄՕՏ ԱՊԱԳԱՅՈՒՄ

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱՐՈՂԿՈՒՄ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՐՍԷՅԼ

ԿԱՐՈ ԵՐԱՊԵՐՈՒՄ

ԽՄԲ-ն Ձանգանա առիթներով գրություն, կրկնակցալու քե ՀՀ-ա լուստան, համառայկական ինվես- գրաբն 2006-ի համգանակութիւնը կը յատկացուի Վարաբաղի Հաղ- լութի շրջանի բնկերա-տնտեսական խնդիրներու լուծումին:

Որքան գումար կը տրամադրը-

Հարցում. Պարսն, Գերգեան, մարաքոնի բնրացում հանգանակ- ւած գումարից որքան կը տրամադ- րուի Հարցումի շրջանին:

Պատասխան. Տաս մն. տուրը:

Հ. Առաջին ու ամենամեծ խնդի- րը ո՞րն է շրջանի համար, ի՞նչ հարց առաջինը կը լուծէ:

Գ. Իհարկէ, առաջինը Զրի հար- ցն է: Ունեն Զրի երկու ծրագիր. պիտի կառուցեն Արշաղիւթ-Հաղ- րու թ 25 գ. եւ Իշխանագետ - Մեծ Թաղեր - Աղտի - Իրախիկ ջրա- տնայինը:

Հ. Որքան գիտն իշխանագետից ջուր տանելու միտք վաղուց է եւ ունի 10 կմ գուգէ անկ տանիքին պատմութիւն: Ի՞նչն էր պատմա- ուր, որ այս հարցն այսչափ ձգձգու- ւելը:

Պ. Ձգձգուելու պատճառը որոշ ֆինանսական միջոցներ չունենալու է՞ն էր:

Հ. Այդ դէպքում քրի աշխա- տանմանը սկսուելուց ե՞րբ կարող են աւարտին հասցուիլ:

Պ. Եթէ նորակ կապալաու. կազմակերպիչներն կատարեն այդ աշխատանքներն, ապա Ար- շաղիւթից Զուր բերելը՝ ժամ մէկ տարւում, իշխանագետից՝ աւելի շուտ, 3-4 ամսում:

Հ. Անի է, քե մէկընդմիջու կը լուծուի քրի հարցը եւ մեր ժողո- վուրդը կ'անգնալու եւ փելու, եւ ոռոգելու ջուր: Անդպէս է:

Պ. Այո: Երկրորդ գլխաւոր հար- ցը, որ պէտք է լուծենք՝ դա միջին ճնշման զգայաւոր կառուցումն է Տուր-Հարցութի:

Հ. Եւ ե՞րբ կը համը երկար փա- փառած երկնագոյնը Հարցութ, 2010-ին:

Պ. Կարծում եմ աւելի շուտ: Իրա հետ է՝ Կարծում կը կառուցուի 13 գիւղ Էրուր հետ կապող ճանա- պարհ:

Միա խոյր հարցը՝ գիւղատնո- ստութեան զարգացման ծրագիրն է:

Հ. Ինչպիսի՞նքն է այն:

Պ. Դա մեքենա - տրակտորային րազայի ստեղծումն է:

Հ. Ո՞րն կը պատկանի այն:

Պ. Այն կը լինի կազմակերպու- թիւն՝ Հիմնադրամի կողմէ եւ հնա- րաւորութիւն կը տայ մարդկանց դրաւուի գիւղատնտեսութեամբ:

Ի շրջանին: Ի՞նչ աշխատանքներու համար կը ծախսուին անոնք: Ո՞ր հիմնական խնդիրները իրենց վեր- երկար լուծումը կը գտնեն: Այս ու նման հարցերու շուրջ գրոյց մը ու- նեցած է Հարցութին մեր աշխա- տանիցը Արիփ Վանան Հարցու- րի շրջանային վարչակազմի դե- կավար վայրի Գերգեանի հետ:

Ունենալու ենք տրակտորներ, կոմ- բայներ, մեքենաներ: Մարդիկ կարող են դալ ու պատուիրել աշ- խատանքներ: Բազան կը ստեղծուի փետուրա-Մարտ ամիսներին:

Հ. Իսկ բնակչութեան լայն խա- ւերի համար մտաչելի՞՞ կը լինեն գնքը:

Պ. Այո:

Հ. Պարսն, Գերգեան, մարա- քոնի ունեւած ձեր հարցադրոյցով խօսում է՞ք այն մասին, որ միշտ է՞ք գտնում փութիկ կոյիկիւններն ըս- տեղծումը, որոնք էր գրաւումն իսա- դողազարծութեամբ: Մի՞ք է կըր- թի՞ կոյիկաւ...

Պ. Իհարկէ՝ ոչ: Կոյիկիւններ, բայց ծանաւոր: Այդպէս է՝ ճիշդ է, եւ հեշտ: Մեծ Թաղերի գիւղու- րդէն ունեն ճմաւ օրինակ եւ այն րատակներն յալող է:

Հ. Հարցութ փաղափ համար ո- թիւ բան կարա՞նք:

Պ. Կը վերանորոգուի եւ նոր տնտեսութեամբ կը համարուի Հարցութի շրջանային հիւանդա- նոցը:

Հ. Կա՞նք երիտասարդութեանը վերաբերող ծրագիր:

Պ. Կոյիկեւտ երիտասարդութեա- նը՝ ոչ:

Մակայն, եթէ այս բոլոր աշխա- տանքներն կատարուի Հիմնադրա- մի միջոցներով, ապա պիտուի- ճէնք ստացուած գումարները կա- րելի կը լինի օգտագործել երիտա- սարդ ուսուցիչներէ, մասնագէտ- ներէ, Արշաղեան պատերազմի Հայամարտիկների համար առանձ- նասներ կառուցելու մէջ:

Հ. Յուսաւորը եւ ուրախացնող պատկերներն է՞ն էր: Դուք, որ- պէս մէկն, ով անձաւ ծանօթ է շրջանին, գիտի յայտ խնդիրներն ու ցուելը, ինչպիսի՞նք է՞ն տեսնում մեր շրջանը այս բոլոր գործերը կա- տարուելուց յետոյ:

Պ. Տեսնում եմ առանց գիւղերի- լիքների, մարդկանց՝ քիչ թէ շատ թիվեւազած սոցիալական հարցե- րից:

— Ծնորիակայութիւն գրոյցի հա- մար: Յուսամք, որ ամեն ինչ ինչն կը լինի մէկ լինի: Մօտ ապագան կը բերի Կարծում ջուր, գաւ, ա- պիտով ճանապարհներ... անի է, քե՞՞ հանգիստ, ու անհրաժեշտ, ապառիկ կենա՞նք:

Ջորջը ներկայացրէ՝
ԱՐՓԻ ՎԱՆԱՆԷ՝
Արշաղ-Հարցութ

Մարտի (Յաղաք)

Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կա- թողիկոսի երկրորդ այցելութիւնն է Մարտի: Առաջինը հովուական այցելութիւնն էր, 2001 Դեկտեմբե- րին: Այս անգամուսինը առանձնա- շնորհաւոր է Սրբոյ Թարգմանչաց եկեղեցու օժման եւ անուանակո- շութեան Ծորը տարեդարձին:

Կաթողիկոսը ընկերակցութեամբ Գիւտ Արք. Նազդեանի Սրբա- նորդական սեղապա՝ Յրանայի նորակաւ տնտեսութեան, գաւառիսի կը Երման Արք. Մարգարեանի ժամանեց Մարտի-Փրովան օդա- կապան Դեկտեմբեր 15 ժամը 11- ին ուր զինվորական պատուով սրահը բարի գալուստի խօսքերով եւ ապա առաջնորդեալ «Վիգօ Փոռ Մօֆիթի» պանդոկը:

Իր առաջին այցելութիւնը տուա- Համագային զարգացին, Դեկտեմ- բեր 15, ժամը 16:30-ին: Աշակեր- տութեան, ծնողներու եւ ներկա ըստմութեան ծախհարութիւննե- րուն տակ մուտք գործեց առաջնո- րութեամբ ինքնակալ մարմինն տեսչութեան:

Աշակերտութիւնը երեք հայկա- րան եւ Ֆրանսական օդային խա- լերները եւ զարգացին բալլերը:

Գերջը Գաւառեան, Հայերէ- նով, եւ Քիւնան թիւթեւան մա- տակարար մարմին նախագահու- ճին, Ֆրանսերով, իր գլուխ- նաւութեամբ ողջունեցին կաթողի- կոսին ծննդեան ներկայութիւնը եւ րան յատկապէս՝ Առաւել խաչ- կալաւորին կը բուրբ այսօր Հա- մագայինի յարինք մերս որ միայն փար ու շէնք է՞ն: հայկալանութիւն կը բերէ բնծայ մեր ամեն մէկ ա- շակերտին: Բիւնանա թիւթեւան նախ շնչալց կաթողիկոսին որ Մե- րոքեան ողջագործութիւնը անհրա- ճեւտութեան է դէպք մեր լեզուի հարապատեւութեան եւ հայութեան երկու թեւեւներու առաւել միաս- նանախութեան եւ մէկ նախագայրը դիմադրաւուր: Դարցուն Հայերէ- նի բամբի մատակարար տնտե- րուին՝ Լուսին Մարկեան եւ իր ողջութիւն խօսքը եւ ինք գագաւոր- ներ բորւ ու հրաւերեց աշակեր- տին ողջութիւնը արտասանեցին Վանան թէ՛քեանի ճեկերեցին հա- րակալանը:

Ապա, Գարեգին Բ. շնորհաւորեց զարգող պատասխանատուները հո- յապալց շէնք կառուցան համար, որուն սկզբնական աշխատանքնե- րուն իրազեկեց եղած էր իր առաջին այցելութեան: Նոյնպէս 25ամեակը հաստատութեան, ընդգծեց կենա- ական դերը հայ զարգացին: Մարտի- սեղ աշակերտութիւնը լաւ սերուն- քն եւ ապրելու մեքողիկոսին ոչի- ում, Վարդանից արիւթեամբ, ե- կեղեցելու արիւմ եւ միշտ յաղթական թալլերով, յարաւան կամբող առա- յանալ կենսին եւ մասնաւոր յա- յեանքի մէջ: Կաթողիկոսը նուի- րեց, Համագային զարգացին, ի- ր յանքեր որ Մեանայ լիւր պատկե- րացող Առաքելոյց վանքով: Դրա- յորի տեսչութիւնը տուա կաթո- ղիկոսին Առաւելաւանը մը արդ- ւած նիւ Երբ 1870-ին: Կաթողիկո- սը յանձնեց խաչեր աշակերտու- թեան: Արարողութիւնը իր գաւա- ճաւաքական Հայոց Մերոյն եւ հո- ղաւորիցիքով: Ապա, կաթողի- կոսը այցելեց զարգացին զանապա-

րածիները շուրջը ունենալով Ֆր- անսային Հայաստանի դեսպանի, Նալայեան, Գիւտ Արք. Նազ- դեան, Գարեգին Արք. Պրեքան, Առաջնորդ Գերմանիոյ Թեմին, Տա- րան Եպիսկ. Ճէրճեան, Զատիկ Վրք. Աւետիքեան, Կոմիտաս Վրք. Յովնանեան, գաւազանակիր Երմ- ան Արքեպ. եւ Վարդապետ Բճն- Գաւազանեան:

Գարեգին Բ. Համագային զար- րեցին մէկնեւա Փրովանա - Արի Դոթ մ'Արիւթի Ծրնային խա- ռաւորը ու հանդիպում ունեցաւ նա- խաղա՞նք Միշէկ Վոլքի հետ: Խօսուի- ցութիւնը կեղերանալու անձանակն տպաւորութիւններու շուրջ: Միշէկ Վոլքը վերջինեց իր այցելութիւնը Հայաստան իսկ կաթողիկոսը եւ րախաղաղաւ զգացումները յայտ- նեց հանդէպ տեղական իշխանա- թիւններուն: Փրովանայ մէջ Հա- յաստանի տարաւան տաթի Գարե- գին Բ. պիտի նուերէ խաչարմը Ծրնային խաչարմը, որ պիտի զուեղուի շէնքին կեղերանակն մուտքին բալլը պատասխանի մը վրայ:

Դեկտեմբեր 15ի օրուան գլխաւոր ճեկերը կաթողիկոսին ի պատիւ ստացուած հաղկերցիցը եղաւ, ներ- կայութեամբ թաղաքական իշխա- նութիւններուն, թաղաքական դէ- քերուն՝ երեսփոխան, թաղաքա- պետ, Ծրնային խաչարմը-Վրք- հանուր խորհուրդի Բարապետ- տանի խորհուրդի անդամներ, հարապային ծրանային Հայ առաքե- լական, կաթողիկէ եւ աւետարանա- րան կեղեցիներու հոգեւորական դասին, թուր կեղեցիներու ներկա- յացուցիչներուն, Փրովանայ Հա- յաստանի դեսպանին, կաթողիկո- սի շախմատի արքեպիսկոպոսե- րուն եւ եպիսկոպոսներուն: Գիւտ Նազդեանեան, Գարեգին Պրեքա- նի, Նորման Զաւարանի, Տարս Ճէրճեանի եւ րաքմարի հայ- րական կազմակերպութիւններու եւ միութիւններու ներկայացուցիչնե- րուն: Հաղկերցի թուրի ունեցաւ Վարդան Փաթ Պրեք արքեպ:

Սրբոյ Թարգմանչաց եկեղեցու խորհուրդին անունով արտապը- րեցաւ նախագահ՝ Թուրք Սրք- խաչան բարի գալուստի եւ երաւո- տալիկանի խօսքերով: Իսմայլ արքեպիսկոպ կաթողիկոսին կենա- ցը եւ արահին մէջ գտնուող Սանա Մերոյց երգչախումբը անդամներ Նեչեցուցին ճեկմարմին ի օրեք շա- րակար: Հոգեւոր հովիւր՝ Զատիկ Վրք. Աւետիքեան կը կարգին թաւ- ճէն տարինը առաջ հաստատվ կա- ռուցաւ, 75 տարինը շարունակ յայտվ ապառք, 75 տարինը յետոյ կը որդարութիւն տարածելու կամով լեցուն եկեղեցուց մաղաքմ եմ բարի խօսքերով:

Ապա, յալորդարար խօսք տաին Մարկեան Վասայ (Կարտի Մար- Ե՛լլին թաղաքապետին) Ծրնային խաչարմը նախագահը՝ Միշէկ Վոլք: Բնաւանուր խորհուրդի նա- խաղա՞նք ժամ նուէր Կեղեցի, նա- ճաւաքատիւն ներկայացուցիչ՝ Յրք. Պրան, Յրանային Հայաստա- նի դեսպանը Խաւար Նալայեան- ան:

Հուսի, խօսք տուա կաթողիկո- սը: Նախ յարապարեց Յրանային այցելութեան պատճանները՝ Զ. Բ. Բ. Մրոքեան հարիւրամեակի (Փարիզ), Յրանային Հայոց Թեմին:

Տէր և Տիկին Արա-Ռաֆի Գրիգորեան,
Տէր և Տիկին Բաֆի Գրիգորեան,
Օր. Վերմին Գրիգորեան,
և ընտանեկան բոլոր պարագաները
ցառով կը ծանուցանեն իրենց հօր և մօր
հօր՝

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ

(Կիլիկիցի)

մահը, որ պատահեցաւ Դեկտեմբեր 17-ին, Ալէն Ռաֆայէի հանգստեան սունը:
Յուշարկարութիւնը կատարուեցաւ
Դեկտեմբեր 22ին, Ալէն-Ռաֆայէի:

Կը խնջուի ներկայ ընդունի իրել,
մահադդ:

Իրենց հօր յիշատակին, Տէր և Տիկին
Ռաֆի Գրիգորեան 100 եւրօ կը նուիրեն
«Յաւադէին»:

ԺԱՄԱՆԱԿԱՅԱՑՈՅՑ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՄԿՐՏԻՉ ՓԱՌԻՉ

ՀԱՅԳԵՆԱԲԻ, Գիկտեմբեր 28
Սրբոց Ռոգոսն Ռոտունդ՝
Յալովկայ տառիկայն
և Յովհաննիս Աւետարանիկն
Սկիւր հանդիսաւոր ժամերգութեան
ժամը Գիկ:

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Section «D. Missakian»

La Section «D. Missakian» de Sevran-Livry vous attend nombreux pour fêter le Noël Arménien autour de savoureux plats :

Le samedi 6 janvier à 20h30
à la maison de la C.B.A.F.
17 rue Charles Péguy —
93190 LIVRY GARGAN

Attention : Nombre de places limité.
Merci de faire vos réservations auprès de Madeleine : 01. 43. 83. 87. 68
ou de Nilva : 01. 42. 36. 33. 73.

ՄԱՐԿԵՏԻՆԻ ԵՒ ՄԱՐԿԵՏԻՆԻՆԻՐՈՒ ՕՐ

Կարգադրեալ լինի Վերմին-Գրիգորեանի մահուանից Գրիգորեան, ընտանեկան հաշի մը շուրջ՝
Կիրակի, Յունուար 7, ժամը 12-30ին
Վերմին-Գրիգորեանի Մայրիկի ծանօթեցնելով
ձախ ապարանի, մասնաճիւղին Միջոցառումը
կարգադրուեցաւ ապարանները Կարգադրուեցաւ,
Կիրակի ու կը պարեն ընդունուի
Կարգադրուեցաւ, որ պիտի ընդունուի
ներ չեղանք բոլոր երախտներուն:
ձախ մասնաճիւղին՝ 12 եւրօ:
Արձանագրութեան համար դիմել՝
04. 78. 45. 17. 55 կամ 04. 74. 04. 74. 97
Թիւերուն:

**MELLEUR CADEAU
POUR LES PETITS**

c'est le
**MANUEL D'ARMÉNIEN
OCCIDENTAL
POUR LES NON-ARMÉNIOPHONES**
de
Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle, novatrice et radicale pour apprendre à parler, lire et écrire l'arménien chez soi, en 50 heures!

- faites-en cadeau à vos enfants et petits-enfants qui vont présenter l'arménien au BAC;
- faites-en cadeau à vos amis francophones qui veulent apprendre l'arménien.

3 volumes + en couleur + 1 coffret de 4 cassettes audio comprenant 2 heures d'enregistrement pour 55 euros (frais d'expédition compris).

Contacter :
L'Association MACHOTOTZ
Pour la Défense de la Langue Arménienne
Tél : 01. 47. 50. 97. 51.

Ecole «Khatchadour ABOVIAN»
de Langue et Culture Arméniennes

VENDREDI 5 JANVIER
Djervakaloutz Sourp Dzmonti —
Veille de Noël Arménien

Fête des enfants de la Communauté
A cette occasion, la Messe sera célébrée à 16h30 par
le Révérend Père ZADIK AVEDIKIAN
Recteur de la Cathédrale Apostolique Arménienne

Serpotz Turkmanchatz de Marseille
et Vicaire du Délégué pour l'Europe
du Catholicoscat de tous les Arméniens
pour le Midi de la France

La Direction
de l'Ecole «Khatchadour Abovian»
et le Conseil de la Cathédrale
organisent en cette même occasion

L'ARBRE de NOEL

Nous vous invitons à venir avec vos enfants à la cérémonie religieuse et à la fête qui suivra dans la salle A. Tcherpachian du Centre Culturel, où le Père Noël fera son entrée pour distribuer ses cadeaux à tous les enfants.

Nous vous prions de bien vouloir répondre à notre invitation, en nous indiquant le nombre d'enfants désireux d'accueillir avec leurs parents le Père Noël.

Tél. : 04. 91. 77. 84. 70
Parents et enfants, venez nombreux
pour fêter ensemble
le Noël Arménien.

Les activités du mois de Janvier du CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP MARSEILLE

Directeur : Khatchig YILMAZIAN

L'ANNEE DE L'ARMENIE EN FRANCE

- **CONCERT** du Chœur SAHAK-MESROP,
Le Samedi 6 à 20h30 en la Basilique de Saint Raphaël
- **EXPOSITION** du peintre Hagop HAGOPIAN (Arménie),
Du 9 janvier au 15 février et VERNISSAGE le 9 janvier à 19h30,
aux Archives et Bibliothèque Départementales
(18-23 rue Mirès — 13003 Marseille).
- **CONFERENCE**
Dimanche 12 à 16 heures
au Centre Culturel Sahak-Mesrop 339 avenue du Prado - 13008 Marseille
par le Dr. Albert KHAZINEDJIAN : «L'Eglise Apostolique Arménienne
Universelle et Orthodoxe. Son histoire, sa christologie, sa place dans
l'œcuménisme».
- **CONCERT** du Chœur SAHAK-MESROP,
Samedi 12 à 18 heures au Musée de la Tapisserie d'Aix-en-Provence.
Direction : Khatchig YILMAZIAN — Au piano : Juliette YILMAZIAN
Solistes: Ani Conquet — Antranik Minassian — Noubarig Derminassian

DEVENEZ MONITEUR A LA COLONIE DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Vous êtes titulaire du BAFD, du BAFA ou stagiaire BAFA ?
Rejoignez notre équipe d'animation pour les séjours de juillet et août 2007 pour :

- Encadrer des enfants de 8 à 15 ans au sein de notre centre de vacances de Bellefontaine dans le Jura.
- Proposer diverses activités aux enfants dans un cadre très agréable et dans une ambiance arménienne qui fait le succès de la colonie depuis plus de 50 ans...

N'hésitez plus... envoyez votre candidature à l'adresse suivante:
Conseil d'Administration de la Croix Bleue des Arméniens de France

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13

LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE RECHERCHE POUR SES SEJOURS DE JUILLET ET AOUT 2007 A BELLEFONTAINE DANS LE JURA

- des Assistant(e)s-Sanitaires
- des Cuisinier(e)s, Aide-Cuisinier(e)s

N'hésitez plus... envoyez votre candidature avant le 31 janvier 2007 à l'adresse suivante :

Croix Bleue des Arméniens de France
17 rue Bleue — 75009 PARIS
par mail : cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13

GABINET TERZIYAN

Toutes Assurances Toutes Compagnies

MEILLEURS PRIX — MEILLEURES CONDITIONS
AUTO — MULTIRISQUES HABITATION ET COMMERCE
MALADIE — PREVOYANCE RETRAITE VIE CAPITALISATION

13, rue Lamartine, 75009 PARIS
Tél. : 01. 42. 82. 01. 41 +

présente ses meilleurs vœux pour l'année 2007
et souhaite une bonne Fête de Noël

ՔԷԼԶԵԱՆ Ապրանքային գրասենյակի
բաշարոյն մաղթանկներով կը շնորհակաւորէ
Ձեր նոր Տարին և Ս. Մկրտիչը

DEUX VOYAGES EN ARMÉNIE

(OECUMENIQUES, CULTURELS, HUMANITAIRES)

Du 23 avril au 1er mai 2007 : Voyage tous âges — prix : 1.200 euros
(extension possible 2 jours au Karabagh et retour le 4 mai: prix: 1.400 euros)
Du 6 au 17 août 2007: Voyage de jeunes de plus de 18 ans: prix: 1.000 euros

(Accompagnateur : Pasteur Samuel SAHAGIAN)

organisés par Solidarité Protestante France-Arménie (SPFA)

Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à :

SPFA 1, rue Cabanis 75014 Paris
(tél. : 01. 47. 35.30. 23, au 06. 83. 09. 08.19)

(Programmes détaillés sur demande)

LE NUMERO : 1206

ՀԻՄՆԱԴՈՐԻ ՇԱՌԱՐՇ ՄԻՍԱԿԻԱՆ (1884-1957)

ՏԻՐԻ ՏԱՐԻ - ԹԻՒՆ 21-608

Fondateur SCHAVARCH MISSAKIAN

82e ANNÉE - N° 21-608

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՍԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՀԱՅԳԱԿԱՆ ՀԱՎԱՏ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՖԻՆԱՆՍԱՅԻ Պաշտպանության նախարարությունը՝ Մ. Այվա-Մարի հարցադրույց էր առաջ է մղում-Արևիկյան թերթին, որ եր յայտել թէ չի քայտադրել թերթի-նու ըլլալ իր կառավարութեան թերթին, քայց իր կառավարութեան (ԻՒ-ԽՄ ՓԻ-Ը) դուրս, այսինքն անկար թերթի-նու թերթին քեր: Այլ թուով, Միշել Այվա-Մարի չուզեր ճակատել Սարգսյանի նաև ե մասնաւոր, կ'ըսէ, չուզեր խողով մտնուող, քանի որ եր կը քայտադրէ անոր կողմնակցները:

ԿՆՂԻ նոր շարժումները մը ծայր տը-ւան եւ Քեյտանուսի եր սպանալ կտը-րել կողմ հայկաթիւնը երադայի: Պատճառն այն է որ կը մերժէ աւելի սուղ գնալիս Կապուրդին եւ ինչ ալ այդ ձեռք դառած է արդիւնքով գնալիս երադա սնցը: Երադայի սահմանաձայն կազմ 22% ընկառուիային կ'անցնի, քայց 22%-ը ուժ Գեորգիան, ոչ ալ Պրիւսի մասնուց են: Երադայան ցամաքամասին վրայ սպառող կազմի 41% կու դաշ 25-երու երադային (գլխաւորաբար Մեծն Բրիտանիային եւ Հոլանդիային), 24% Ռուսաստանին, 15% Նորվեգիային, 11% Արգենթինային, 9% ալը երկրներէ (Լիբիա, Եթիոպիա, Երիտրայի, Բաքար...): Տարբ եր առաջ Ռուսաստան նման առանալ մը ստեղծելը ըր Ուկրաինայ չնու, այդմ նոյն ճարքը կը ծագէ Բելառուսիայ չնու: Ծարք եւ միջին տարեկան 1-000 կու: միջերկր եր դնաւորէր 46,60 տարա եւ 2007Ի չնամը Ռուսաստան կ'առաւարէ կ'ամ մըքն անցալ աւելի սուղ գնալիս կ'ամ Կապուրդին ընդէ Բելառուսիային թա-նըմբերէր: Այլ գնալիս չանցալին ըն-կերութիւնը մասնաւորաբար եւ Բելառու-սիոյ ռաբիտուիներուն:

ԲՈՒՐԻՐԻՈՑ Արտաքին գործերու նա-խարարութիւնը աղաքաւորութիւն մը ուղ-ղած է Բաղուի, Հայ դաշնակաւոր Պ. Պաղիկանի ցոյց տալու ընդմիջման ըրա-րութեան պատճառով: Աղաքաւոր Պա-ղաւորի գնալապատճառն այլ քայտադրել եւ վերադառնալիս իրադատաւար: Եր-րաւանդէրի Պաղիկանի անունին յա-րաարարութիւնը ինչից կը յարաւարէր, քանի որ Հայաստանի չնու պատրաքով մէջ ենք:

ՖԻՆԱՆՍԱՅԻ անօթեան գտնուողներու (100 շուրջի եր նկատուի) ճարքը աղա-քալ ընդ թերթ առած է, մասնաւոր նախ-կապան թերթիւններուն չնամը եւ ներքա Սարգսյան ալ, Հայաստանը Արիւ Քապուրդին չնանալի որդիս եր թա-նըք ճնճն Բելիւրի որդիներէն ճոս, որ ալ տալապալով զրադող գլխաւոր կա-ղ-մակերպութիւն է: Սարգսյան յայտա-րարած է արգելն որ երթ նախապա ըն-տրել, երկու տարի են ոչ ոք փոխողը եր գլխաւոր (2002Ի նոյն խոստումը կը պատկանէր Փաթիկին): Քապուրդին ա-ռաւել չանդիւրած որ ունեան է կա-ղ-մակերպութեան ներկայացուցիչներուն չնու Դիւս: 27Ի եւ յայտան թէ անոնց խոստումները արաքաւորական եւ ի-րադարձիկ է: Կաղմակերպութեան պա-ճանքն եւ որ ընդունող պատասխանները փեր քայ ըլլան, անորոշ տարին: Մաս-նաւոր ապագաքարանքի ալ ըլլան, ընա-լիս կարանքին ստեղծուի, եւր, Կապուր-դիններէ, Դիւս: 27Ի, Հայաստանու-թեան նախապալին զրգումով, յայտնալ

չիլու չնամը ԽՍ-ՏԵ-ԽՏ-ՆԵՐԻ (Առաջ Մալուս Քապուրդին) ընդունուիթի-նը, միշել 250 վալանքը Հայաստանաձայն են Գանալ Մեծ-Մարտիկ երկաթիլին: Հարկ ե նաեւ շանտալ, որ շատեր կը նա-խընտրեն դուրս գալովիլ, քան Հայաս-տան ապաստան մը երթալ:

ԲՈՒՐԻՐԻՈՑ ՕԳՏԱՆՈՐ ԿԱՌՈՒՐՁ մըն է Արևելիկ եւ Արևմուտքի միջին կը գտնէ կարգիկալ Քարգիլիոյ Պետիւնէ, Կապուրդին պետական քարտաւարը, այլ խոսքով արտաքին նախարար, Հայաս-տանի մը ընթացքին, որ լոյս պիտի տեսնէ Յունաստանի ճնթիւնամբանուն Քաթիկին պարբերականին մէջ: Միջա-նաւոր կը շեւշ յայտնէ... - ԲՈՒՐԵՂԻԱՆ ձեւը երադային դուրս կ'ընալ քալարիկալ իրաւապաշտ արաքաւորականիկը երկ-րին ներս: Մտնով մը որ անցնալին կար-գիկալ Ուսեղիկը (ներկայիս՝ Պապ) ըն-լուրդիլն դէմ էր, քայց անիկ ետք Քու-րգիա այցելուց...

ԵՐԻՈՒ ՊԱՐՈՒՐԻՆԻՔ կը ման աներկ-կան քանակին ձեռքը Իրաքի մէջ, որդիս կառավարին: Կ'ըսուի թէ զինքն շա-տաւորութիւն կը զրադին Կապուրդին խո-րակներն չնու, ըստ աներկիկան քա-լարիկ քանքին: Դիւսեղիկը 21Ի, 10 Նոյնք մերթապալան էին, որոնք մէջ 2 Պարսիկ: Գործողութիւնը կատարու-ր էր չիկ գլխաւոր խոսքիկան ընդհանուր կերպովալը, կը քէէ Եւր-Փորք Քալալը: Իրաքեան իշխանութիւնները յայտան են իրենց քեզուգիկալը ճնթե-լով որ Պարսիկները Իրաք կը գտնուէին պատկաւութեան զորանցութեան նա-տաւով երկու երկրներուն միջին:

ԲՈՒՐԻՐԻՈՑ Արտաքին գործերու նա-խարար Պ. Կիւս Կապուրդինով ընդ-դիւնութեան շառաւարին երեւոյտանի մը ճարքովին, քայն է թէ ՄԱՐ-ու չնու յա-րաարարութեան ոչ մէկ փառաւորութիւն մէջ նուտան է թէ Քապուրդին որ պատկա-ւորութեան խոսքը Իրաքի մէջ պիտի մի-թաւալութեան պիտի չուի: Անցնուցած է նաև թէ անդաւորանեան նման միթա-րութեան կը չնամը ՄԱՐ-ը տեղեկ-պալի, կ'ամ արաքաւորութեան ունեան ալ ինչորոշ առաւարկ չէ:

ՖԻՆԱՆՍԱՅԻ պատմարած ժ-Մ. Թիւո Քուրգիան չնամը անիկն պիտի ի-րադարձի Ֆրանսային է: Ան որդիս Հա-կապուրդին Ֆրանսայի Ազգ. Ժողովի կողմէ ընդունուած Հայկական Ցեղա-պալութեան քեզական յայտեղեկ նե-սալ օրինակներ, որոշած է ԲՈՒՐԵՂԻԱՆ դաշնալ: Ուս Քուրգիան մասնուի, զի-ման է Քուրգիոյ ներքին գործերու նա-խարարութեան, որդիկը ընդունուի Քուրգիոյ քաղաքականութեան նախա-րարութեան գլխաւոր պատասխանաձայն զիւնիլին եւ ճարքը գլխաւոր նախա-րարութեան խոսքիկան: Անոր ալ Կա-կապուրդին եր թիւո Քուրգի պիտի ըլլալ ու անիկ Եւրոպայի Քիւրգի անունին մը մասնուի:

ԱՆ-ԲԱՍՏԱՅԻ Իրաքեան թերթի կը կա-րգիլին իրալ կու մը ըրած է քուր մասն-կան քանակին, որ քուրկալ ըլլան Մուս-տաֆա իրաքեան քալարիկներ: Ի իկ իրաւապաշտ քալարիկներէն: Ի իկ զէպ, ալ երկրներէն քալարիկներէն մէջ են, քայց մայրաքաղաքը՝ Մոսկուիթի քա-րա 70 միլիոն եւրո կը արաքաւոր քալարի-կան:

Ս. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԱՄԱՆՈՐԻ ՓԱՓԱՔԸ

Պաշտպանութեան նախարար Ս. Սար-գսյանի Դեկտեմբեր 27Ի յայտարարած է չնուտանիլն թէ ուրաքութեան կ'ող-րունէ Հայաստանի ուսուցան ապագա-յանին արդիականացումը: Աւելի երջա-նիկ պիտի ըլլայի երթ Ռուսաստան որո-շէր Հայկական դիմելու ուժերուն սուլ արդիական եր դիմաթերքին: Նման ճար-քը արդիականութեան Հայաստան եւ Ռու-սաստան զեւթ չուիին ուրիշ երկրներու խորհուրդին անաւարտ ըսած է ան:

Նախարարը յայտնած է նաեւ թէ Հը-րապար եւ Պաշտպանութեան նախարար-ութեան պիտեմէն, անոնք զայն արդե-րանալանին չնու Համաժողովուրդ Անա-րա:

Հարցախան պատերազմի կը պատա-սալ: Երկրպիկան քանակը եւ անալիքի մտաւորները մայրաքաղաքին ձեռնուց են:

ՕՒՄԵՐԻՔ Երկապտոս պիտի երթալ, որ Յունաստան մէջ չանդիւրած պիտի ունե-նալ նախապա Սուպարաքի չնու Ծա-ր-Եր-Եր-Եր: Ստանդարտեան չիւրի եւ, Ի-րաքի իրաւապաշտ չնամը, չուրիկը երկապտոսը որ պաթարի գնալի զապ-զինքն շառաւարութեան զէմ:

ԲՈՒՍԱՍԱՆԻ արաքաւորութեան յայտարարած է որ քալարիկ ձեռնթ Յունու թերթերուն նախկին տնօրէն-Ե. Ուրդիւրդիկին նախկին թերթերիկը՝ Լեւոնի Նոյնքին կ'ընալ Լիւովիկիկոյի թուստարութեան ճնթականը ըլլալ: Այն տալարութեան կ'ընալ, որ որեւէ ձեռնով Մուստաֆ Կուլաջ ճարքը մարկ:

ՓԻՒՐ ՏԵՒԱՍՏԵ, որ 60 տարիներու երկայնքի չեղեկանալ է Քրիստոսեան ա-միւնի ժողովրդական երկրորդ, մնաւ է 88 տարեկանին: Փիւթիք, Թիւն Ռոսիկ, Կիթիլիկ, Ֆիւկիկին, Անուտարի, Սար-տան եւ ալ շատերու անիկն պիտի երկրորդ դրած է:

ԱՐԵ-ու նախապալին գլխաւորութեան ճարապետականները իրենց յայտնալը մասնաւորաբար են նախկին նախապա՝ ձե-րալ Պարսի, որ շեւշ եւ իր ընդա-րար 93 տարեկանին: Փիւթի նախա-րը 1973Ի եւ նախապա՝ կը դաշնաւոր 1974 Օրդուտ 9Ի, կըր նախապա՝ Արգիւր-ստիպուկալը, Կապուրդին Ուսեղիկին զիւնիլիկոյի պատասխանաձայն: Ինչ կըր-րիկը չէր ուրաք նման արալ եւ քալարի-կան չէր չնու չնամը, մէջ ալ եր քալարի-կան եւ նախկին նախապա՝ Ե. Ծնունդ-ընալ եր իրեն չնամը չնամ կարիկը եր ձեւի կարեւոր քալար եւ ծանոն ծանկ միթաւանալին:

ՄԱՀԱՊԱՏԻՒԻ Քիւնիւմը, որ ի դորս է Ֆրանսային մէջ 1983Ի եւ վեր (կըր Պաթիկին Երաքեան նախարար ըլլալ) անիկ պիտի գտնէ Մաճմաքարութեան մէջ, ըստ օրինակի մը որ պիտի երթալ կալարիկ նախարարաց խորհուրդին Յունաստան 24Ի: Մաճմաքարական այս

կիւր աղ ճակատին վերերը կատա-րած յայտարարութեան թէ ՄԻՒ-29 տիպի ուրաքական ստանալանք եւ Ուկրաինա-յին կարեւոր քալարիկութեան դիմաթերքը գտան են, Ս. Սարգսյան ըսած է: ԱՐԵ-ը պիտի չուիինք անոնք գործիկով զրադե-լու, մեր գործը կատարենք:

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆ

Կերպարանք ընտրական յանձնարու-մը յանաւար Գ. Արգիւրան յայտնած է թէ 2007Ի խորհրդարանական ընտրութիւ-նը կ'ընալ անիկ ունեան Մալու 1-14: Ու-րու ընտրականը կը հրապարակուի ան-նուտով 100 որ անալը, նախապալանի ճնթամաքիկով:

Օրինակներ ընդունուիլը կը պատմու-րէ որ Գուրգիլին (երկու ժողովրդի) Հա-տալուի վերաւայ: Ան պիտի ե ունեան միայն մէկ յորաւան - Եւր ոգ կ'ընալ մասնաւոր զառապարարութիւն: Մաճա-ստիկ Քիւնիւմը չէմ է Լը Փէն, որ Կուլաջ որ անարաքարու ձայնալը կատարու-նեւ մէջ:

ԵՐՈՒՍԱՆԻՔ Ժրալ, առաւել անգալ ըլլալով այս ձրան ձիւնած է Դիւս: 27Ի եւ անորոշ քաղաքը գլխաւորը փո-խած է: Բազմաթիւ քաղաքիկները կա-րանաւան են այս անալով երկրորդը: Երկրորդը, երկրորդը ալ քաղաքաւոր է:

ԼԻՐԱՆԻՔ Կարապետը՝ Սիւրիոս Կուրգի զիւնով մը ըրած է Հնդկաւայի չիկ ընդդիմութեան, նախաւորութեան Միջա-դային զառապարին կանոնադրին արա-քալութեան կը Ռ- Հարիկին պատկանութեան վերաբերելու: Ընդդիմութեան խոլորչ տալարալ ինչիկը աղը գաղաւորութեան ձե-րանաւորութեան նախկին Կարապետին պատկանութեան զապ ալ ունեւորին:

ԻՐԱՆԻ յայտաւար՝ Աճմաքարիկաւ նամակ մը ըրած է Պազին, զոր Կա-կալին յանձնած է Արաքեան նախարարը՝ Մոնթալ: Այլ վերերկը չեղած է որ քա-ղաքական նամակ չէ, այլ յայտաւար էր չեղեղ մարաւալներուն ճարապետա-լաներին եւ քաղաքական եւ մարդկալին որ յարաբերութիւններ Հայաստանու կարեւորութեան աղը պատկանելու ճի-ման փրալ:

ՄԱՀԱՊԱՏԻՒԻ Քիւնիւմը չէմ անաւա-նուիլին մը, որ Արեւմտեան երադա-լան Կապուրդին, զիւն քալարիկան եւ արդի-կան ինքնապալան ձայնը ճարքերին, ըստ Պարսիկան յայտարարութեան Մոլդուկա-րեան մը: 100Ի 300 Հայալը Մոլդուկա-րեան (2004Ի եւ վեր անալը երադական Միւ-րեան) արաքաւորան կ'ալաւորին:

Ս. ՀԻՒՄԵՆ, պատաւալ եւ ճնթալու-րեան ինչպիսի դրած է նախապա ըն-տանալով որ կալարիկ մէջ, նախապա մա-նու զառապարարութեան ինչ: Ան դրած է - Եւր զուտեղ, երթ Անաւան ուրիշ, պիտի ճնթանուի որ նախապալաներու թուր-գրութիւն:

ԱՌԱՋԱՐԿ՝ ԵՐԵՒԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱՎԿԻՆ ՀԱՄԱՐ

Աղաչյան փառերգին եւ Երեւանի Հանրապետութեան Հրապարակին Լենինի արձանին յաջորդութիւնը աղաչյան ամէնէն անուշիկ չար-գին վերածուած է: Երկու յաջոր-դութիւններն ալ որոշուած են, բայց կերպարովն հանգրուանը կը վրէ-պէ: Գան, կ'ըլլան անաչաբները, բայց անոնց անսկզիւ, ծախար, անընդունիլ բնոյթը կը ծառայէ փաստելու թէ յաջորդութիւնները Հաստատող որոշումը ծախար թան էր: Այլապէս, ինչէն անհրաժեշտու-թեան մը աղիւթներ եղած ըլլար, մասնակի թան է որ այսօրեան ստան-տեղի յարմար գտնուած չըլլար: Մինչդեռ, թէ փառերգին, թէ ար-ձանին պարագային, ընտրութեան երեկոյցալածները չեն կըցած պա-րագայական ճանձնանքն դուրս գալ ու հետոյէն սահմանակէտը ա-ւելի լաւագոյն մը բերելու անկեղ-ծութեան, քան յայտարարած մըցանակներուն, կամ համարի-ն հզոտման:

Դեկտեմբերի 9-էն քերտու պարերա-կան արտայայտութիւններէն, մա-մուլի յաճախիկ անդադարմուն-քին մտադ աշխարհագրութիւնը կը կրէ որ յաջորդութիւնը փճոյնու-րէն դոնէ մաս մը զգայացած է ըրա-ծին, բայց եւ դառնաւ ալ իր փու-շերը ունի: Ի՞նչ յայտարարել: Թէ Հայաստանի արտեստաղծանքը կարող չեղան Լենինէն ու «ՄԵՐ Հայրենիք»-էն աւելի լաւ յօրինե-լու, առաջարկելու: Կամ ինչպէս ըսել, խոստովանել որ որոշումը սխալ էր, երբ պաշտօնագին յայ-տարարուած դատաւարական վեր-ջանակն Հաստատուած է, պայմա-նամադ արտուած: Բաները որոնք լը-րելութեան զեղանքին հանգամանք կը վիճակն երբ կը պատկերանք պետա-կան վարչաձեւերնայի մը: Ի վեր-ջոյ, այդ նախաձեռնութիւններու, որոշումներուն հեղինակը Սարի Թաղին մտեկապարտչեմբերն ներ-կայացուցչական մարմին չէր:

Փառերգի գլուխին տակ տանիկէ ետք թէ ինչ հանգանակներ տեսնու-նու կարող է ի՞նչ դարձու հաշիակա-ն համարքը, կարող հասած է հրա-պարակին համար առաջարկուած տարբերակներով ալ այդ երկու-մէնք բարձրութիւնը չափելու: Ա-տեկա ընկու փող Հանրապետութիւն-ը որ ստուած էր ձեռնառքը (Գեղա-5), հրատարակելով Լորա Մարի-րեկանի «ՄԷ՛ր կը փոխարինի Լենի-նին» գրութիւնը, անոր ընկերաբը-նելով Լենինի յաջորդութեան երեք թիկնածուի մանրակերպներէ: Բը-նական է որ պատկերը գրութիւնը տառով ուշադրութիւն կը գրակ-ն, ուստի ընթերցողին նայուածքը նայն կ'էնթայ երեք լուսնակարե-րուն վրայ:

Առաջինը՝ հիշելական չղոյադարա-կուի ինքնակրուած ծառի մը տակ ինքնուրուած տուրիկ տպարարութիւն-ն ճորդ երկու տնտեսարարութիւն-ը ինքնակարգել: Ծառին չղոյադարակ տպարարութեան ունեցեալներէն ալ ամէն ուղղութիւնը մնացող ծա-րից ցցուած են: Ինչպէս մեկնա-րանի: Ըստով մեր կենաց մասն է որ արտատուը ալ փճմանի մաս-նուած է այսօր: Հապա որոն տակ կանգնած երկու սքրտակները, անոնց զուգ ըլլալու պարագան

միտը կը բերէ Սահակ-Մեսրոպ զուգը: Ըսել ուղուածը այն է որ ա-նոնք են մեր ներկայի արտատու-վիճակին պատասխանատուները: Սեղեցեք 1920ական թուականն-ըն է ի վեր արդէն մեր ամէնէն կե-ղեցումներուն մաս կը կազմէին, հիմա ալ պէտք է ներկայի փաստ-կաններուն մեղքը կրեն: Սահակ-Մեսրոպի գառ կարելի էր Գը-րուստաուրիէի մասին ալ մասնիկ տրամանի մանրակերպը տեսնելով, ինչէն մեր զարգացողութիւնը մէջ սո-վորութիւն եղած ըլլար զինքը կիտ-ջը հետ ներկայացնելու...:

Երկրորդ թիկնածուն ուղղակի կ'ընտանք քննիչի է: առաջին ակ-նարկով արեւելեան չուկաներու սե-ղանք հեղինակները կ'ընտը կը լի-ւնենան: Ընդհանրական ուղղու-կան քառանկերն մաս մը եւ անկէ-ւր ալ ու ծախ Թիկնածու բաժնուած կը-կու ծանահ հաստուած, որոնք կոն-քով աւարտած են, կոնքուս գա-զաբին ալ գետեղուած է մէկմէկ-էլ: Իսկ կերպին ուղղակիկին քառանկերը կը կրէ խաչքարեան արձան մը: Այդ արձանն եւ զուգ-խաչքար անուշադ անմիջապէս կը ճաշանցէ կիւրծի տպարարութիւնը, բայց իւրաքանչիւ այս երրորդու-թիւնը չես գիտեր ինչ կը նշանակէ: Թերեւս կ'օգնէ, աւելցնել որ երկու-մայրի խաչակեր տուփիկներուն մէջ գետեղուած են երկու սուրբեր, մէկնեղութիւն մէջ մտնող Յիսուսն ու Աստուածամայրը որոնց «Բողոք»-ին զուգը գետեղուած թախին Յիսուսը խաչակէ աւելի փողովըրական պա-րի շարժում փորձող պարտէի էր նմանի: Եւ ինչպէս լուսնակե-րան տակ գետեղուած տուրիկը կ'ը-սեն, կարեւոր չէ թէ Յիսուսը որ-քանով ներգաշակ է հրապարակին աշխոյժ երթնակին, փամացոյցին ու շարքութեանը:

Երրորդ առաջարկը բառական գրուող ունի է, համեմատած՝ եր-կու նախորդներուն: Հրապարակին կամ արտադ չնքերուն ունի յա-րի ըսել ան գտնելու մոլուսով պատրաստուած է, բայց մղումը «Յանգին աւելին չէ յաջողա-մը: Կերպին լայն ու բարձր կամարը մ-երկու քովերը մէկ շարքի վրայ գե-նեղուած երկու փողը ու երկու մի-ջակ կամարներն են երկու ծախ-մասերուն երկու փակ կամարներով-մարողութիւնը գետեղուած է եր-կու քովերէն դէպք մէկնեղ երկուս-տիման քարեղանցող համապատկի-ր մը տակ: Գերեզ մասին ետառա-ման հարձ մակարդակները եւ ներ-քեի կամարներուն պէնները ար-դիական քրմութեանով լինուած սե-ղանք մը կը նմանանեն մարդու-թիւնը: Բայց հարցը հոն է որ այդ-մարդութիւնը զրեթէ իտուրիկի չուի, երես մըն է միայն, միջը չարձանկարի տեսարաններուն հա-մար պատրաստուած ընծալարգա-րուածներուն պէս: Թիկնած հեղինա-կը ուղած է Հայաստանիկերուն տակն րացուած լայն, նեղ, մէջին դուներ խորհրդանշալի իր գործով-րայց այդ պարագային արձանը կարեւոր Բերկուրեմ մը ունի: ամ-է-նէն լայն տեղը գրուած պէտք չէ՝ Ըլլալին փակ կամարները:

Լորա Մարիեկանի կը գրէ թէ

ՈՒՇԱԳՐԱՆԻ ԵՐԳԵՆՈՒԱԶԱՐԿ՝ ՓԻԷՐ ԳԱՄՊՈՒՐԵԱՆ

Փարիզի 10րդ Թաղամասի Սէն - Վէնսան Թը Փոլ տաճարին երգչոնին երգչոնահարն է երեխայիցը ար-ւեստուած Գ. Գամպուրեան:

Երբեմն զիպուրածը լաւ արգիւնը կու տայ, երկու տարի առաջ կիթա-կի յետմիջօրէի մը Նոթթը-Տամի-ի մէջ երգչոնի համերգի մը ներկայ եղայ, ինչ էր մեկնաբանը. փութա-ցի շնորհատուրել: Անկէ հոգ կրկին ունկնդրեցի զինք, Մառլէն եկեղե-ցիին ու փարկեանի մը միջնադը-զին՝ Փրաքէ Լեյթի Հրապարակի եկեղեցիին մէջ: 1973ին ծնած այս արտեստաղծար շատ ծանօթ չէ հայկական շրջանակին մէջ:

Փ. Գամպուրեան երաժշտութեան կայունին մէջ առաջին քայլերը առած է դաշնակի գութերով, լետայ անցած է փողի, յանգելով երգչո-նին: Թուրի երաժշտանոցին մէջ ու-սումնական փայլուն շրջանի մը հոգ իր արտեստու կատարելագործած է ինչէն-Մարլէնը երաժշտանոցին Մարի-Գրէր Ալէքի գութերով: Փրա-էթորիակի միջնադային մրցումին ճիշդ հանդիմանակ հոգ ընդունուած է Փարիզի աղաչյան բարձրագոյն երաժշտանոցին: Հոն փամայնու-թեամբ արժանացած է առաջին մրցանակներու (հարմոնի, ցոմը-րրիկում, եւն.) աշակերտելով Ռիշոյի, Հանրիի եւ Էլէքի հետեւ:

(*) - De l'Avent à Pâques : Musique destinée au temps de l'event ainsi qu'au temps de Pâques pour Orgue seul, Chœur et Orgue.

- Chœur Orphée et Orgue : Cantique de Jean Racine et Requiem de Fauré, Missa festiva de Gretchaninov, Messes de Dvorak, Gounod, Liszt.

- Voyage à travers l'Europe : disque flûte à bec et orgue à Arrou (Eure et

Loir); flûte à bec : Robin Joly.

Որպէս մեկնադարձ Գ. Գամ-պուրեան կը նուագէ Փրաքսայի ու արտասահմանի մէջ: Կը գործակի ձայնային եւ նուագարանային շատ մը համայնեկերու հետ, ինչպէս Լուստի, Թուրլոզի Գափիկիտի աղ-գային նուագախումբներուն:

Աստիցմէ գառ, ան Ժ.-Մ. Գաի-րեան յայտարարէ մը արձանադ-րած մ Փրաքսեկոյի ճեռատեղիի կայաններու համար (Արթէ, Մեմ-ժօ, Ի.Թ.Գի.Է.Թ.), արձանադ-րած է նաեւ շատ մը խոստովա-նիք(«):

Սէն-Վէնսան Թը Փոլ տաճարի երգչոնահարը ըլլալէ գառ Գ. Գամ-պուրեան կը զտասանողէ Թուրի ե-րաժշտանոցին եւ համայնարանի ե-րաժշտագիտութեան բաժնին մէջ:

Շատ համակերի, համեստ, բա-րեկամական ոգիի տէր, երկու պա-սակներու երեխոսարդ հայր մըն է արտեստաղծար: Ամենայն հապ-տութեամբ կրնանք զինք աւելցնել հայ մեկնագոյնի մեկնաբաններու մեր յանգին վրայ:

ԺԻՐԱՅՐ ՏՐԱՆՍԵՆ

Loir); flûte à bec : Robin Joly.

- Bach, Buxtehude, sur le nouvel orgue de la Cité de la Musique à Paris : Hommage à J.S. Bach et à son précur seur, au 250ème anniversaire de sa mort. Premier enregistrement de l'orgue «Dupont» de la Cité de la Musique.

- Trompette et Orgue : Les grands concertos baroques et romantiques en-registrés à l'église St. Vincent de Paul à Paris. Trompette: David Rouault.

Livres reçus

LA LONGUE MARCHÉ DES ARMÉNIENS
Histoire et devenir d'une diaspora

Laurence RITTER
Ed. Robert Laffont,
Le monde comme il va
Paris 2006

մտածմն մեյր մասին, ո՛չ թէ ար-ձաններին»:

Սուրբերուն մեր խոհորներուն լուծուածին մէջ աղաչարկութիւնը 1705 տարիէ ի վեր փաստաւ ըլլալով, աւելի նպատակայարմար ու ներ-կային յարիւր չէ՞ր ըլլար, Լենինի փոխարինել հակապահ, հրապա-րակին չափերուն ներգաշակու ծակ դրոպանը արձանով մը: Անոր նայող պայտուսն «Ճարպիկի անտար-կան» մեծահարուստը կրնար իր խորհրդանշալի տեսակը տնոր մէջ, ծմաքն ցուրտէն արձան կտորմ էն-ծմաքնութիւնն ալ իրը: Առաջի-րը Դանիանան տակալի անպաշու-թեամբ, երկրորդը՝ իր կայուն թեան տառացի պատկերացումով:

Ա. ԹՈՐՈՅԵՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

ՊՐԵՍԻՆԻ

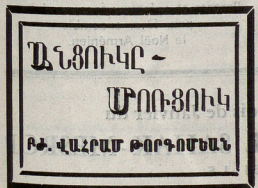
ԲԱՐԵՎԵՆԴԱՆԻՆ

Պրազիկ Հայաստանի հիպատոտարանին դրված գրովին մը կը տեղեկացնէ թէ 2007 թ. բարեկենդանին երկրին մէջէն ծանօթ խումբերէն մէկ մասը պիտի լայն-լայն իր ելոյթին մէջ մասը պիտի լայնացնէ Հայաստանի պատմութեան ու մշակութիին: Հիպատոտարանը հետեւեալ տողերով կը նկարագրէ այդ ներկայացումը:

«... ժ թիւ 5 առաջին կողման լայնորէք մեծ կառքեր, մէկը նուրբաւ լըլլալ Հայաստանին, որ կ'ունենայ 15մ. երկարութիւն, 12մ. բարձրութիւն: Անոր վրայ վեր կ'ընդհանրաւ լայնացնէ, ինչպէս տապալը, հայկական խաչքարերը, Չուարթիտի տաճարի կամարները, չարքն ու խոյանները, Հայաստան արձանադրութիւնները: Կապի առջին մասին կը զետեղուին Հայաստանի Հանրապետութեան 2, 3, 4-րդ բարձրութիւնը դիմանալը, եւ 15մ. երկարութեամբ մէկ պետական նստոցներ: Իսկ կառքի ետեւի մասին մէկ պիտի ցուցադրուի Չուարթիտի հայկական թեւադրանք արձիւր, որն իր կողմով կը զաշէ իր ետեւին եկող յանդիման չեզոքանք գործարարական կառքը: Վերջին իր հերթին պիտի խորհրդանշէ Մեծ Գրեհի կողմէն ետք ընտելեան վերածնունդը:

Ըլլալով այս մեր մշակութիին համար անանկերթաց եւ պարտաւորաբար հետադարձ իրելով մը, քաջ ի Պրազիկ հայկական տարածքէն, ան պիտի հետադարձուի նաեւ ախարհի աւելի քան 100 երկրներէ, մէկ միլիոնէ աւելի մարդ հայտնի հեռաւեպի լայն մարդ տալիս:

Սան Երեւն պիտի կոչուի 2007 թ. Փետրուարի 17ին, Սան Փալարի Մամուլաբարձ կողմով 530մ. հրկաթեթեմա լայնութի մարտաւարութիւն մէջ, Պրազիկի մամուլաբարձը 23:30ին, ըլլալով Վալ-Մարտի

Հերի ետեւ տակաւ, որ երկու-երեք տեղով երթալով, զաւելի քան քաղաքէն զով, միջին, որ լայնագործ լայնութեամբ, որովհետեւ լայնագործութիւնը 1879ին տակաւին լուծելու այս գործիքները, որոնք հետզհետեւ կառարկաւոր ծուծանք արագաւոր լայնագործութիւնը, որովհետեւ լայնագործութիւնը մեր մարդկային, որ այժմ իւր կրնայ ընդհանրապէս, թէ ինչ պարզութեամբ իր կը անանք մեր պատմութիւնները:

Եւ սկսած ազգայնականութիւն եւ զերթապարտութիւններու ձեւաբար արտայայտութիւնները ընել: Եւրոպայի առաջին ամբողջ ընտանիքով, նաեւ կարգաւ Չուարթիտի մէջ իր քոյրը մեծ ծնո, կարգաւ զաւելի Պարզութիւն Մ. Բալարը երեւցնել, որ պիտի հարցը

ԱԹԱԹԻՒՐԻՒՆ ՀԱՄԱՐԱԸ ԱՄԷՆ ԲԱՆԷ ՎԵՐ

Թուրք լրագրողուհի Իփէք Չաւուշը իր առաջին հատորով աղբարանում տարբերու, նաեւ օրէնքի մարզող շահերուն թիրախ եղած է, Թուրքիայ հանրապետութեան հիմնադրութիւն համար վարկարեկամ ըլլալու ամբաստանութեամբ: Երկուութիւնը արձագանգ գտած է արեւմտեան մամուլի անուններուն մէջ ալ, ինչպէս Փրիթլենդը չըրը Էնրըր թերթիկն էր (Դեկտ. 19):

Հատորը թերագրուած է «Լաւի-ֆէ Հանրէք», ան կ'ընէ Մ. Բէմալին: Թուրք հանրապետութեան պատմութիւնը շատ չի խօսիր այդ կողմ մասին, որ հարկ երեք տարւան կենակցութիւն մը ունեցած է Թուրքիայ: անասլիկալանացուց զի կ'ընկալուին Տեմ: Մինչ Ի. Չաւուշի բանագործը պարզութեամբ արդիւնը կենսադրական հատորը ընթերցող լայն զանադամներու կը ծանօթացնէ Իսթիքի միջնաշարուան մէկ զերդաստանին մասը արեւմտեան պարզութեամբ, լուսամտ, արեւոտանք գաղափարներով անան գաղափարները կ'ընկալուին: Թուրքիայի թերագրողութիւնը ներկայից եղած է, անտարբեր թուրքիայ արդիականութեան ու արեւմտականացումին հոյզով յայտնի:

Հասկնալի է որ նման հատորի մէջ լայն տեղ գտած է Թուրքիայի հանրապետութեան հիմնադրութեան շրջանի պատմական դէպքերը: Անոնց շարքին մէջ Ի. Չաւուշը պատմած է 1923 Մարտի շինուորական սպայապետութիւնը: Հանրապետութեան հիմնադրի նախորդական սպայապետները կը պաշարին Ան-դարալի նախագահական ընկալու

օրուայ երկրորդ խումբը որ պէտք է թալարալի:

Կը նախատեսուի Հեռաւեպի Պրազիկայի կարգաւորութիւնը: Երկուութիւնը, ինչպէս նաեւ Հայաստանի հանրապետութեան պատմութեան շրջանի պատմականութեան մը ներկայութիւնը ալ մէկնացմանը, եւ

վալը, նպատակ ունենալով սպաննել Մ. Բէմալին: Բանագործութիւնը ետք կը յօտարին ազատ անկիւն ապարաններին մէջ գտնուող կենտրոն մ'անուանեն: Այդ կարգաւորութեան վրայ Մ. Բէմալ ու կենտրոն մ'անուանեն: Այդ վերջինը ետք ինչու գրեականները: Այս վերջինը ետք իր մասը, ծաղուած որդէն այր, չիտի ստեղծելու համար ապաւորանքներուն ծառ: Մինչ ամուսնի նը ծածկուած սեւ հարցով մը, կը հեռանալ ընկալարանէն, որպէս կին:

Ապստամբութիւնը կը ճնշուի, Մ. Բէմալ կը դառնալ արդիական Թուրքիայ հիմնադրը, արժանի իր կատարելով «Թուրքիայ չարք» անունին:

Ապստամբներուն ձեռքէն փրկուելու նպատակով որպէս կին ծաղուելու այս գրուականը նուրբ վարկարեկէ պարզապէս նպատակ է կուրցը վերածուած Աթաթուրքի պաշտպաններուն կողմէ: Արդէն կ'ընէ իր (1951) արտադրութիւնը մը որ Աթաթուրքի համար ին ուղղուած ամէն վարկարեկով պատմելի արարը հայկական է: Անով ամբաստանուած հեղինակը կ'ընար մինչեւ չորսուկ տարւան ընտանիքութեան գաղափարը: Ի: Սակայն վերջապէս դատարանը անտեղի գտած է ամբաստանութիւնը: Ի անպարտ հոչակած Ի. Չաւուշը:

Կարճէ աւելցնել որ «Լաւիֆէ հանրէք» օրինաւոր է աւելի քան 85 լրագրողութիւն:

Կը հրաւիրուի նաեւ արուեստի ու մշակութի տարգրող սփիւռչաւոր ակնառու անձնաւորութիւնները:

Հիւպատոտարանը ներկայ գտնուելու հրաւեր կ'ընողք Քրիստանայ Գրաւորութիւնները, կամ այլ պատանով Պրազիկ գտնուողներուն:

Քոյու. ետեւ անուն մեծ պողոտային, որուն կէս անուն վրայ Մուլան Անկ կ'ընողք իր անունները զեղեցիկ պատմ մը իրեն համար լինել տուած էր, ընդարձակ աղբարեկ ըլլալու:

Երբ պատմութիւն տալիս հասանք, ուզեցնել ներս մտնալ, այսինքն Մուլանին անունները, եւ անու կ'ընողք իր անունները, ինչու վրայ, արդէն ինչ պատմութիւնները, որոնք անոր արտադրութիւնները մեծ է մեծը գաղափարէն ամէն կողմէ մը պարզութեամբ, երբեք թէ մեր անձնական սփիւռչաւորութիւնը եղած ըլլալու:

Մէկ այս անձնական պատմութիւնը պարզութեամբ Չաւուշի մասը Չաւուշի անունին իր անունով համարուած, որովհետեւ իր անունով ու զուրահով կ'ընողք այդ օրը, թէ փոքրագուր պատմութիւն (տալիս) մտած, կ'ընողք շատ աղէկ եւս է, յայտնուելու կ'ընողք գործերուն եւ մեծը քոյու մարտանք ձեռնարկ մը ծաղուց զոյնները եւ թէ մայ աղբարեկ չի չի չի չի չի, ու արեւմտեաններուն մասն մը նայած փոքրիկ ողորդները փոքրիկ, կ'ընողք Սիկտոր:

Ըրած այսինքն ինչպէս կ'ընողք պէտք է մտածալ չիտանքները, թէ որ մը եւ ու փոքրագուր եւ կարգաւ Չաւուշի զաւելի Ռուսէլէ Հիտար, մաք

ԱՐԺԱՆԻՆԻ ՄԵՐԱԿԱՅՈՒՐ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 12ԻՆ, ՍՈՐԵՐԳՅԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅԱՆԻ ԿԱԿՈՐ ՍՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, ԿԱՌԱՌՈՂ ՎԵՐԱԿԱՆ ՄԵՐ ԵԱՆԾԱՆԱԾ է ՓԵՐԱՐ ՄՈՐԱՆԱՆԻՆԻ 2-Յ.Դ. ՀԱՐԱՆԱԿԱՆԻ ՍԵՐԱՆԻՆԻ ՀԱՅ ԴԱՌԱՐ ԶԱՆԾԱԿԱՆԻՆԻ ՆԱԽԻՆԻՆ ՍՈՐԵՐԵՆ, ՄԱՐԿԱՆԻՆԻ ԻՐԱՆԱԾԻ ՍՈՐԱՆԻՆԻ ՆԱԿԱԾ, ԻՆՍՏԻԹՈՒՆ (ԵՐԱՐԱՆԱՆԻՆԻՆԻ), ՕՐԱՐԱՆԱՆԱՆԻՆԻՆԻՆԻ եւ ցիւղապալաւութեան զմէ ազգային հիմնադրութիւն-սորէրէ, ծաղաւորին իրանանց եւ Հայ դատի ի նպատակ Ըրգալ տարբերներ իր տարած պաշարներին համար:

ՊՈՒՐԻՆԻ մէջ, Նոյ. 29ին իր մահահանգի կ'ընած է ձէյնա Ռաշիման, 2-Յ.Դ. մամուլ տառաւանակներուն գործի: Պատմապատմութիւն ունեցած էր Պաթլիւնի եւ Հարպարտ համարաւորներուն մէջ: 1947ին ստանանալ էր Արմինի Ուլիքի իմարդութիւնը, որը վարած է շուրջ 30 տարի: Երբեք մըն ալ մաս կողմ է Արմինի Ռուլի ետեւեակ իմարդութիւն: Պատասխանատու պաշտօններ վարած է 2-Յ.Դ. Կապիտալիստներն ներս: Հեղինակ էր հարկաւոր յօդուածներու եւ երկու գիրքերու:

ՄՈՐԱՆԻՆԻ Հայ կ'ընողին Ա. Ն. Հարանանքի սրանի մէջ, Դեկտ. 9-ին, տունում է Դուանդուլիան 116րդ տարգրաւոր կամարեկութիւնը Արմինի Մուլանի Միւրան. Փալարան եւ Ստեղծ Սորգի Չէյն-լիան կամարեկներուն է 2-Յ.Դ. Արմինի Կար Ռաշիմանով միւրանութեան: Չեռնաւորին քաղաքը կ'ընողք է Ելի Գրգրեկանի միւրանութիւնը 2-Յ.Դ. քալիքը Մալի Բանուր: Ողջութիւն խօսքը արտասանուած է Շուրի Կաթարեկան: Չուր կամարեկներու եւ Ռաշիման կան միւրանք անունով խօսք արտած է Չանիա Օսմանեան, որ անը պարզապէս է կուսակցութեան անը կային եւ անոր գործունէութեան: 2-Յ.Դ. ԳԵՄ-ՈՒ Լեւոն Շանիք եւ Աւուր Ինկըր մահանաւորներու կողմէ արտասույտուած է Մարի Ռոմման: Կիլան քաղաքում եղած է Աւաղաւոր օրաթերթի վարչ-խումբը: Վալի Բուրանան: Բանախոսութիւններին ետք ներկայացուած է անտեղի մը, որ ցոյց կուտար Ինկըր գործունէութեան տարբեր զաւարներ: Կիլանաւորանք լայնութիւն մը ետք, տեղի ունեցած է խրախմանք:

քաղով ըսելու Փրոֆ. Եւրպար ձեռնարկ, որուն սիկեթ անգլական էր Չաւուշի-փրոֆ. ձեռնարկին իտալ արարելու ընդունակութիւնը մը ըսաւ մեկի, եւ երբ իտալացի մէկ եւ զիմէ ինքնուրոպեթութիւնը իր թիւն Փաթիլ թմկական արուեստ, տանալու, յաղորդութիւն իմ մարդկայ թուրով արտի եւ բաւական իր արտադրանքներին իմ տունով, զի տարաւ ներկայացուց իր անմարդ պատմութիւն Ռուսիական պատմապատմութիւն անմար, որ իր օրիկ աննախ հասած Սուր Գիլըր իր թիւնար: Պատմութիւն Ռուսիական լայնով իմ օրու օրիկ անմար իտալաց ձեռնարկ զաւարներին թիւ ի մարդկային ըսաւ:

Սա կ'ընողք այսինքն, որ երբ Ռուսիան չիտանք ետեւեակ, անոր կամարեկները ինչու եւ զիմ առաջին Հայ-կուրպի իտալացիութիւն զմէ, զոր կ'ընողք իտալացիութիւն: Բէլ վերջէն զի ալ իր օրու կանչել եւ զի ներկայացուց ալ մարդապետին:

ՓՈՒԱՆ ԵՄԱԿԵՊԱԿԻ

վկարորա փելիվանանք մասնուն
առթիւ, Տէկէն Միրզաբէ Գալան 100
Եւրո կը նուիրէ «Յանաթի»:

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

Section «D. Missakian»

La Section «D. Missakian» de Sevran-Livry vous attend nombreux pour fêter le Noël Arménien autour de saveurs plats :

Le samedi 6 janvier à 20h30
à la maison de la C.B.A.F.
17 rue Charles Péguy —
93190 LIVRY GARGAN

Attention : Nombre de places limité.

Merci de faire vos réservations auprès de Madeleine : 01. 43. 83. 87. 68
ou de Nilva : 01. 42. 36. 33. 73.

□

ՆՆՆԵՐԱՆ ԶԱՇ ԵՒ ՄԱՆՈՒՆԵՐՈՒ ՕՐ

Կապույտ կաշի կոնսերվացիայի մասնաճյուղի մոտեցող, բնասանկաւ ճաշի օր չորք:

Կիրակի, 9 րոմար 7, ժամը 12-30-ին
Վիշապանի Հայ Մշակույթի ծառայի:
Ճաշի աւարտին, մասնակիցին Միտր-
էայ վարժարանի աշակերտները կ'արտա-
սանեն, կ'երգեն ու կը պարեն ընդունելով
կարգադրող Գալան, որ պիտի բաշխէ նուէր-
ներ յերկալ բոլոր ներկայիսներուն:

Ճաշի մասնակցութիւն՝ 12 Եւրո:
Արձանագրութեան համար դիմել՝
04-78-45-17-55 կամ 04-74-04-74-97
Քիւրճի:

□

Section Paris

SEJOUR FAMILIAL

25 février au 4 mars

La Section «Archalouys Tathossian»
de Paris organise son séjour familial

MEILLEUR CADEAU
POUR LES FÊTES

c'est le
**MANUEL D'ARMÉNIEN
OCCIDENTAL
POUR LES NON-ARMÉNIOPHONES**

de
Mme Hilda KALFAYAN-PANOSSIAN

Une méthode audiovisuelle,
novatrice et radicale
pour apprendre à parler, lire et écrire
l'arménien chez soi, en 50 heures!

► faites-en cadeau à vos enfants et
petits-enfants qui vont présenter
l'arménien au BAC;

► faites-en cadeau à vos amis franco-
phones qui veulent apprendre l'ar-
ménien.

3 volumes en couleur + 1 coffret de
4 cassettes audio comprenant
2 heures d'enregistrement
pour 95 euros
(frais d'expédition compris).

Contactez :

l'Association MACHTOTZ
Pour la Défense de la Langue
Arménienne
Tél : 01. 47. 50. 97. 51.

dans le centre de vacances de Belle-
fontaine (Jura).

Ambiance arménienne assurée ! ! !

Venez avec vos enfants, petits-en-
fants ou amis et rejoignez-nous sur les
pistes de ski, de luge ou tout simple-
ment dans le Centre ! ! !

Renseignements et inscriptions auprès
de :

• Araxie 01 39 83 71 19 (19h à 21h);
• Alice 01 42 93 03 56 (19h à 21h).
Date limite : 31 JANVIER

Հ. Մ. Բ. Մ. - ՖՐԱՆՍ

ՀԱՇ - ՊԱՐԱԶԱՆ ԴԷՍ

Մասնակցութեանը՝
« Կ Ո Մ Ի Տ Ա Ս » նուագախումբին
կցելի՝ Թ Ո Վ Ս Է Փ

Շաբաթ, 9 րոմար 13 ԿՆ

Հասցէ՝

Le Méridien «ETOILE» — Salon «RENOIR»

81 Boulevard Gouvion Saint Cyr — 75017 Paris

Տեղերը ապահովելու համար կարելի է հեռագրային 01. 44. 05. 17. 77 կամ

01. 43. 78. 57. 67 Քիւրճի:

Եւ կամ այցելել Հ. Մ. Բ. Մ. - Ֆրանսիայի կայանին՝

www.homenetmen-france.com

comite@homenetmen-france.com

DEUX VOYAGES EN ARMÉNIE

(OEUCUMENIQUES, CULTURELS, HUMANITAIRES)

Du 23 avril au 1er mai 2007 : Voyage tous âges — prix : 1.200 euros
(extension possible 2 jours au Karabagh et retour le 4 mai: prix: 1.400 euros)
Du 6 au 17 août 2007: Voyage de jeunes de plus de 18 ans: prix: 1.000 euros

(Accompagnateur : Pasteur Samuel SAHAGIAN)

organisés par Solidarité Protestante France-Arménie (SPFA)

Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à :

SPFA 1, rue Cabanis 75014 Paris

(tél.: 01. 47. 35.30. 23, au 06. 83. 09. 08.19)

(Programmes détaillés sur demande)

ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԹԻԻ ԳԻՐԻ ՆՈՒԻՐԵՑԷԻ
, Ե Մ Ս Տ Ն Ա Մ Ա Ր , ՄԱՏԵՆԱՄԱՐ

ԵՄԱՐԵ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՕՐԻՐ ԵՒ ԺԱՄԵՐ

16€

ԵՄԱՆ ԵՄԱՆՈՐԻ

ՆԱՀԱՆՋԸ ԱՌԱՆՑ ԵՐԳԻ

13€

ԿՐԱԿԸ ԿՈՂՔԻՍ

12€

ԵՒ

« ԵԱՌԱՋ — 50 »

(Ծաղիկախ 50-ամեայ
նստաբնակչին)

19€

Դիմել՝ « Ե Ա Ռ Ա Ջ »:

Քղթասարի ծախք՝ 6 Ե , Հասար դուրս:

Ecole «Khatchadour ABOVIAN»
de Langue et Culture Arméniennes

VENDREDI 5 JANVIER
Djerkalouyzt Sourp Dznouti —
Veille de Noël Arménien

Fête des enfants de la Communauté
A cette occasion, la Messe sera cé-
lébrée à 16h30 par

le Révérend Père ZADIK AVEKIAN
Recteur de la Cathédrale Apostolique
Arménienne

Serpout Tarkmantschatz de Marseille
et l'icair du Délégué pour l'Europe
du Catholicos de tous les Arméniens
pour le Midi de la France

La Direction
de l'Ecole «Khatchadour Abovian»
et le Conseil de la Cathédrale
organisent en cette même occasion

L'ARBRE de NOEL

Nous vous invitons à venir avec vos
enfants à la cérémonie religieuse et à
la fête qui suivra dans la salle A. Tcher-
pachian du Centre Culturel, où le Père
Noël fera son entrée pour distribuer ses
cadeaux à tous les enfants.

Nous vous prions de bien vouloir ré-
pondre à notre invitation, en nous indi-
quant le nombre d'enfants désireux
d'accueillir avec leurs parents le Père
Noël.

Tél. : 04. 91. 77. 84. 70
Parents et enfants, venez nombreux
pour fêter ensemble
le Noël Arménien.

Imprimé sur les Presses

du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15

Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Les activités du mois de Janvier du

CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP
MARSEILLE

Directeur : Khatchig YILMAZIAN

L'ANNEE DE L'ARMENIE EN FRANCE

— CONCERT du Chœur SAHAK-MESROP,

Le Samedi 6 à 20h30 en la Basilique de Saint Raphaël

— EXPOSITION du peintre Hagop HAGOPIAN (Arménie),

Du 9 janvier au 15 février et VERNISSAGE le 9 janvier à 19h30,

aux Archives et Bibliothèque Départementales

(18-23 rue Mirès — 13003 Marseille).

— CONFERENCE

Dimanche le 21 à 16 heures

au Centre Culturel Sahak-Mesrop 339 avenue du Prado - 13008 Marseille
par le Dr. Albert KHACHATRIAN : «L'Eglise Apostolique Arménienne
Universelle et Orthodoxe. Son histoire, sa christologie, sa place dans
l'occidentisme».

— CONCERT du Chœur SAHAK-MESROP,

Samedi le 27 à 18 heures au Musée de la Tapisserie d'Aix-en-Provence.

Direction : Khatchig YILMAZIAN — Au piano : Juliette YILMAZIAN
Solistes: Ani Conquet — Antranik Minassian — Noubarig Derminassian

ՕՐՈՒՄՆ ԽՕՍԺԸ

ՏԱՐԵՓԱԿԻ ԱԽԱՆԴՈՒԹԵԱՄԲ

ԽԵՐ ԴԱՐՃՆԵԼՈՒ ՎԵՐՆԵ Է: ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ
ՄԵԶՆԻՎԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՆԻ ԿՐՆԱՐ ԽՈՒՍԱՊԻՐ
ԵՄԱՂԱՐՃ՝ ԱԿՆԱՐԿԻ ՍՈՎՈՐԱՊՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՆԵՆ: Ի՞նչ ԲԵՐԱՆ – ԽԻՆ՝ ՍՊԱՐԱԽԻ ՀԱՐՅՐԸ
ԷՆ ԽՈՎՈՐԵՐ, ՈՂՂ ՍՈՐԻՔԻ ԻՆՉՎԷՍ ԼԵԿՈՒ-
ՍԵՆՆ ՕՐԱՊՈՂՈՐԵՐ 365 ՆԿԵՐ:

Այս մասնցումով՝ 2006ի առաջին ընդ-
հանուր խառնվելով փառապաշտ տարուհի
էր ընդլինէ: Ինքանա՛ն է որ աւանդու-
թաւ տունը ունեցաւ այդ ճահմանմը
մտերիկու: Պատարա՞մ, երկրամէտ երկ-
րամաս տ երկէր երկէր փոխադրու-
լարուած կացութիւններ, մըցակցութիւն-
ներ, առանց յոնք չիմնուլ պատճառաբա-
նութեան այդ ճաննիւ տարամանցութիւն-
ներ վերը պիտի չդռնէին անշուշտ եւ չը-
գտան: Բայց մեր ճաշխարհը, այս տա-
րի եւս, դուրս ձորոնցաւ այդ ոլորտէն:

ձիւք է՝ երեւակի քանդումը և ա-
րկազմութիւնը ձայնոյն ցախ ու սոսիկի
սարքեր և ձիւք է որ որդ ճարտուհե-
րու անասն թախքի յանձնումն երկրի-
ն բողովաբախ ասի խաւերու արա-
նայեան ձիւք անդ, սպի յաղ յաղ յաղ
կերու կարեւորիցի դարձումը արա-
մաղի զեղաբարձիւք քիւլ: Մայնցում
և, որոն ճողք թէ անարարարքն,
նախ ինքնից, խաւորումի իր ցատտա-
նայեան ձիւք անդ, որ զարման ժո-
ղով և ինքնից ճողք: Եւ ինքնից
ձիւքն անս. սառը արք անցան և 1988Է
ցոյցներն թիւիւրում չարտան ժամա-
նկներուն ժամանակն:

Անտարքտիկայի երկրները միակ հա-
պաղելություն է այն քաղաքականություն
ունենալը, որն իրենց մոտ երկու տասնամի-
ակ տարեկան յոյսերն ու հաստատված շու-
տառի գնիկն մեջ ունեցնելու համար տե-
սես: Առեր դառնական կառավարող
կոլորի պատմության պիկն չհիմարվում է
2007-ին եր ընդերքային տարբի է. երբ
անտարկտիդներուն մեծն ալ պզտիկն ալ,
նորիկն ալ նորոն ալ, պիտի գիմեն սի-
րաշահելու, կարկիլեր փորձերուն:

Մեր աշխարհին սիրելիքան հատուածին մէջ իրապաշտօնը լինելն ամենէն հեռուստր անկէմբը եղաւ Ծրանասն: Վերածելի է վեր Հայաստանի տարիքն է, բազմաշահակ ու բազմաբիւ ձեռնարկելով: Կարելի է հարկեր թրորելից դրամել ամէն մէկուն հարկատարին, բայց զիւրան է երկրին ամէնէն անհաւան անկիւնը: Երան մէկ ու հայկականի զորով տանի: Սէր ենթադրութիւն իմաց զարգացական կարեւոր զարգացում էր, - թէիս տակաւին անհատաւ ձեռնարկուելիքան ուղարկ:

ցումին, ժխտումին պատիժ սահմանող օրենքադրվին նկատման Ժողովին վաճարացումը: Պապին առեին պապական մեծրոք կրնան առող մէջ աւելորդ պահանջկոտութիւն, աւտոնիք բծախնդրութեան պէտքունք շնորհքին, եթէ յաջողին համոզել թէ երկու չափ – երկու կէտ կրբարել տարբար չեցապայտութեան նման իրողութեան մը:

[illegible]

Քեզ հարգելով՝ Գրգորյան խորհրդակցությանը, Գրգորյան Քեզին
մէջ, կոտակա եւ կէ ճոխակերտ ը-
կանքան երկրորդ իր կայանակերտ
Քեան Գրգորյան տրուան մէջ առաւել
գլխավորածին ի՞նչ երկրորդ ածանց
արեւն եւ այլ երկրորդին մէջ գաւ
Գրգորյանն եւ առաւել ճանրեցին
Ինչ ըսելը երկրորդական իր խորհրդակ-
ցութեան Քեզին, Քեզին առաւելորդ ըն-
տրեան կայանակերտ ճանրեցին
գլխավոր եւ Միջին Գրգորյան Քեզին
եւ Քեզին, որպէս կարող կարեւոր
եւ տրուան Գրգորյան այլեւ առաւել
կայանակերտ եւ Քեզին իրաւունք
առաւել, երկրորդին յարակցին տե-
քն ըստ առաւել տրուան տրուան
Գրգորյանն եւ առաւել, որպէս առ-
խորհրդակ յարակցին խորհրդակին ըն-
տրեան, առաւել առաւել խորհրդակին,
տրուան իր առաւել կայանակ եւ Քեզին
մէջ Քեզին իր ընտրեցին իր զարգորին

Կարելու է այս հանգրուանին յաջող նր-
ւաճումով տարին պիտի ըլլայ քարի, շք-
նորհատու, արդիւնաբեր:

Մօտի ու հեռուի բոլոր սուրբերուն,
Կողանց պապաներուն ուշադրութեան:

U. P.

ՓՈՒՆՆ ՏՈՐՄԻ

ԵԹԷ ԹՈՒՐՔԻՆ ՀԱՍԿՆԱՐ...

Չալոթիքը, ցատուտ, բուրդը: Այն է տեղ-
ըզ զգալու՝ Քաղաքը ինչ ամեն տեղ
զուր երբ պիտի գրե՝ ճանաչան չալոթ
ճեղատանսցի: Այս արտադրանքը
ընդ քաղաք է: Ամբի արժեքն է: Ահա-
բար է ինչ պիտ զառանգ զորոս մե-
հալի: Կրտսերները, Դասուները մե-
հալիքն էր արտադրանքները: Բայց
սօրաքան զմեծն էր կրտս զառան-
գալի զորոսն էր ունէր կրտ, ճաշա-
նակն էր ունէր էր Կլաներ ունեակ
Քաղաքը ինչ արքան ճաշանակ պիտ
կարճակ ցատուտիք Մեծ նշանակ արտ-
էր կամք: Այս զառանգութեւ արքան
ունէր արքան ինչ պիտ ամեն յաշա-
նակն: Կղանք:

Ֆրանսիան 2001ին ճանաչելով Հայոց
Ցեղասպանութիւնը եւ 2006 Հոկտեմբերի
12ին Ցեղասպանութեան ժխտումը յան-
ցանք նկատող օրինադիւր ընդունելով
սե՛ծ ծառայութիւն մատուցած եղա-
թուրքիոյ։ Թուրքիան ի վիճակի չէ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

R U L T U L S O 2 0 4

[illegible]

«ՏՈՒ ՔՈՒՆԵՐԻ ՈՐԴԻՆԵՐԸ», որը կը գրար իր անհոգ անձեռնով, սկսած մատիէ կը գործնէնքիւնը, փարիտի երգ զանազան հաստատակով զանազան զանազան զաւգիւնքի (Ա՛յ, կի՛ն Սարգի՛ս): Եստե՛րն զաւգիւնքի ինչո՛ւ ինչո՛ւ ինչո՛ւ ինչո՛ւ է կը գտնանքիւնքի ալ կը ինքն-կարգադրի զաւգիւնքի գտնախօսման-տունիւնք: Ինչպատե՛ր զաւգիւնքի ինչ Գա-նալ Սեւ-Սարգի՛ն (Փարի՛կ) հաստատակով լիանքիւնք զաւգիւնք իր զիշկերով: Համար ինչո՛ւ անօրինակ անմի՛ն ինչ, հասնալիւնք Սարգի՛ն իր ինչ: Կը ջանալիք փողոցը մնալ (Քրկես անկը գտնալուք Կ՛ըլլար որ անօրինակ անկը իրենք զանալ տանալիք զիշկերով): Առաջով, կապալարուքիսն ծրարիւնք: Ինչպատե՛ր ինչ, կապալարուքիսն:

ՌՈՒՍԿԱՆ ԿԱԶՊՐՈՄԻ փոխ նախագահ՝ Ալեքսանդր Մեդվեդևն հարցազրույց մը տաւած ի Թիվուսոյի, որու ընթացքին ծծնողներն կ'որակէ իկառաւսիս սպանանալիք, կազմ անցըր պրզիլու իրենց հողամասն, զինքն պատճառաւ: Պայմանաւորուել չորս օր առաջ, Դեկտեմբեր 28ին, նոր բանակցութիւններ սկսած են Մոսկու, բայց Կապուրնի տնօրէնը յաւանդու չէ: Մեղծութիւն:

այսօր հասնելու Ծրանասյի մատու-
ցած բարոյական եւ մարդկային ծառա-
յութիւնը, որովհետեւ վաղահաս է զայն,
հասնելուը, բայց կու գայ ժամանակ երբ
ան կ'ըմբռնէ Ծրանասյի կատարած բա-
րեքը:

Ծրանսան ճանչնալով Հայոց Յեղասպանութիւնը կ'ազատագրէ Թուրքիան իր միջաւանիցէն :

[illegible]

Յեղասպանութեան մուրը Թուրքիոյ
վրայէն սրբելու ոլորտը Հոգեբանականին
եւ մարդկայինին ոլորտն է, եւ Թուրքիան
իր մշտականօրէն ազատագրելու կերպը
Փրանսական օրինակն է:

ԽՆԿԱՆ ԿՈՍՏԱՆԷԼԱՆ

դեռ կը դանձ որ Կազպրոմի առաջարկին-
ըը շատ տրամաբանական էն (105 տոյար
1.000 խոր. մէթրը), Յունուար 1էն ըս-
կըսեալ: Ազգանշովութիւն կու տայ որ
կրնաստան կազը պիտի չկտրէ Յունուար
1էն:

ՍՈՄԱԼԻ խառնազաններ պարտա-
կեցյալ առկայովին՝ ինկոմսերը՝ 28 հա-
զար հազարավանդակ ուներ Մոկաուտի-
տիկոսի, որ հաբե ամեն է ինկոմս յայ-
տառաբաններու Սոմալիի մէջ։
Սոմալի անկէն է 1960թ. Է վեր, 8 մի-
լիոն բնակիչ ունի Ժրաւորակ աւելն մե-
ն հոգաւոր է կարգ։ Անկախի մանկե-
սացաւ երկրի մէջ։ Վերէն է, որ ան-
կէ ինկոմս է 1990թ. Է վեր, է, որ ան-
կէ ինկոմսի միւլիոն սոմալիս է։ Ան-
կէ մարդաբան, որ երկրի կենդան-
հաշարը հա զանախ, խոտառաբան
որ ժամ առախ որ կառավարի միւլիոն Մոկ-
աուտիկ զիտի հաստատուի։ Կովեռնի-
տանորայ 2-00043 3-000 հոգի ժեռաւ է։

[illegible]

ԻՐԱՆԵՒԼԻ արտոնութեամբ եղիպտոս
մանգանակ անձնութիւնը Հայկաթիւմէ
Ծափաթիւն, որպէսզ Ազգայն առաքալու
իբ դիւրեւ իրարեւոր դէմ: Պաշտօնը
ներս մինչեւ իրարեւոր Հաստատում և ճա-
րագործը, նորինի խախտւաւ, որոշ յա-
նդ իրերը դէմ և եղիպտոս, որ կը ջա-
նայ լաւագոյնութիւններ Հաստատւաւ
և երկէ Իր լաւիկի: Միւր կողմէ, պաշտ-
օնիկան կառավարական վարչակարգ
Ի. Հախիկ յայտարարած է Դեկտ. 28ին,
որ ի ժողով յայտարարեալ իրարեւոր
պաշտօնը, որ դերը ընծած էին
Խախտիւն Պաշտ:

♭ ♭ ♭ ♭ ♭ ♭ ♭

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԳՈՆԿՐԻՍԻ ՃԱՄԲԱՆ

[illegible]

208030

ՀԱՐԱՏԱՐԱՆ 30ԷԸՏ

Հայաստան ծերնով, բուզով ու որդի չբախներեղա էլք մեծերն— 25, —30 աստիճանի հասակով ընկած, քիմարով լվանալի կրպառասառուրք: Դեկտեմբեր 28ի երկիշյուն երեսներն էլք—20 աստիճանի իր ողբւն Զուարթնոց օգախախտ կր կէրէր անշայատ օդին ազդեցութիւնը: Ծամբաների բլորին ալ բազ ըլլաով հանդերձ, որդի չբախներ արդէն զշուարանցանիւի էին, ինչպէս՝ ինքը՝ ծամբարակ եւ Մատառաւանիկի հասուածանքը:

ԱՄԱՆՈՐԻ առքիւ, «Յառաջ» լոյս չի տեսներ երկուշաբթի, Յունուար 1ին (Երեքշաբթի, Յունուար 2ի քի): Մեր յա-

«ՄԱՄԱՒ», ԵՍ ՆԱՅ ԵՄ»

ԿԵ ՊԱՏԱՀԻ՞Ր ՈՐ ԱԶԳԻ ԿԵՍ ՍՓԻՒՐԸ ՄՏԱՅՈՒԳԵ ՄԵՋ

ՅԱՅԿՈՐ ՊԱՆԵԱՆ

Ընկերարանական բարդ, այլ հե-
տադրերական ու կարևոր հետադ-
առություններ մեր առաջին կազմիկն թու-
րյոր յայտարարները ունի հայ մեծ
մար, մեծ հոր մը տէր ֆուրբերու
յայտարարական պարագային: Ընկերա-
րանական հետադառություններն որ
չի կրնար խուսափել քաղաքական
մեկնաբանությունն առաջնորդել:
Վերջին տարիներու մեծ նորայինն է
այդ յայտարարներն որոնք մասին իր
խօսքին, կը դրն թուրքերին, թու-
րուհիներ: Անոնց առկա րազմանա-
լու պարագային թուրքերի շահար
ցեղապատմությունն ժխտումի պարզ
նոր մեղք մըն պիտի տասնալ,
քանի որ ինքնին պիտի ուղղուի
հարցումը թէ ինչու, ինչպես այն-
քան Պորթուգալիայի կանաչագ-
րանան Վր յայտարարներն թէ ի-
րենց մեծ մոդոլը, կամ մեկը ա-
նոցն է, Հայ էր:

Ներկայի կողմերումը՝ այս նու-
րու թիվերը, որոշ պարագայում
մէջ, երկաթյալի տուրք ընդթի ունի-
րենց պատմությունն որոշ մէջ մար
կը կրէ յայտարարներն պատմա-
նոր ցեղումն, աներեւակալի
յայտարարներն արդենց պարու-
մին զով՝ առկա տարբերություն-
ները ընդուն ազգային նկատելու և
նկատել ապու ձգտում: Պատմել
թէ երկուստեք մը, երկուստեք
զուհի մը, չափաբանական սեմն
տեղեկացում է մեծ մարը նախ-
թեան, չափ մեծ քան չի նկատելու,
երբ հոն սեղ պաղ ըլլալ կարծ-
ւած ու իսկական ինքնություններու
անդուտնին ստեղծած ապակա-
մար: Միջոցն, օրինակ, մ. Ձեթի
Սեմ մայրիկը՝ հատուրն պատմում
երեւելու թուրքարանացիներն. մո-
տեցում մը կը մասնին, քան ներա-
կային մէջ ստեղծումն ապակա-
մար:

Պայման չէ, անշուշտ, ոչ ալ որոշ
չափանիշներ մը գրառական, որ Հա-
յու ինքնությունն դիտարկող
տեղանակ: Մէկուն համար կրնայ
համարան հարց չափանիշ թուրք-
ի ինքնությունն մէջ հայկական դիմ-
ի յայտարարները: Բայց այդ կարգի
պատմությունը պէտք է ընկալուի ի-
րենց սահմաններն մէջ. չընկալուի
որպէս շնայարարի ստեղծանք,
պատմարար մեր չափանիշան:
Անին անոնք որոնք անհայտալը
յայտարարութեանը, մափով, ար-
քանքներով, ձեռք-ոտը համար-
ներու չափ խնդունութեանը կը դի-
մարկուի նորապալա այդ պարագա-
յանը, վարը կ'երեւի մնացած Հա-
յաստանն ալ պիտի նուրեն թուր-
քերուն, որպէս երախտագրու-
ման արտայայտութիւն, երբ Ան-
գարալի դարաւոր «Ն»-ը օրինակ
«Թերեւս» թիվում:

Վերի յարգերով Ալիսայի Դեկտեմ-
բերին կը խոսէ մարդկ վերջին է-
րը գրաւած գրութիւնը վերջնակ
յայտարարություններն մէկուն պատ-
մութիւնն է. հոն կայ նաեւ ստեղ-
ծումն ապակալը, զարարի պահ-
ւած ինքնութեան ստանձնումը, ա-
նոր յարաբանութիւններուն որոնա-
մը. քանի որ որոնք պարագայական-
նոր տիրապետութիւններն որոնա-
րադարձութիւնով զգացումներուն, մը-
տաւաններուն խորութեան, հարա-
դատութեան:

Նորան Աղանի գրի առածը 21
տարեկան երիտասարդի մը ընա-
նեկան պատմութիւնն է. հեղինակը
գրութեան սկիզբը նշած է թէ պատ-

մամը, հերոսները, վարքերը իս-
կական են, իրան անձնանունները
փոխառն են:

Ան Օլիւն կոչած է երիտասար-
դը. մեծ միջնէ այդ տարբեր ին-
գրերը կարծած է թուրք և մասնա-
տական, միջնէ որ վերջերս դէմ
յայտարարական գտնուած է իրականու-
թեան մը որ տակնուվայր բրած է
կեանքը, արժանապատիւ փոփոխու-
թեան ենթարկած զայն: Այդ երա-
կանութիւնը Հայ ըլլալուն յայտ-
արարութեան է զոր բրած է բոլորովին
անակնկալ ձեւով:

Օլիւն ինք տարեկանին կուրսն-
ցուցած է հարցը. անին ի վեր մայ-
րը արդենց կրած է հորը ընտանի-
քին հետ կապ պահելուն: Օր մը մ-
մարտան յաճախած քաղաքին մէջ
գիտումով դէմը կը գտնէ Հորա-
բուրը: Այս վերջինն է որ երկուս-
տեքը կը ճանչնան, կը ճանաթացնի
կերպերը ու անոր հօրը, մեծ հոր
յայտարարները ցոյց կուտայ. ինք
վերջին մայր կը նմանի անոնց. ա-
պա կ'ըսէ թէ հասած է ընտանիքին
տարեցումն որոշ գաղտնիքներու
տեղեկանալու տարբեր: Կարե-
քնէ թէ այդպէս է գիտնում որ 1915ին
ի վեր երկնց միայ չըլլող ամպեր
արդենց կրած են ընտանիքին եր-
մանութեան: 1915ը երկուստեքին
համար կը կարգուի ճարտարներ
տարեցումներ: Հայկական տա-
րիւնը իրենցը՝ կ'ըսէ հօրաբուրը:
Օլիւն քարացած կը մնայ: Զի կըր-
նար ըմբռնել թէ կը ընտանիքը ինչ
կապ կ'ընայ ունեւայ այդ թուակա-
նին ու այդ դէպքերուն հետ:

Հօրաբուրը կը շարունակէ պատ-
մել ու երկուստեքը կը զգայ թէ
կեանքին բոլոր հիմնաքարերը
իսկական իրենց տեղերին: Կը փա-
կի իր սենեակն ու ալբոմն մէջ ա-
պատման կը փնտէ. նաեւ լուծում
կը փնտէ: «Հայ» եմ ես, երբ
թուրք: Երբ Հայ եմ, ինչու՞ միջնէ
մայրս անտեղեկ մնացի: ինչու՞
այսպէս գաղտնի պահեցի առկա: Ա-
սանց մնամ շատ մը քաղաքներ
ու պատմական փնտնելու՝ կ'ըսէ,
խօսելով տաքին պարունակներուն
մասին: Յետոյ կը լինէ. «Քանի որ
ընտանիքս Հայ է, ես ալ Հայ եմ»: Ա-
րեւիկա ուրաքամ, կամ երեւի, ընդ-
դիմանալ, մուրիկ, ոչ մէկ օգուտ
ունի: Միմիայն ես գիտ յարած ինչ-
յալ: Քանի որ Հայ եմ, հայերեւել,
հայկական մշակույթով պիտի մ առ-
վիմ. առկա առկի երկար ատեն
թափցնել ճիշդ չէ»:

Այստեղեկութիւնը մտադրութիւն-
ներ, վարանքներ ունի. ամէնէն
առկի իրենց ցաւ կը պատմած է իր
ընտանիքին իրենց գաղտնի պահ-
ւած, լուծութեան անտեղեկ անց-
նալը: Գիտէ թէ երախտ ինքնու-
թեանը հարապարկ ինքնու- ղէմ
յայտարար կը ձգէ զինքը: Մասնա-
նակ որ թերթերու աշխատակցող
կական զեղապատմութիւնը խո-
սուցած է ինքն ստորագրած է. Իր
խօսողովն որ իր ստացած դա-
տարարութեան, ուղղութիւննե-
րուն հետեւեալով իրենց ալ Հայերին
նկատում որ ինք ինքնու- ղէ չունե-
լու: «Երբ մէկը գէտն կ'ըսէ ու ը-
սէ երբ Հայ է, առային պատա-
խան կ'ըլլայ»՝ Միմի ցեղապա-
մութիւն գտնած չէմ: Սակայն
այսօր երբ մէկը «Հայ եմ» րսէ ին-
նի, հաւատարար կ'ըսիմ. «Դոնալ
իննի պէս անհրաւում մըն ես կար-

Հայահաճանումն էս, մասնա-
նակ երբ Պորթուգալի Միտիւնը
ճանչուցեալ. Իր սահմաններով և
նոր չունին մէջ թուրքիան ամա-
պիտեց ինչոյնը, արժանապատիւ
գաղտնիքները համարուցանան որ ի-
րենց կայտարարութիւնը մասնակա-
լոր է և աստիճանաբար կ'ազդեցն-
պրեցան: Անոնք օրինէ ստեղծե-
լու տոկալու և տեւելու պայմա-
ններ. երկեղեցիներ, դպրոցներ և ու-
սումնական բարձրագոյն հաստա-
տութիւններ, թերթեր, ակում-
ներ, երգչախումբեր, թատերա-
խումբ, որսնոց, այրիանոց, և
այլն: Սկիսին, ստանց ազգային
հողի վրայ գտնուելու, անոնք իրենց
զինքն օժտելու ազգ ըլլալու եւ-
թաղապատիւնը: Այդ ըլլալու
գիտակցութեանը տարածած աշխա-
տանքներ, ունեւ են անունները,
բայց նաեւ պարզ մարդիկ, թուր-
քահայերն յայտնական ղէմ, և
մասամբ ալ յաղորդեցան: Կ'ըսեն
մտաւոր, որովհետեւ այդ յաղորդ-
ութիւնը նորեւն գրական չեղաւ աշ-
խարհագրական մէկ գոտին միւրը:

Այս ինքնութեան պատկանու-
թեան պաշարը օգտակարաւ նաեւ
Պորթուգալի Միտիւնն կ'ըսէ
հաստատուած «Երեւթեան կ'ըս-
տար» ղուրկութիւնը, որուն հետե-
ւանով, ինչ որ Սփիւրը կ'ըսե-
ցաւ, ինչոյնը կ'առաջարկ, կ'ըս-
իւնեւալուի, ազգային գիտակցու-

մեմ՝ ու քեիւս կ'ըսէ փափակ վիզիմ
... չեմ գտնել, չեմ գտնել... ու
նորիցեւն գաղափարներս տակալին
անընդհատութեան ու յստակօրէն յ-
րենց տեղը գտած չեմ»:

Օլիւն անուանուած երիտասար-
դը որ միշտ այս ալ բաներ չեմ գտ-
նել, ինչպէս որ անոնց ունեւ ինչոյ
գրած ալ է, խորապէս կը ցնցուի:
Բոլոր հիմնաքարերը խախտած են:
Գրեթէ կ'ըսէ, միջնէ այդ օր-
կարգացումներն տարբեր գրու-
թիւնները կը կարգայ: Հօրաբուրն
մնոք ձգած հարցներուն կը ղիմէ
ու կը գտնէ մեծ մայրն ու մեծ հա-
յը պահած ընտանիքը: Հօրաբուրը
պատմում անոնց տարբերակով ալ
մտիկ կ'ընէ:

Հօրաբուրն մտնում է թէ Կա-
րինը երբորդն է: Մեծ հայը Կա-
րինի մասով գերազանցի մը պա-
տկար է: Իրենց պարագանը, կա-
րանքներն տիրացած է Թայպար
փայա անուն մէկը: Մեծ հայը
Միտիւն 6 տարեկան է երբ ընտա-
նիքը կը տարարուի: Ուրփայն մէջ
զայտի մը մէկ անկնը Ներկերու
մէջ նետուած կը գտնէ զինքը շրջա-
նի ջեղախումբերին մէկուն մէկ
անգամ ու անք կ'ըլլայ:

Մեծ մայրը՝ Փերոզը սերտացող
է. նորի օրերուն 19 տարեկան է. ան
այ նոր ընտանիքին կողմէ կը պա-
տարարուի, ինչպէս ուրիշներ, որ-
պէս անք գործերու օգտակար:
Միտիւնին խնամը իրեն կը յանձ-
նեն, խօսող Երբ այս վերջինը 15
տարեկան կ'ըլլայ, «Իմի միտիւն
այ Հայ է, ոչ ոք մեղին եմ կ'ա-
մուսնանալ, իրարու հետ ամուսնա-
ցեմ կ'ըսեն ու կը պատկան երկու
որդերը: Երբ փոխեն անոնց անուն-
ներն ալ. մէկը կ'ըլլայ Ամէտ,
միւրը՝ Այլէ: Այստեղեկութիւնը, չըր-

թիւն ներշնչեց գաղտնիքներուն,
հակառակ Պորթուգալի Միտիւնն
կողմէ ի գործ գրուած քաղաքական
պղծեղութիւններու: Այդ մասնա-
կարգներն ստեղծուցանան այն րո-
ւոր կատարները, որոնք ազգ պա-
հելու համար կը համարուին ինն-
ական: Պորթուգալի Միտիւնն
փորձումն է վեր, այս պաշարը
չնշատաւ եղած է, անմիտակ հե-
տադրում անհետակար քաղաքակա-
նութեան մը պատմաւոր: Մրան-
սպիւններ կ'ըսեն թէ պէտք չէ
մերկացնել Փօլը հարցնելու համար
Փիւրը: Աղայուն հետեւեալներ այս
կործանարար ընթացքներ, և այսօր
քաղաքը քանի թիւն լուսնիք հա-
ւելելու ընկու, այդ ընկու ար-
գելը է մեղ մաշեցող զգայական
հայրենասիրութիւնը: Յիշեմ քա-
ն ու ցաւեցող օրինակներ. թիւ-
թիւ փակուցներ, օրաթիւթի վե-
րանդներն շարաթիւթի, շա-
րաթիւթի երկարաթիւթի, ազգային
մեծ մտայնութիւնը
յայտակարար երկու մեծ զարգաց-
իւններն, բնական համարող
մով անտարբերութեան մէջ: Առկի
միջ պիտի ըլլար ըսել, հետաշու-
Միտիւնը ղեկավարող ղիւր ստան-
նած «ճարտար» Հայերու ձե-
թիւթիւթի ղեկավարութիւնը և ա-
նոնց մեծ յոյնութեան հայրենա-
սիրութեան պատմաւոր, որ խորը
զոհեց մեկին, երեւելութեան, ըն-
ծալուած մակերեսային և անվա-

ճանակ երեք երեք բուն ինքնու-
թեան մոտակայ, առկի չի տար ա-
նոնց գաղափարներ: թաղին է
«Երեւթեան գաղափարները կը կարդու-
աներ, դրացի երախտները կը մե-
րեն անոնց հետ խաղալ, քարեր կը
շեռեն անոնց»:

Օլիւնին հայը միջակաբար ա-
պարտէ ետք կը մեկնի երեք թա-
ղին, գո՞տար ղեկավարող ղիւր ստան-
նած «ճարտար» Հայերու ձե-
թիւթիւթի ղեկավարութիւնը և ա-
նոնց մեծ յոյնութեան հայրենա-
սիրութեան պատմաւոր, որ խորը
զոհեց մեկին, երեւելութեան, ըն-
ծալուած մակերեսային և անվա-

Միտիւնին միտնում է թէ Կա-
րինը երբորդն է: Մեծ հայը Կա-
րինի մասով գերազանցի մը պա-
տկար է: Իրենց պարագանը, կա-
րանքներն տիրացած է Թայպար
փայա անուն մէկը: Մեծ հայը
Միտիւն 6 տարեկան է երբ ընտա-
նիքը կը տարարուի: Ուրփայն մէջ
զայտի մը մէկ անկնը Ներկերու
մէջ նետուած կը գտնէ զինքը շրջա-
նի ջեղախումբերին մէկուն մէկ
անգամ ու անք կ'ըլլայ:

Այսօր, ինչպէս ինչ կ'ըսէ, «Հա-
կատարութիւն անհրաւումներն
զինքն մէջ գաղափարներն հետ գով
գովի կ'ըսէ, խօսել, անոնց ճանա-
թանալու է: «Եւթը ու մէկ օ-
գուտ ունի. միայն անգարան-
իւնները կը խաթար: Խօսիմ,
կ'ըսեմ, ուրիշ բանիմ չունիմ...»
կ'ըսէ:

Երկուստեքը ճամբար կ'ըսէ
համարուած համար կ'ըսէ
թիւնը...

Պատմող Ա. Թ.

Commission Paritaire : N° 0609 K 84970